

# FLYVEVÅBNET



9. ÅRGANG

---

**Nr. 1**

**1963**

# C. W. S. Svineslagterier A/S

HERNING OG SKJERN

## S. Burchardt SLAGTERMESTER

STATIONSVEJ 22      BALLERUP

## Ballerup

## Blomsterforretning

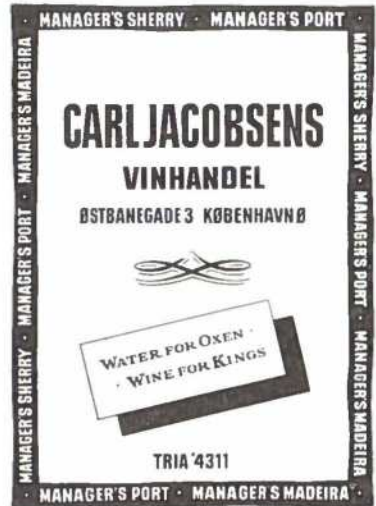
Telf. 97 00 68 · Stationsvej 26



## FLYVESTATION VÆRLØSE

åbent hver torsdag kl. 11,30-13  
samt på lønudbetalingsdage kl. 10-15

Husk skatten går ned, - når De sparer op  
Tal med os om en  
»Spar-i-skat-konto«



## JYDSK ILT- & ACETYLENGASFABRIK A/S

Horsens · Telefon 2 47 11



# Flyvevåbnet

NR. 1

1963

Udgivet af  
ORGANISATIONEN AF  
FLYVEVÅBNETS OFFICERER

## INDHOLDSFORTEGNELSE

- Brug dog talenterne
- Mangler vi mod?
- Warschawapagt-områdets potentiell og strategiske betydning
- Højden for faldskærmsoperationer nedsat
- Til Tidsskriftets abonnenter
- OFO-orientering
- Nyt katapultsæde
- Verden rundt

De synspunkter, der fremsættes i tidsskriftet, repræsenterer ikke nødvendigvis redaktionens — endsiges organisations — anskuelser og meninger, men står for forfatterens egen regning.

Gengivelse af tidsskriftets indhold må ikke finde sted uden kildeangivelse.

Ansvarshavende redaktør:

Major E. Willemoes Jørgensen  
Jonstruplejren, Ballerup  
Annoncer: 94 19 06

For at skabe størst mulig ro om fordelingen, bedes privatadresser så vidt muligt benyttet.

Adresseforandringer o. l. samt reklamationer over uregelmæssigheder vedrørende tilsendelsen anmeldes til tidsskriftets kontor.

Trykt i  
Herlev Bogtrykkeri . 94 19 06  
(S. Valbjørn)

## Brug dog talenterne

Med det nye år, der, når disse linier læses, allerede er blevet henvend en måned gammel — en anselig alder at nå i løbet af så kort tid — har redaktionen som alle andre sat sin lid til, at det skal blive bedre end det gamle. Naturligvis ønsker vi også for alle alt det bedste, hver enkelt nu ved egne kræfter kan få ud af det foranliggende år.

Man skutede sig en lille smule ved tanken om alt det, man ikke nåede i det gamle år og skyndte sig at lukke døren — eller rettere sagt skubbe eller presse den i — for at alt det, der søgte at trænge sig med ind i det nye år, nu blev bagved — og lykkedes det, drejede man med et lettelsens suk nøglen om.

Alle de gamle problemer og sager skulle nu ikke plage en mere — nu skulle der begyndes på en frisk, fast overbevist om, at alt det gamle, man nu havde låst af for ikke skulle få lov at plage en mere.

Og så sad man der frisk — og TOM. —

Hvor var ideerne til det nye års stof? — Voldsomt meget på organisationsfronten var der jo ikke sket på tærsklen til det nye år — nogle ideer havde man jo nok om, hvad der burde ske i det ny — men ingen færdigsyede — måske ikke engang anvendelige.

Ved nærmere eftertanke og vel også lidt af nød — stofnød — fandt man jo så også ud af, at der jo nok var et og andet bag den aflåsede dør, der sikkert kunne trænge til at gøres færdigt eller gøres bedre.

Gennemgik man det hele i tankerne var der nu slet ikke så lidt endda.

Og hvad var der så?

Tja! først og fremmest fik vi jo en afslutning på alle det foregående års forhandlinger og møder vedrørende »Ydelser udenfor den faste lønning«, der jo blev ændrede og kendeligt forhøjede med vedtagelsen i folketinget i marts. Selvom det endelige resultat ikke fuldt ud tilfredsstillende ret mange, så må det, der blev opnået, af alle kunne betragtes som indrømmelse, fra lovgivningsmagts og styrelsernes side, af, at vi hidtil ikke havde fået hvad der tilkom os — med en vis undren kunne det dog samtidig konstateres, at det havde vi stadig ikke fået.

Resultatet minder en i nogen grad om den gamle »Uglspil«-fortælling, hvor Uglspil går

på torvet og tinger med en kone om prisen på to høns og en hane, og da de er blevet enige, vil han have kredit til næste dag, hvilket konen sætter sig højlydt imod — selvfølgelig. Men Uglspil klarer sagen ved at sige »så stiller jeg hønerne i pant«, hvorefter han får lov at fjerne sig med hanen, som konen så kunne kigge i vejviseren efter.

I kølvandet på »vor handel« fulgte ydermere, at Flyvevåbnets personel blev »garnisoneret« — helt korrekt var det jo en forudsætning — men virkningerne sporedes jo først bagefter.

Glemmes skal det imidlertid ikke, at formålet med hele dette store arbejde var at skabe en mere rationel løsning og administration, opstille nogle kriterier, fastsætte nogle definitioner og skabe ensartede retningslinier dels inden for forsvaret og dels i overensstemmelse med andre tjenestemænds ydelser. På flere områder lykkedes det da også hvad løsningen angik — knap så godt på det administrative område.

Det synes som om omvæltningen har været for pludselig og omfattende. Vi får håbe, at de problemer, ændringen af lønningsloven skabte, vil forsvinde i løbet af det kommende år.

Det skulle naturligvis ikke gøre det lettere hverken for den enkelte befalingsmand eller for de myndigheder, der skulle administrere efter de nye bestemmelser, at Statens ligningsdirektorat kom springende og ville have sin del af »hønerne«. Endnu har Skattevæsenet beholdt sit pant, men mon ikke der er en chance for at den »gamle kone« får den del tilbage. Vi tror det og håber også at dette ønske går i opfyldelse i 1963.

Så er der infanterisagen — denne 6—7 år gamle sag om infanteriofficerernes ligestilling med øvrige linieofficerer i Flyvevåbnet. Der kom også efter meget tovtækkeri et resultat — i alle tilfælde på papiret.

Helt fantastisk måtte det forekomme en, at denne, af så godt som alle erkendte, helt uri-

**RADIO**

SKT. KNUDSVEJ 13  
KBHVN. V.



**PARTS** <sup>1/2</sup>

TELEFON:  
HILDA 31 11

**RADIO - RADAR - TV**

Elektrotekniske artikler en gros

**JENS JENSENS EFTF.**

VINHANDEL

Grundlagt 1813

ST. SCT. HANSGADE 1 . VIBORG



Teknisk maskin- og olieforretning

Telefon 3 12 88 . Fjernskriver 9762 ab

Aalborg



melige forskelsbehandling, skulle tage så lang tid at få ændret og få lov at slå så meget i stykker for så mange, som tilfældet blev. Resultatet her blev også acceptabelt — men ikke tilfredsstillende. Det kunne det i sagens natur ikke — de spildte år kunne jo ingen kalde tilbage.

Men også her synes det som om administrationen af det, man er blevet enige om som gældende, er vanskelig. Vanskeligheden er ikke lige åbenlys for alle — men den må vel være der.

Også det må være et nytårsønske, at det, der blev skrevet på papiret og som skulle være udtryk for en afslutning af infanterisagen, i det nye år og fremover må blive administreret i overensstemmelse med de skrevne ord.

Mon der snart er mere — Ja! vi åbnede jo den engang låste dør på klem vel vidende, at det havde været svært at lukke den i — og der da også en til, der har presset sig ud:

#### *Udfyldelse af den gældende normering.*

Man kan undre sig — nej ærgre sig gul og grøn over, at der i et aflåst skab et eller andet sted hænger distinktioner til to—tre oberster, fem oberstløjtnanter og mere end 10 majorer med tilhørende lønninger og alt hvad dertil hører. Lønninger der forlængst er bevilget. Det er altså her virkelig som der står i Flugten til Amerika: »Guldet, det ligger dig for din fod, du bukkes dig (eller strækker dig) kun for at få et«.

Man mindes uvilkårligt den gamle depotoficiant (der var flere), der altid nægtede at udlevere den nye udrustning — eller de nye og pæne uniformer, fordi det gamle godt kunne bruges lidt endnu.

Den 9. april kom tyskerne — som det måske huskes — og huggede det hele. Det synes som om man et eller andet sted har glemt det gamle ordsprog »den der gemmer til natten . . .«.

Man lider Sisyfoskvaler — nå, nej det er organisationen, der synes at have påtaget sig et Sisyfosarbejde, alt imedens de implicerede og

forventningsfulde officerer må lide Tantaluskvaler.

Alle synes vi, at de farvestrålende, opmuntrende, attråværdige og ansporende »frugter« er inden for rækkevidde. Men nej — de hænger for højt oppe.

Er vi da bare æsler, der går efter den aldrig opnåelige gulerod — eller er vi officerer, der gør hvad vi skal opad og nedad?

Naturligvis ved vi, at møl og rust ikke kan fortære disse distinktioner og lønninger — bare rolig! — Ja! men manden, der skulle have en af dem, han dør måske en dag korporlig — og så kan *han* være ligeglad — men det kan hans evt. enke og børn ikke. Men han kan også på anden måde »dø« for Flyvevåbnet —

»og når man så er forlegen,  
hvor atter man får en Peter fra  
ja, så er Peter af vejen«.

— og med ham måske nogle af dem, der kunne have haft lyst til at blive linieofficerer.

Men er det rigtigt, at »Møl og Rust« ikke kan fortære de bevilgede men konstant ledige bestillinger, så er det vel ikke utænkeligt, at en evt. kommende sparekniv først vil drage de penge ind, der ikke bliver brugt — eller skal vi kalde dem »talenter« — og så iøvrigt overlade til hver enkelt selv at læse Math. 25. kap. 14. til 30. v.

Og selv om opremsning af det, der søger at presse sig frem også i det nye år slet ikke er slut, så vil vi sammenfatte vore ønsker for det kommende år i dette ene, at alle hver på sin plads også i de resterende elleve måneder vil anvende de dem betroede talenter og ikke skjule dem i jorden af frygt for en indbildt »hård og streng herre«.



?

# Mangler vi MOD

To bemærkelsesværdige taler blev holdt nytårsdag i den danske radio, der samtidig fejrede det nye år med at åbne Musikradioen (autori-seret forkortelse: P 3).

Om det sidste skete for at overdøve statsministerens og forfatteren Willy-August Linnemanns taler er vel næppe troligt, men har vel ikke destomindre været anledning til, at adskillige fandt en god undskyldning for ikke at bruge deres tid til det »højtravende traditionelle sludder«.

»Statskassen« spillede, og statskassen betalte.

Hvorfra pengene skulle komme til de kommende dages overdøvelse af fornuftige, advarende, men også opmuntrende ord på de andre programmer (P 1 og P 2) interesserede sikkert ikke de pop-elskende.

Selvom de to taler havde et fælles udgangspunkt, nemlig Danmarks eventuelle tilslutning til Fællesmarkedet, havde deres indhold ingen lighedspunkter, med mindre man da kan sætte et lighedstegn mellem statsministerens advarende, der er grund til at frygte, hvis . . . og Willy-August Linnemanns konstatering af, »at adskillige her i landet frygter for tiden, der kommer«.

Mellem jul og nytår kunne man i et af dagblade læse om svarene, der var blevet givet af forskellige mennesker på en forespørgsel om, hvad de ønskede, og hvad de frygtede i det nye år. Gennemgående frygtede de alle krigen eller handlinger, der kunne føre til krig.

Det er ligesom alting i den senere tid drejer sig om frygt — nu og da iblandet et frygtsomt ønske om, at ens frygt må være ubegrundet.

I det sidste årstid har vi daglig læst i aviserne, set i fjernsynet eller hørt i radioen, at én gruppe mennesker frygter Danmarks tilslut-

ning til fællesmarkedet, en anden frygter for følgerne af, at vi ikke går med. En gruppe mennesker frygter lønforhøjelse, en anden prisstop. Modsat frygter andre grupper følgerne af lønforhøjelse og prisstop. Alle frygter.

Hvori bundner nu al den frygt?

Svaret er: Uvished, usikkerhed, manglende selvtillid og tillid til omgivelserne og *manglende ansvarsfølelse*.

Er der da ikke et eneste område, hvor der kan sættes en stopper for denne lammende frygt, der efterhånden truer med at magtstjæle alle?

Er der slet ingen modige tilbage i det danske samfund? Ingen som tror så meget på sig selv og deres omgivelser, at de vil bekæmpe egen og andres frygt.

Tror vi menige samfundsborgere da ikke så meget på de folk, vi selv har valgt til at styre og lede os, at vi vil gøre, hvad de tilråder os. Er vi virkelig så ringe allesammen, at ingen — hverken enkeltperson eller gruppe — tør sige: »Godt, jeg går foran«, i tillid til at andre vil følge efter?

Nej, alle venter tilsyneladende på alle.

Er vi da ikke klar over, at det ikke er et eventuelt kommende fællesmarked, der truer os eller vor eksistens, ej heller atombomber eller kriser i Vest og trusler fra Øst?

Hvor er ånden fra modstandskampen hene?

Kan vi kun bekæmpe vor frygt, når en fjende med geværer og terror er trængt ind over landets grænser for så at larme op og slå os for brystet, når andre har smidt ham ud?

Skal vi igen have andre til at tilintetgøre den fjende, der nu truer os — gør os bange — nemlig os selv?



Og hvad er vi så bange for?

Er det risikoen for at miste vor nationale egenart, miste vor kultur, miste vor selvstændighed, blive invaderet af fremmede arbejdere, at vi skal blive katolske, som så mange råber op om?

Sludder og vrøvl! — Nej! det vi er bange for — rent ud sagt frygter, det er noget så lurvet som, at ens nabo skal få lidt mere end man selv har. Vi bekæmper tåbeligt hinanden enkeltvis og organisationsvis og de politiske partier indbyrdes bare for at opnå dette ene, at ham ved siden af ikke får mere end jeg selv.

At give afkald på noget af sit eget til fordel for ham, der vitterligt får for lidt, er der jo ikke engang tale om. Vi pukker alle på vor ret uden hensyn til, at vi derved træder andres under føde.

Trods det at store dele af den danske befolkning i de senere år har fået så rigeligt, at de vander sig, når de skal betale skat deraf, så vil de have mere, men samtidig nages de af frygten for, at sidemanden skal komme til at betale mere i skat som følge af, at han har fået mere i løn — Ja, så paradoksalt er det!

Man mindes historien om den ærgerrige, der havde fået alle de ordner, der næsten kunne fås — nu skulle man da tro, at han var glad — men nej, nu opstod frygten hos ham for at andre skulle få de samme ordner — nu blev kræfterne og energien, der havde været anvendt på at erhverve ordnerne, anvendt til at forhindre andre i at få det samme.

Apropos skat — hvad er det man hyler over? — Vi har jo fået — mange af os — de store lønninger, fordi vi betaler meget i skat — og hvor meget bliver det så til?

Langt den overvejende del af befolkningen betaler ikke mere end højst 15 pct. af bruttoindkomsten i skat. Lægger en lønmodtager sin bruttoindkomst for de sidste 5 eller 10 år sammen og derefter sammenlægger de skatter, han har betalt i det samme tidsrum, da vil de 80—90 pct. komme til dette resultat. Lad os så bare holde op med at hyle. Bilerne, radioerne,

fjernsynene, køleskabene, Mallorca-rejserne osv., osv. er det bedste bevis på, at skatten nu ikke kan tynde så voldsomt endda.

Men tilbage til frygten eller rettere sagt til, hvorledes vi skal komme af med den.

Vi kan vælge enten at bekæmpe den selv mand og mand imellem og organisationsvis ved at vise og skabe tillid — tro og stole på de, der er klogere end vi selv. Eller vi kan vente på den stærke — sandsynligvis også modige — mand eller gruppe, der hensynsløst udnytter den lammende frygt, der har magtstjålet os alle, og så lade ham eller den vælte alt, hvad vore forfædre og samtidige indtil for få år siden dygtigt og målbevidst har skabt, for derpå at udrydde den sidste rest af det, vi i vores blindhed i dag kalder selvbestemmelsesret.

Men ønsker vi selv at bekæmpe den, kan det kun ske ved handling, der for alles vedkommende vil bestå i ofre, f. eks. ved at give afkald på opfyldelse af berettigede krav. De kan også bestå i at tolerere, at andre får, uden at man selv skal have — og det må da være naturligt at pege på de af os, der har til mere end dagen og vejen — og det er for en gangs skyld ikke storkapitalisterne, der tænkes på, men den store gruppe af lønmodtagere, som i dag har opnået en sådan indtægt, at de har råd til at give afkald på at få mere — altså tåle et tidsbegrænset lønstop — men dette gælder selvfølgelig ikke for de lavest lønnede grupper såvel blandt arbejdere som tjenestemænd, som bør have det, de har brug for.

Pristalsreguleringen er det vel håbløst at forsøge ændret, der skal sikkert langt større trusler til til hele det danske samfund, før det går op for tilstrækkeligt mange, at det måske havde været vejen.

Men tiden skal ikke bruges til at stirre sig blind på at finde den bedst mulige — men derimod anvendes til at iværksætte den først brugelige løsning.

Det må være sundere fremtidig at afstå fra at få flere penge, end det er at blive tvunget

til at aflevere flere, selvom nogle af disse kan betales med, hvad det er lykkedes at presse ud af stat og arbejdsgivere.

Det var velgørende at høre Willy-August Linnemann fortælle, hvorfor der ingen grund var til frygt og samtidig anvise os vejen — give os troen på, hvorledes den eksisterende frygt kunne bekæmpes på de i nytårstalen nævnte områder. Vi kan let drage paralleller til andre områder, hvor eksisterende frygt er skabt af mangel på vilje til at handle ret — mangel på vilje til at vise samfundssind og hensyn til sine omgivelser — tåbelig trang til at lægge hånd på den sav, der er i færd med at oversave grenen, vi alle sidder på — og derigennem finde frem til en løsning.

I det daglige kan vi være med til at stoppe munden på dem, der ublu stiller krav på andres bekostning, uanset hvilken lejr eller organisation, de tilhører.

Af regering, folketing og de politiske partiers ledere må der forlanges mod og handlekraft. De har ladet sig vælge, ingen har tvunget dem til at indtage de stillinger, de sidder i — det kan kræves af dem, at de bekæmper deres frygt og dermed vores eller overlader pladsen til folk, der kan og vil.

Men vi menige må hjælpe til — lade være at opfordre — endsige kræve — at vore organisationsledere for enhver pris får gennemført vore krav, hvor berettigede de end kan være — eller hvor mange løfter disse krav hviler på — og vi må stoppe de samme ledere, såfremt de af egoistiske eller såkaldte kollegiale grunde farer frem med trusler og krav — det er ikke et spørgsmål om at vise mådehold — men ganske simpelt og påkrævet samfundssind — ikke af hensyn til dette eller hint parti, men af hensyn til alle.

---

## Til tidsskriftets abonnenter

Som følge af den ret uregelmæssige udsendelse af bladet, som fandt sted indtil for et halvt år siden, har tidsskriftet ikke i det forløbne år udsendt opkrævning på abonnement, blandt andet som en naturlig konsekvens af, at når leverandøren ikke opfylder sine forpligtelser kan det heller ikke forventes at kunden opfylder sine.

Det skal med det samme medgives, at adskillige »kunder« alligevel har gjort det, hvad redaktionen naturligvis har været meget taknemlig for — ikke mindst fordi det virkede som en spore, når tjeneste og anden døgn-tidsbeskæftigelse fristede til at lade bladet vente.

Forhåbentlig har modtagerne bemærket resultatet af denne »spore«.

Det kan imidlertid ikke nægtes, at en del af de, der indtil nu har modtaget »Flyvevåbnet« har ræsonneret som foran af redaktionen anført — og fuldt forståeligt, selvom den hidtil

værende abonnementspris — 10 kr. årlig jo ikke kan siges at være særlig høj.

Ingen af »Flyvevåbnet«s læsere — tror vi — vil dog drage vort ord i tvivl, når vi fortæller at udgifterne i forbindelse med bladets udgivelse og udsendelse er øget i takt med de prisstigninger, der har fundet sted i de sidste 7—8 år, således at den samlede udgift f. eks. i dag er steget nøjagtig 40 pct. i forhold til udgifterne i 1958.

Selvom et tidsskrift som »Flyvevåbnet« jo på ingen måde er et forretningsforetagende eller tænkt at skulle være et økonomisk aktiv — så er der naturligvis også grænser for hvor stort »underskud« en bestyrelse kan tolerere.

Tidsskriftets økonomi har indtil dato ikke tilladt at betale for indsendte bidrag, hvilket bladet i nogen grad vel også bærer præg af.

Det er redaktionens nytårsønske og -forsæt, at dette skulle kunne lade sig gøre i året 1963



— for derved at gøre indholdet mere afvekslende og læseværdigt med deraf følgende større interesse for at modtage bladet.

Takket være den økonomiske støtte, tidskriftet modtager gennem vore annoncører vil det foran omtalte ønske kunne realiseres, såfremt de, der idag modtager bladet i henhold til tidligere tegnet abonnement, indbetaler — den i sin tid fastsatte pris nemlig 10 kr. pr. år — prisen er med vilje ikke forhøjet for at ingen af den grund behøver at afsige bladet.

Redaktionen vil selvsagt være meget interesseret i at høre fra den eller de, der eventuelt ikke fortsat ønsker bladet tilsendt, om årsagen til abonnementets opsigelse for derigennem at få at vide om noget bør ændres for i større omfang at tilgodese alle modtagere af tidskriftet.

I håb om fortsat at måtte have fornøjelsen at skrive for og udsende tidskriftet til alle hidtidige abonnenter henstiller redaktionen til hver enkelt at benytte indlagte giroindbetalingskort.

---

## Warschawapagt-områdets potentiel og strategiske betydning

(Fortsat)

*Major St. Brynells afhandling om Warschawapagt-området afsluttes i dette nummer med omtale af den politiske betydning samt en konklusion af områdets strategiske betydning. I de tre foregående numre behandles områdets potentiel samt militære og økonomiske betydning.*

### D. Politiske betydning.

1. I Warschawapagt-området ligger moderlandet for den nyere tids største og mest udbredte politiske bevægelse, som omfatter 87 forskellige kommunistiske partier med ca. 37 millioner medlemmer. I alle pagtlandene er det samme politiske system ved magten, og selvom der ikke er tale om direkte central ledelse af hele området fra Moskva, så udgår der herfra sådanne påvirkninger, at *alle landene udadtil optræder som en enhed og bundet sammen af et af kommunismens vigtigste aktiver: den kommunistiske ideologi.* Indrepolitisk har magthaverne overlevet de første vanskelige år, og må anses for at sidde godt fast. Hertil hjælper hele styreformens: det faktiske eet-partisystem, som har stærke magtmidler til opretholdelse af indre ro, og som ikke tillader andre, stærke bevægelser eller påvirkninger at vinde

indpas. På grund af kortere tidsrum ved magten, må de østeuropæiske lande anses for svagere end Sovjet, og dertil mere udsat for »uheldig« påvirkning.

I de senere år er der ganske vist opstået visse uoverensstemmelser af navnlig ideologisk karakter mellem de kommunistiske lande (navnlig Sovjet-Kina), men det vil sikkert være forhastet at tro/håbe, at alle de kommunistiske lande ikke i endnu mange år vil stå sammen mod den fælles fjende: kapitalismen.

2.1. Fra Warschawapagt-området søges kommunismen udbredt over resten af verden gennem normale propagandamidler, de kommunistiske partier udenfor blokken (legale som illegale), via et utal af mere eller mindre godtroende foreninger og bevægelser med neutralt navn samt gennem FN, hvor hele verdenspressen gratis står til fri afbenyttelse, og hvor der tales til en forsamling af politikere fra hele verden.

Ved valg af udbredelses- og påvirkningsmiddel deles den ikke-kommunistiske verden tilsyneladende i to områder:

den udviklede, såkaldte civiliserede del og den underudviklede, mindre civiliserede del.

Retroende, fanatiske kommunister udover hele verden i forbindelse med et kæmpe net af agenter (over  $\frac{1}{4}$  million) sørger for, at det fornødne grundlag for at kunne træffe afgørelse om fremgangsmåde er til stede for den centrale planlægning.

2.2. Mod den *udviklede gruppe* (hovedsagelig NATO-magter og Japan) anvendes en meget aktiv politisk krigsførelse bestående af:

psykologiske (ideologiske) midler,  
propagandamidler og  
diplomatiske midler.

Hele denne gruppe er offer for en eller flere af nævnte påvirkningsmidler så godt som daglig, og fremgangsmåden svinger fra de *groveste midler* (trusler, sabotage, strejker, uroligheder m. m.) over *normal propaganda* til *fin psykologi* i form af smil og håndtryk, men fælles for alle former er, at *det er Warschawapagten* (Sovjet), *der har hele initiativet med den deraf følgende fordel af altid at bestemme tid, middel og sted*, og det er faktisk således, at sindstemperaturen hos en meget stor del af den vestlige verdens befolkninger kontrolleres af en kommunistisk dirigeret politisk termostat, som anvender de trænedede medlemmer af kommunistpartier og agenter til — når det skønnes ønskeligt — at fremkalde uroligheder, svingende fra optøjer til væbnet opstand og som — efter opnåede større eller mindre geografiske og/eller politiske indrømmelser — bilægges lige så hurtigt, som de opstod.

Særlig sættes ind mod lande, der ligger ved Warschawapagtens grænser for at søge skabt et i det mindste neutralt bælte og derved undgå farlig påvirknings indtrængning i Warschawapagt-området og samtidig beskytte de endnu betydningsfulde og sårbare S- og SV-lige områder, som idag vil kunne ødelægges med konventionelle midler (jvfr. her den såkaldte anti-basepolitik).

2.3. Overfor den store og langt mere betydningsfulde gruppe (jvfr. skema vedr. befolkningsforøgelse og areal, som er anført under økonomisk betydning) af *underudviklede lande* anvendes tildels andre midler.

Med særlig vægt er der i de senere år sat ind i det urolige Mellemosten, i Asien, hvor nationerne først efter II VK er blevet frie, men endnu ikke helt uafhængige, i Afrika med dets blanding af nogle meget unge, uerfarne og nogle endnu ikke frigjorte stater samt i Latinamerika.

Disse områder med hovedsagelig uvidende, fattige og primitive befolkninger, der udvikler sig næsten eksplosionsagtigt, uden fornøden kapital og industri og med en lille energisk akademikerklasse, der er ivrig efter reformer, er udmærkede arbejdsområder for kommunismen. Påvirkningen søges nået gennem forskellige former. Overfor de mere oplyste anvendes agitation og propaganda samt tilbud om uddannelse på Warschawapagt-lærestalter, hvilket ofte modtages med stor taknemlighed, idet kultur og ønsket om at blive den udbredte analfabetisme kvit og få egne fagligt uddannede specialister er stort og også nødvendigt for at kunne udnytte den økonomiske hjælp. Mange tusinde elever er allerede uddannet, flere er under uddannelse og for nylig åbnedes et nyt universitet i Moskva med plads til 3000 studerende, hovedsagelig fra de underudviklede lande. Ophold og studium betales (ligesom for Sovjets egne studerende). Sådanne studerende, uddannet (og vel påvirket) i Warschawapagt-landene, vil ved hjemkomst til eget land meget nemt komme til at indtage nøglepositioner i industri og administration, og det vil kunne forventes, at en stor del af disse vil hælde til venstre i tilfælde af politisk opgør.

Overfor de store, uvidende masser, som hverken forstår den kommunistiske ideologi eller de demokratiske fraser anvendes mere håndgribelige midler:

— der opfordres til konfiskation og udstykning af hvides eller overklassens godser



(størstedelen af befolkningen er landbrugere), og nationalisering af hvides eller overklassens industrier,

— hetz mod imperialismen,

— henvisning til det kommunistiske eksempel: Sovjets (og Kinas) hastige udvikling fra fattige, tilbagestående lande, hvor befolkningen også blev udnyttet, men som takket være kommunismen idag er frie og i afro-asiatiske øjne — med udmærket levestandard. Det nyeste eksempel er Korea, hvor det kommunistiske Nordkorea næsten blomstrer under det kommunistiske styre medens Sydkorea — trods den amerikanske dollarsregn — står i stampe eller syner hen under det såkaldte frie, demokratiske (kapitalistiske) styre. Disse eksempler demonstreres for talrige, inviterede besøgsgrupper af betydningsfulde personer fra de tilbagestående lande, og de overbevises om, at kommunismen kan føre deres land fremad. (Eksemplets magt vil også kunne virke smittende på andre end de såkaldte U-lande).

Også på anden måde spilles der på dette udviklingsforhold, nemlig ved forklaring af grunden til den kommunistiske interesse og hjælp: de kommunistiske lande kan bedre sætte sig ind i de underudviklede landes problemer, de føler sig solidarisk med dem og vil bedre kunne hjælpe dem frem (for det er jo ikke længe siden, de selv har befundet sig på næsten samme niveau).

Hertil kommer en absolut omhu for ikke at støde disse mistænkelige unge lande, bl. a. ved ikke at give dem gaver, som vil få dem til at føle sig underlegne, men derimod — som anført under C, økonomisk betydning — i form af lån og handelsoverenskomster på meget fordelagtige vilkår.

2.4. Den kommunistiske, politiske virksomhed i Asien og Afrika er almindelig kendt, men den omstændighed, at Latinamerika ikke omtales meget i verdenspressen, når kommunistiske fremstød ellers omtales, betyder ikke, at

der intet sker i denne del af verden — politisk set. I disse frie stater eksisterer en stor, fattig arbejder- og bondebefolkning og en meget rig overklasse, en ideel arbejdsmark for kommunistisk propaganda, og kommunisterne har da også siden 1919 været aktive i dette område. Strejkeuroligheder, kup og smårevolutioner kan for en dels vedkommende tilskrives kommunistisk påvirkning. Guatamala har længe været en rent kommunistisk stat, og Cubas nuværende orientering er velkendt. Denne stats geografiske placering har gjort den særdeles anvendelig i anti-basepolitikken, idet amerikanerne på en hel anden måde kan blive gjort opmærksom på basepolitikens uønskelighed.

2.5. Ligesom ved den økonomiske betydning vil et blik på verdenskortet og befolkningsudviklingen vise den kommunistiske, politiske offensivs betydning for at nå det endelige mål.

3. *Visse bevislige mål er allerede nået ved hjælp af politiske midler:*

— *indkredsningen af Sovjet* (Warschawapagten fra Nordkap til Stillehavet er mod S og SE) *ved at smuldre* bort som følge af Indiens frigørelse fra kolonistadet og Mellemøstens frigørelse fra Englands dominerende indflydelse og tildels som følge heraf Bagdadpagtens faktiske opløsning samt Kinas overgang til socialismen,

— i FN vil de *mange nye medlemmer*, som vil blive den kommende tunge på vægtskålen, i mange spørgsmål (bl. a. vedrørende frigørelse af nye lande fra imperialismen) stemme for Warschawapagt-blokkforslag og i andre spørgsmål forholde sig neutrale. I alle tilfælde vil Vestens hidtidige flertal i denne forsamling nu kunne brydes, hvilket vil kunne få en vis betydning for verdensopinionen,

— *standset anlæg af nye baser* for såvel fly som raketter samt i visse tilfælde nedlagt allerede eksisterende baser, som omgav Warschawapagten i en halvcirkel,

— om ikke direkte vundet indpas i *Afrika*, så sørget for at modstanderens indflydelse er svundet betydeligt ind.

4. Det ironiske og pudsige er, at der ikke er spor hemmeligt i den stedfundne og evt. kommende udvikling lige så lidt, som det endelige mål holdes hemmeligt.

Lenins ord om, at »vejen til Paris går over Peking og Calcutta« har været/kunnet være kendt af enhver statsmand, og slagplanen for den politiske udvikling i Asien og den tildels stedfundne og stadigt stedfindende udvikling i Afrika blev lagt på folkekongressen i Baku i 1920. I den *offenliggjorte* plan hed det: »Kapitalistverdenen skal udmanøvreres ved at indføre revolutionen i kolonierne« og »Selv den mindste splittelse mellem vore fjender må udnyttes« og »Fordel må drages af enhver interesse modsætning«. (Eksempler på at disse læresætninger af Lenin stadig anvendes kan hentes fra Mellemøsten, Cypren, Europa og Afrika).

Senere skrev Stalin: »Kommunismens opgave er at tilintetgøre den århundredgamle søvn hos de undertrykte folk, at indgive arbejdere og bønder i disse lande revolutionens frihedsidé, at rejse dem til kamp mod imperialismen og på den måde berøve verdensimperialismens pålidelige bagland, dens udtømmelige reserver.« I fortsættelse heraf kan tilføjes Lenins ord: »Imperialismens afvikling følges af kapitalismens sammenbrud — og Sovjets triumf.«

I 1947 gør Stalin status op ved i sine samlede værker at skrive: »Vesten har mistet sit greb om store dele af Asien og er ved at miste det i en del af Afrika.«

Ved at betragte udviklingen må det siges, at planen indtil nu er blevet fulgt, idet den kommunistiske verdens udvidelse fremgår af følgende tal:

År	Areal (i millioner km <sup>2</sup> )	%	Befolkning (millioner)	%
1919	21,7	16	138	7,8
1961	35,1	25,9	1072	35,5

Til kommunismens fortjenester regnes også — ikke helt fortjent og ikke medtaget i ovenstående skema — tidligere koloniers selvstændiggørelse.

For at undgå enhver misforståelse er der i det tredje partiprogram anført: »Det 20. århundrede kendetegnes af kommunismens triumfer og sejre. I århundredets første halvdel vandt socialismen solidt fodfæste, i århundredets anden halvdel vil kommunismen blive indført.«

Præsident Kennedy har klart set denne form for magtudvidelse (i stedet for ved hjælp af »gammeldags« krig), idet han i april 1961 udtalte: »Det er ikke nok blot at stå parat bag raketter klar til skud som værn for sikkerhed, idet kommunismen stykke for stykke — uden at et eneste skud affyres — kan få overtaget, hvis vi (Vesten) ikke kan standse undergravning, infiltration og revolution samt forstå disse og utallige andre kommunistiske, taktiske fremgangsmåder til erobring af verdensherredømmet.«

#### E. Konklusion.

Målet for Warschawapagten er det samme som for kommunismen, for hvilken pagten er et instrument, og dette mål er kendt. Målet er imidlertid så stort, at mellemfaldende mål er nødvendige og næsten alle rådige midler må anvendes. Kombinationen heraf synes at følge en i alle detaljer tilrettelagt *strategisk plan* og midlerne anvendes — set med vestlige øjne — tildels som en gammel krigslist, nemlig som Den Trojanske Hest: Under dække af venlighed og gaver at skaffe sig indpas i de med udelukkende militære magtmidler vanskeligt tilgængelige og/eller direkte risikobetonede områder.

Planen synes idag at tegne sig således:

1. Gennem *politisk offensiv* at søge divergenserne i NATO m. flere pagter forøget for derved at få brudt det bælte af stater, der mod Vest og tildels S og E er samlet i traktat mod Warschawapagten og derved i forbindelse med naturen indcirkler pagtområdet,



2. I en ydre atmosfære af *fredelig sameksistens* at søge de underudviklede lande i Asien, Mellemosten, Afrika og Latinamerika knyttet til sig gennem *en økonomisk og/eller politisk infiltration/offensiv* for derved:

- dels at tvinge Vesten til at sprede sine økonomiske og militære ressourcer over et — som følge af at initiativet haves af Warschawapagten — for stort område, og samtidig bortlede trykket mod den mere sårbare, østeuropæiske del af Warschawapagt-området, samt
- dels at fratage Vesten råstofkilder og markeder med en følgende ændring af Vestens produktionsforspring til fordel for Warschawapagten,

3. Opretholdelse af anselige *militære styrker* for derved:

- at kunne sikre grundlaget for den økonomisk-politiske offensiv, nemlig selve Warschawapagt-området og dets aktuelle produktionsapparat samt dets planlagte udvikling,
- at kunne sætte magt bag økonomisk og/eller politisk tryk, og
- at kunne udnytte en med økonomiske og/eller politiske midler skabt gunstig situation.

På denne måde vil først Europa og senere Nordamerika blive indcirklet og på dette stadium et nemt bytte.

Krustjov har udtrykt det således: »Helt omgivet af socialistiske stater skulle det være nemt at fremkalde en venligtsindet regering i USA.«

Under besøget i Rumænien i juni 1962 har han udtrykt det på en lidt anden måde: »Jeg er overbevist om, at det røde banner vil komme til at vaje over USA. Men det bliver ikke os, der bærer fanen, men det amerikanske folk selv.«

I Krustjovs ord skimter man Lenins berømte ord: »Vejen til Paris går over Peking og

Calcutta«, idet denne sætning nok idag bør omskrives til: »Vejen til Washington går over Calcutta, Cairo og Rio de Janeiro (Brasilia).« Clausewitz berømte sætning: »Krigen er en fortsættelse af freden, blot med andre midler,« er af den russiske strateg, general Boris M. Shaposnikov, omskrevet til: »Hvis krigen er en fortsættelse af freden med andre midler, da er freden ligeledes en fortsættelse af krigen, blot med andre midler,« og mange ting tyder på, at denne læresætning efterleves. *Fred må derfor idag betragtes som en tilstand, hvor alle midler med undtagelse af konventionel storkrig og total krig anvendes for at udvide egen interesse-/magtsfære til forskel fra krig, som er en tilstand, hvor også disse to midler vil blive anvendt.*

√ Den hidtil fulgte plan ses at være en *nøje koordinering af militære, politiske og økonomiske faktorer*, og af disse er den militære og den økonomiske underordnet den politiske. Den fulgte og skitserede strategiske plan forekommer at være i nøje overensstemmelse med *totalstrategiens kunst: Udnyttelse af alle en nations/koalitions ressourcer, således at nationens/koalitionens interesser sikres og fremmes mest muligt, om muligt uden krig, men om nødvendigt gennem anvendelse af militære magtmidler.*

Ved at se på målet og midlerne forstås ønsket om den hurtigst mulige udbygning af Warschawapagt-områdets produktionsapparat og dermed dets økonomiske potentiel.

Det er vanskeligt at spå, om målet nås. Målene, såvel mellemfaldende (industrielle og geografiske) som endelige, synes meget store, og endnu har ingen nation eller koalition nået de geografiske blot tilnærmelsesvis. Men det må ikke glemmes, at Warschawapagten med eventuelt tilsluttende magter udgør en af de mest magtfulde koalitioner, der har eksisteret, og i spidsen for denne står en ærgerrig og central ledelse, som vil anvende alle sine mange til rådighed værende midler til at nå sine mål, og det må erkendes, at indtil nu er meget store resultater nået. ]

Mange problemer står imidlertid i vejen. Måske er det vigtigste og mest uberegnelige mennesket. Vil det være muligt at holde sammen på en koalition bestående af så forskellige folk med historiske modsætninger? Vil det lykkes at tænde og vedligeholde kommunismens begejstring i Asiens, Afrikas og Latinamerikas menneskemasser? Og vil det være muligt i selve det nuværende område at opretholde den kommunistiske tro, når dette bliver et fuldt industrialiseret samfund med høj levestandard og sammensat af befolkningsgrupper med forskellige ønsker og interesser? Vil det paradoksale i, at kommunismen — når den har nået sit industrielle mål: at overflyve Vesten — vil have lagt Marxismen bag sig, slet ikke være så usandsynligt? Eller vil kommunismen lide nederlag overfor Asiens og Mellemøstens århundredgamle ideologier:

Hinduisme, Budhisme og Muhammedanisme?

Kun tiden vil vise, om Krustjovs truende ønske-spådom (1959) om forholdet mellem kommunismen og Vesten opfyldes: »Tiden er på vor side — vi vil begrave jer.«

St. Brynel.

---

## HØJDEN FOR *faldskærmsoperationer* NEDSAT

Hvad er den største fart og den mindste højde fra hvilken man med sikkerhed kan droppe en faldskærmssoldat fra et fly? Ved invasionen i Normandiet i 1944 droppede man fra transportfly i ca. 100 knobs fart og 1000 fods højde. I dag er farten sat op til ca. 140 knob og minimumshøjden til 1500 fod. Disse tal viser imidlertid kun en ringe forbedring i forhold til 1944, for den moderne faldskærmssoldat er stadig lige udsat for at blive såret af fjendens ild ligesom spredningen på jorden er større end ønskeligt for en hurtig samling.

Efter de nyeste undersøgelser ved Northrops Ventura Division har specialister i faldskærmsdynamik fundet, at det er muligt at droppe en fuldt udrustet og kampklar soldat på 135 kg fra så lav en højde som 300 fod med en fart af op imod 400 knob. Aflevering af udrustning som kampvogne og lastbiler eller bomber kan ske fra så lav en højde som 150 fod og ved enhver hastighed.

En tættere samling af de enkelte faser er nødvendig for denne operation fra lav højde. De tre fundamentale faser er afgang fra flyet, som må kunne ske hurtigt og med nøjagtige mellemrum, faldskærmens åbning og nedgang og derefter landingen.

En skærm med en diameter på 34,5 fod vil blive bragt i anvendelse. Denne skærm bærer en byrde på 135 kg mod jorden med en fart af 17 fod/sek sammenlignet med 19,6 fod/sek for den skærm på 34,9 fod, som nu er i brug.

Afgangsfasen får foruden nuværende udrustning et blinklys, som er synkroniseret med et afstandssystem bestående af håndstroppe (som dem vi kender fra sporvognene) fæstet til et stål kabel. En tromle vikler automatisk kablet op med en forudbestemt hastighed. Når signalet til udspring kommer, starter springmasteren kablet og blinklyset. På kommando fæster soldaterne deres udløserkabel på wiren på den ene side og griber om deres respektive strop på den anden side. Når stroppen begynder at bevæge sig vil soldaterne følge med og komme ud med en fart af tre mand pr. sekund. Med denne kapacitet vil spredningen blive mindre end 300x1000 meter for 192 mand.

Til landingen har man planer om en beskyttende, delvis oppustelig dragt og en hurtigt aftagelig sele. Den samlede vægt af det nye udspringsudstyr er ca. 700 gram lettere end det nuværende.

Den nye teknik med udspring fra lav højde anser man for 90 procents vedkommende vil ligge indenfor den nuværende teknik.

H. M.



# OFO - ORIENTERING

På sidst afholdte bestyrelsesmøde (19. dec.) har bl. a. nedenstående emner været behandlet.

## *Forslag til normering for finansåret 1962/63*

Som meddelt tidligere havde organisationen indsendt sit forslag om normering delvis baseret på den tidligere udarbejdede behovs opgørelse og tidligere indsendte forslag. På et møde i Forsvarsministeriet er det imidlertid meddelt, at det ikke vil være muligt at imødekomme det af organisationen foreslåede bl. a. begrundet med, at de på den eksisterende normering værende ledige numre ikke af Flyverkommandoen er ønsket udnyttet. Da organisationen gentagne gange efter forgæves henstilling til Flyverkommandoen selv har henledt ministeriets opmærksomhed på det lidet rimelige i, at man inden for Flyvevåbnet er meget tilbageholdende med indstilling om udnyttelse af ledige numre, skønt mange af de forventede udnævnelser omfatter personel, der allerede bestrider tjenestestillinger, der normalt er besat af officerer i højere grader, har organisationen ikke kunnet acceptere den manglende udnyttelse af gældende normering som gyldigt argument.

Den som følge af Luftværnsgruppens oprettelse foreslåede opnormering har organisationen ikke kunnet acceptere som dækkende det behov, der har eksisteret længe før NIKE afdelingens overførelse blev bestemt, idet denne opnormering jo kun er tænkt at skulle dække den tilgang, der derved er sket.

## *Status i skattesagen*

Vedrørende skat — jf. udkommandotillæg — er der intet nyt. Organisationen er dog fortsat af den opfattelse, at det sidste ord ikke er

sagt i denne sag og vil, såfremt afgørelsen på en eller flere af de sager, der er indbragt for landsskatteretten direkte af enkelte medlemmer eller indirekte gennem de respektive lokale ligningsmyndigheder, skulle gå klagerne imod, tage sagen op påny.

Landsskatterettens afgørelse må dog afventes før en sag af denne art kan indbringes for domstolene.

Bestyrelsen er fortsat interesseret i at modtage underretning fra medlemmerne om de afgørelser, der træffes eller er truffet ved de lokale skatteråd, idet det af de indkomne oplysninger fremgår, at der finder en højst uligelig behandling sted — ikke alene som følge af forskellig vurdering i de forskellige skatteråd, men også inden for samme skatteråds kreds.

Vedrørende fritagelse for *beskatning af rådighedstillægget* var møde desangående berammet at skulle finde sted umiddelbart før jul.

Som det er meddelt medlemmerne, har ligningsdirektoratet fastsat, at 30 pct. af rådighedstillægget ikke vil blive beskattet, idet rådighedstillægget dels inkluderer godtgørelse for timepenge, der jo ikke er skattepligtige og dels betaling for uprogrammeret overarbejde i indtil 10 timer i døgnet (red.).

Fra OFO side er der under forhandlingerne taget forbehold over for dette 30 pct. fradrag, idet organisationen ikke mener, at det i tilstrækkeligt omfang tilgodeser de særlige arbejdsforhold, hvorunder Flyvevåbnets personel arbejder. Organisationen mener, at Flyvevåbnets personel i højere grad, end det er tilfældet de fleste andre steder, har sådanne arbejdsforhold — dels på grund af de særlige krav, forberedelse, gennemførelse og afsluttende arbejde i forbindelse med flyvning stil-

ler, og dels på grund af flyvestationernes beliggenhed — at udgifter i forbindelse med det overarbejde, som militærtillægget dækker, er så store, at de lagt til de 16 pct., som ikke udbetalte timepenge er anslået til, væsentligt vil overstige de nu fastsatte 30 pct.

For at kunne få godkendt et større fradrag vil det imidlertid være nødvendigt at kunne dokumentere berettigelsen heraf. Organisationen har derfor ladet udarbejde et skema, der, når det er udfyldt, skal udvise det overarbejde,

2½ år vil kadetter derfor ikke være berettigede til at få udbetalt anden godtgørelse end der er fastsat for forflyttelse efter ansøgning.

Da de nu gældende bestemmelser er trådt i kraft inden den sidst påbegyndte klasse, der er forudbestemt at skulle vare mere end to år, er oprettet, vil der næppe være mulighed for, at de på klassen værende kadetter vil kunne opnå anden godtgørelse end flyttegodtgørelse, som for ansøgt forflyttelse gældende. Organisationen vil imidlertid forsøge at få gennemført, at

## Årligt repræsentantskabsmøde

AFHOLDES DEN 29. MARTS I AALBORG

det antal rejser (uden natophold), de øvelser m. v. som den enkelte har måttet udføre og som ikke har udløst anden godtgørelse end døgntillæg.

*Kgl. anordning om indordning i den militære rækkefølge*

Organisationen har modtaget Forsvarsministeriets 2. udkast til den kgl. anordning til udtalelse. Når endelig afgørelse er truffet vil indholdet kunne kommenteres.

*Udstationeringsgodtgørelse under ophold på skoler*

Nogle medlemmer har forhørt sig om muligheden af at få en eller anden form for udstationeringsgodtgørelse under ophold som elever på skoler.

I henhold til de af Flyverkommandoen udgivne retningslinier vil ophold på skoler med en varighed af under 2 år *ikke* medføre ændring af tjenestested, hvorfor elever, der iøvrigt opfylder betingelserne for at få udbetalt udstationeringsgodtgørelse vil være berettigede til sådan godtgørelse, når kurser eller anden undervisning ikke er forudbestemt at være udover 24 måneder. Efter at undervisningstiden på Flyvevåbnets Officersskole nu er udvidet til

der i fremtiden gives ansøgere besked om evt. optagelse på Flyvevåbnets Officersskole i så god tid, at den enkelte kan nå at indrette sig på de nye tjenestested inden han skal møde, idet organisationen er klar over de meget store ulemper, der også her vil være forbundet med at skulle passe et krævende studie samtidig med, at man skal sørge for familie, der måske har måttet efterlades i Jylland — og at en negligering af dette rimelige ønske meget vel kan virke hæmmende på lysten til at søge optagelse på Flyvevåbnets Officersskole.

*Ensartede retningslinier for gennemførelse af 3-timers beredskabet*

Sammen med de øvrige personelsammenlutninger i Flyvevåbnets har OFO tilskrevet Flyverkommandoen for at opnå ensartet praktisering af 3-timers beredskabet gående ud på at alle enheder enten er placeret indenfor et geografisk område eller indenfor et teoretisk transportdistance-område.

*Flyverkommandoens udgivne bestemmelser for tjeneste (arbejds)tidnormer*

Da den sidst udsendte skrivelse vedrørende tjeneste(arbejds)tid tilsyneladende fortolkes forskelligt på tjenestestederne, har organisa-



tionen også her sammen med de øvrige militære personelsammenslutninger i Flyvevåbnet, anmodet Flyverkommandoen om en forhandling for også på dette område at få skabt ensartede retningslinier.

### Bestillingstillæg

Med de af Forsvarsministeriet udgivne bestemmelser er det nu fastsat i hvilket omfang bestillingstillæg kan ydes. Mod forventning er organisationens ønsker kun blevet opfyldt i meget beskedent omfang.

Således har forsvarsministeriet ikke kunnet gå med til at bestillingstillæg ydes til chefer på de store radarstationer, såfremt disse er majorer under henvisning til at disse stillinger jo så blot kunne besættes med oberstløjtnanter.

For så vidt angår de chefer, der i kommandomæssig-henseende er foresatte for blandt andet tekniske ledere, der har fået bestillingstillæg, er der givet tilsagn om, at tilfælde, hvor sådanne tekniske lederes månedlige bruttoindkomst vil være større end den foresatte chefs, vil kunne tages op til forhandling.

### Nye medlemmer:

#### KADETERNE:

FL I (R)	A. Mølgård
—	O. J. Rasmussen
—	P. E. W. Jensen
—	O. Rothmann
—	H. A. Schrøder
—	J. H. Castenskiold
—	J. H. Lauritzen
—	O. L. Nielsen
—	P. E. Sucksdorff
—	H. N. Kristensen
—	P. Helge
—	P. Mørch
—	J. Vinther
OS	R. M. Jørgensen
—	V. L. Svensson
—	S. C. Windelin
SG	V. D. Nielsen

## NYT KATAPULTSÆDE

Den første vellykkede demonstration af udskydning med katapultsæde fra højde og hastighed nul med brug af standardfaldskærm blev rapporteret fra Lockheed-California Company den 14. dec. 1962.

C-2 pilotsædet, som er udviklet af Lockheed og standardudrustning i F-104 Super Starfighter, blev skudt ud af jordens overflade uden fart fremad til en højde af 400 fod.

Demonstrationen blev udført fra en prøve- rig i en stilling, der svarer til 20 graders stigning, hvilket giver vanskeligere betingelser end den normale vandrette stilling. Demonstrationen blev overværet af repræsentanter fra US Air Force og den tyske regering.

Den nye raketkatapult, som er kraftigere end de modeller, der nu er i brug, drev sædet i jævn flugt op i en beregnet, spids bane på 400 fod.

På toppen af banen blev pilotdukken automatisk skilt fra sædet, og et sekund efter begyndte skærmen at åbne sig. Skærmen foldede sig helt ud, beretter Lockheed, og nåede at få fuldstændig kontrol over dukken. Med de sæder, der nu er i brug, kræves en fart fremad på mindst 90 knob, for at operationen skal lykkes, når flyet er på jorden.

Selvom forbrændingstiden er betydeligt længere, er det nye raketsystem ombytteligt med den C-2 installation, der nu er i brug. Det kan let installeres i F-104 og er antaget til brug i kommende typer bygget af Lockheed eller andre, når det er muligt.





# VERDEN RUNDT

Udkørselen fra samleskinnen af den første 727 kort- til mellemdistance jetliner og leveringen af den første operationsdygtige Minuteman Intercontinental Ballistic Missile i Montana i US Air Force Strategic Command var to af højdepunkterne indenfor The Boeing Company i 1962, men andre store resultater blev nået indenfor programmerne for Saturn raketterne, Dyna-Soar, civile og militære jettfly, hydrofoilbåde, gasturbiner og helikoptere.

To programmer, der har stået i forgrunden de foregående år, blev afviklede: Den endelige produktionsmodel af IM-99 Bomarc, interceptor missil, leveredes til luftvåbenet midt i året, og den sidste af 744 B-52 ottemotorers bombere til Strategic Air Command leveredes i efteråret.

Ved årets udgang er det samlede antal beskæftigede i The Boeing Company over 95000.

Regnskabet for de første ni måneder af året viser et salg på 1.268 mill. dollars og en nettofortjeneste på 21.5 mill. dollars. I ordre er pr. 30. september fly til militære formål for 510 mill. dollars, missil- og rumflyvningsapparater 318 mill. dollars og civile ordrer 744 mill. dollars.

Som et kuriosum kan nævnes, at Spacearium Teatret indrettet ved samarbejde mellem regeringen og Boeing på verdensudstillingen i Seattle i løbet af de seks måneder, udstillingen varede, besøgte af over 5 millioner mennesker.

SVERIGE. Den svenske regering har til flåden og luftvåbenet afgivet en ny ordre på seks tvillingturbine helikoptere fra The Boeing Company's Vertol Division ved Philadelphia.

Modellen, der får betegnelsen HKP-4, udstyres med større brændstoftank end hidtil og opnår derved større aktionsradius. Hastigheden bliver 240 km/t, og helikopteren kan medføre 4536 kg last fastspændt i udvendige anordninger.

Helikopterne til flåden bliver udstyret med særligt materiel med henblik på undervandsbåd-efterforskning og på antimine operationer. De forsynes endvidere med en krog for slæbning af overflade-fartøjer og minestrykningsredskaber.

HKP-4'erne til luftvåbenet skal navnlig benyttes ved undsætningsoperationer og udstyres med lastning for øje med en agter-rampe og endvidere med et lastespil med en kapacitet på 272 kg.

Den ny svenske bestilling er led i et program, der går ud på at forsyne den svenske flåde og luftvåbenet med helikoptere, der er specielt udstyret alt efter de opgaver, de er tænkt at skulle løse.



MORTON, Pennsylvania. — Direkte lodret start og landingsoperationer er nu godkendt for Boeing Vertol 107 to-turbiners helikopter, som er den eneste der har kvalificeret sig for disse manøvrer til Federal Aviation Agencies certifikat A for lodret start og landing.

107'eren er derefter godkendt til at operere fra landingsplatforme på tippet af høje bygninger eller pladser omgivet af forhindringer. Nøglen til godkendelsen er 107'erenes evne til at flyve lodret på en turbine alene. Helikopteren kan i starten komme op i en hvilken som helst ønsket højde uden først at have taget fart fremad og dog være i stand til at nå sik-



kert tilbage til startstedet, selv om den ene turbine skulle svigte. Den opnåede sikkerhed er således meget større, end den, der kan ydes af en en-motoret helikopter.

Tre af disse to-motorede helikoptere er allerede i drift hos New York Airways, som skal have en fjerde i november. Et antal af helikopterne er i ordre fra US Marine Corps. Under betegnelsen HRB-1 Sea Knight forsynes de med særligt udstyr, der gør dem egnede til militære operationer.



### FRANSK-AMERIKANSK SAMARBEJDE OM JET-JAGER

Samarbejdet mellem The Boeing Company og det franske Générale Aéronautique Marcel Dassault, der indlededes i december i fjor, er nu udvidet ved udnævnelse af tre specialister fra Boeing Military Aircraft Systems Division til at koordinere de gensidige bestræbelser, der bl. a. omfatter et lodret- og kort start og landingsprogram og samarbejde om forslag til NATO.

Som et fællesforslag fra Boeing, Dassault, det franske Aviation Sud Aviation og British Aircraft Corporation er jet-jageren Dassault Mirage III V indleveret til NATO's konkurrence om et kamprekognosceringsfly, og overenskomsten med Dassault giver Boeing ret til at fremstille dette fly i Amerika. Boeing kan ligeledes i Amerika bygge overlydsjageren Mirage III W, en Mach 2 jager, der er en udvikling af det franske luftvåbens Mirage III C.



NEW YORK. De amerikanske luftstyrker har nu afsluttet de første prøver med J 93 jetmotorerne, som General Electric har konstrueret til de nye B-70 bombemaskiner, der skal flyve tre gange lydets hastighed. Resultatet af disse prøver bedømmes nu af teknikerne, der på grund af den store kraft, disse motorer udvikler, har ladet dem gennemføre i en speciel prøvebedding for raketmotorer.

En stor del af prøverne er foretaget under de betingelser, B-70 bomberne vil møde i næsten 20 km's højde ved en fart af 3,200 km i timen.



LONDON. De engelske, vesttyske og amerikanske luftvåben har hos Hawker Siddeley Aviation afgivet ordre på et mindre antal — dog mindst ni — af den nyeste engelske jagermaskine Hawker P. 1127, der er i stand til at lande og starte vertikalt.

Der blev oprindeligt konstrueret to prototyper af denne maskine, og det engelske luftvåben har ladet yderligere fire maskiner bygge, hvoraf den første bliver leveret i løbet af et par uger. De leverede maskiner har været fløjet i et halvt hundrede timer, og der har været foretaget ikke mindre end 160 vertikale starter, som har været meget vellykkede. Der har desuden været foretaget konventionel start med den ene prototype, og den har fløjet med hastigheder over lyden.

Alle omkostninger til udvikling af P. 1127 og dens BS. 53 jetmotor skal betales af de tre regeringer, og prøveprogrammet bliver lagt af eksperter fra alle tre lande. Man regner med, at maskinens afprøvning skal foregå i England.

Det er første gang, der er afsluttet en overenskomst af denne art mellem de tre lande.

(Se Flyvevåbnet nr. 1 — 1962).



NEW YORK. Phantom II har sat ny verdensrekord, denne gang er det en højderekord, medens det i november var hastighed, det gjaldt. Over en 25 km bane fløj den i 20.130 meters højde i horizontal flyvning med sine to General Electric J-79 motorer. Den tidligere rekord havde Jacqueline Cochran i en Northron Talon.



LONDON. Efter indførelsen af det nye engelske forsvarsprogram har Royal Air Force pla-

ceret en ordre hos Hawker Siddeley Aviation på et antal Avro 748 MF transportmaskiner. Luftvåbenet havde gennemprøvet mange forskellige modeller, før afgørelsen blev truffet.

Avro 748 MF er den militære version af passagermaskinen, der under samme betegnelse er blevet indsat på ruter i Sydamerika. Der er dog den forskel, at denne type agter har rampe til lastning, samt at man kan justere maskinens gulvhøjde, så lasten kan transporteres lige ind i maskinen fra lastvogne.

Maskinen har en maksimal lasteevne på 6.350 kg, hvilket svarer til 48 soldater med fuld udrustning. Den kan lande og starte fra interimistiske landingsbaner på kun 460 meter.

Avro 748 har to Rolls Royce Dart turbo-prop motorer, der hver kan yde 2.998 hk., hvilket giver maskinen en gennemsnitshastighed på 435 km i timen. I begge sider er der en ekstra dør, så den også kan benyttes til faldskærmsudspring.

Det nøjagtige antal maskiner, der er bestilt af Royal Air Force, opgives ikke.



AMSTERDAM. Det hollandske luftvåben har modtaget de første to Super Starfighter F-104G jagere, der er bygget af det hollandske Fokker selskab på licens fra Lockheed. De blev fløjet fra Fokker ved Schiphol til deres fremtidige eskadrille af to hollandske militærpiloter, kaptajnerne Janssen og Okkerman.

I løbet af de kommende to år vil det hollandske luftvåben modtage ialt 120 ensædede og 10 tosædede Super Starfighter jagere.



ZWEIBRUCKEN. Den første af det canadiske luftvåbens F-104G Super Starfighter eskadriller er nu blevet formeret i Vesttyskland. Det er den 427de. »Løve« eskadrille, hvortil maskinerne er blevet bygget i Canada på licens fra Lockheed.

Canada vil stationere ialt 200 Super Starfighters i Vesttyskland, hvor de sammen med mere end 1.000 jagere af samme type fra Belgien, Holland, Italien, USA og Vesttyskland skal danne grundstammen af NATO's luftforsvar i Vesteuropa.

De canadiske Super Starfighters skal afløse F-86 Sabre maskiner i Canadas 1ste. division. Air Vice Marshal Larry E. Wray, der kommanderer de canadiske luftstyrker i Europa, udtaler, at F-104G flyver mere end to gange lydets hastighed. De kan være luftbårne 20 sekunder efter, at bremseklodserne er taget bort, og nå op i godt 12 km's højde (40.000) fod på 100 sekunder.

Det europæiske byggeprogram for Super Starfighter omfatter ialt 949 maskiner. Heraf får Vesttyskland 604, Holland 120, Belgien 100 og Italien 125 maskiner. De samme lande har allerede modtaget et antal maskiner af samme type bygget hos Lockheed i Californien.

Starfighterne får en tredobbelt rolle i NATO's luftforsvar, idet de både skal gøre tjeneste som jagere, jagerbombere og recognosceringsmaskiner. De er udstyret med General Electric J-79-11 jetmotorer af en videreudviklet type, der maksimalt kan udvikle en kraft på 6.967 kg.



*Støt vore annoncører!*



# FLYVEVÅBNET



9. ÅRGANG

---

**Nr. 2**

**1963**

# C. W. S. Svineslagterier $\frac{A}{S}$

HERNING OG SKJERN

## S. Burchardt SLAGTERMESTER

STATIONSVEJ 22      BALLERUP

## Ballerup Blomsterforretning

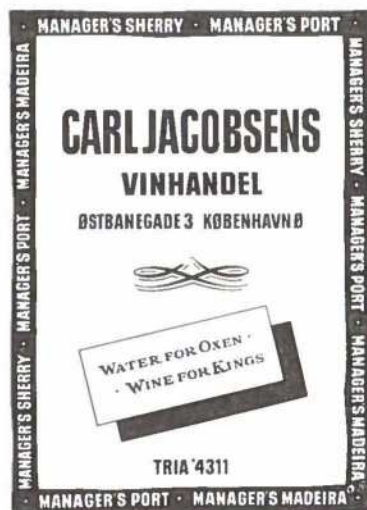
Telf. 97 00 68 · Stationsvej 26



## FLYVESTATION VÆRLØSE

åbent hver torsdag kl. 11,30-13  
samt på lønudbetalingsdage kl. 10-15

Husk skatten går ned, - når De sparer op  
Tal med os om en  
»Spar-i-skat-konto«



## JYDSK ILT-&ACETYLENGASFABRIK $\frac{A}{S}$

Horsens · Telefon 2 47 11





# Flyvevåbnet

NR. 2

1963

Udgivet af  
ORGANISATIONEN AF  
FLYVEVÅBNETS OFFICERER

## INDHOLDSFORTEGNELSE

- In Memoriam
- Hvem bygger Sovjets skibe?
- Et halvt århundredes britisk militærflyvning
- Hvor kraften aldrig må svigte
- Slag fra dybet
- En indsigelse
- Og en imødegåelse
- Verden rundt

De synspunkter, der fremsættes i tidsskriftet, repræsenterer ikke nødvendigvis redaktionens — endsige organisationens — anskuelser og meninger, men står for forfatterens egen regning.

Gengivelse af tidsskriftets indhold må ikke finde sted uden kildeangivelse.

Ansvarshavende redaktør:

Major E. Willemoes Jørgensen  
Jonstruplejren, Ballerup  
Annoncer: 94 19 06

For at skabe størst mulig ro om fordelingen, bedes privatadresser så vidt muligt benyttet.

Adresseforandringer o. l. samt reklamationer over uregelmæssigheder vedrørende tilsendelsen anmeldes til tidsskriftets kontor.

Trykt i  
Herlev Bogtrykkeri . 94 19 06  
(S. Valbjørn)

## IN MEMORIAM

Den 23. februar døde Generalmajor E. C. T. Jensen stille og roligt på Militærhospitalet efter en kortvarig og ubarmhjertig sygdom. Der blev hermed sat stop for en smuk officerskarriere, for en helstøbt personligheds virke gennem mange år for dansk forsvar.

Alle i Flyvevåbnet tager del i sorgen herover — alle føler vi, at vi ikke alene har mistet en værdifuld medarbejder, men også at et menneske af sjældnen karat er blevet fravristet os.

Under sin tjeneste i Hærens Flyvertropper gjorde han sig allerede i den unge alder afholdt og respekteret overalt, og den militære modstandsbevægelse under besættelsen henvendte sig da heller ikke forgæves til E. C. T., som man nu engang kaldte ham kammerater imellem. Risikoen var intet problem for E. C. T. Frygtløs løste han de opgaver, der blev ham pålagt. Ulykkeligvis gik det ham dog galt tilsidst, og som så mange andre måtte han gennem lang tid friste en kummerlig tilværelse i nazistisk fangenskab.

Vort nye, unge Flyvevåben forstod helt ud at udnytte General Jensens rige evner, og hvor han end blev placeret, formåede han at leve op til de forventninger, man stillede til ham som chef.

Flyvevåbnet har lidt et smerteligt tab; vi har mistet en af de solide piller, hvorpå vort unge våben er bygget, en dygtig og erfaren officer, et nobelt, retlinet og rettænkende menneske.

Beskeden af væsen som han var, tænkte han aldrig på egen fordel. Redelighed overfor de mennesker, han omgikkes og loyalitet overfor den opgave, han var sat til at løse, var linien i hans liv.

E. C. T. vil til alle tider stå for os — hans medarbejdere som venner — som en hædersmand i dette ords dybeste forstand.

Æret være hans minde.

H. J. Pagh.

Flyverkommandoen i marts 1963.

# HVEM bygger Sovjets skibe?

*En handelsflåde kan bruges til militære formål. I øjeblikket bliver store skibsbygningsordrer for Sovjetunionen udført på vestlige værfter. Redaktør Niels Kallesøe mener, at det ingenlunde er nogen fjern tanke, at denne aktivitet kan føre til, at vesten udvikler en politisk situation, som i fremtiden vil være vanskelig at løse, og han peger i denne forbindelse på de politiske motiver bag Sovjetunionens politik.*

Med forbløffelse så verden i efteråret, hvordan Sovjetunionen var i stand til at sejle tusinder af tons gods til Cuba. Selv om en del af fragterne blev sendt med tonnage fra vesteuropæiske søfartsnationer og skibe indregistreret andetsteds, er der alligevel stof til overvejelse. Sovjetunionens handelsflåde er i disse år under kraftig opbygning, og det sker som et led i en større politisk sammenhæng. Sandheden om, at den nation, der har en moderne og stor handelsflåde, også har et betydeligt magtpolitisk værktøj til rådighed, synes mere end nogensinde bekræftet. Mindre nationer gør forsøg på gennem statsubsidier at få et sådant værktøj, men kun de lande, der har umådelige og næsten uudtømmelige økonomiske ressourcer til rådighed, kan tillade sig denne flothed og få udbytte af det. Ellers må skibsfarten overlades til de nationer, der gennem generationer har skabt forudsætningen for en fri og driftig handelsflåde. Alligevel synes den forvirring, der er opstået indenfor verdensskibsfarten som følge af visse nationers prestigehandelsflåder, at have skadet den skibsfart, der under frie konkurrencevilkår må føre fragt fra havn til havn.

For Sovjetunionens vedkommende er handelsflåden et andet problem. Den spiller foruden den rent kommercielle rolle også en rolle som brik i det politiske skakspil. Ordet Cuba er nok til at illustrere dette. Og det er givet, at hvis Sovjetunionen vil have nogen virkelig indflydelse på en lang række landes

politik, må den forøge sin kommercielle tonnage ganske betydeligt. Udviklingslandene i Sydamerika og Afrika nås bedst ad søvejen, og dette gælder for den sags skyld også en del asiatiske lande. Forbindelsen med disse lande kan kun vanskeligt eller slet ikke ske over landjorden. Når man samtidig gør sig klart, at Sovjetunionens politik i det sidste års tid ikke har været opmuntrende for Moskva, når spørgsmålet om u-landspolitikken har været bragt på bane, så er det let at se, at en politik med et længere sigte naturligt må blive konsekvensen. I u-landene ville det på grund af den store sociale nød og den stærke nationalisme blandet med en kraftig anti-kolonialisme være mest nærliggende for den kommunistiske propaganda at sætte ind. Blandt andet derfor er det nødvendigt for Sovjetunionen, at dens magtposition som søfartsnation styrkes mest muligt.

## *De vanskelige konjunkturer*

Paradoksalt nok strides flere vesteuropæiske og japanske værfter med hinanden for at få de sovjetiske skibsbygningskontrakter. Visse værfter er gået så vidt som til at få subsidier for at kunne være konkurrencedygtige. Sovjetunionen udnytter med andre ord de vanskelige søfartskonjunkturer i Vesten til at få bygget en lang række fartøjer til handelsflåden, så den kan udbygges og gøres bedre til yderst fordelagtige priser. Under sådanne forhold kan udbygningen ske i et hurtigt tempo, fordi



der også på de sovjetiske værfter arbejdes energisk. Selv vurderet på baggrund af ekspansionen blandt andre dygtige søfartsnationer er det sovjetiske skibsbygningsprogram imponerende.

Danske værfter har ikke været uvillige til at give tilbud på bygning af skibe for Sudo Import, det sovjetiske skibsbygningsdepartement. Fra værftsarbejderne har der været stillet krav om, at den danske regering foretog sig noget for at få disse ordrer, og det har i argumentationen været fremført, at beskæftigelseshensyn frem for noget andet hensyn her talte for, at danske værfter skulle øge antallet af fartøjer til den sovjetiske handelsflåde. Truslen om arbejdsløshed på de danske værfter er ved at være overhængende. Beskæftigelsen kan snart slippe op, hvis ikke ordretilgangen hurtigt øges, og sådan som vilkårene i øjeblikket er for den danske skibsfart, er det ikke sandsynligt, at noget sådant vil ske.

Går man videre til Storbritannien, er situationen her næsten værre end hos os. Arbejdsløsheden er stor, og alene ved de berømte værfter ved Merseyside er der små 3.000 arbejdere, der er uden beskæftigelse. For fem år siden havde britiske værfter ordre på bygning af over 7 millioner tons. I dag er der næppe meget over 2 millioner tons i ordre. Sådan kunne der nævnes adskillige eksempler fra vesteuropæiske lande. I Sovjetunionen kan man derimod notere, at handelsflåden vokser med en hastighed, der kun overgås af Japan og Grækenland. Samtidig hermed kan man konstatere, at den amerikanske tonnage er i afgang. En gang i begyndelsen af 1970 vil Sovjetunionen, hvis handelsflåden udbygges i det nuværende tempo, have tonnage på højde med USA's. Ifølge Lloyds register var Sovjetunionens handelsflåde i første halvdel af 1962 på 4.684.000 tons eller 618.000 tons mere end året før.

#### *De danske værfter*

Det er ikke blot fra værfterne i Odense, Marstal, Ålborg og København, man hører klagesang. Andre virksomheder her i landet,

som på den ene eller den anden måde er afhængig af værfternes beskæftigelsessituation, vil komme til at mærke, at beskæftigelsen er for nedadgående. Begrundelsen er noget forskellig fra værft til værft og fra de forskellige landes værftsindustrier. For danske værfters vedkommende kan man sige, at der er en vis sandhed i, at vi arbejder for dyrt i forhold til en række udenlandske værfter. Om årsagen hertil kan forskelligt fremføres. Vi har en højere rentefod og en strammere kreditordning, og dette forhold er særlig uheldigt under de nuværende forhold, idet der i øjeblikket praktisk taget ikke bygges skibe ved danske værfter uden under en eller anden form for kredit. Det har tidligere været muligt at få ordre, uden at der som betingelse har været stillet en kreditordning. Lægger man til alt dette, at adskillige lande yder store subsidier til deres værftsindustrier, er det let at se, at konkurrencen er hård, og på baggrund af de højere danske arbejdslønninger vil efterlade små muligheder for rimelige fortjenester til danske værfter.

Bedre bliver billedet ikke, når man ved, at specielt franske og italienske værfter arbejder med statssubsidier i betydeligt omfang, og at disse to landes lønniveau er betydeligt lavere, end hvad der gælder i Nordeuropa.

For Storbritannien er situationen den, at en række mindre værfter ikke har nogen ordretilgang i øjeblikket og har store vanskeligheder ved at modernisere på grund af de kolossale investeringskrav. Derfor arbejder de med nedsat tempo, og en del må overveje at lukke helt. For de større og mere velkonsoliderede værfter gælder det, at de gør sig store anstrengelser for at modernisere arbejdet. En del værfter har en rimelig beskæftigelsessituation som følge af ordre for den britiske flåde.

Dette forhindrer dog ikke, at briterne er begyndt at se sig om efter nye markeder. Sydamerika vises her opmærksomhed, og nu er større værftsindustrier ved at søge kontakt med Sudo Import. Briterne har før lavet mindre fartøjer for russerne. Trawlere bygget i Storbritannien sejler i den sovjetiske fisker-



flåde, men nu vil briterne ikke lade sig nøje med det. Når andre vestlige lande bygger på kraft for den sovjetiske handelsflåde, mener de ikke, det kan være rigtigt, at britiske bedrifter skal være tomme og arbejderne stå i kø ved skotske og nordengelske arbejdsløshedskontorer. Derfor søger de at få kontrakter på bygning af større handelsskibe.

#### *De russisk-japanske forhandlinger*

Et væsentligt udspil i spørgsmålet om vestlige landes kontrakter på bygning af handelsskibe til Sovjetunionens handelsflåde, er de vanskeligheder, russerne har med at nå til enighed med japanerne. Sovjetunionen har ønsket at lade bygge tankskibe på op til 35.000 tons og fragtskibe på op til 12.000 tons i Japan. Der har været en udpræget træghed i disse forhandlinger, fordi japanerne ikke var tilfreds med det, russerne havde at give til gengæld. Handelen foregår på den måde, at Sovjetunionen som betaling skal sende varer til Japan.

Det er naturligt, at der fra andre lande er interesse for, hvordan forhandlinger af denne karakter forløber. Med denne interesse følger desværre også, at vestlige lande konkurrerer hårdt om at få kontrakter, der er ensbetydende med, at Sovjetunionen får bedre våben i hænde i den økonomiske strid, der er et væsentligt led i den kolde krig.

#### *Den politiske side af sagen*

Den politiske side af dette problem er ikke den mindst interessante. Det spørgsmål må unægtelig opstå, hvad de vestlige lande får ud af disse skibsbygningsopgaver for Sovjetunionen ud over at få løst et formodentligt midlertidigt beskæftigelsesproblem ved værfterne. Står disse fordele i et rimeligt forhold til de fordele, Sovjetunionen får ved at kunne sende den ene skibsladning efter den anden til lande, den ønsker at få politisk indflydelse på? I den økonomiske konkurrence er der næppe tvivl om, at det, der i øjeblikket foregår, er, at vi smeder fjendens handelspolitiske våben. Det er ingeniørlunde en fjern tanke, at vi i øje-

blikket er ved at udvikle en politisk situation, der i fremtiden vil volde os stor besvær at løse. Handelsflåden kan også benyttes til militære transporter, og der er ingen, der tror, at Sovjetunionen vil undlade at bruge skibene til dette formål, hvis den finder det foreneligt med sin politiske målsætning. Russerne har unægtelig forstået at udnytte en svaghed i det kapitalistiske system ved i en udpræget lavkonjunktursituation for skibsfarten at afgive ordre til værfter, som modtager dem med kyskhånd.

Noget andet er, at den internationale situation *kan* udvikle sig sådan, at de kommercielle forbindelser mellem Sovjetunionen og en række øst-lande på den ene side og de vestlige lande på den anden får et mere harmonisk forløb. En ting er det politisk ønskelige, en anden de kolde og barske realiteter, der peger i en anden retning. Sovjetunionen har efter afviklingen af sit Cuba-udspil brug for at vise et politisk initiativ. Indenrigspolitisk har ministerpræsident Khrushchev forskellige vanskeligheder — ikke mindst med hensyn til resultaterne af det russiske landbrug. Opmuntning har han heller ikke haft i forholdet til Maos Kina, og da hans stilling over for USA er sådan, at den ikke opfordrer til nogen provokerende politik i øjeblikket, er det nærliggende at tro, at et sovjetisk initiativ vil vise sig over for udviklingslandene.

#### *Den russiske ambassadør*

Tænker man på den politiske indflydelse, Sovjetunionen ønsker at skaffe sig i de lande, den slutter kontrakt med om skibsbygning, behøver man ikke at gå så langt. Sovjetunionens ambassadør i Danmark, Kliment Levytkine, kom under en af de sædvanlige højtideligheder i anledning af navngivningen af to fryseskibe fra B & W til Sovjet med et udfald mod Danmark. Festligheden var ellers præget af venlighed og høflighed fra dansk side, og handelsminister Hilmar Baunsgaard havde i positive vendinger omtalt samhandelen med Sovjetunionen. Ambassadøren sagde bl. a., at visse omstændigheder hindrede et godt forhold mellem Danmark og Sovjetunio-



nen, måske fordi mange danskere ser en trussel i Sovjetunionen. Han understregede, at dette ikke var de virkelige forhold, men at en sådan opfattelse er et resultat af en langvarig anti-sovjetisk propaganda. Levytchkine sagde endvidere, at det var hans indtryk, at mange danskere mener, at landets sikkerhed ligger i et godt forhold til en fjern stormagt på den anden side af Atlanten, hvorimod man lægger mindre vægt på de venskabelige forbindelser til Danmarks nabo-stormagt, Sovjetunionen.

Sagt på godt dansk er den sovjetiske ambasadør ikke tilfreds med vort forhold til Sovjetunionen. Skal vi ændre dette forhold, så russerne bliver mere tilfredse med os for at få disse skibsordrer, er det i høj grad et spørgsmål, om der er fordele forbundet med denne handel. Der burde ikke være tvivl om, at et handelssamkvem med indflettede politiske betingelser er uden interesse. Takket være vort medlemskab af NATO er vi fri for overhovedet at tænke på den slags.

---

# ET HALVT ÅRHUNDREDES BRITISK MILITÆRFLYVNING

1912-1962

*I den følgende artikel fra Hawker Siddeley Review giver nu afskediget Air Marshal Sir Robert Saundby KCB, KBE, MC, DFC, AFC, DL RAF en oversigt over et halvt århundredes Britisk Militær-flyvning, idet han slutter af med at konstatere, at uanset hvor højt udviklet raket-luftvåbnet måtte blive, vil der altid være brug for det bemandede militærfly til løsning af flere forskellige opgaver.*

Wilbur og Orville Wright foretog deres berømte første flyvning i et motordrevet biplan ved Kitty Hawk i december 1902 (må bero på en trykfejl; det var december 1903; flyvningerne i 1902 blev udført med glideplaner; red.), men der gik lang tid, før de militære myndigheder lagde mærke til flyvemaskinen. Den italienske hær var den første, der brugte luftelementet for alvor til militære formål, idet man havde haft en Aeronautisk Sektion lige siden 1884. I november 1911 kastede løjtnant Cavotti fire bomber, »fremstillet« som svenske håndgranater, og vejende 4½ lbs.

I Storbritannien blev Royal Engineers Air Battalion dannet i 1911 bestående af fire

kompanier udstyret med henholdsvis balloner, luftskibe, bemandede drager og fly. Men udviklingen gik hurtigt, da man var begyndt, og i maj 1912 blev Royal Flying Corps dannet. Det var på fælles værnbasis med flåde- og hærafdelinger og en centralflyveskole på Upavon bemanded af begge værnsgrene. Det er interessant at bemærke sig, at vi startede med et enheds flyvevåben som — bortset fra Ordnance Board — var det eneste tilfælde af samarbejde mellem Admiralitetet og Krigsministeriet. Uheldigvis virkede det imidlertid ikke, og i juli 1914, kun få uger før krigsudbruddet, afbrød Admiralitetet samarbejdet og dannede Royal Naval Air Service, hvorefter

Royal Flying Corps blev et af hærens korps.

Formålet med britisk militærflyvning var fra begyndelsen udelukkende rekognoscering. Men ingen af værnene havde megen tiltro til værdien af militærflyvning og overhovedet ingen tiltro til dens offensive kraft.

De første bombeangreb blev udført af R.N.A.S. i slutningen af 1914 imod Zeppelinhangarer, og kort efter begyndte R.F.C. at bombardere tyske ammunitionsdepoter og jernbaneknudepunkter. Men disse operationer var næsten fuldstændigt ineffektive på grund af manglen på koncentration. Altfor mange mål blev angrebet af altfor få fly.

Luftkampe begyndte, da hurtigere rekognosceringsfly — de såkaldte spejdere — blev omdannede til jagere ved at udstyre dem med maskingeværer. Som resultat af dette blev alle andre flytyper nødt til at medføre defensiv bevæbning.

Efter en ulykke i 1913 blev monoplaner forbudt som farlige, og alle militære fly i de følgende 20 år var biplaner. De havde et træskelet, afstivet med stålwirer og rør, og var beklædt med lærred eller krydsfiner. De tidlige »pusker« typer som Henri og Maurice Farman, F.E.2.b., D.H.2 og F.E.8 havde mange fordele, men var for langsomme, og de blev efterhånden erstattet af »tractor« typer. I 1914

kunne kun få fly — hvis nogen idet hele taget — overskride 80 mph, men ved slutningen af krigen var de bedste jagere som S.E.5.a og Sopwith Snipe i stand til at opnå hastigheder på 150 mph. Motorkraften var blevet forøget fra 80 HK Gnome og 70 HK Renault til 250 HK Hispano-Suiza og 275 HK Rolls-Royce.

I slutningen af 1917 gik det op for regeringen, at vi ikke gjorde den bedste brug af vore luftstyrker. Vi havde store luftstyrker, men de var splittet op i små enheder og opererede under kontrol af hær og flådeafdelingerne. Ingen koncentration var mulig, og indsatsen blev bortødslet på et umådeligt antal opgaver af sekundær vigtighed. Dertil kom, at luftforsvaret af England var slået fejl på grund af opdelt kontrol mellem Admiralitetet og Krigsministeriet. General Smuts blev anmodet om at undersøge vore luftstyrkers organisation og fremkomme med sine anbefalinger.

Han foreslog en genforening af R.N.A.S. og R.F.C., og dette blev accepteret af regeringen. I april 1918 blev Royal Air Force dannet og en stor forbedring fandt sted, blandt andet ved dannelse af en bombestyrke til angreb mod industri- og kommunikationscentre i Rhinlandet.

Efter krigen modstod Lord Trenchard som chef for flyverstaben med held en lang serie af forsøg på at genopdele vore luftstyrker mellem hæren og flåden. Da han forlod Air Ministry i slutningen af 1929 var flyvevåbnets fremtid sikret. I denne strid blev han hjulpet godt gennem brugen af flyvevåbnet til kontrol med underudviklede områder. Dette viste sig at være meget mere humant, effektivt og økonomisk end tidligere anvendte metoder, og det gav flyvevåbnet en opgave som det — og det alene — kunne udføre.

R.A.F. blev alvorligt skåret ned efter våbenstilstanden, og i 1924 var der kun fem askadriller til hærstøtte og 2 flyvebådseskadriller stationeret her i landet. En komité under forsæde af Lord Salisbury anbefalede dannelsen af en ny kommando under navnet Air Defence of Great Britain (A.D.G.B.) bestående

**JENS JENSENS EFTF.**

VINHANDEL

Grundlagt 1813

ST. SCT. HANSGADE 1 . VIBORG



Teknisk maskin- og olieforretning

Telefon 3 12 88 . Fjernskriver 9762 ab

Aalborg



af 17 jager- og 35 bombeskadruiller, men virkelige fremskridt skete meget langsomt.

Da den tyske genoprustning og sammenbrudet af Folkeforbundets Nedrustnings Konference tvang os til at sætte vort forsvar i orden, var der ingen moderne fly parate til at blive sat i produktion. Vi var midt i overgangen fra træ- til metalkonstruktioner, og der var mange problemer at løse. I de 14 år fra 1920 til 1933 var budgettet til flyvevåbnet i gennemsnit 17,3 millioner £, og flyvevåbnet måtte afholde sig fra mange ting, deriblandt ordentlige indkvarteringsforhold, for at skaffe penge nok til at holde flyvemaskinefabrikkerne i gang. Klogskaben i denne vidtskuende politik var nu åbenbar, og da den storstilede udvidelse begyndte, var der nok af førsteklasses konstruktionshold til at hamle op med den.

I 1933 udsendte Air Ministry en specifikation for en jager bevæbnet med mange kanoner, hvilket frembragte Hurricane og Spitfire-helmetalmonoplaner med hastigheder over 330 mph. En anden specifikation i 1934 resulterede i Whitley, Hampden og den geodætiske Wellington, langtrækkende middeltunge bombere med gode ydelser; og kravene til tunge bombere, som blev udsendt i 1936, resulterede i Stirling, Halifax og Manchester, der senere blev ombygget til Lancaster. Mosquitoen, et monoplan med trækonstruktion, blev ikke bygget efter en Air Ministry specifikation. Den viste sig yderst nyttig som natjager samt til højtgående fotorekognoscering og målmarkering.

Den afgørende bekæmpelse af det meget større Luftwaffe i slaget om England, udført af Fighter Commands Hurricanes og Spitfire, er verdenskendt, medens Bomber Commands vitale bidrag til sejren gennem ødelæggelse af pramme, militærudstyr og lagre i kanalhavnene er mindre velkendte.

Efter slaget om England begyndte Fighter Commands Beaufighters, udstyret med luftbåret radar udstyr (A.I.), gradvist at mestre problemerne med at tage sig af natbomberne.

Bomber Command fik til opgave at ødelægge det tyske militære, industrielle og øko-

nomiske system så fuldstændigt, at tyskernes modstandskraft blev afgørende svækket. Det var en stor ordre, for Bomber Command var endnu lille og dårligt udstyret. Men ved hjælp af Oboe og H.2.S. — radar udstyr til navigation og bombing om natten — og i samarbejde med de amerikanske tunge bombere blev det nået på tre år. Luftwaffe blev reduceret til at være uden betydning og Tyskland så svækket, at invasionen i Frankrig blev en mulig operation. Ødelæggelsen af det tyske bane- og vejnet i det nordlige Frankrig gennem luftangreb sikrede dens succes.

De allierede bombere og jagere knuste de tyske V-våbens trussel og reducerede den fra en dødelig trussel til en alvorlig plage. Tactical Air Forces støttede de allierede hæres kamp meget kraftigt i Nordafrika, Italien, Burma og Europa. Coastal Command og Fleet Air Arm udstyret med A.S.V. — radar udstyr til opdagelse af skibe på lang afstand — udkæmpede det aldrig ophørende slag om Atlanterhavet og sikrede vor import og transporter af tropper og forsyninger til alle de fjerne krigsskuepladser.

Henimod slutningen af krigen revolutioneredes luftkrigsførelsen på to områder. Jetmotoren med sin uhyre trykkraft gjorde det muligt at sætte hastigheden for fly op til 1200 mph eller mere. Og A-bomben forøgede ødelæggelseskraften så meget, at en moderne bomber kunne gøre adskillige tusinde Lancasters arbejde. H-bombens kraft er næsten udenfor menneskelig forestillelsesevne.

Vore »V«-bomber, Valiant, Victor og Vulcan med hastigheder lavere end lydets, vil sikkert gradvist blive mere og mere sårbare overfor styrede eller selvstyrende missiler afskudt fra jorden eller fra jagerfly. Det kunne synes tilrådeligt at udskifte dem med langt-rækkende ballistiske missiler. Men et sådant missils bane kan forudsiges, og elektronisk styrede missiler kan være i stand til at afskære og ødelægge dem. Det bedste svar på problemet er at kombinere det bemandede bombeflys manøvreringsfrihed med det raketdrevne projektils høje fart ved at medføre et våben

som Blue Steel eller Skybolt i en »V«-bomber. Dette kan så affyres 1000 miles fra målet, og bombeflyet behøver ikke at trænge gennem luftforsvarslinierne. Projektillets hastighed og korte bane gør det meget vanskeligt om ikke umuligt at intercepte det. Eftersom moderflyet ikke har behov for særligt høje ydelser, vil det være muligt at kombinere langtrækken- de bomber- og militære transporttyper.

Der vil altid være et behov for langtræk- kende fly til anti-ubåds krigsførelse og kort- rækkende jagere og slagfly til brug fra han- garskibe. Fighter Commands hovedfunktion vil være identifikation og interception af ukendte eller tvivlsomme fly og deres øde-

læggelse, om nødvendigt, ved hjælp af luft- til-luft missiler. Og der er et voksende behov for langt- og korttrækkende militære transport- fly og for taktiske fly til støtte for landstyrker.

Bemandede fly vil være påkrævede, så langt ud i fremtiden vi kan se, men udviklingen af lodret startende fly og fly med kort start og landing er nu en meget presserende sag.

På et halvt århundrede er den militære flyvning vokset frem fra en spæd begyndelse til en dominerende stilling i alle former for krigsførelse, og dens korte historie er fyldt med eksempler på tapperhed og pligttrøskab uden lige.

D.

---

## Hvor kraften ALDRIG må svigte

Betydningen af effektiviteten af det vars- lingssystem, der efter NATO's oprettelse er etableret på den del af jordkloden, som dæk- kes af de til Atlantpagtsammenslutningen hø- rende lande, er vist åbenbar for enhver.

Hvor stor en betydning, de, der er ansvarli- ge for, at systemet virker, tillægger værdien af en kontinuerlig drift af varslingsanlæggene, får man et indtryk af ved at læse om de krav, man stiller til de kraftkilder, der skal sikre, at den tredje Early Warning station på den nord- lige halvkugle kan arbejde i døgndrift året rundt.

Fylindgales Moor, den nyeste af de tre »Bal- listic Missile Early Warning« stationer, der er bygget på den nordlige halvkugle — de to an- dre ligger i Alaska og på Grønland — er et supplement til de eksisterende kæder af min- dre radarstationer, som sporer indflyvende konventionelle fly. B.M.E.W. stationerne vil give 4 minutters varsel i tilfælde af et raket- angreb, og blandt de vitale forsvarsforanstalt- ninger, Storbritannien kan iværksætte, når varslingen kommer fra Fylindgales, er scramb-

lingen af R.A.F. — bombestyrker, så gengæl- delsaktioner kan være igangsat, endnu før missilet rammer sit mål.

Stationen, der har kostet 43 millioner £, og som nu er ved at være færdigbygget ved Fyl- indgales Moor på Yorkshire kysten, er afhæn- gig af elektrisk kraft fra et generatoranlæg, der drives af otte 4.218 BHK Mirrlees Nation- al KVSS 16 cylindrede turbobladede diesel- motorer. Disse motorer blev udvalgt blandt det meget begrænsede antal typer, som kunne ef- terkomme de strenge betingelser, der var an- givet i den officielle specifikation for statio- nens kraftanlæg.

Ved konstruktion og udrustning af BMEW- stationen blev ekstraordinære forsigtighedsreg- ler truffet for at sikre en aldrig svigtende funktionering hvert sekund dag og nat. Kun dele, der havde bevist driftssikkerhed, måtte anvendes, og mange af dem blev dubleret el- ler endog tredoblede. Fra den dag, stationen er operativ, må den transmittere en endeløs strøm af elektriske impulser for at opdage en fjendtlig raket inden for nogle få sekunder



efter dens affyring. Blot en momentan afbrydelse i transmissionen kan blive katastrofal.

Fylindgales behøver lige så meget elektricitet som en mindre by, men i dette tilfælde må kraften aldrig svigte. Stationen måtte derfor gøres selvforsynende og uafhængig af nogen ydre kraftkilde, og specifikationen for kraftstationen må anses for at være en af de strenge, der nogen sinde er affattet for generatoranlæg.

Den første forsigtighedsregel, der blev taget, var 100 pct. reserve generatorkapacitet — en enestående bred margin. For det andet måtte motorerne være i stand til at arbejde med samme lethed på svær olie og dieselbrændstof, til at skifte fra olien til brændstoffet øjeblikkeligt og automatisk i tilfælde af svigten i forsyningen af svær olie og til at arbejde på ubestemt tid på hver type brændstof. Yderligere skulle de være i stand til at arbejde i lange perioder på deres fulde ydelse og uden ophold efterfølge dette med en arbejdsperiode med 10 pct. overbelastning.

Endvidere måtte motorerne være i stand til at tåle øjeblikkelige ændringer fra nulbelastning til fuldbelastning og vice versa, og til at tage pludselige og væsentlige ændringer i belastningen — op eller ned — inden for hele arbejdsområdet. Disse og andre ikke nærmere specificerede betingelser, stillede krav til en standard, der langt overstiger hvad der nogensinde er blevet stillet til konventionelle kraftstationer.

Fylindgales vil normalt have fire motorer konstant under belastning og en femte parat til fuldbelastning inden for 60 sekunder. Yderligere en motor vil være i reserve til øjeblikkelig opstart, og den syvende og ottende er så forbeholdt udførelse af vedligeholdelse og eftersyn. Reservemotorerne vil blive holdt varme og i beredskab ved elektriske varmeelementer, nedsænkede i vandkølingssystem og oliesumpe i krumtaphusene.

Motorinstrumenteringen er særdeles omfattende, og hver igangværende motors tilstand kan hurtigt konstateres. Visuelle og hørlige

advarsler gives i tilfælde af defekter, som måtte opstå i nødsystemer, og visse besværligheder eller fejl medfører automatisk stop af motoren, før fejlene når farlige stadier. Kraftstationen er beregnet til at blive styret fra et laboratorielignende kontrolrum, men foranstaltninger er også blevet truffet til betjening af motorerne fra selve motorstandpladserne i kraftstationen.

To af motorerne blev installeret i marts 1962 samtidig med hovedparten af nødsystemerne, og den sidste motor er installeret i efteråret 1962. Afprøvning af systemerne begyndte i april, hvor de første to motorer indledte prøvekørslerne.

Spildvarme fra motorudstødningen — af størrelsesorden 3.000.000 B.Th.U. pr. time pr. motor opsamles i dampkedler og vil blive brugt dels til opvarmning af den svære olie og dels til opvarmning af bygningerne, hvilket giver en stor samlet termisk effektivitet. Ydermere vil anvendelsen af svær olie i stedet for dieselbrændstof spare skatteyderne for ca. 100.000 £ om året.

Stationen på Yorkshire kysten får en funktion svarende til de radarstationer, der som de første i verden undersøgte den fjendtlige horisont for 23 år siden og derved var med til at bane vejen for R.A.F.'s historiske sejr i slaget om England. Men Fylindgales vil sende sine impulser langt længere ud og opsøge en anden slags mål.

(Oversat)

D.

**TAGE OLSEN  $\frac{A}{S}$**

Civilingeniør M. A. ING. F.

**Præcisions-måleinstrumenter fra førende  
amerikanske, engelske og tyske fabrikker**

**Vesterbrogade 6 D . København V  
Telefon Minerva 6838\***

# SLAG FRA DYBET

*Atomfremdrift og den ballistiske raket har i det sidste tiår gjort det muligt at udvikle ubåden fra et »flådevåben« til et selvstændigt strategisk våbensystem. Den kan ikke længere betragtes som en ubestemt trussel mod skibsfarten, men må tages i betragtning i en afskrækkende forsvarspolitik. Det eneste svar på denne trussel, England som en nation kan give, ligger i udviklingen af langdistance anti-ubåds flyvemaskiner, hævdes det i »Hawker Siddeley Review«s efterårsnummer 1962.*

*Luftmarskal, Sir Edward Chilton, K.B.E., C.B., overstbefalende for kystkommandoen, som fornylig trak sig tilbage efter et livs tjeneste hovedsageligt beskæftiget med maritime luftoperationer, har i samme nummer skrevet denne specialartikel om de hermed følgende problemer.*

I to verdenskrige har den største trussel mod England været ubådsangreb mod vore søforsyningslinier. Som flådemagt er i dag kun USA større end Rusland, som er i besiddelse af den stærkeste ubådsflåde, verden nogensinde har set. Det er på denne baggrund kystkommandoens vigtighed i dag skal ses, og de maritime flyvemaskiners vigtige medvirken i forsvaret af den vestlige verden vurderes.

I den første verdenskrig blev ubådstruslen, som var så nær ved at bringe de allieredes nederlag, til sidst mødt med overfladevåben, idet flyvemaskiner kun medvirkede i meget lille udstrækning. Mellem krigene blev den første lektie — at ubåden og ikke overfladeangriberen ville være den største trussel mod vore søforbindelseslinier — glemt. Uddannelsen af kystkommandoen — grundlagt i 1934 fra det daværende kystfelt — gik stærkt ind for at støtte overfladeoperationer med luftrekonoscering. Flyvemaskiner blev betragtet udelukkende som flådens øjne.

Følgelig begyndte Englands maritime luftvåben i den sidste krig utilstrækkeligt udstyret, utilstrækkeligt bevæbnet og utilstrækkeligt udannet til anti-ubådskrigsførelse. Dets medvir-

ken i de første to eller tre år til at bekæmpe ubåden var derfor uundgåeligt ringe. Det var først i 1943—44, efter at tilstrækkelige flyvemaskiner var fremskaffet, nye våben og søg radar taget i brug, og frem for alt efter at en fuldstændig revolution i operationel tænkemåde havde ført til fælles flåde-maritime luftøvelser, planlægning og operering, at ubådstruslen blev bragt under kontrol. Det maritime luftvåben, som hidtil havde været fremherskende i det defensive slag omkring konvojerne, kunne tage initiativet og påtage sig offensive anti-ubådsoperationer i den Biskayiske Bugt og de nordlige transitområder. Ubåden blev i virkeligheden kun reddet fra endeligt nederlag af indførelsen af snorklen og indstillingen af fjendtlighederne i Europa. Det endelige regnskab over ubåde, der blev sænket på havet, var ca. 250 af det maritime luftvåben, 250 af skibe og yderligere 30 i fællesskab.

Den maritime magtbalance afhænger imidlertid ikke længere af evnen til at sænke ubåde hurtigere, end fjenden kan bygge dem. Der kan stadig blive brug for anti-ubådsbeskyttelse af allierede våben (styrker) i begrænsede



krige uden for NATO området, men atomstyrke har gjort Atlant anti-ubåds udmattelseskrige til et overstået stadium. Europas afhængighed af oversøiske forbindelser er naturligvis ikke ændret. De 6 millioner tons forsyninger, der kræves hver måned i fredstid af England og Vesteuropa, stiger støt år for år. Men den øjeblikkelige trussel er ikke længere mod vore forsyningslinier. Faren er ikke længere, at vor krigsevne vil blive kvalt af den gradvise ødelæggelse af vore forsyningslinier, men at vor kampkapacitet vil blive voldeligt tilintetgjort af pludselige atomangreb.

Stillet over for denne mulighed må vor nationale og NATOs forsvarspolitik — som successive hvidbøger har understreget — være afskrækkende. Det første krav til vore finansielle forsknings- og udviklingskræfter gjaldt derfor vor atomstyrke. Man kan forestille sig, at en atombombeudvekslings ødelæggelser ville bevirke, at sejren i en hvilken som helst efterfølgende konventionel konflikt simpelthen ikke var ulejligheden værd. Af disse grunde og på grund af vore økonomiske vanskeligheder har vort maritime luftvåben hidtil ikke været i stand til at måle sig med den alvorlige russiske ubådstrussel i et forhold som det, der var mellem anti-ubådsflyvemaskiner og ubåde, da den sidste krig var på sit højeste.

Men udviklinger, som meget vel kan ændre bedømmelsesgrundlaget for den maritime luftstyrke er i gang, idet anvendelse af de enorme fordele på atomvåbenområdet, ballistiske raketter og atomfremdrift i ubåden har forandret den fra et ubestemt udmattelsesvåben til et selvstændigt våbensystem med både strategiske og taktiske anvendelsesmuligheder. På det taktiske område vil ubåde udstyret med missiler stærkt forøge modstanden mod offensive hangarskibsoperationer. Som et effektivt værn mod den rene atomubåd kan kun den maritime flyvemaskine og »jager/dræber ubåden« alvorligt komme i betragtning på det nuværende tidspunkt. Svævemaskiner eller hydrofoilbåden kan muligvis anvendes i forholdsvist beskyttede farvande, men den konventionelle fregat er sandsynligvis for langsom. Jager/

dræber ubåden har den fordel at være i samme element og — hvis atomdrevet — at have samme fart som målet. Den kan også have direkte fordel af akustiske søgemetoder. Men mod den missilafskydende ubåd — især i tilfælde af en pludselig kritisk situation — kan den maritime flyvemaskines fart, smidighed og atomslagkraft meget vel vise sig afgørende. Et effektivt defensivt system kan meget vel omfatte begge våbentyper, men i alle tilfælde har kun de to førende verdensmagter råd til mere end ganske få atomkraft-ubåde.

Det er ikke kun af mulighederne på dette område, at den maritime flyvemaskines stigende vigtighed afhænger. Den ubådsaffyrede missiltrussel stiger i en tid, hvor den sig nærmende tilstrækkelighed af atomtorpedoer i både de sovjetiske og vestlige arsenaler kunne føre til et atom-afskrækkende »skaktræk«. Den faktiske vished om fælles ødelæggelse i en globalkrig forøger risikoen for begrænsede krige. Kun konventionelle våben kan forhindre et gradvist nederlag. Det maritime luftvåben er mobilt, smidigt og i stand til at reagere hurtigt og til at angribe med enten konventionelle våben eller atomvåben. Disse kvalifikationer gør det til et vigtigt — og dog økonomisk — element i såvel det konventionelle forsvar som i et atomforsvar. Værdien af dets rekognoscerings- og anti-ubåds færdigheder f. eks. for en magt, der er afhængig af en række oversøiske baser for at kunne udøve verdensindflydelse og hindre begrænset aggression, behøver ikke understreges.

Det er klart, at kystkommandoens traditionelle primære rolle — at holde havene åbne med konvojeskortering og skibsbeskyttelsesoperationer — er i hurtig udvikling med mere varierede opgaver for at imødekomme atomtidens skiftende omstændigheder. I fredstid støtter den maritime flyvemaskine klart afskrækkelsesfaktoren som et hurtigt reagerende forsvarsvåben og ved at medvirke til beskyttelsen af vestlige atommagter ved at true missilaffyrende eller fjendtlige jager/dræber ubåde med ødelæggelse. En vigtig opgave i fredstid og i kritiske situationer er at under-



søge farvandene omkring NATO landene for aktivitet på og under overfladen, på nøjagtig samme måde som man har radardækning for at advare i luften på et tidligt tidspunkt. Kystkommandoens traditionelle opgaver med hensyn til rekognoscering og beskyttelse af flåde og handelsskibe har stadig direkte anvendelse i begrænsede krige og ved fjendtlige angreb af søvejen.

Hvordan svarer vor operationsevne til disse opgaver, og hvorledes vil den gøre det i fremtiden? Truslen kommer stadig hovedsageligt fra konventionelt fremdrevne ubåde, men inden for det næste tiår må vi vente en overvægt — i kraft hvis ikke i antal — af atomfremdrevne både. Shackleton luftfartøjet kan udmærket i alle henseender måle sig med en hvilken som helst anden type, der er i brug i dag, og vil kunne gøre det i mange år endnu. Men omkring 1970 må vi forvente, at det er forældet og en udskiftning stærkt påkrævet. Kommandoens rolle og opgaver vil kræve, at dets efterfølger ikke blot er et transportmiddel for anti-ubådsudstyr, men et komplet våbensystem udformet omkring det operationelle begreb. Det ville naturligvis være ønskeligt af økonomiske grunde at gøre brug af en fælles grundmodel til f. eks. en maritim flyvemaskine, en lagtrækkende transportmaskine og endog en strategisk atomvåben-transportmaskine, men det maritime luftfartøjs behov for at være i stand til at operere i lange perioder i lav højde kan meget vel blive det bestemmende.

Med udmattelseskrigene som noget forbigående vil kravene være hurtigst muligt at fremskaffe en effektiv anti-ubåds koncentration i

det afgørende område i en begrænset periode. Det bør være muligt at nå et hvilket som helst punkt i operationsområdet meget hurtigt, og medens mandskabet stadig er på toppen af deres effektivitet. Opretholdelse af et mandskabs effektivitet på et højt niveau bestemmer i det store og hele en flyvemaskines udholdenhed på en opgave.

I det næste tiår vil en maritim maskine bygget til disse krav sandsynligvis være turbojet drevet. Denne motors fordele med forhøjet omløbs- og trykforhold og højere operationstemperaturer giver tilstrækkeligt lavt brændstofforbrug til at imødekomme forbruget i en maskine af moderat størrelse. En maskine af lignende størrelse og grundplan som den civile D. H. Trident eller BAC 111 vil f. eks. muligvis være passende til det maritime formål.

Vigtigere end selve luftfartøjet vil imidlertid dets indre plan og udstyr være. Automation må naturligvis tages i anvendelse i størst mulig udstrækning ikke blot til navigering, men også for den fuldstændige udnyttelse af opdagelses-, sporings- og angrebsdata.

Et vanskeligt problem i moderniseringen af alle typer militærmaskiner er opretholdelsen af numeriske styrker med stigende enhedsomkostninger. Kystkommandoens opgaver giver få eller intet spillerum til at opveje antal med forøget forenkling. Som med Shackleton overfor ubådstruslen vil et lignende uformindsket antal maskiner være nødvendigt for at møde den fremtidige trussel.

Udover den rolle og de opgaver, kystkommandoen har i udviklingen og det specielle problem i forbindelse med en fremtidig maritim maskine, er der mange næsten lige så vigtige aspekter i kystkommandoens arbejde — træning og f. eks. opretholdelse af personel og teknik — som pladsen ikke tillader at diskutere. Der er imidlertid ingen grund til at tvivle på, at den maritime maskine, hvis den fik den nødvendige effektivitet, kunne klare truslen fra den rene ubåd i alle dens anvendelser, da den allerede har demonstreret evnen til at klare sig over for truslen fra »dykkeren«.

*For ædel Rønyx*

**WEILES  
WINE**

Vinhandlere siden 1822

**P. WEILE & SØN . AALBORG**



# EN INDSIGELSE

Det har været med glædelig overraskelse, at der i den senere tid er set gradvise forbedringer i FLYVEVÅBNET, (næste forbedring indebærer forhåbentlig en ændring af bladets noget for pretentiøse navn), såvel angående indlæg som ledere. Så meget mere beklageligt er det derfor at konstatere, at de to første artikler i bladets første nummer i 1963 ikke formår at leve op til den stigende standard.

Artiklerne er ikke underskrevet og må således opfattes som OFO ledelse officielle standpunkt og udtryk. Det må undre den objektive læser, at der tilsyneladende kan være principiel uoverensstemmelse mellem disse ledere af OFO. Når følgende sætninger

»selvom det endelige resultat ikke fuldt ud tilfredsstillende er for mange, så må det — der blev opnået — af alle kunne betragtes som indrømmelse fra lovgivningsmagtens og styrelsens side af, at vi hidtil ikke havde fået, hvad der tilkom os — med en vis undren kunne det dog konstateres, at det havde vi stadig ikke fået.«

og

»Vi pukker alle på vores ret uden hensyn til, at vi derved træder andres under fode«, eller

... der for alles vedkommende vil bestå i ofre, f. eks. ved at give afkald på opfyldelse af berettigede krav.«

Stillet op mod hinanden mener jeg at kunne spore en principiel meningsforskel hos forfatterne.

Uanset hvad den enkelte kan mene om vigtigheden af de indførte regler og disses administration og uanset hvilket grundlag, der eksisterer og forhandles på med hensyn til forfremmelser, må det være personelorganisationernes simple pligt — og deres tilsvarende ret — til enhver tid af al evne at søge personellet *berettigede* krav gennemført i videst mulig udstrækning.

Overordnede organer og myndigheder har

hele kommandovejen igennem en lige så simpel og ufravigelig pligt til at træffe de dispositioner, som de mener vil være til størst gavn for værnets effektivitet. At divergerende opfattelser kan gøre sig gældende er helt naturligt. At disse kontroverser (i reglen) kan løses ved forhandlinger parterne imellem, er et af de goder, en af de fordele, som et demokratisk samfund indebærer.

Jeg vil selv efter bedste evne og med god samvittighed koncipere ordrer, som jeg mener tjener FLV bedst — lige så vel, som jeg, som medlem af personelorganisationen vil kæmpe for, at disse bestemmelser eller ordrer tillempes, hvor der i det enkelte tilfælde kan ske en uretfærdighed.

Således er nu tjenestens tarv, og det må af denne grund være af vigtighed, at personelorganisationernes medlemmer med absolut sikkerhed kan blive oplyst om organisationernes ledelses standpunkt. Værnsledelsens standpunkt fremgår jo med al ønskelig tydelighed af ordrer, bestemmelser m. v., og det kunne være ønskeligt, om en tilsvarende klarhed gjorde sig gældende for OFO, således at divergerende opfattelser inden for OFO i al fald ikke blev udtrykt samtidig som bladets officielle standpunkt(er)!

PS: I øvrigt mener jeg, at citater fra såvel børnebøger som fra Bibelen af etiske grunde synes at være noget malplacerede i denne sammenhæng.

*Tore W. Dinesen,*  
kaptajn

— — —

Redaktionen beklager meget, at artiklen »Mangler vi mod« i sidste nummer af bladet, ikke er forsynet med det af artiklens forfatter ønskede mærke »N« hvorved den forståelige misforståelse, som KN Tore Dinesens indlæg giver udtryk for tilsyneladende er opstået.

# - OG EN IMØDEGAAELSE

Som andetsteds anført her i bladet har kaptajn Tore Dinesen ud fra en forståelig opfattelse af, at to i forrige nummer af bladet optagne artikler begge gav udtryk for organisationens ledelses officielle standpunkt, kritiseret dels de synspunkter artiklerne hver for sig giver udtryk for, og dels at disse synspunkter var modstridende.

Den redaktionelle tilføjelse har givet oplysning om, hvorfor den ene artikel ikke var underskrevet og dermed samtidig forklaringen på det evt. modstridende i de to artikler.

Jeg synes imidlertid, at denne i bladet meget sjældne og derfor særdeles velkomne reaktion fortjener en del mere opmærksomhed end den formelle beklagelse, hvorfor jeg tager handsken op — ikke for at kaste den tilbage, men for med den i hånden efter fattig evne at prøve at få fat i det, der har fået kaptajnen til at reagere og kommentere.

Indledningsvis må jeg ærligt vedgå, at jeg er dybt uenig med kaptajnen i det meste af det i kritikken fremførte. Dog kan vi vist blive enige om, at når man tager sætninger eller afsnit ud af deres naturlige sammenhæng — og så yderligere som her stiller indholdet af sådanne sætninger, oven ikøbet taget fra forskellige artikler, i relation til hinanden, så vil det altid være endog meget let at påvise modsætningsforhold i de anførte sætningers indhold.

Uden på nogen måde at være i stand til at tage stilling til organisationens officielle standpunkt, kan jeg således ikke se den principielle uoverensstemmelse eller få øje på nogen divergerende opfattelse hos blad eller ledelse af organisationen.

De to artikler har jo intet med hinanden at gøre. Deres udgangspunkter er vidt forskellige — sært da om konklusionen skulle blive den samme.

Den ene — spidsartiklen er en opsummering af fakta — en slags »årsberetning« — og heldigvis betydelig mere kortfattet end den

af organisationen nu udsendte — suppleret med nogle ønsker om, at det, medlemmerne ikke fik opfyldt i det gamle år, må blive opfyldt i det (de) kommende, og sluttende med det enfoldige nytårsønske, at enhver, hvem meget er betroet, vil forstå, at af ham kan (skal) man kræve mere.

Så langt synes det mig, at indholdet — dog uden den mindste antydning af nogen form for »kræve-mentalitet« — harmonerer udmærket med det af kaptajn Dinesen anførte om, hvad der er personelorganisationers »simple pligt — og deres tilsvarende ret — til af al evne at søge personellets *berettigede* krav gennemført i videst mulig udstrækning.«

Det kunne imidlertid synes, som om fremhævelsen af ordet »*berettigede*« skal tydes, som om der i artiklen er rejst *uberettigede krav*, men det er jo slet ikke tilfældet — som før sagt er det en opremsning af fakta — og sådanne skal man vist ikke benægte — samt fremsættelse af spagfærdige ønsker om *opfyldelse* af det, der i kaptajn Dinesens indlæg er betegnet som »*berettigede krav*«.

At der om divergerende opfattelser, der i øvrigt slet ikke behøver at udvikle sig til kontroverser, kan forhandles, er naturligvis et gode, som vi alle må påskønne, men det forudsætter jo rigtignok, at førte forhandlinger eller foretagne henvendelser fører til noget positivt gerne for begge parter — sker det nemlig ikke, så konvergerer værdien af dette gode mod nul med deraf følgende konsekvens: kontroverser — og det var jo dem, man gennem forhandlinger gerne skulle undgå. Deri skal ses årsagen til den i spidsartiklen henledte opmærksomhed på Math. 25. kap., der i øvrigt kan suppleres med et særdeles verdsligt og voksent citat, hvis indhold enhver arbejdsgiver og personalechef vil nikke genkendende til, nemlig: »Et tilfreds personale er et firmas største aktiv«.

Holder vi os nemlig alle dette for øje, da kommer vi heller aldrig i konflikt med os



selv eller andre, når vi skal koncipere ordrer eller udgive de ordrer, »som tjener Flyvevåbnet bedst«, og bliver derved samtidig fri for at tage stilling til, om vi som medlemmer af en personaleorganisation vil »kæmpe for at bestemmelser eller ordrer skal tillempes«.

For ordrer og bestemmelser udgivne med indholdet af dette citat for øje skal aldrig tillempes, og kamp for at opnå retfærdighed bliver aldeles overflødig — og da har i sandhed vi nået det vidt.

Artiklen »Mangler vi mod«, der altså ikke er nogen leder, omtaler den ved årsskiftet aktuelle situation i Danmark hovedsageligt beskæftigende sig med fællesmarkedet, der nu er passé (under stor jubel og flaghejsning fra fleve højskoleforstanders side), situationen på arbejdsmarkedet og lidt om skat, og giver i sit indhold efter min formening intet holdpunkt for noget specielt organisationssynspunkt — endsige et OFO-standpunkt.

De ringe, der måtte opstå i vandet efter de to udkastede sten, er så langt fra hverandre, at de kun ude i det uendelige har chancer for at mødes.

Om form og indhold af begge artikler kan man selvfølgelig være bunduenig med de fælle forfattere i samme omfang, som den sidstnævnte artikel giver udtryk for at være det med den almindelige indstilling til de øjeblikkelige samfundsforhold.

Men »objektivt betragtet« må det være forkert at stille de to artiklers indhold »op mod hinanden« eller »undre« sig over, at man kan »spore en principiel meningsforskel hos forfatterne, især når man, som det her er tilfældet, giver udtryk for, at der er to.

Det synes dog også, som om kritikken i nogen grad er rettet mod denne artikels konklusion, der opfordrer til mådehold og (midlertidigt) given afkald på selv berettigede krav i tillid til, at de, der er sat til at lovgive og regere, handler ud fra hensynet til »tjenestens tarv« og indbyggernes interesser — taget i sin helhed. — Om begge dele kan der naturligvis også opstå tvivl, og derom har enhver jo lov til at udtrykke sin mening. Men mon ikke ho-

vedparten af OFOs medlemmer principielt kan gå ind for, at den ekstraordinære situation kræver ekstraordinære midler — også selv om de i brug tagne midler går egne berettigede krav vel nær.

Tydeligheden af de af kaptajn Dinesen omtalte og af værnsledelsen udgivne ordrer og bestemmelser skal ikke diskuteres her, dels ud fra den kendsgerning, at det er en sagkyndig officer, der her har udtalt sig, og dels fordi en eventuel anden mening om et sådant spørgsmål ligger helt uden for denne diskussions rammer.

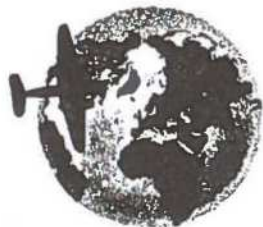
Helt anderledes ligger det, når der efterlyses større klarhed inden for OFOs rækker, så er ordet frit.

Og her kan jeg i dette tilfælde kun sige — når man ikke er talsmand — hverken halv- eller ehlofficiel — at der gør sig, så vidt vides, ingen divergerende opfattelser gældende inden for OFOs ledelse — jævnfør den udsendte årsberetning og de sporadiske udsendelser af OFO-orientering. Hvorvidt divergerende opfattelser gør sig gældende mellem bestyrelsens og bladets »officielle standpunkt« må vel kunne oplyses på det kommende repræsentantskabsmøde. Indtil nu må det vel formodes, at der ikke har været divergenser mellem bladets redaktion og bladets læsere, al den stund der ikke har kunnet læses meget derom — og det skyldes bestemt ikke, at redaktionen har tilbageholdt selv kritiserende indlæg.

Endelig til slut om citaterne.

Måske har den nævnte henvisning til lignelsen om talenterne bevirket, at en og anden har fået oprisket noget, han havde glemt. Bibelens ord er jo ikke beregnet på kun at skulle bruges i kirken, men vel nok så meget i hverdagen. Det var ikke tanken at forarge endsige såre — næppe nogen — tror jeg — har følt sig ramt. Hvad børnebogscitater angår kun dette. Det er jo ikke helt sjældent, at det, der er skrevet for børn har bud til voksne og hvorfor så forholde de voksne det. Jeg har, selv nu hvor det nævnes, meget vanskeligt ved at se, at det etiske er trådt for nær.

*E. W. Jørgensen.*



# VERDEN RUNDT

Vellykkede prøver med et televisionssystem, som er beregnet til at operere i næsten bælgeområde, vil muliggøre natrekognoscering. Andre muligheder for brug af dette system, som er udviklet af General Electric Company i USA, omfatter SAR-operationer over hav og land, våbenedkastning, missilledelse, landinger på hangarskibe uden hjælp af lyskastere og nærnavigation for skibe om natten.

Dette letvægts transistor TV-kamera giver et TV-billede på 300 linier ved en belysning, der svarer til en overskyet og måneløs nat. Apparatet er ti til hundrede gange mere følsomt end det menneskelige øje og arbejder passivt, dvs. ved det lys, der i forvejen findes i det afsøgte område og uden brug af infrarød lyskilde.

Under prøveflyvningerne plottede kvalificerede piloter og observatører deres mørkeobservationer til sammenligning med de observationer, TV-systemet opfattede. Gentagne gange opfattede kameraet objekter før observatørerne, når flyet i kvartermånelys i lav højde fløj over en forudbestemt rute.

Et BEECHCRAFT-fly med kameraet monteret fløj nogle gange med 150 til 200 kts fart i 1000 og 2000 fods højde. Systemet opfangede en vej i en skrå afstand på 25.000 fod, da flyet befandt sig i 2000 fods højde, medens observatørerne uden TV-hjælp ikke kunne skelne vejen før afstanden var nede på 8.000 fod.

TV-observatørerne kunne plote en bil på vejen og se en mand ved siden af under passage i både 2000 og 1000 fods højde, medens de andre observatører hverken kunne opfange bilen eller manden fra denne højde.

Systemets komponenter består af et kamerahoved, 20x6 tommer i diameter, og en kon-

trolbox, 13,5x11x9 tommer, som kan styre kamerahovedet på en afstand af 100 fod. Totalvægten af de to komponenter, som er beregnet til brug sammen med en standard TV-skærm, er 20,5 kg.

(General Electric, New York)

H.M.



SEATTLE, WASHINGTON. De forenede Staters nyeste jet-luftliner, Boeing 727, har foretaget sin første flyvning.

Det 3-motorede fly, der er bygget med det formål at bringe jettflyvning til hundredevis af mindre byer verden over, der kun råder over korte start- og landingsbaner, startede fra den 1520 m lange bane på Renton flyveplads, tog højde nordpå over Washingtonsøen og landede på Paine flyveplads 32 km nord for Seattle efter en flyvning på

Om det ny fly's første flyvning sagde piloten, S. L. Wallick, der er Boeings senior prøve-pilot, og den, der har været hele 727 projektets tilsynsførende pilot, at flyet til starten kun behøvede 904 meter til landingen, 609 meter ved en landingshastighed på 203 km/t.

727'eren vejede ved starten 58.968 kg, heri medregnet 19.494 liter benzin og ca. 7.250 kg prøveudstyr anbragt i passagerkabinen.

Under den første flyvning studeredes flyets almindelige flyveegenskaber i forbindelse med grundprøver af flyets hydrauliske, elektriske og flyvekontrol systemer.

Fra Paine flyvepladsen skal nu foretages 10 timers prøveflyvning i henhold til Federal Aviation Agencies krav om ny typers flyvedygtighed i almindelighed, og derefter følger de regulære prøveflyvninger, der foregår fra Boeing Field i Seattle.



Til prøverne for opnåelse af FAA certifikat indsættes iøvrigt fire fly, og første levering til luftfartsselskaberne venter at finde sted sidst på året 1963.

Foruden en række aerodynamiske nyheder byder Boeing 727 på andre nyheder, der adskiller den fra de mere end 315 Boeing 707 og 720 søsterskibe, som allerede er i fart.

727 har således indtrækkelig passagertrappe under halen, og om ønskeligt kan indtrækkelig trappe installeres forude. De tre Pratt & Whitney JT8G turbofan motorer, leverer hver et stød på 6350 kg. To motorer er anbragt på hver sin side af den agterste del af kroppen. Den tredje er kilet ind ovenpå kroppen lige under roden af halefinnen, der er svunget bagud i en vinkel på 55 gr. og forsynet med en stabilisator øverst oppe.

Afhængigt af den indvendige indretning, der vælges, kan 727 medføre 70—114 passagerer. Hastigheden er 960 km/t.

Capitol Airways har udført den første kommercielle charterflyvning i USA. Capitol transporterede en ydersektion til planet til en Vickers Viscount over en strækning på 1.494 miles uden mellemlanding og demonstrerede derved Argosyflyets lastemuligheder ved transport af særligt store stykker gods takket være flyets endeluger. Plansektionen, som målte 24,5x10x2 fod kunne ikke passere gennem sidelugen på nogen af de konventionelle fragtfly, som opererer i USA. Den tunge tremmekasse, som sektionen var emballeret i for overfladetransport fra England til USA, blev fjernet, og sektionen blev ført ombord i Argosyens lastrum direkte fra den lastbil, som kørte den til lufthavnen. Fjernelsen af emballagen betød en vægtbesparelse på 1568 pund — eller mere end sektionen vejede netto.

Foruden den kommercielle flyvning opererer Capitol fra sin base i Nashville, Tennesy, en flåde på fem Argosyfly i regelmæssig, daglig transportflyvning for forsvarrets forsynings-tjeneste på ruter over 8000 miles.

Som det eneste transportfly i verden med lasteluger i begge ender er Argosy bygget af Withworth Gloster Aircraft Ltd., Coventry, England, medlem af Hawker Siddely Aviation. (H.S.A. London) H.M.



Hawker Siddely har modtaget en ordre fra luftfartsministeriet på et af de Havilland Comet 4B jet transportfly. Flyet beregnes leveret i efteråret 1963.

Det nye fly skal bruges til eksperimental forskning af problemerne omkring navigation og instrumentering over store afstande og vil blive stationeret ved Boscombe, Wiltshire, hvor ministeriets etablering for eksperimenter med fly og våben er beliggende. Flyet bliver indrettet til at medføre en større udrustning af eksperimental radar og radio samt anden elektronisk udrustning såvel som beregningsapparaturer og specialiseret fotografisk udstyr.

Flyet bliver faktisk en selvstændig enhed

En fremragende håndbog om  
LUFTFARTENS UDVIKLING  
udsælges til stærkt nedsat pris

## FLYVEBOGEN

redigeret af John Foltmann (1947)

2 store bind, 1192 sider,  
rigt illustreret,  
og mange tekniske tegninger

Fuld tilfredshed eller pengene tilbage

Før kr. 95,00 Nu kr. 20,00

**K. V. BLOCH**

ANTIKVARIAT & SKOLEBOGSFORRETNING  
Fiolstræde 34, København K. Byen 2462

som flyvende laboratorium med eget elektronisk værksted. Foruden flyvebesætning og det tekniske personel til forskningen vil det medføre sin egen vedligeholdelsestjeneste, således at flyet kan operere uafhængigt på lange missioner over hele verden. Comet 4 C flyets evne til at flyve højt, hurtigt og over lange distancer tillige med dets store trykkabine gør det særligt velegnet til denne rolle i præcisionsforskning.

Fem Comet 4C og ti Comet 2 opererer allerede over hele verden for R.A.F. Transport Command, og denne nye ordre bringer det totale salg af Comet 4, 4B og 4C op til 72 stk. Bygningen af Cometfly fortsætter til forventede fremtidige ordrer.

(H.S.A. London)

H. M.



NEW YORK. Det er nu lykkedes at konstruere en brændselscelle, der er i stand til at producere elektricitet direkte af naturgas og ilt fra luften ved meget høj temperatur. Man håber at kunne tage dem i praktisk anvendelse både inden for industri og transport. Brændselsceller omformer kemisk energi direkte til elektrisk uden brug af bevægelige maskindele. Her bevæger elektronerne sig, lige som en akkumulator, fra den ene elektrode til den anden. Herfra går de videre igennem en ydre strømkreds, hvor de gør nyttigt arbejde som en elektrisk strøm, men i modsætning til akkumulatoren tilsættes energien af brændsel ude fra.

På General Electrics forskningslaboratorier har man konstrueret en hel del sådanne brændselsceller, men fælles for dem har været, at de arbejder med brint, der er meget dyrere end almindelig naturgas. Af denne grund må man regne med, at brint-brændselscellerne kun vil kunne finde anvendelse i rumfartøjer og til militære formål.

Lederen af forskningsarbejdet, Dr. Guy Suits, udtaler om den nye opfindelse, at det faktum, at den bruger billig kulbrint, giver

håb om, at den i fremtiden vil kunne bruges til industriel brug, drivkraft i tog og biler, ja endog fremstilling af elektricitet i større værker.

I General Electrics nye brændselscelle »kraker« eller nedbrydes naturgassen til kul og brint ved en temperatur på ca. 1.100°C som i et pyrolyseværk. Derefter passerer ionerne igennem cellen og danner en elektrisk strøm, der så kan udnyttes. Opvarmningen sker ved forbrænding af brinten og kulilten, der dannes under processen, og brændselscellen er »selvstartende« og selvforsynende.

Denne brændselscelle er forholdsvis billig at fremstille. Den har endvidere den fordel, at den udnytter ca. 30 pct. af naturgassens energi, medens den almindelige forbrændingsmotor i en bil kun har en 20 pct. udnyttelse af benzinen. Man regner med at kunne nå op på væsentligt højere udnyttelse af andre kulbrinteforbindelser.



KØBENHAVN

AARHUS



# FLYVEVÅBNET



9. ÅRGANG

---

**Nr. 3**

**1963**

# En militær melding må aldrig gå tabt .

Signaltjenesten skal fungere usvigelig sikkert . . ! Derfor må felttelefoner, radiostationer etc. holdes i live af en sikker strømkilde, uanset hvor barske forholdene er. HELLESENS tørbatterier er verdens mest pålidelige!



En fremragende håndbog om  
LUFTFARTENS UDVIKLING  
*udsælges til stærkt nedsat pris*

## FLYVEBOGEN

redigeret af John Foltmann (1947)

2 store bind, 1192 sider,  
rigt illustreret,  
og mange tekniske tegninger

*Fuld tilfredshed eller pengene tilbage*

Før kr. 95,00      Nu kr. 20,00

**K. V. BLOCH**

ANTIKVARIAT & SKOLEBOGSFORRETNING  
Fiolstræde 34, København K. Byen 2462





# Flyvevåbnet

NR. 3

1963

Udgivet af  
ORGANISATIONEN AF  
FLYVEVÅBNETS OFFICERER

## INDHOLDSFORTEGNELSE

- Kontingentforhøjelse
- Den fuldautomatiske kontingentregulering
- Kan et land erobres gennem propaganda og psykologisk krigsførelse
- Totalforsvar
- OFO-orientering

De synspunkter, der fremsættes i tidsskriftet, repræsenterer ikke nødvendigvis redaktionens — endsiges organisationens — anskuelser og meninger, men står for forfatterens egen regning.

Gengivelse af tidsskriftets indhold må ikke finde sted uden kildeangivelse.

Ansvarshavende redaktør:

Major E. Willemoes Jørgensen  
Jonstruplejren, Ballerup  
Annoncer: 94 19 06

For at skabe størst mulig ro om fordelingen, bedes privatadresser så vidt muligt benyttet.

Adresseforandringer o. l. samt reklamationer over uregelmæssigheder vedrørende tilsendelsen anmeldes til tidsskriftets kontor.

Trykt i  
Herlev Bogtrykkeri . 94 19 06  
(S. Valbjørn)

# Kontingentforhøjelse

På det årlige repræsentantskabsmøde blev det som refereret andet steds i bladet bl. a. også diskuteret, hvorvidt en kontingentforhøjelse kunne anses for berettiget eller ej.

Som det fremgår af referatet var der overvejende tilslutning hos såvel de tilstedeværende repræsentanter som hos størstedelen af medlemmerne til den af bestyrelsen foreslåede forhøjelse.

Under diskussionen om dette emne citerede formanden bl. a. uddrag fra en artikel i „Fællesrådet“, der er medlemsblad for de under „Fællesrådet for danske Tjenestemand- og Funktionærorganisationer“ tilsluttede organisationer, hvortil også OFO hører.

Da artiklen, der var trykt i „Fællesrådet“'s januarnummer, skønnes at have medlemmernes interesse, gengives den nedenfor i sin helhed.

Som det vil ses, beskæftiger artiklen sig særligt med den automatiske kontingentforhøjelse, på linje med det på repræsentantskabsmødet fremsatte forslag om et pristalsreguleret kontingent, der som bekendt ikke ønskedes gennemført — muligvis som følge af manglende forhåndsorientering om hele spørgsmålet.

# Den fuldautomatiske

## KONTINGENT REGULERING

„Med virkning fra dette nytår har en meget lang række organisationer i lighed med FTF sat deres kontingent i vejret. Det er karakteristisk, at kontingent-forhøjelserne med ganske få undtagelser er blevet vedtaget énstemmigt og uden nærmere diskussion i de kompetente forsamlinger, vel sagtens fordi årsagen: de seneste års løn- og prisstigninger ligger lige for, og fordi kontingent-forhøjelserne trøds alt kun beslaglægger en meget beskeden del af den lønfremgang, som alle grupper har kunnet notere i disse år; hertil kommer den netop i januar måned glædelige kendsgerning, at faglige kontingenter fortsat er fuldt fradragsberettigede på selvangivelserne.

Adskillige organisationer har benyttet lejligheden til at forhøje kontingentet udover, hvad omkostningsudviklingen umiddelbart nødvendiggjorde. Der er netop i disse år i funktionær- og tjenestemandskredse en udpræget tendens til at effektivisere det organisationsmæssige arbejde; de foregående års erfaringer har vist nødvendigheden heraf, hvis organisationerne skal kunne delagtiggøre deres medlemmer i den almindelige indkomstudvikling og samtidig sikre dem tryghed i ansættelsen.

Der udøves fortsat en stor, frivillig og ulønnet indsats i organisationernes bestyrelser, men som så mange andre sider af samfundslivet er også organisations-verdenens arbejde gradvist blevet så kompliceret, at specialisthjælp er nødvendig, og denne hjælp må betales, hvis den skal være effektiv. Samtidig har det vist sig nødvendigt at oparbejde fonds for

at konsolidere organisationerne og give dem økonomisk slagkraft, så de bliver i stand til hurtigt og effektivt at gå løs på de konkrete opgaver, som måtte dukke op.

Alt i alt har dette i adskillige organisationer bragt kontingentet op på en størrelse, som man ikke hidtil har kendt til i funktionær- og tjenestemandskredse, men som man derimod forlængst har vænnet sig til i andre lønmodtagerkredse. Som et aktuelt eksempel kan nævnes, at Foreningen af danske Sparekassefunktionærer netop på et ekstraordinært delegeretmøde den 25. november har vedtaget med virkning fra 1. januar at forhøje kontingentet for stemmeberettigede medlemmer til 300 kr. om året, hvoraf de 120 kr. henlægges til et nyoprettet forhandlingsfond; samtidig er bestyrelsen blevet bemyndiget til at tilslutte foreningen til FTF's garantifond.

Som en interessant nyskabelse på organisationsområdet kan nævnes, at sparekassefunktionærerne samtidig har gjort deres kontingent fuldautomatisk reallønsreguleret. Pr. 1. juli forhøjes eller nedsættes kontingentet med 1 kr. pr. måned for hver fulde 4 pct., hvormed de gennemsnitlige bruttolønninger ifølge overenskomsten med sparekassernes forhandlingsorganisation pr. 1. april det pågældende år er steget over eller faldet under de pr. 1. april 1963 gældende lønninger. De gennemsnitlige lønninger beregnes af en af bestyrelsen udpeget aktuar på grundlag af en fast standard, der svarer til lønsummens fordeling på overenskomstens lønklasser.

Der kendes enkelte eksempler på pristalsregulerede kontingenter, men os bekendt ikke på reallønsregulering af kontingenterne. På baggrund af netop disse års stærke lønudvikling og de forhøjede kontingenters beløbsmæssige størrelse må denne nyskabelse betegnes som særdeles praktisk og næsten nødvendig for at sikre organisationsarbejdets økonomiske baggrund og dermed dets fremtidige effektivitet. Nyskabelsen er således et velegnet eksempel til efterfølgelse for andre lønmodtagerorganisationer.



# KAN ET LAND EROBRES GENNEM PROPAGANDA OG PSYKOLOGISK KRIGSFØRELSE

*„Dette og andre spørgsmål bliver stillet og besvaret i en artikel i „Kungliga Akademiens Handlinger och Tidsskrift“, 9. häftet 1962, skrevet af Ordförande i Beredskabsnämnden för psykologisk försvar, rektor Gunnar Dablander under overskriften „Vårt Psykologiska Försvar“.*

*At de problemer, som artiklens indhold giver udtryk for også er relevante i Danmark er der næppe tvivl om, og spørgsmålet er så blot, hvilken vægt man herhjemme tillægger disse problemer. Af major St. Brynels artikel andetsteds i bladet fremgår det, at man herhjemme heller ikke er blind for det psykologiske forsvars betydning, men herfra og til at iværksætte og afslutte en gennemgribende analyse af det psykologiske forsvars mange komponenter er der jo unægtelig et langt stykke vej.*

*Så langt som man er i Sverige, er vi vel næppe, men ret beset burde det ikke være uoverkommeligt at vinde ind på andre landes forspring på dette område. Det kræver faktisk kun gode hjerner og god vilje, og begge dele er der tilstrækkeligt af også her i landet.*

*Gengivelsen af rektor Gunnar Dablanders indlæg, der er oversat af kaptajn H. Probst, FLK, skal da også tjene til at gøre læserne opmærksomme på, at man i Sverige igennem lang tid har behandlet dette emne endog særdeles grundigt og fortsat ofrer denne del af totalforsvaret megen opmærksomhed.*

Beredskabsnævnet for psykologisk forsvar består af 15 personer udvalgt af H. M. Kongen. Det repræsenterer forskellige interesseområder indenfor oplysnings- og informationsvirksomheden i vort land såsom pressen, radioen, den offentlige mening m. fl., og arbejder i praksis som en permanent arbejdskomité. Beredskabsnævnets vigtigste opgave er at udarbejde planer for det psykologiske forsvars

organisation og virksomhed i tilfælde af krig. Det organisatoriske — eller om man vil — det tekniske beredskab er naturligvis særdeles betydningsfuldt. Et aldrig så forståeligt, opbyggende og skelsættende radioforedrag af f. eks. Statsministeren under et for landet meget kritisk stade, har inden værdi, hvis det ikke kan aflyttes af blot et lille fåtal af medborgere. Disse selvklarheder kan opremses i det

uendelige inden for alle områder. En formidling af nyheder via dagspressen, som ikke når længere ud end til enkelte læsere, er ligeledes værdiløs osv. Det er et meget stort planlægningsarbejde, der må foretages, for at de tekniske forudsætninger for et psykologisk forsvar kan være i orden. Målsætningen for det man i krig skal arbejde henimod lige så ensartede forudsætninger for formidling af nyheder, informationer, oplysninger osv. som i fredstid. Dernæst skal disse høje målsætninger skrives ned i den udstrækning, som krigshandlingers tekniske forudsætning kræver det for det psykologiske forsvar, dvs. gennem radio- og fjernsynsstationer m. v. Det, som hører til de tekniske forudsætninger, repræsenterer en lang opremsning; de her angivne er blot nogle eksempler.

For denne planlægning skal der ikke gives nogen udførlig redegørelse; men de større byers aviser har en planlægning for sin udgivelse fra andre (og mindre) byer end de fredsmæssige; radioen skal fungere fra andre steder end de nuværende, og de reklamefolk, som skal organisere en bred oplysningsvirksomhed til det svenske folk, skal kunne gøre det fra lokaler og trykkerier på helt andre steder, end der hvor de nu arbejder osv. psykologiske forsvar er i denne henseende, at

Til dette planlægningsarbejde hører også at organisere den oplysningscentral (Statens oplysningscentral) som i en krig, hvor Sverige evt. er inddraget, skal være statsmagtens organ for informationsvirksomhed. Dette statsorgan, hvis instruktion, organisation, personelbemanding m. m. er forberedt i detaljer af beredskabsnævnet, er desuden relativt velkendt af alle de forsvarsorganer og civile myndigheder, med hvilke det skal samarbejde, uden at det nogen sinde har været i virksomhed.

Statens Oplysningscentral introduceredes for Kongen, Regeringen og alle samvirkende myndigheder ved et meget omfattende stabs spil allerede i 1956 — knap 2 år efter Beredskabsnævnets oprettelse. Personelbemandingen af en sådan skrivebordsinstitution er

naturligvis meget ansvarsfuld. Det gælder om til denne organisation at vinde eksperterne på de mest forskellige områder, såsom reklamefolk, journalister, videnskabsmænd og udenrigsexperter. Næsten alle stillinger i Statens Oplysningscentral er besat med udvalgt personel selv kontorpersonel, tolke m. v.

I lensstyrelserne og civilforsvarsmyndighederne skal der findes sektioner for det psykologiske forsvar. Betydningen af denne regionale organisation er blevet stadig større, da man må regne med afbrydelse af forbindelserne og med afbrydelse og store vanskeligheder med kommunikationsnettet mellem statsmyndighederne og de lokale og regionale myndigheder. Personelbehovet for disse regionale organer er tilgodeset. Det psykologiske forsvarsorganisation må gå ud fra, at treskiftet arbejde bliver nødvendigt i praktisk taget alle instanser. I denne sammenhæng skal det påpeges, at Statens Oplysningscentral og de regionale organer ved civilforsvarsmyndighederne og i lensstyrelsen i første omgang må henvende sig til civilbefolkningen, men at der indenfor hovedkvarteret også findes en modsvarende organisation med den opgave, at henvende sig til forsvarets personel.

Det vil føre for langt at redegøre for detaljerne i den krigsorganisation, som skabes, men et par grundlæggende forudsætninger bør omtales. Der forudsættes f. eks., at Statens Oplysningscentral skal befinde sig meget nær statsstyrelsens opholdssted, og centralen forlægges altså indenfor et hemmeligt område.

Dette forårsager, at svenske og udenlandske pressefolk, radio- og fjernsynsreportere ikke har adgang til lokaliteterne. Af hensyn til kontakten med offentlige nyhedsorganer må der derfor oprettes et særskilt pressehovedkvarter på et andet lettere tilgængeligt sted. Dette pressehovedkvarter forudsættes fælles for oplysningscentralen, hovedkvarterets sektion II og UD's pressebureau. Praktisk taget alle de forberedelser, som det er muligt at medtage i fredstid, er udført, for at dette pressehovedkvarter skal kunne fungere og for at f. eks.



den udenlandske presses korrespondenter kan få en god service.

Til organisationsarbejdet hører også — hvilket fremgår af et stabsspil med oplysningscentralen — at næsten alt krigsplaceret personel i alle instanser, fremover deltager i konferencer og kursus samt øvelser af forskellig slags.

Under hvilke omstændigheder skal denne organisation træde i kraft i fremtiden. Der er i vort land enighed om, at der ikke skal forekomme nogen officiel propaganda- eller informationsvirksomhed i fredstid. Det strider mod demokratiets grundlæggende principper at have et officielt oplysningsorgan for forsvarsspørgsmål i fredstid. En samordning af den fredsmæssige forsvarsoplysning, som anses nødvendig for totalforsvaret, skal som bekendt ske ved den rådgivning, som totalforsvarets oplysningsnævn skal udøve.

Selv om det gælder det beredskab, som er kendt fra den anden verdenskrig, bør man efter alt at dømme være mere tilbageholdende med officiel oplysningsvirksomhed, end man den gang var. Det kan med sikkerhed siges, at oplysningsstyrelsens vanskeligheder under anden verdenskrig for en stor del beroede på, at de vigtigste oplysninger gik styrelsen forbi. Så længe de nyhedsformidlende organer kan udnytte deres almindelige kontakt med civile og militære myndigheder, gør et informationsbureau antagelig klogest i ikke at gribe ind i spørgsmål vedrørende nyhedsformidling og rådgivning angående sammenholdning af publicering. Den indenlandske oplysningsvirksomhed på længere sigt og især den, som er rettet mod udlandet, har en anden karakter og kan antagelig sættes i gang allerede under relativt rolige beredskabsforhold. Oplysningscentralens arbejde med selve formidlingen af nyheder bliver først motiveret, når de almindelige samarbejdslinier ikke længere fungerer, dvs. nærmest i forbindelse med gennemførelsen af evakuering af civilbefolkningen og statsstyrelsens forflyttelse til en anden by end Stockholm. Efter at det er sket, kan hverken pres-

sen, radioen eller fjernsynet fortsætte med at arbejde på sædvanlig måde, og det er nu, det psykologiske forsvars opgaver i fuld udstrækning bliver aktuelle.

De tekniske forudsætninger for et svensk psykologisk forsvar forberedes meget omhyggeligt. Til og med bestemmelser om møder angående sammenholdning af publiceringen kan, hvilket også er sket, forberedes i stor udstrækning. Overenskomster mellem nyhedsorganer og statsmagterne via beredskabsnævnet kan træffes, hvilket bl. a. er sket mellem Sveriges radio og Kungl. Majst. osv.

For mange svenskere er spørgsmålet psykologisk forsvar ikke et problem om tekniske forudsætninger, selv om de sikkert kan indse deres betydning. De vil, at man endog skal analysere og helst også forberede de åndelige forudsætninger for et psykologisk forsvar. De plejer at stille spørgsmålet, kan vort land erobres gennem propaganda og gennem psykologisk krigsførelse. Et svar på dette må af indlysende grunde blive en hypotese; men tiltro til vore åndelige forudsætninger har dog visse meget store holdepunkter. Det er først og fremmest disse, som skal behandles.

Der findes sikkert i vort land mange mennesker, som endnu tror, at propaganda kan afstedkomme afgørende forandringer i medborgernes synspunkter. Siden nationalsocialisternes propagandafremskridt i trediverne lever trods tidsafstanden endnu troen på propagandas muligheder endnu stærkt. Efter Hitlers magtovertagelse var det en udbredt opfattelse, at massepropagandaen, i den form som nazisterne med ubestridelig dygtighed benyttede sig af den i de følgende år, var uimodståelig og nedbrydende. For alle, som har oplevet denne propagandas højkonjunktur, er der anledning til at gøre opmærksom på, at det unægteligt så mistænksomt ud. Et helt folk — et kulturfolk — faldt som offer for en gangsterpropaganda. Franz G. Bengtsson havde sin egen træfsikre kommentar til udviklingen: Det er ikke sikkert, at det er den menneskelige dumhed, som er øget så enormt under de se-

neste årtier. Det er snarere mulighederne for at udtrykke den, der er øget.

I denne udtryksfulde udtalelse ligger måske en del af forklaringerne til de nazistiske propagandafremskridt. Den tekniske udvikling på kommunikationsområdet har skabt nye, fantastiske muligheder for propaganda. Man må erindre, at frem til første verdenskrig var avisen og flyvebladet det vigtigste propagandamiddel. Under anden verdenskrig indtog radioen en dominerende plads, nu er det fjernsynet — tekst, billede og lyd i et — som udgør propagandisternes vigtigste medium. Nu kan vi ydermere se fjernsynsprogrammer fra kontinent til kontinent. For de som stadig har troen på propagandacens uimodståelighed, må fremtiden tage sig ud som et mareridt. I hænderne på nye galninge skulle de frygteligste ting kunne ske ved brug af moderne massemedier.

Andre ta'r det roligere — man spørger sig selv om ikke vi almindelige medborgere er helt udleverede til massemediernes beherskere, og om vi har mulighed for fri debat, rolig diskussion og nøje overvejelse tilbage i vort demokratiske samfund.

Det er alvorlige spørgsmål. Et af svarene bliver, at virkningen af propaganda beror på modtageligheden hos den, der udsættes for den. Sig hvad de vil om Organisations-Sverige, men til de mange fordele ved vore utallige organisationer hører, at de har skabt en sund, solid vane hos folk til at følge eller deltage i en løbende diskussion. Der skabes en modstand mod propaganda, som ikke bør underkendes.

De, som overvurderer massepåvirkningsmidlerne for meningsdannelsen, er sikkert flere end de, som undervurderer den. De, som undervurderer den, behøver man knapt imødegå. De lever i en verden, som forlængst er passeret. Men de, som overvurderer propagandaen, har bevisbyrden med hensyn til at fastholde, om massepåvirkningsmidlerne spiller en dominerende rolle for opinionsdannel-

sen. De må som en indledende øvelse tage det interessanteste eksempel og forsøge at forklare, hvorfor en stor og konstant borgerlig overvægt i spørgsmål om oplag ved dagspressen i vort land i mere end tredive år ikke på nogen måde har ændret den politiske opinion i vort land.

I disse år har den borgerlige dagspresses oplagsovervægt holdt sig på omkring 80—85 pct. mod de socialdemokratiske avisers oplag, som har holdt sig på omkring 15—20 pct. af den samlede dagspresses oplag. Det sidste valg førte socialdemokratiet til 51 pct. af vælgerne. De tre borgerlige partier havde ved valget omkring halvdelen af den procent, deres dagspresse havde opnået, når det gælder konkurrencen om læserne. Masser af mennesker, som ved valgene år efter år giver sin stemme til socialdemokratiet, holder år efter år borgerlige aviser. Påvirker dagspressen den politiske opinionsdannelse? Eller gælder det på dette område, at dagbladenes påvirkning kun sker på anden hånd?

Det er en tidskrævende procedure på afgørende vis at forandre eller påvirke synspunkter. Vi synes ofte, at vi kan se, at opinioner vokser hurtigt, men det er for det meste i ganske ligegyldige spørgsmål. I mere alvorlige emner, f. eks. spørgsmålet om opfattelsen af andre lande og folk, går forandringerne meget langsomt.

Det ligger mere for at tro, at forandringer i opinionerne går langsomt. Det giver os anledning til at fundere over effektiviteten hos forskellige opinionsskabende midler. Reklame- og propagandafolk er begyndt at spekulere på, hvorledes deres redskab fungerer, og de har på en anden måde end tidligere taget forskningen i deres tjeneste for at finde frem til, hvorledes synspunkter egentlig påvirkes.

Et af de grundlæggende principper, som forskningen på dette område hidtil har kunnet påvise, indebærer, at det er ligeså betydningsfuldt for al påvirkning gennem oplysningsvirksomhed, hvem det er, som siger noget, som hvad han siger. Man er kommet til



klarhed over, at den personlige påvirkning spiller en meget stor rolle i opinionsdannelsesprocessen. Det er interessant, sammen med disse forskningsresultater at kunne konstatere, at de gamle forestillinger om krigsagitation og anden lignende påvirknings betydning stort set er mere rigtig og også gælder i nutiden. Men traditionen og måden på hvilken aktuelle problemer og fakta præsenteres i pressen, radioen og fjernsyn givetvis også hjælper til at udforme meninger, ja, man kan næsten tale om et sammenspil mellem forskellige faktorer.

I den forskning, som beredskabsnævnet for psykologisk forsvar har udført om opinionsdannende spørgsmål, og som har tiltrukket stadig større opmærksomhed, er bl. a. denne opfattelse af den personlige påvirknings rolle blevet påvist.

I de allerede opnåede forskningsresultater om, hvorledes synspunkter dannes gennem personlig påvirkning, skelner man mellem opinionsledere og opinionsformidlers roller. Påvirkningen strækker sig udenfor familien, bekendtskabskredsen og arbejdspladsen.

Men disse gruppedannelser i samfundet er derimod grundlaget for opinionsformidlernes virksomhed.

Opinionslederne udfører autoritetspåvirkning, medens formidlerne har en direkte personlig indflydelse. Opinionslederne kan ikke dirigere opinionen, men det har en afgørende indflydelse på den, og de må forvalte deres autoritet, så at den ikke går tabt. De må kende eller vide, hvad der er gangbart i f. eks. forskellige politiske spørgsmål, det gør de i almindelighed også. De står i nær forbindelse med opinionsformidlerne. Dette mønster lader, ifølge beredskabsnævnets forskninger tydeligst fremtræde i de faglige organisationer.

Blandt opinionslederne dominerer de faglige tillidsmænd og funktionærer. Organisations-Sverige er stærkt repræsenteret i forsamlingen af personer med store evner til at påvirke synspunkter. Gennem deres omfattende forbindelser kender de stemningerne og op-

fattelserne hos det brede lag af vort folk. Opinionslederne er personer, som ofte bliver spurgt om, hvad de mener i forskellige spørgsmål, og som også fortæller andre mennesker, hvilken opfattelse de selv har, stort set udover opinionsformidlerne samme funktion, men på et mere begrænset plan.

Når man derfor bedømmer forskellige massepåvirkningers midlers betydning for dannelsen af synspunkter, må man huske, at den betydeligste dannelse af synspunkter på trods af al teknik sker og er sket i hjemmene, i skoler, på arbejdspladser, i organisationerne, ved studievirksomhed osv. I et livskraftigt demokrati er den enkelte mindre udsat for den påvirkning, som sker via massepåvirkningsmidler, end man i første omgang tror. Radio, fjernsyn presse og andre massepåvirkningsmidler har givetvis stor betydning for dannelse af synspunkter, men de er meget overvurderet.

Forsvaret mod fremmed propaganda eller mod et andet lands psykologiske krigsførelse, som rettes mod vort land, kan hente styrke fra disse fakta. Det turde ikke være særlig let for en modstander at „takle“ den svenske befolkning i hjemmet, på arbejdspladsen, i kammeratskabskredsen osv. grundlagte opfattelse af, hvad der er ret og rigtigt, fordelagtigt eller rimeligt. Den som sætter sig ind i, hvad den fremmede eller fjendtlige psykologiske krigsførelse har at komme igennem i denne henseende, begynder måske at indse, hvilket grundlag det svenske psykologiske forsvar i virkeligheden har. Om man dertil lægger de for et svensk psykologisk forsvar ingenlunde uvæsentlige faktorer som hedder

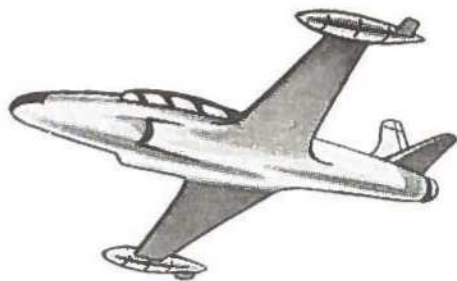
- ensartethed i sprog,
- ensartethed i religion,
- ensartethed i de grundlæggende politiske spørgsmål, f. eks. om demokratiet,
- ensartethed i befolknings sammensætning,

vil man sikkert finde, at angriberens situation er ganske fortvivlende. Hvad er det for et land, han skal vinde for sin ideologi. Jo, det er et land uden sprogstridigheder, et land, der næsten hundrede procent læser og taler samme sprog. Dette land skal vindes for visse ideer, af personer som formodentlig ikke kender vor mentalitet, vore sprogvaner, vore sproglige nuanceringsmuligheder. Det kan ikke blive let. Angriberen skal endvidere forsøge at finde, hvilke muligheder, man har for at få sprængkiler mellem forskellige folkegrupper. Han vil finde, at i modsætning til de fleste andre europæiske lande, er det et land uden religionsstridigheder, et land hvor man ganske vist kan animere folk til en vis uenighed om socialpolitiske reformer, men knap nok i trosspørgsmål. Den vane, at lade hver og en blive salig i sin tro, er virkelig udbredt. Angriberen skal endvidere undersøge, om vi holder os med nogle besværlige race- eller minoritetsproblemer, som skulle kunne anvendes for splittelse. Det er dømt til at mislykkes. Han må da forsøge at splitte os politisk. De fjendtlige propagandafolk kommer i sandhed til deres fortvivlelse til at konstatere, at det svenske folk først blandt alle deres rettigheder sætter deres ret til at være politisk splittede, og er i stand til at forsvare sig blot for at holde på den ret. Dette for en fjendtlig propagandakrigsførende så underlige folk foretager sig ikke noget eller besidder nogle af de træk eller egenskaber, som gør det let at erobre gennem propoganda.

Naturligvis er dette forsøg på en analyse af vore åndelige forudsætninger for et psykologisk forsvar ufuldstændigt. Spørgsmålet om det svenske folks reaktioner over for „skilda slag av hot“ må også med i billedet. Men selv indenfor sådanne spekulationer må man regne med de grundforudsætninger for et stærkt psykologisk forsvar, der er gennemgået her. Forsvarsviljen kan naturligvis blive udsat for rykninger og ændres. Hypoteser i denne henseende plejer at dreje sig om opinionsundersøgelser om det svenske folks forsvarsvilje som bevis. Til dette er der blot at sige, at sådanne

opinionsundersøgelser har stor værdi, specielt om de refereres med de reservationer, som opinionsforskere forsyner dem med. Dette sker desværre aldrig i dagspressen. Disse reservationer plejer nemlig at tage brodden af det, man af forskellige grunde vil fremholde. De af beredskabsnævnet udførte opinionsundersøgelser omkring disse spørgsmål har aldrig udgivet sig for at kunne tolke det svenske folks modstandsvilje under forskellige forudsætninger, f. eks. under en atomkrig. Nævnet har altid forklaret, at disse opinionsundersøgelser — som forøvrigt kun indgår som en detalje i et større forskningsprogram — ikke kan siges at give et mål for modstandsvilje, men giver blot en oversigt over de svar, som er givet af en meget begrænset kreds mennesker på de spørgsmål, som er stillet. At disse spørgsmåls svar skulle give et fuldt gyldigt billede af modstandsviljen hos det svenske folk, har beredskabsnævnet aldrig tænkt sig.

Om det uønskede skulle ske, at vort land skulle blive angrebet, kommer der ikke til at råde tvivl om modstandsviljen hos det svenske folk. Parolen i brochuren „Om krigen kommer“ fik ikke mange indvendinger. De som kom, faldt til jorden. Man kan være overbevist om, at formuleringen af brochuren har fuld tilslutning hos det svenske folk. Det hedder i brochuren: „Sverige vil fred“. Vort forsvar stiler udelukkende mod at bevare vor frihed og selvstændighed. Sveriges folk står enigt om målet, at værne landets uafhængighed og selvstændighed. Ethvert væbnet angreb mod vor frihed skal mødes med beslutsom modstand.





# TOTALFORSVAR

*Dette nye ord er i de senere år dukket op i militære tidsskrifter, i dagspressen, ved behandling af visse love og i forbindelse med afholdelse af øvelser.*

*I denne artikel søger MJ St. Brynel — i det omfang det på nuværende tidspunkt og i disse spalter er muligt — at orientere bladets læsere om dette nye begreb, der er fremstået som samfundenes forholdsregel mod den totale krig.*

## Karakter.

I en eventuel fremtidig krig vil de krigshandlinger, som måtte blive rettet mod landet, berøre ikke blot de væbnede styrker, men formentlig også forsyningsapparatet, ledelsen og vore menneskelige og materielle ressourcer. Allerede den anden verdenskrig viste, hvorledes praktisk taget alle dele af samfundet blev direkte eller indirekte berørt af krigshandlingerne. Ydermere har den siden da stedfundne og stadig stedfindende udvikling skabt forudsætning for anvendelse af endnu mere voldsomme og mere overraskende angrebsmidler og -metoder. Men ikke kun den væbnede indsats er blevet påvirket af udviklingen. Den nutidige propagandateknik med anvendelse af radio, TV, aviser m. v. gør det muligt at angribe et folks psykologiske modstandskraft. Industrialiseringen, handelens internationale karakter samt forsyningernes afhængighed af kommunikationsmidler, energitilførsel m. m. forøger de økonomiske våbens effektivitet. Forsvaret må derfor omfatte alle de forskellige områder, hvor nogen form for angreb kan forudses. Dette må medføre, at forsvaret kommer til at omfatte personelle, materielle, økonomiske og psykiske ressourcer. Kun herigennem skabes forudsætning for *totalforsvarets primære formål; at bevare freden og forsvare nationen.*

Det fredsbevarende formål stiller det krav, at det totale forsvar har en sådan styrke, at en fjende, som vil bryde vor modstandskraft, må

indsætte betydelige kræfter. Herved tvinges han til at overveje, om denne indsats vil kunne modsvares af den forventede gevinst. Såfremt alle dele indenfor det totale forsvar er vel rustede mod et overraskende, voldsomt angreb, øges den fredsbevarende virkning.

## Omfang.

Ordet totalforsvar er forholdsvis nyt. Det findes så vidt vides ikke stadfæstet eller defineret i nogen lov, men det anvendes bl. a. i beredskabsbestemmelser, instruktioner m. v.

Herhjemme anvendtes ordet første gang officielt, da statsministeren i MAR 1959 fremsatte forslag til nugældende „Lov om det civile beredskab“, idet statsministeren bl. a. sagde: „Det vil være nødvendigt, at der indenfor *totalforsvarets* civile sektorer — analogt med forholdene for det militære forsvar — træffes ikke uvæsentlige forholdsregler og navnlig udføres et planlægningsarbejde . . .“.

Ordet angiver egentlig formålet med begrebet, og samtidig siges, hvad det er, og hvad det omfatter. Ordet er imidlertid nyt og ukendt for mange, og det skal derfor — udfra læresætningen om, at man ikke skal forklare noget ubekendt ved noget andet ubekendt — søges at give en definition på begrebet.

En kort og klar definition er som oftest vanskelig at angive, men følgende forekommer stort set at dække begrebet totalforsvar:

*Udnyttelse af en nations ressourcer med*



## Nyeste jet på vingerne

Boeing 727's historiske luftdåb fandt sted den 9. februar. Efter turen udtalte Boeings senior testpilot, Lew Wallick: »727's ydeevne oversteg alle forventninger. Dens reaktion på styregrejerne er øjeblikkelig og ubesværet. Piloterne vil komme til at synes vældig godt om den.«

Dens opførsel var så blottet for problemer, at første fase af prøveflyvningerne, der strakte sig over mere end 16 timer, blev gennemført langt forud for planen. Prøveprogrammer, der oprin-

delig var planlagt til april, blev påbegyndt i starten af februar, en rekord, der dokumenterer 727's enestående pålidelighed.

Den 3-motorede jet 727, der her ses under sin første til en prøveflyvning, er en yderst alsidig maskine, der er i stand til at yde profitabel tjeneste på rutener fra 250 til 3000 km. Den kan nøjes med en 1500 m landingsbane og kan transportere op til 114 passagerer med hastigheder op til 960 km i timen. Dens kabine er lige så bred som 7





fordel, der sikrer maksimal fortjeneste  
trafikerede ruter. Yderligere sikrer  
driftsomkostninger en gunstig for-  
ghed på mindre stærkt benyttede ruter.

luftfartshistoriens mest intensive test-  
er vil 727 blive sat i drift i begyndelsen  
år. Allerede nu er 131 Boeing 727'er  
ilt af American, Ansett-ANA, Eastern,  
TWA, Trans-Australia og United

**BOEING**  
**727**

*henblik på sikring af dens selvstændighed og fortsatte beståen som frit samfund.*

## Samvirke.

Overgangen fra det fredstidsorganiserede samfund til det krigsorganiserede totalforsvar vil komme til at medføre ændringer i forskellige ressourcers betydning. Virksomhed, som ikke er ubetinget nødvendig for krigens udførelse, må ophøre, og forsyninger må udnyttes på den for totalforsvaret bedste måde. En almindelig og samordnet indsats af militære og civile ressourcer forudsætter, at besluttede myndigheder har sådanne beføjelser, som er nødvendige for, at personel kan pålægges de af situationen krævede opgaver, og at et fortløbende samarbejde finder sted mellem totalforsvarets myndigheder i de forskellige instanser.

Som eksempler på samvirke kan nævnes, at militære styrker vil kunne bistå ved større rednings- og rydningsarbejder, medvirke ved evakuering, udføre arbejder af særlig betydning for forsyning af totalforsvaret m. v.

Tilsvarende vil forsvaret kunne bistås med rydnings- og redningsassistance, civil arbejdskraft og materiel (arbejds- og transport-) vil kunne stilles til rådighed, og der vil kunne ydes forsvaret sanitær og anden faglig hjælp.

For en fuldstændigheds skyld skal nævnes jernbaners, vejes, færgers, elektricitets, telekommunikationers m. fl.s betydning.

En forudsætning for, at totalforsvarets dele skal kunne samvirke gnidningsløst i krig er, at forberedelser hertil er gennemført i fred. Et krigsudbrud uden større varsel må anses for muligt — og måske endda sandsynligt — og totalforsvaret må kunne virke øjeblikkeligt. Henset hertil og til at et krigsorganiseret totalforsvar ikke kan være konstant etableret, må der være truffet forberedelser til en gradvis etablering, som vil afhænge af situationen og forholdene.

## Komponenter.

Som det fremgår af forannævnte indgår

faktisk hele nationen i totalforsvaret, men det er dog muligt at inddele det i følgende komponenter, idet der her tages hensyn til arten af den enkelte komponents virksomhed:

- det militære forsvar,
- det økonomiske forsvar,
- det civile forsvar,
- det psykologiske forsvar.

## Det militære forsvar.

Det militære forsvars opgaver er — i kort-hed — primært at forsvare landet mod invasion og mod fly- og fjernrakatangreb samt at sikre tilførsel af forsyninger. Det militære forsvar skal i denne forbindelse samvirke med totalforsvarets øvrige komponenter, især med hensyn til at mindske virkningerne af de våbenkræfter, en fjende indsætter for at betvinge landet.

Denne totalforsvars-komponent må m. h. t. organisation og opgaver i øvrigt forudsættes bekendt, men a. h. t. forståelse af totalforsvarets opbygning skal nødvendige fakta kort re-peteres. Landet er inddelt i 8 *militære regio-ner* (MILRGN), som oprindeligt er „rene“ hærregioner med udelukkende hæropgaver. Til varetagelse af de MILRGN påhvilende op-gaver findes en chef med stab, som er opbyg-get efter hærens stabsmønster: en Adjudan-tursektion, en Efterretningssektion, en Opera-tionssektion og en Transportsektion (herunder faglig tjeneste). MILRGN har underlagt de indenfor vedkommende RGN område place-rede lokalforsvarsstyrker (BTN og BT), hjemmeværnsstyrker samt — i visse tilfælde — styrker af felthæren.

MILRGN I—IV og V—VI samt VIII er underlagt hærens overordnede kommandoor-ganer på landsdelsplan, henholdsvis *Vestre og Østre Landsdelskommando* (opbygget som en forstørret og udvidet RGN-stab). MILRGN VII er den selvstændige RGN på Bornholm.

Landsdelskommandoerne er igen underlagt hærens kommandoorgan på landsplan, *Hær-kommandoen*.



De tilsvarende kommandoorganer i Flyvevåbnet og Søværnet er som bekendt:

på regionalt plan: Flyvestationer og Marine-distrikter,

på landsdelsplan: Flyvertaktisk Kommando (som dog delvis rangerer på landsplan) og Søværnets Operative Kommando. Begge stabe er designet til at indgå i NATO-kommandosystemet.

på landsplan: Flyverkommandoen og Søværnskommandoen.

Som det vil ses i det følgende, har såvel den militære regionsinddeling som hærens overordnede kommandoorganer dannet grundlag for de øvrige totalforsvarskomponenters organisation.

## Det økonomiske forsvar.

Rygraden i det økonomiske forsvar er „Lov om det civile beredskab“ (lov nr. 342 af 23. dec. 1959). I denne lovs paragraf 1 anføres lovens formål og samtidig nævnes — i store træk — hvad denne totalforsvarskomponent omfatter. Paragraffen er sålydende: „Det i medfør af denne lov gennemførte planlægningsarbejde og de i medfør af loven truffene foranstaltninger skal have til *formål at fremme landets samlede forsvar, herunder at sikre opretholdelse i krigstid af regeringens funktioner og af den statslige og kommunale forvaltning, opretholdelse af ro og orden, styrkelse og udnyttelse af produktionen og transport- og kommunikationsapparatet samt sikring og fordeling af forsyninger af enhver art.*“

Henset til denne lovs store betydning for det økonomiske forsvar skal loven kort gennemgås.

Paragraf 2 pålægger „de enkelte ministre, hver inden for sit administrationsområde at gennemføre det planlægningsarbejde og træffe de foranstaltninger, som til enhver tid måtte være påkrævet med henblik på tilrettelæggelse af landets civile beredskab“, og der op-

rettes et sekretariat til koordinering af dette beredskab.

I paragraf 3 anføres, at forskellige råd, myndigheder og virksomheder er pligtige at yde bistand ved planlægningen eller gennemførelse af foranstaltninger i henhold til denne lov.

Paragraf 4: „I den udstrækning, det er nødvendigt til gennemførelse af foranstaltninger i henhold til nærværende lov er borgerne pligtige til i fredstid mod fuld erstatning at stille deres faste ejendom til rådighed for samfundet.“

Paragraf 5: „Vedkommende minister kan pålægge offentlige og private virksomheder og institutioner at træffe de med henblik på sikring, flytning eller spredning af varebeholdninger og produktions- og transportmidler fornødne foranstaltninger samt *pålægge virksomheder at have nærmere fastsatte minimumsbeholdninger af varer og produktionsmidler, som anvendes, fremstilles eller omsættes i deres normale virksomhed.*“ Med hensyn til denne paragraf skal nævnes, at olieselskaberne hidtil har kviet sig ved at oplagre de ønskede 3 mdr.s beholdninger på grund af de dermed forbundne byggeudgifter og investeringer. Staten vil dog nok i dette år forlange lovens bestemmelser gennemført. Opmærksomheden skal her henledes på de allerede igangværende og planlagte olieraffinaderier, som — når de alle producerer — vil gøre landet selvforsynende med olieprodukter på grundlag af importeret råolie.

Den vigtige paragraf 6 lyder således: „Vedkommende minister træffer bestemmelse om, i hvilket omfang *de beføjelser, der kan udøves af centrale forvaltningsmyndigheder, under krig eller truende udsigt til krig skal kunne udøves af dertil udpegede forvaltningsorganer.*“ Altså en decentralisering af forvaltningen, således at regeringen i en given situation alene skal fastsætte tidspunktet for delregeringens ikrafttræden.

Denne decentralisering er i nøje overens-

stemmelse med den militære decentralisering, som tilstræber initiativ og handlefrihed lagt så langt ned som forsvarligt, således at overordnede myndigheder hovedsagelig udfører koordinerende og prioriterende virksomhed.

I overensstemmelse med paragraf 6 er landet forvaltningsmæssigt blevet inddelt i 8 *civilregioner* (CIVRGN) og „regionsamtmand“ er udpeget til i påkommende tilfælde at overtage funktionen som særlige civile regionsadministratorer.

Over CIVRGN er det tanken at oprette civile *landsdelsledelser* med personel fra indenrigsministeriet, handelsministeriet, vejdirektoratet, baner m. v. Eventuelt vil også ministre blive placeret her.

Regeringen og ministerierne skal naturligvis fungere på normal vis så længe som muligt, idet tanken med decentralisering af forvaltningen er, at krigshandlinger, afbrydelse af kommunikationerne m. v. ikke skal kunne sætte hele samfundsmaskineriet ud af spillet.

Under afholdte øvelser har det været spillet, at centraladministrationen ikke har kunnet udøve sin myndighed, og det blev derfor pålagt den enkelte CIVRGN i samarbejde med repræsentanter for forsvaret, politiet og civilforsvaret at varetage alle civile opgaver. Til varetagelse af disse opgaver organiseredes CIVRGN med en amtmand som chef og en „stab“ bestående af følgende sektioner: transport-, entreprenør-, forsynings-, elkraft-, arbejdskraft-, sundheds- og presse-sektion.

Opretholdelse af ro og orden.

I retsplejeloven er det fastsat, at det er politiets opgave at opretholde sikkerhed, fred og orden, herunder forhindre og bekæmpe uroligheder samt at foretage det fornødne til forhindring og bekæmpelse af forbrydelser og forseelser.

Landet er opdelt i 72 politikredse, i hvilke politimestrene (PM) er uafhængige chefer, som forestår løsningen af konkrete politiopgaver, og kun når løsning af en opgave nødvendiggør samarbejde mellem flere politikred-

se, ydes bistand de implicerede politikredse imellem.

PM er direkte underlagt Justitsministeren, dog således at Rigspolitichefen varetager visse fælles opgaver såsom: ansættelse, forfremmelse, færdselspatruljer, teknisk assistance og skoler ligesom han fører tilsyn med polititjenestens tilrettelæggelse i de forskellige politikredse.

Udover den lige skitserede meget simple organisation findes en speciel beredskabsorganisation. I denne udgør et antal politikredse en *politiregion* (POLRGN). I hver POLRGN udtages af det normerede mandskab et antal udrykningsdelinger til løsning af specielle politiopgaver, som påhviler politiet under beredskabsforhold.

Afhængig af POLRGN geografiske placering er disse underlagt en *Landspolitiledelse* (LPL) *Vest og Øst*. Den sidstnævnte bestrides af Rigspolitichefen. Over LPL vil fortsat være Justitsministeren.

Foruden de tidligere nævnte opgaver påhviler der politiet visse civilforsvarsmæssige opgaver, idet civilforsvarsloven, paragraf 16, pålægger PM følgende opgaver: evakuering, varsling af civilbefolkningen, tilsyn med hjælpetjenesten og bedriftsværn uden for civilforsvarsområderne, bevogtning m. m. (jvfr. det under det civile forsvar anførte). Endvidere skal politiet i henhold til den militære forholdsordre bistå forsvaret med bekæmpelse af 5. kolonnevirksomhed.

## Det civile forsvar.

Civilforsvaret (CF) baserer sig på lov nr. 152 af 1. april 1949 med ændringer og tilføjelser ved lov nr. 80 af 9. marts 1962 samt lov af 27. maj 1950 om bygningsmæssige civilforsvarsforanstaltninger.

I loven er fastsat følgende opgave for CF: „... gennem forebyggende og afhjælpende foranstaltninger at tilvejebringe en civil beskyttelse af liv og ejendom mod følgerne af krigshandlinger ...“.



Opgaven er bredt formuleret og kan specificeres i følgende:

Forebyggende foranstaltninger:

- Varsling af civilbefolkningen mod luftangreb og radioaktivt nedfald,
- Evakuering af civilbefolkningen,
- Opførsel af private og offentlige beskyttelsesrum,
- Mørklægning, og

Afhjælpende foranstaltninger:

- Oprettelse af en hjælpetjeneste med opgave at redde menneskeliv og afhjælpe skete skader.

De afhjælpende foranstaltninger løses af det statslige CF-korps, det lokale civilforsvar og egenbeskyttelsen.

De omhandlede opgaver varetages under *Indenrigsministeriet*, der udøver sine beføjelser gennem Chefen for Civilforsvarsstyrelsen, idet dog den del af civilforsvaret, som vedrører ledelsen af den lægelige indsats, henlægges under Sundhedsstyrelsen.

*Civilforsvarsstyrelsens* opgave er at organisere og at opretholde de statslige civilforsvarsforanstaltninger, herunder CF-korpsset, den statslige ambulancetjeneste, den centrale signaltjeneste og de offentlige beskyttelsesrum samt at forestå landets civilforsvar.

*Sundhedsstyrelsen* tilrettelægger alle lægelige opgaver inden for civilforsvaret og udgiver retningslinier for den lægelige omsorg i krig og for sygehusenes behandlingsmæssige beredskab — sygehus-beredskabet, — med henblik på at kunne „modtage og behandle syge og tilskadekomne fra de militære værn og fra civilbefolkningen samt til at kunne yde gensidig bistand og til at deltage i oprettelsen og driften af behandlingssteder uden for sygehusene.“ Omsorgen for syge og sårede i krig ledes af et Sygehusberedskabsråd.

*CF-korpsset*, der vil kunne virke som „fjernhjælp“ i tilfælde af storkatastrofer, er formet i 3 brigader, som hver igen er opdelt i 3 kolonner a 2 sektioner. CF-korpssets enheder er garnisoneret spredt over hele landet. Mobiliseringsstyrken er på ca. 8000 mand og ca. 2000 specialkøretøjer, af hvilk halvdelen er udskrevne.

*Det lokale Civilforsvar* omfatter CF-kommissioner, politimestre og sygehusberedskabet. Enhver købstad eller bebygget område udgør et civilforsvarsområde (CFO). I dette findes en *civilforsvarskommission* bestående af: borgmesteren (formand og leder af CFO), politimesteren, CF-lederen m. fl. Kommissionens opgaver er: organisering af hjælpetjenesten (brandtjeneste, reservøvandforsyningstjeneste, rydningstjeneste, socialtjeneste, teknisk tjeneste), tilsyn med bedriftsværnene, tilsyn med egenbeskyttelsen og offentlige beskyttelsesrum m. fl. opgaver.

*Politimesteren* varetager — udover de rent politimæssige opgaver — flg. opgaver af civilforsvarsmæssig karakter: evakuering, varsling, tilsyn med hjælpetjenesten og bedriftsværn uden for CFO, afspærring, bevogtning m. m.

*Sygehusberedskabet* varetages af sygehusberedskabsnævne (et i hvert amt) og opbygges på grundlag af eksisterende sygehuse suppleret med nødsygehuse (jvf. også det under Sundhedsstyrelsen anførte).

*Den statslige ambulancetjeneste* skal omfatte ca. 2000 varevogne med plads til bårer, og de skal hver betjenes af 2 personer — frivillige kvinder eller værnepligtige mænd. Ambulancetjenestens opgave bliver — uden for de egentlige kampzoner — at forestå transporten af syge og sårede.

*Egenbeskyttelsen* er en afhjælpende foranstaltning og gennemføres ved hjælp af organiserede bedriftsværn for fabriksvirksomheder, karré- og villaværn for beboelsesejendomme og sogneværn for landdistrikter, og de virker til begrænsning af småskader.

Landet er inddelt i 8 *civilforsvarsregioner* (CFRGN), som geografisk svarer til MIL-RGN. Når CF kommandoorganisation træder i kraft vil CFRGN på det lokale plan have CFO, politimestre og CF-kolonner og/eller CF-sektioner underlagt. Den overordnede kommandoorganisation minder om hærens med to *landsdelskommandoer* og en over disse værende *landskommando*.

## Det psykologiske forsvar.

Dette har til opgave på forskellig måde at bevare og forstærke folkets forsvarsvilje og modstandsånd samt at modvirke fjendens psykologiske krigsførelse.

Opgaverne under fredsforhold er dels af planlægningsmæssig art såsom nyhedstjenestens muligheder for at fungere under alle forhold herunder også under evakuering samt pressens, radioens og fjernsynets virksomhed, og dels af praktisk art såsom oplysningsvirksomhed og afsløring af fjendtlig propaganda. Under krigsforhold skulle den stedfundne planlægning muliggøre hovedsagelig praktisk virksomhed.

De afholdte øvelser har vist, at det psykologiske forsvar arbejder efter de samme decentraliseringsprincipper som de øvrige totalforsvarskomponenter, bl. a. udsendelser over regionalradioerne, som både vil kunne anvendes til almindelig nyhedsformidling og til orientering eller advarsel af civilbefolkningen, eksempelvis mod radioaktivt nedfald. Her skal peges på transistorradioernes meget store betydning som modtagere under evakuering og under forhold, hvor EL-kraftforsyningen ikke virker.

For en fuldstændigheds skyld skal det påpeges, at psykologisk forsvar ikke blot er et civilt problem, men ligesåvel skal finde sted inden for forsvaret, navnlig i form af hægen om forsvarsviljen og tro på værnenes effektivitet. Samtidig hermed modvirkes fjendtlig nedbrydende virksomhed.

## Organisation.

Ligesom ordet totalforsvar ikke findes stadfæstet i nogen lov, findes ej heller nogen stadfæstelse af totalforsvarets organisation.

Gennemgang af de forskellige komponenters organisation viser mange ensartede træk med deraf følgende muligheder for samarbejde på de forskellige trin.

I Sverige — som også på dette felt er meget langt fremme — finder totalforsvarssamarbejdet sted på følgende 3 trin: højste instans, central instans og regional instans. Det synes nærliggende, at dansk totalforsvar vil følge samme retningslinier, dog med ændrede navne i overensstemmelse med dansk kommandostruktur, f. eks. således: landsplan, landsdelsplan og regionalt plan. Som tidligere anført har samarbejdet på regionalt plan mellem de forskellige komponenter allerede været praktiseret under øvelser.

Selv fuldstændigt udbygget vil totalforsvaret næppe kunne eliminere virkningerne af en totalkrig, men på trods af at det kun er i sin vorden, synes man at kunne skimte totalforsvarets muligheder for at kunne afbøde de mest katastrofale følger af totalkrigen.

Nu er totalkrigen jo kun en del af totalstrategien, som idag praktiseres af imperialistiske stater (her skal repeteres definitionen på totalstrategi: Udnyttelse af alle en nationskoalitions ressourcer således at nationenskoalitionen interesser sikres og fremmes mest muligt, om muligt uden krig, men om nødvendigt gennem anvendelse af militære magtmidler).

Totalstrategien virker hovedsagelig ved politiske (psykologiske), økonomiske og — kun om nødvendigt — ved militære midler, men totalforsvaret ses jo at bestå af netop de komponenter, som skal modstå de midler, hvorved totalstrategien virker, og vil således — passende udbygget — være velegnet til at afbøde følgerne af en mod landet anvendt totalstrategi.

*St. Brynel.*



# OFO-ORIENTERING



Referat af OFO ordinære repræsentantskabsmøde på flyvestation Ålborg fredag d. 29. marts 1963.

## Modedeltagere:

### Bestyrelsen

- OB K. v. Wylich-Muxoll, formand  
OL E. J. Harder, næstformand  
KN B. V. Larsen, sekretær (Afd. Vedbæk)  
KN F. V. Lind, kasserer  
OL B. E. Amlø, bestyrelsesmedlem (Afd. Karup)  
MJ E. W. Jørgensen, bestyrelsesmedlem (Afd. Værløse)  
MJ O. Grue, bestyrelsesmedlem (Afd. Værløse)  
KN L. L. Rasmussen, bestyrelsesmedlem (Afd. Ålborg)

## Repræsentanter fra:

### Afd. Karup:

MJ H. L. Lauesen, MJ R. S. Hansen, FL O. Fogh.

### Afd. Skrydstrup:

MJ V. K. H. Eggers, KN A. S. Nielsen.

### Afd. Værløse:

MJ K. S. Petersen, KN J. Saustrup, KN P. R. Christensen (suppl. for MJ A. H. Dolle-  
ris), KN E. L. Pedersen (suppl. for MJ J. An-  
dersen).

### Afd. Vedbæk:

OL N. Holst Sørensen, KN S. A. Møller,  
KN V. Ramlau (suppl. for KN T. Vejrup).

### Afd. København:

MJ C. F. Lous, MJ E. Borreby (suppl. for  
MJ H. J. Corfitzen), KN P. M. Thomsen.

Udover de fra lokalafdelingerne valgte re-  
præsentanter deltog som observatører fra:

### Luftværnsgruppen (LVG):

OL K. W. Hansen, KN B. Rasmussen, PL  
P. M. Helstrup.  
og fra

### Flyvevåbnets Officersskole (FLOS):

FL I(R) O. L. Nielsen, FL I(R) A. Møl-  
gård, (suppl. for FL I(R) J. P. Madsen).

### Dagsorden

- Valg af ordstyrer.
- Formanden aflægger beretning om det si-  
den sidste ordinære årsmøde passerede og  
om organisationens anliggender iøvrigt.
- Det reviderede regnskab fremlægges til  
godkendelse.
- Budget for det kommende år fremlægges,  
og kontingentet for det kommende år fast-  
lægges.
- Valg af bestyrelsesmedlemmer, revisorer og  
suppleanter.
- Anmeldte sager.  
Forslag til lovændringer.  
Medlemsorientering.

### Indledning.

Formanden indledte med at byde repræsen-  
tanter, suppleanter og observatører velkommen  
til OFO ordinære repræsentantskabsmøde,  
idet han rettede en særlig velkomst til obser-  
vatorerne fra LVG.

ad. dagsorden pkt. (a)

### Valg af ordstyrer.

Formanden fremsatte herefter forslag om at  
vælge OL N. Holst-Sørensen til dirigent. For-  
slaget blev enstemmigt vedtaget.

Efter at sekretæren havde foretaget navneopråb, erklærede dirigenten repræsentantskabet for værende beslutningsdygtigt, idet han noterede sig, at der kun manglede en repræsentant — OL F. S. Andersen (afd. Vedbæk), der var tjenstlig forhindret i at give møde.  
ad. dagsorden pkt. (b)

#### *Formanden aflægger beretning.*

I henhold til dagsordenen gav dirigenten ordet til formanden, der aflagde beretning om det siden sidste ordinære årsmøde passerede og om organisationens anliggender iøvrigt.

Formandens beretning, der formede sig som et supplement til den udsendte årsberetning om OFO virksomhed i 1962, gav ikke anledning til nogen bemærkninger og blev ensstemmigt vedtaget.

ad. dagsorden pkt. (c).

#### *Det reviderede regnskab fremlægges til godkendelse.*

Kassereren gennemgik i detaljer det i den skriftlige indberetning som bilag 1 udsendte og reviderede regnskab, herunder særligt det som aktiv opførte driftforskuud til bladet, som bestyrelsen havde foreslået udført af regnskabet.

Vedrørende det nævnte beløb foreslog dirigenten at udskyde dette punkt til senere under dagsorden pkt. (f) (i), idet bladet her ville komme til nærmere behandling.

Der var ikke yderligere kommentarer til det udsendte regnskab, som derefter enstemmigt blev godkendt.

ad. dagsorden pkt. (d).

#### *Budget for det kommende år fremlægges, og kontingent for det kommende år fastsættes.*

Kassereren redegjorde for det udsendte forslag til budget for 1963 med tilhørende bemærkninger fra bestyrelsen, herunder specielt de af bestyrelsen fremsatte forslag om henholdsvis en kontingentforhøjelse på 5,— kr. pr. md., og en fremtidig regulering af kon-

tingentet baseret på en „pristalsordning“.

Der fremkom følgende bemærkning til det fremsatte budget for 1963:

Afd. Karup havde ikke noget imod en kontingentforhøjelse, der havde til formål at forhøje OFO's formue til ca. 50.000 kr. Afdelingen kunne derimod *ikke* gå ind for en „pristalsregulering“ af kontingentet, foreslog, at der årligt hensattes ca. 10.000 kr., indtil de omtalte 50.000 kr. var nået, og at man derefter påny tog stilling til kontingentets størrelse.

Afd. Skrydstrup kunne gå ind for en forhøjelse af kontingentet, men kunne *ikke* godtage en fremtidig „pristalsregulering“ af kontingentet. Det var afdelingens opfattelse, at kontingentet i lighed med tidligere praksis skulle fastsættes een gang årligt på repræsentantskabsmødet.

I modsætning til afd. Karup havde afd. Skrydstrup intet ønske om „at lægge loft“ over formuens størrelse, idet denne måtte afhænge af de fremtidige krav til OFO.

Afd. Værløse gik 100 pct. ind for en forhøjelse af kontingentet, men kunne *ikke* gå ind for den omtalte „pristalsregulering“ af kontingentet, idet det var afdelingens opfattelse, at en sådan regulering ville være relativt vanskelig at administrere og derfor ikke kunne være ønskelig. Afdelingen foreslog i stedet, at repræsentantskabet skulle give bestyrelsen mandat til at regulere kontingentets størrelse indenfor en nærmere angivet beløbsramme.

På grundlag af det i den udsendte årsberetning, bilag 1 og 2 anførte kunne afdeling Vedbæk *ikke* godtage en forhøjelse af kontingentet. Det var afdelingens opfattelse, at det i regnskabet opførte overskud på 14.000 kr. i løbet af indeværende år ville stige med yderligere 6.000 kr., hvilket på grundlag af sidste års udgiftes ville give et total overskud på 20.000 kr.

Afdelingen var godt klar over, at det nuværende budget for 1963 kalkulerer med en



stigning i udgifterne på næsten 100 pct., men mente ikke, at man med en formue på 35.000 kr. og med udsigt til at kunne forøge indtægten med det ovenfor anførte beløb kunne gå ind for en forhøjelse af kontingentet.

Det var endvidere afdelingens opfattelse, at man *ikke* kunne gå ind for en pristalsregulering, idet kontingentet — som af afdeling Skrydstrup anført — burde fastsættes ved det årlige repræsentantskabsmøde.

Afdeling København kunne uden forbehold tilslutte sig en forhøjelse af kontingentet.

Efter at afdelingerne havde kommenteret det af bestyrelsen fremsatte forslag til kontingentforhøjelse med tilhørende „pristalsregulering“ redegjorde formanden herefter for OFO formue og sammenlignede i denne forbindelse OFO formue med andre personelorganisationers formue. Det fremgik heraf, at OFO stod langt tilbage, og at en større formue i allerhøjeste grad var nødvendig, hvis organisationen ellers skulle have den fornødne frihed til — om nødvendigt — at kunne handle uden hensyn til økonomiske begrænsninger.

Med hensyn til „pristalsregulering“ oplyste formanden, at bestyrelsen havde fået ideen fra Fællesorganisationen af officerer i Hæren (FOH), der havde gennemført denne. Det var formandens opfattelse, at man ved indførelse af en pristalsregulering ville opnå en retfærdig ordning, der for fremtiden kunne spare repræsentantskabet for mange og lange diskussioner om fastsættelse af kontingent.

Vedrørende størrelsen af OFO formue udtalte formanden, at det af afdeling Karup foreslåede beløb på 50.000 kr. ikke længere var relevant, og mente, at OFO burde bestræbe sig på at oparbejde en formue, der svarede til andre personelorganisationers, hvilket ville sige ca. 80.000 kr.—100.000 kr.

Formanden fremførte endvidere, at bestyrelsens arbejdsmængde efterhånden var blevet så stor, at man fremover i endnu højere grad

end hidtil måtte basere sig på betalt hjælp.

Det var hans opfattelse, at man i lighed med andre organisationer måtte oprette et sekretariat, der kunne tage sig af alle de daglige forretninger, således at bestyrelsesmedlemmerne kunne koncentrere deres „fritidskræfter“ om løsningen af alle de opgaver, som organisationen efterhånden måtte tage sig af.

Omtalte endvidere muligheden af at båndlægge en del af formuen som kaution for lån, som derved kunne skaffes medlemmerne på betydelig rimeligere vilkår, end tilfældet var på det fri marked i lighed med, hvad andre foreninger havde gjort.

Nævnte endelig, at en forøgelse af formuen var nødvendig til brug for en investering i en planlagt byggefond med det formål at skaffe boliger til medlemmerne. Denne form for pengeanbringelse mente formanden ville være en særdeles god investering.

Det af bestyrelsen fremsatte forslag om en forhøjelse af kontingentet på 5,00 kr. blev derefter sat under afstemning og vedtaget.

Da der ikke var yderligere kommentarer til det fremsatte budgetforslag, blev det sat under afstemning og enstemmigt vedtaget.

ad. dagsorden pkt. (e).

#### *Valg af bestyrelsesmedlemmer, revisorer og suppleanter.*

Forinden man gik over til valg af bestyrelsesmedlemmer foreslog dirigenten, at repræsentantskabet af praktiske grunde behandlede det af bestyrelsen fremsatte ændringsforslag til OFO's love (se dagsorden pkt. (f) (i) under pkt. (c)) ang. forøgelse af bestyrelsesmedlemmernes antal med 1.

Da der ikke var nogle indvendinger herimod blev bestyrelsens forslag enstemmigt vedtaget, således at lovenes § 7 stk. 2 kom til at lyde:

„Bestyrelsen består af en formand, en næstformand, 6 bestyrelsesmedlemmer etc.“

Og § 13 stk. 2, som følger:

„Ulige år:

3 bestyrelsesmedlemmer

1 suppleant

osv.“

Man gik herefter over til valg af formand, 3 bestyrelsesmedlemmer og en 1. suppleant.

Formanden blev genvalgt med akklamation og det samme var tilfældet med de af bestyrelsen foreslåede medlemmer: MJ O. Grue (afd. Værløse), MJ V. K. H. Eggers (afd. Skrydstrup) og KN L. I. Rasmussen (afd. Ålborg).

Som 1. suppleant blev FL I O. Fogh (afd. Karup) valgt ligeledes enstemmigt.

Efter at bl. a. formanden havde takket for nyvalg holdt NFM en kort tale, hvori han specielt takkede formanden for det store og veludførte arbejde, som denne havde udført i de sidste to år.

ad. dagsorden pkt. (f).

#### *Anmeldte sager.*

(i) Forslag til lovændringer.

Med henblik på den kommende indmeldelse af de til LVG hørende officerer var der fremsat forslag om, at der i lovenes § 5 stk 1 og 2 indføjedes ordet „Luftværnsgruppen“ efter henholdsvis „Flyvestation“ og „Flyvestationsområde“.

Efter nogen diskussion, hvoraf det fremgik, at den foreslåede tilføjelse ikke syntes nødvendig, og at man ville foretrække en geografisk betegnelse for den foreslåede, blev man enige om at lade forslaget udgå.

Det blev derefter vedtaget at oprette afd. Ejby pr. 1. maj 1963 og at lade de ved LGV tjenstgørende medlemmer blive optaget i afd. Ejby fra samme dato.

Fra kadetterne på Flyvevåbnets officersskole (FLOS) var der fremsat forslag til ændring

af lovene med henblik på at give kadetterne samme vilkår som OFO's øvrige medlemmer m. h. t. stemmeret og valgbarhed. Der var enighed om, at det var et rimeligt ønske, og efter nogen diskussion om nødvendigheden af at ændre lovene blev følgende lovændringer enstemmigt vedtaget:

Lovenes § 6 stk. 3:

„Af de på Flyvevåbnets officersskole værende kadetter, som er medlemmer af OFO, vælges til repræsentantskabet 1 kadet for hver påbegyndt 12 medlemmer.“

§ 6 stk. 4 udgik.

§ 8 stk. 1:

„Stemmeberettigede og valgbare ved valg til repræsentantskab og bestyrelse er kun de i tjeneste værende medlemmer.“

Fra afd. Værløse var der rejst forslag om at ændre lovenes § 27 stk. 2 med henblik på, at afdelingerne skulle kunne disponere over et årligt beløb på indtil 5,00 kr. pr. medlem til afholdelse af udgifter i forbindelse med afdelingsmøder m. v.

Efter nogen diskussion med påfølgende afstemning blev forslaget forkastet.

Fra afd. Vedbæk var der fremsat forslag til ændring af lovenes § 33 stk. 1, således: „OFO kan udgive et medlemsblad“, i stedet for den nuværende tekst: „OFO udgiver et medlemsblad.“

HOS redegjorde for afdelingens motivering for dette forslag.

Under den påfølgende diskussion oplystes det, at de øvrige afdelinger med undtagelse af afdeling Skrydstrup *ikke* kunne gå ind for afdeling Vedbæks forslag. Ved den derpå følgende afstemning opnåede forslaget kun et begrænset antal stemmer og var dermed forkastet.

Derimod vedtoges det enstemmigt at ændre bladets navn samt at lade overskriften til lo-



venes § 33 kap. XII rette til „Medlemsbladet“.

Det henstilledes til bestyrelse og bladudvalg at finde frem til et andet navn evt. i forbindelse med at udskrive en konkurrence i et af de førstkommende numre i bladet.

Som afslutning på denne diskussion rettede formanden en personlig tak til redaktøren for det store arbejde, han havde lagt i redaktionen af bladet.

Man kom herefter tilbage til det under pkt. 4 nævnte driftsforslag, der af bestyrelsen var foreslået udført af regnskabet. Efter diverse regnskabsmæssige spørgsmål fra bl. af afd. Vedbæk, blev forslaget vedtaget.

#### (ii) Medlemsorientering.

Fra afd. Vedbæk var der fremsat forslag om at lade de til repræsentanterne tilsendte mødereferater af OFO bestyrelsesmøder udsende i så stort et antal, at de kunne rundsendes til alle medlemmer.

Kapt. S. A. Møller redegjorde for forslaget, som var fremsat, fordi det p. g. a. tjenestestedets (Vedbæk) særlige karakter kun vanskeligt lod sig gøre at samle medlemmerne til afdelingsmøderne og fordi den hidtil givne orientering i bladet efter afd. opfattelse hverken var aktuell eller fyldestgørende. Efter megen diskussion blev man enige om at fastholde den hidtidige linie — dvs. kun at udsende enkelte mødereferater til brug for repræsentanterne.

På MJ R. S. Hansens (afd. Karup) forslag blev man enige om at lade de udsendte indkaldelser til bestyrelsesmøder med tilhørende dagsorden rundsende til medlemmerne for på den måde at holde disse orienterede om hvilke sager, der aktuelt bliver behandlet i bestyrelsen.

Interesserede medlemmer kunne herefter henvende sig til afdelingens repræsentanter for nærmere orientering.

ad. dagsorden pkt. (g)

#### Eventuelt.

På given foranledning redegjorde formanden for status i sagen vedr. „Udnyttelse af den gældende normering“. Som motivering for denne redegørelse udtalte formanden, at det var kommet bestyrelsen for øre, at enkelte afdelinger ikke syntes om bestyrelsens behandling af denne sag. Han ønskede derfor, at repræsentantskabet tog stilling til den af bestyrelsen valgte fremgangsmåde.

Efter en kort diskussion blev den af formanden skitserede linje godkendt af det samlede repræsentantskab.

På baggrund af det i årsberetningen nævnte om „et nærmere samarbejde imellem forsvarrets linjeofficersorganisationer“ gav formanden et kort referat af sit og formændene for FOH og HOS møde med „Det svenske Officersforbund“ i Stockholm. Dette forbund er en sammenslutning af de tre værnsofficersorganisationer.

På baggrund af det i pkt. 6 af formanden anførte vedr. kautionsfor lån til organisationens medlemmer, blev der fra alle sider givet tilslutning til at anvende en del af formuen som sikkerhedsstillelse for lån som forannævnt og det pålagdes bestyrelsen at udarbejde forslag hertil.

På given foranledning redegjorde formanden for de forhandlinger, som OFO havde ført med FMN vedr. adgangsbetingelser til FLOS. Sagen er imidlertid ikke færdig endnu, idet organisationen ikke fuldtud har kunnet acceptere alle de stillede betingelser for optagelse. FMN har lovet at vende tilbage til spørgsmålet, og OFO forventer i nær fremtid at få lejlighed til at forhandle om denne sag. Da det må være et af organisationens mål at søge uddannelsen til linjeofficer i FLV gjort så tiltrækkende som mulig, vil man søge at få ændret de nuværende optagelsesbetingelser, således at FLV linjeofficerer ikke bliver dårligere stillede end de øvrige værnsofficerer.

Under den efterfølgende diskussion bad

FL O. Fogh bestyrelsen om under forhandlingerne også at drøfte spørgsmålet om regulering af løn for linjeofficerer således, at det ikke er forbundet med løntab at blive linjeofficer sammenlignet med samtlige kammerater af reserven.

MJ V. K. H. Eggers, afd. Skrydstrup, der har behandlet sagen vedr. flyvetillæg, redegjorde for status i denne sag. Han oplyste i denne forbindelse, at ca. 17 pct. af OFO's „Pilotmedlemmer“ havde valgt den nye ordning, hvilket jo var en klar tilkendegivelse af, at hovedparten af medlemmerne tilfulde delte såvel Flyvevåbnets som organisationens synspunkt i denne sag. Selvom det i sin tid blev stillet medlemmerne i udsigt evt. at få ændret de nugældende betingelser for tjenestemandsansatte piloter, anser bestyrelsen en ændring for vanskelig gennemførlig. Man har derfor arbejdet på dels at få flyvertillægget gjort helt eller delvis pensionsberettiget og at få det nye flyvertillæg gjort delvis skattefrit.

EGE udtalte i denne forbindelse, at man ikke måtte forvente at kunne opnå skattelettelse i forbindelse med det gamle flyvertillæg, idet dette måtte anses for umuligt at gennemføre.

Under den efterfølgende diskussion blev der spurgt, om man ved en evt. gennemførelse af de to nævnte forslag havde tænkt på at skaffe de piloter, der havde valgt, en chance

til at vælge om. EGE udtalte, at dette vistnok måtte anses for udelukket.

Som konklusion af diskussionen henstillede repræsentantskabet til bestyrelsen fortsat at arbejde på at få det bedst mulige ud af den os påtvungne ordning.

MJ H. L. Lauesen (Karup) spurgte om, hvorlænge man havde tænkt sig, at den nuværende undersøgelse vedr. overarbejde skulle løbe. Formanden svarede herpå, at man foreløbig måtte påregne, at undersøgelsen skulle fortsætte et stykke hen på sommeren for at skaffe sig et tilstrækkeligt stort materiale, inden man påny gik til ligningsmyndighederne.

Da der ikke var flere spørgsmål under evt. takkede OL K. W. Hansen på LVG vegne for invitationen til at deltage i repræsentantskabsmødet, som i høj grad er givet de vordende medlemmer fra LVG et indblik i OFO arbejdet.

På repræsentanternes vegne takkede KN P. M. Thomsen (København) den samlede bestyrelse for godt arbejde i det forløbne år.

Formanden sluttede mødet med at takke repræsentanterne for et godt møde og rettede en speciel tak til dirigenten for veludført hverv, hvorefter dirigenten erklærede det ordinære repræsentantskabsmøde 1963 for afsluttet.

Mødet sluttede kl. 17,50 A.





# FLYVEVÅBNET



9. ÅRGANG

---

**Nr. 4**

**1963**

# C. W. S. Svineslagterier A/S

HERNING OG SKJERN

*JENS JENSENS EFTF.*  
VINHANDEL  
Grundlagt 1813  
ST. SCT. HANSGADE 1 . VIBORG

**Ballerup**  
**Blomsterforretning**

Telf. 97 00 68 . Stationsvej 26



Teknisk maskin- og olieforretning

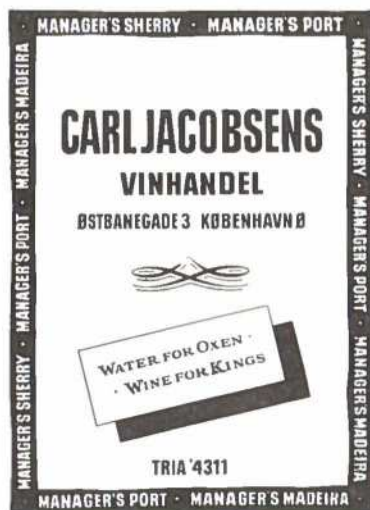
Telefon 3 12 88 . Fjernskriver 9762 ab  
Aalborg



## FLYVESTATION VÆRLØSE

åbent hver torsdag kl. 11,30-13  
samt på lønudbetalingsdage kl. 10-15

Husk skatten går ned, - når De sparer op  
Tal med os om en  
»Spar-i-skat-konto«







# Flyvevåbnet

NR. 4

1963

Udgivet af  
ORGANISATIONEN AF  
FLYVEVÅBNETS OFFICERER

## INDHOLDSFORTEGNELSE

- Sovjetunionens udenrigspolitiske linie
- Försvaret i samhället
- OFO-orientering
- Fotokonkurrence
- Et par pressemeddelelser og et forslag til løsning

De synspunkter, der fremsættes i tidsskriftet, repræsenterer ikke nødvendigvis redaktionens — endelige organisationens — anskuelser og meninger, men står for forfatterens egen regning.

Gengivelse af tidsskriftets indhold må ikke finde sted uden kildeangivelse.

Ansvarshavende redaktør:

(midlertidigt):

Major Å. H. Dolleris.

For at skabe størst mulig ro om fordelingen, bedes privatadresser så vidt muligt benyttet.

Adresseforandringer o. l. samt reklamationer over uregelmæssigheder vedrørende tilsendelsen anmeldes til tidsskriftets kontor.

Trykt i  
Herlev Bogtrykkeri . 94 19 06  
(S. Valbjørn)

# Velkommen til -

Den 2. juli 1962 blev Danmarks raketluftforsvar overført til flyvevåbnet. Linieofficerspersonellet af hæren, som var tjenstgørende ved raketbatterierne på overførelsestidspunktet, har for størstepartens vedkommende søgt om forsættelse til flyvevåbnet.

Indrangeringskommissionen af 1962 har nu fuldført sit arbejde, og personellets overførsel til flyvevåbnet fandt sted den 1. maj 1963.

OFO har modtaget indmeldelse i organisationen fra dette personel og vil gerne benytte denne lejlighed til at hilse de pågældende velkommen, ikke alene i organisationen, men i flyvevåbnet i det hele taget. Det betyder en væsentlig forøgelse af vort medlemstal og dermed af organisationens betydning.

De nye medlemmer kommer jo fra en særdeles handlekraftig og effektivt arbejdende organisation (FOH), der har mange års erfaring i organisationsarbejde og betydelige resultater at henvise til. Deres nye ståsted (OFO) er yngre som organisation, og dens arbejdsform og effektivitet har haft kortere tid til at manifestere sig. — Men viljen til at yde et arbejde i samtlige medlemmers interesse er til stede, og det er derfor organisationens håb, at denne »indsprøjtning« af nye medlemmer med god organisationsmæssig baggrund må være medvirkende til at intensivere arbejdet i fremtiden.

Der skal derfor også på denne plads lyde et varmt

VELKOMMEN.

# Sovjetunionens udenrigspolitiske linie

I dette og det følgende nummer af tidsskriftet gengives et af oberstløjtnant K. C. J. Petersen udført studie over Sovjetunionens udenrigspolitiske linie.

Artiklen er delt i fire afsnit, hvoraf de to første bringes i dette nummer og de to sidste:

3. Faktorer, som bestemmer et lands udenrigspolitik, set i relation til russiske forhold, og

4. USSR's fremtidige udenrigspolitik.

vil blive bragt i nummer 5 sammen med en fortegnelse over benyttede kilder.

Med Hitlers angreb på USSR den 22. juni 1941 ændrede dette land stilling i de vestlige folks bevidsthed fra at være et land, som man på grund af dets formodede tilbagestående, økonomiske og tekniske stadi ikke regnede så særligt meget med, til at være et land, som på grund af sin gigantiske indsats i den fælles kamp høstede almindelig anerkendelse og velvilje; et land, som på baggrund af sin indsats for den fælles sag med rette regnedes blandt de største af stormagterne. Vi husker de varme følelser, som strømmede dette land i møde i tiden umiddelbart efter 2. verdenskrigs slutning, og vi husker, hvor hurtigt billedet ændrede sig. Vi husker, hvorledes USSR hurtigt skilte sig ud fra samarbejdet med sine allierede og begyndte at gå sine egne veje, og vi husker, hvorledes USSR i stigende grad modarbejdede og stillede sig fjendtlig overfor de vestlige lande, indtil vi i dag har de to magtgrupper: Kommunistlandene og de vestlige lande i åben modsætning til hinanden. Et modsætningsforhold, der til tider ligger lige på kanten af åben krig, og som da også er blevet benævnt »Den kolde

krig«. Om USSR's udenrigspolitik har Churchill sagt: »Sovjetisk politik er et mysterium indpakket i en gåde«. Denne typiske churchillske bemærkning med en duft af Shakespeare er forsåvidt en meget ramrende karakteristik, såsom USSR's udenrigspolitik er fuld af mærkelige selvmodsigelser og pludselige ændringer, der utvivlsomt i højere grad er udtryk for indrepolitiske ændringer og vanskeligheder end for en omvurdering og omlægning af selve udenrigspolitikken. Disse selvmodsigelser og pludselige ændringer har medført, at de vestlige politikere har haft overordentligt svært ved at se nogen fast linie i hvert fald i de anvendte midler; om selve målsætningen kan der imidlertid ikke herske tvivl. I de kommunistiske »hellige bøger« er målet i lighed med tilfældet i Hitlers »Mein Kampf« klart angivet at være verdensherredømmet.

Vanskelighederne med at tolke de russiske handlemåder korrekt har bevirket, at der i de vestlige lande er opstået en række »eksperter« på russiske forhold. Disse »eksperter« er spøgende blevet kaldt kremlolo-



ger, man tænker på navne som Isaac Deutscher, Naum Jasny, Victor Zorza m. fl. Fælles for kremlologerne er bortset fra deres navnes store lighed med trykfejl, at de udtaler sig med stor vægt om alle mulige sovjetiske forhold og fremsætter den ene forudsigtelse efter den anden. Deres forudsigelser slår ofte fejl og tilbage bliver, at russisk udenrigspolitik er blevet et område, som alle — i lighed med hvad der er tilfældet med religion — føler sig kaldet til at udtale sig om. For den, som ønsker at danne sig en personlig, begrundet mening om emnet, er der forskellige veje at gå. En mulighed ligger i at skabe sig overblik over, hvorledes den russiske udenrigspolitik har formet sig efter 2. verdenskrig, samt at se på de vigtigste af de faktorer, som bestemmer et lands udenrigspolitik, i relation til de specielt russiske forhold. Denne metode vil blive fulgt i det følgende.

#### *Sovjetrussisk udenrigspolitik fra 1945 til 1962*

##### *(1) Europa, Mellemøsten og Afrika*

Da krigen sluttede, stod de russiske tropper langt inde i Europa. De havde vundet en storslået sejr; men en sejr, som var blevet betalt med en frygtelig pris. Ca. 20 millioner døde og store dele af landet totalt raseret. Der synes oprindeligt at have været to retningslinier indenfor den sovjetrussiske udenrigspolitik omkring krigens ophør. Den ene ønskede at udnytte den umådelige velvilje, som USSR havde skaffet sig i USA og England i krigsårene; den ønskede at bevare venskabet og gå ind i et loyalt samarbejde, i en vis forstand altså fortsætte den kollektive sikkerheds politik og gøre den til det internationale samarbejdes støttepille. Den anden retning ønskede ikke at løbe nogen risiko, den mente, at USSR burde befæste sin indflydelse i Polen, Ungarn, Tjekoslovakiet, Rumænien og Bulgarien snarest muligt, og mens det endnu var gørligt.

Det blev den sidste retning, der gik af

med sejren. Det er rimeligt at tro, at det, som har ligget Stalin mest på sinde — muligvis har det været en hel besættelse hos ham — har været, at gøre USSR sikker mod angreb samtidig med, at Vestens enhed og styrken af de enkelte lande svækkedes. Først fik Rumænien påtvunget en kommunistleder af sin koalitionsregering, og efterhånden blev en nogenlunde lignende fremgangsmåde anvendt overfor Bulgarien, Ungarn, Polen og Tjekoslovakiet, således at landene til sidst blev påført rene kommunistregeringer fra oven. Sidst i Tjekoslovakiet, hvor regeringen ved et kup overtoges af kommunisterne i februar 1948. Det lykkedes således USSR at skabe en barriere af stater med venligtsindede regeringer mellem sig og Vesteuropa. Hvad dette så var værd — rent militært — i atombombens tidsalder er et andet spørgsmål.

I Jugoslavien var der uden ydre medvirken oprettet et kommunistisk diktatur, og da da den russiske hær allerede i marts 1945 havde forladt landet, lykkedes det regeringschefen Tito at bevare stor frihed trods et allerede da spændt forhold mellem ham og Stalin.

I Albanien var der ligeledes indført kommunistisk diktatur, oprindeligt med jugoslavisk medvirken. Regeringsformen i alle de ovennævnte lande har fået navnet: Folkedemokrati. Denne »dobbeltløbende« betegnelse menes at være opfundet af Tito. Allerede kort tid efter krigen havde Tito stillet sig afvisende overfor USSR's forsøg på at trække Jugoslavien ind i stormagternes kamp, og han fortsatte med at føre en så selvstændig politik, at USSR reagerede kraftigt. I 1948 blev Jugoslaviens kommunistparti ekskluderet af Kominform, der var blevet oprettet i 1947, som arvtager efter det i 1919 oprettede, men under krigen nedlagte organ, Komintern. Samtidig blev en økonomisk boykot iværksat mod Jugoslavien, og Tito måtte søge økonomisk assistance hos vestmagterne. Titos politik er nøje ble-



vet studeret og forsøgt efterlignet af enkelte politikere i de andre østeuropæiske lande, og »Titoisme« er blevet en af de slemme forbrydelser blandt de rettroende kommunister. En særstilling har Finland og Østrig indtaget. Bortset fra strenge fredsbetingelser og krav om neutralitet har USSR ladet disse lande være nogenlunde i fred.

Den første alvorlige konflikt mellem USSR på den ene side og USA og Storbritannien på den anden opstod i Iran 1946—47, endvidere havde forholdene i Grækenland og Tyrkiet givet anledning til spænding. Det farligste stridsspørgsmål var dog spørgsmålet om ordningen af Tyskland. I Østtyskland gik russerne straks, efter at det var blevet dem overladt som okkupationszone, igang med at omdanne det til et folkedemokrati. Dette russiske indgreb ville klart vanskeliggøre en endelig ordning af Tysklands forhold. På grund af de forskellige modsætningsforhold, der begyndte at vise sig, foregik der omkring årsskiftet 1946—47 et omsving i stemningen overfor USSR i USA. Man opgav troen på, at forholdet til USSR i det lange løb kunne udvikle sig fredeligt, og man blev mere og mere stemt for, at man skulle behandle Vesttyskland på en sådan måde, at det kunne komme til at træde ind i rækken af de antikommunistiske stater. Samtidig rejste der sig stemmer for en genopbygning af den private sværindustri i Tyskland og Japan, fordi disse to lande var naturlige forbundsfæller for USA. Man gik med andre ord ind for en aktiv politik, som tog sigte på at bremse USSR's indflydelse og ekspansion. Denne politik har fået navnet containment-politikken. I marts 1947 skulle udenrigsministrene mødes til en konference i Moskva for at drøfte fredsslutningen med de besejrede magter. Det var ikke den mest betryggende atmosfære, de mødtes i, og mens mødet stod på, indløb der et telegram om, at præsident Truman havde holdt en tale i kongressen og anmodet den om at bevillige økonomisk og militær hjælp til Grækenland og Tyrkiet,

som var truede af østmagterne. Ydermere havde præsidenten vendt sig imod kommunismen i almindelighed og havde erklæret, at det måtte være den amerikanske politiksmål at støtte det borgerlige demokrati, hvor på kloden det måtte være truet af kommunismen — Trumandoktrinen. I juni samme år fremsatte USA sit European Recovery Program, ERP, bedre kendt under navnet Marshall-hjælpen efter den daværende udenrigsminister, general Marshall. Denne storslåede hjælp, som udgjorde 13.000 millioner dollars ydet i løbet af de fire år, programmet løb, blev tilbudt alle lande i Europa, som stillede sig på Trumandoktrinen grund, dette udelukkede selvfølgelig de kommunistiske stater, og det var ved denne lejlighed, at »jernetæppet« for alvor gik ned mellem øst og vest. På samme tid udspillede Berlinblokaden sig. Som protest mod valutareformen i Vesttyskland spærrede russerne trafikken ad jernbane og vej fra Vesttyskland til Berlin. Vestens svar var en storstilet luftoperation — Luftbroen — som mod forventning var i stand til at holde byens liv igang. Blokaden varede et års tid, og da det blev klart, at de vestlige magter ikke kunne tvinges ud af Berlin på denne måde, blev den ganske stille ophævet igen.

Marshall-hjælpen satte gang i Vesteuropas genrejsning efter krigens ødelæggelser. Genrejsningen skete i et uventet hurtigt tempo, og helt forbløffende var Vesttysklands genrejsning. Den øgede velstand medførte en stor nedgang i tallet på de vælgere i Vesteuropa, som stemte på kommunistpartierne, særlig bemærkelsesværdig har denne nedgang været i de sydeuropæiske landes store kommunistpartier. USSR's konstante tryk mod den vestlige verden samt den kendsgerning, at USSR i 1949 var kommet i besiddelse af atombomben, gjorde et intimere samarbejde mellem de vestlige lande på det militære område påkrævet. Heraf fremstod først Atlantpagten i august 1949. Med øget skærpelse af den kolde krig og med Koreakrigen, som startede sommeren



1950, blev det klart, at Atlantpagtens lande måtte gå over til mere effektive beredskabsforanstaltninger for at tilvejebringe sikkerhed. I den påfølgende tid blev derfor opbygget det civile og militære organisationsapparat, som fik navnet NATO.

Med Stalins død den 5. marts 1953 gik USSR ind i en ny udvikling. Stalin havde koncentreret al magt i sin person, og han udviklede sig med sin sygelige mistænksomhed til en despot efter de bedste russiske forbilleder. Som efterfølger menes han at have udpeget Malenkov, men Stalin havde selvfølgelig undladt at give ham så megen magt, at han uden videre kunne træde ind på den tomme plads. Dette medførte en magtkamp, som bortset fra henrettelsen af chefen for sikkerhedspolitiet, Beria, udkæmpedes under mere urbane former, end man har været vant til at se på de kanter. Ud af denne kamp er fremstået den nye leder, Krustjev, der dog ikke synes at besidde samme enevældige magt som sin forgænger. USSR stod omkring denne tid overfor store indre og ydre vanskeligheder. Størst var problemerne i Østeuropa, hvor økonomien var ved at bryde sammen. Dette medførte en masseflugt fra Østtyskland til vestzonen. I Tjekoslovakiet var der en udtalt arbejdsuvilje, og i Rumænien kom det til sabotagehandlinger. Misfornøjelsen kulminerede med spontane demonstrationer i adskillige byer i Tjekoslovakiet og i Østtyskland. Udviklingen påtvang USSR en mere liberal politik overfor Østeuropa, og dette skulle på længere sigt få uforudsete konsekvenser. På den 20. partikongres i februar 1956 begyndte Krustjev opgøret med stalin-tiden, og det så ud til, at en mere forsonlig kurs i udenrigspolitikken skulle følge. Parolen blev nu fredelig sameksistens. Afstaliniseringen og Titos eksempel, som gav Krustjev anledning til at tale om »forskellige veje til socialisme«, gav genlyd i Østeuropa; men den brutale nedkæmpning af opstanden i Ungarn i oktober—november 1956 gjorde det klart, at USSR ikke vil tilstå noget land

under dets kontrol frihed til at følge sin egen linie.

I Mellemøsten og Afrika har USSR forsøgt at vinde indpas og har bidraget til at øge spændingen ved enhver lejlighed. Alt er blevet gjort for at svække Vestens stilling. Man tænker på Suez og sidst Congo. I øvrigt har USSR's politik over for Vesten i de sidste år vekslet mellem de voldsomste trusler og en tilsyneladende forsonlig holdning.

## (2) *Kina og det fjerne østen*

I 2. verdenskrigs sidste år og i de nærmest følgende år derefter synes USSR at have været så optaget af begivenhederne i Europa, at den næsten overså udviklingen i østen, herunder særligt i Kina. Under krigen havde Chiang Kai-shek med sin reaktionære og korrupte regering i Chungking repræsenteret Kina, medens de kinesiske kommunister førte en ret uænsset tilværelse i provinsen Shensi i den nordvestlige del af landet. Her havde kommunisterne trukket sig tilbage under ledelse af Mao Tse-tung i 1934 efter kampene med Chiang Kai-shek og etableret en kommunistisk stat, som havde udviklet sig til en virkelig, omend lokal, magtfaktor. Kommunisterne var meget aktive i kampen mod Japan, og det gav dem stor prestige i hele den kinesiske befolkning. Den kommunistiske teori havde Mao modereret og fortolket, så den passede til de specielt kinesiske forhold, og først og fremmest havde han gjort bønderne til det centrale element i partiarbejdet. Maos bondekommunisme vandt ikke bifald i Moskva, og Stalin anså i det hele taget ikke Kina for at være et vigtigt fremtidsland og regnede ikke med, at det ville komme til at spille nogen større rolle efter krigen.

Under Jalta-konferencen, hvor Stalin forpligtede sig til at deltage i krigen mod Japan senest tre måneder efter den europæiske krigs ophør, gjorde Stalin rede for sit syn på de kinesiske forhold, og han erklærede,

at han anså Chiang Kai-shek for den eneste person i Kina, der kunne stå som et nationalt samlingsmærke. Han foreslog samme fremgangsmåde der, som han og vestmagterne på det tidspunkt prøvede sig frem med i Østeuropa, nemlig at få en koalitionsregering bragt i stand. Chiang Kai-shek skulle overtales til at optage et par kommunister i sin regering. På dette tidspunkt stod Chiang Kai-shek og Mao Tse-tung imidlertid skarpt overfor hinanden, end de havde gjort i mange år, og der var tegn på, at Chiang var ved at genoptage kampen mod kommunisterne, idet han dirigerede tropper op mod Shensi. Både Chiang og Mao var ivrige efter at skabe kontakt med sovjetregeringen, men med udelukkelse af modparten. Det blev Chiang, der gik af med sejren. I august 1945, samtidig med at russiske tropper gik til angreb mod japanerne i Manchuriet, afsluttede Chiangs repræsentant i Moskva en række traktater med USSR, først en venskabs- og alliancepagt, i hvilken USSR forpligtede sig til »at give sin moralske støtte og militære og andre former for leverancer til nationalistregeringen som Kinas eneste centrale regering«.

Dernæst afsluttedes en traktat om Manchuriet, hvor man enedes om fællesstyre af den østkinesiske jernbane, og om at bruge flådehavnen Port Arthur i fællesskab, samt at handelshavnen Dairen skulle gøres til en frihavn. Efter afslutningen af disse traktater følte Chiang Kai-shek sig sikrere i sadlen overfor de kinesiske kommunister. Den 28. august fløj Mao til Chungking for at forhandle, men da hans stilling var blevet meget svagere på grund af Moskva-Chungking-aftalerne, kom der ikke noget ud af disse forhandlinger, og snart begyndte fjendtlighederne mellem de to parter med Chiang i udspillet. I juni 1946 blev en våbenstilstand tilvejebragt på amerikansk initiativ, men i august brød krigen ud igen. I begyndelsen havde Chiang god fremgang, i marts 1947 lykkedes det ham endog at erobre kommunisternes hovedstad Yenan. Men

billedet vendte sig snart. Kommunisterne fik i løbet af efteråret 1947 herredømmet over Manchuriet, og med det store industriapparat til disposition og ikke mindst med adgang til de efterladte forråd af japanske våben blev de i stand til at møde Chiangs tropper på lige fod, men med en overlegen kampmoral, og fra da af gik det tilbage for Chiang Kai-shek. Det nyttede ikke meget, at USA forsynede ham med våben og penge i mængde. Hans regerings korruption gjorde denne hjælp nytteløs. Men på sommeren 1948 havde kommunisterne konsolideret deres stilling så vidt, at de kunne overveje at forlade den hidtidige krigsførelse, som i hovedsagen havde været baseret på guerillataktik, og forsøge en storstilet aktion for endelig at gøre op med Chiang. I juli blev der holdt en konference i Hopei, hvor også russiske rådgivere deltog. Det blev her fremført, at USSR ønskede, at de kinesiske kommunister skulle fortsætte med deres guerillataktik, som tvang USA til at blive ved med at hælde våben og penge på Chiang Kai-shek. Denne krigsførelse ville både udmatte Chiangs styre og USA og var altså en taktik, der rummede fordele for Moskva. Om den også gjorde det for de kinesiske kommunister var et andet spørgsmål, og den fremtrædende, kinesiske kommunist Chou En-lai mente det ikke. Han hævdede, at kommunisterne nu var stærke nok til det endelige opgør, og at landet var så træt af krige og uro, at det var bydende nødvendigt at få en ende på krigen snarest muligt. Det blev Chou En-lai, som blev fulgt. *De kinesiske kommunister fik ingen hjælp fra Moskva i denne afgørende fase*, for de havde jo gjort sig skyldige i opsætsighed mod de russiske ønsker og vist separatistiske tilbøjeligheder. De lovede alligevel at gå over til den store offensiv, og efter få måneders forløb var Chiangs tropper slået definitivt. I sovjetpressen blev de store sejre for broderpartiet kun omtalt i korte meddelelser, og det synes som om, Moskva endog på et meget sent tidspunkt



har overvejet at lade Chiangs regering beholde kontrollen over ihvert fald en del af landet. Selv efter kommunisternes erobring af Peking den 31. januar 1949 vedblev USSR at opretholde den diplomatiske forbindelse med Chiang og var faktisk den eneste stat, som sendte sin ambassadør til Kanton, efter at den slagne regering var retrireret hertil.

I april 1949 ændredes USSR's holdning over for de kinesiske kommunister radikalt, idet man begyndte at revidere tidligere opfattelse af deres styrke. I oktober brød Chiang Kai-sheks kinesiske stat sammen, og en ny folkerepublik blev proklameret af kommunisterne, og i december flygtede de sidste af Chiangs styrker til Formosa. I december ankom til Moskva en delegation under ledelse af Mao Tse-tung for at forhandle om de problemer, der lå foran det kommunistiske styre i Kina. Forhandlingerne førtes fra russisk side af Stalin personlig, hvoraf fremgik den betydning, forholdene i Kina nu tillagdes. Forhandlingerne førte til oprettelse af en venskabsalliance og gensidig bistandspagt, og til en overenskomst, der gjaldt Manchuriet, som USSR gav afkald på, samt havnen Port Arthur og den østkinesiske jernbane. Endvidere bestemte overenskomsten, at USSR skulle yde Kina en kredit på 300 millioner dollars, som skulle bruges til at betale for leverancer fra USSR. Dette beløb var forbavsende lille, når det betænkes, at Polen året i forvejen havde fået tilstået en kredit på 450 millioner dollars. I FN stillede USSR krav om, at Kommunist-Kina blev repræsenteret, idet det fremførtes, at Chiang Kai-sheks regering på Formosa ikke længere havde ret til at repræsentere det kinesiske folk. Generalsekretær Trygve Lie arbejdede i den følgende tid på at finde en løsning på repræsentationsproblemet. Det syntes en overgang muligt at finde en løsning, da der var mange medlemsstater af FN, som indså, at det i det lange løb ville være urimeligt at udelukke den faktiske, kinesiske regering. Men

inden spørgsmålet havde fundet sin løsning, begyndte krigen i Korea, og dette medførte, at USA kraftigt modsatte sig en anerkendelse af det nye Kina, og at Storbritannien, som var stemt for at anerkende Maos regering, ikke ville presse sagen igennem.

Det lykkedes USA sammen med kontingenter fra andre FN-lande at holde Sydkorea. Men ikke alle steder gik det således. Forinden var der blevet kæmpet i Malaya og Indokina. Overalt var mønsteret det samme. Oprindeligt nationalistiske bevægelser blev infiltreret af kommunisterne og blev støttet materielt, især af Kina. Kommunismen har på den måde haft megen fremgang i store dele af Asien, og presset oprettholdes. Reaktionen på denne kommunistiske aggression har været oprettelse af forsvarspagterne: ANZUS og SEATO samt fredsslutning med og genopbygning af Japan. Forholdet mellem USSR og Kina har i de senere år skiftet meget; trods en tilsyneladende ydre enighed er der tydelige tegn på afvigende synspunkter på både indenrigspolitiske og udenrigspolitiske problemer. Kina er således tydeligt utilfreds med USSR's fredelige sameksistens-politik. USSR på sin side kan ikke undgå at føle sin stilling som leder af verdenskommunismen truet.

*(fortsættes i næste nr.)*



# „Försvaret i samhället“

*Det svenske „Kungliga Krigsvetenskaps Akademiens Handlingar och Tidsskrift“ bragte i 5. hæfte årgang 1962, en artikel af statssekretærene Karl Frithjofson med ovennævnte titel. Artiklen er naturligvis skrevet med udgangspunkt i svenske forhold og med særlige hensyn til den svenske alliancefrie politik, der som bekendt har afløst neutralitetspolitikken. „Flyvevåbnet“ har ment den af interesse for vore læsere, og artiklen bringes her i oversættelse.*

„Titlen lokker måske til en analyse af forsvarrets tærende og nærrende rolle i samfundet. Jeg vil imidlertid ikke hellige mig denne opgave. Naturligvis findes i og for sig begge sider, både den tagende behovside og den givende nytteside. I førstnævnte henseende er der først og fremmest tale om skatter samt værnepligt, civilforsvarspligt og lignende. Vi, som har vor daglige gerning inden for forsvaret, må gøre os klart, at det er *betydelige* ofre, medborgerne bringer. Den nærrende side plejer at blive eksemplificeret med hele den stimulans, som industri, teknik og videnskab får af forsvarsvirkomheden. Hertil plejer man så først og fremmest at lægge den omfattende og for det civile samfund og den enkelte så værdifulde uddannelsesvirkomhed, der sker inden for forsvaret. Også i mange andre henseender er forsvaret den ydende part.

At jeg ikke har til hensigt at gå nærmere ind på disse ting bunder primært i, at de har sekundær betydning. Betones disse sider alt for meget, kan folk let få den opfattelse, at der ikke findes noget dybereliggende motiv for den omfattende og krævende forsvarsvirkomhed end at give beskæftigelse, stille opgaver til forskningsinstitutioner, meddele civil uddannelse inden for forskellige fag etc. Man kan nævne disse positive ytringer af forsvarsvirkomheden i forbigående, men aldrig, så de på nogen måde kan opfattes som afgørende argument for forsvaret.

*Forsvarsforberedelserne er i udstrakt grad produktive.*

Det, jeg først og fremmest vil berøre, er spørgsmålet om *forsvaret og forsvarsforberedelserne som en samfundsfunktion, forankret i et personligt engagement fra medborgernes side.*

Disse forberedelser må dække praktisk taget hele samfundet, de bliver stadigt mere integrerede indslag i vort samfundsliv. Baggrunden for dette er jo, at den totale krig som, hvis der bliver krig, er den, man realistisk må regne med — må mødes af et totalforsvar, der må tilrettelægges således, at den krigsforebyggende virkning fremmes mest muligt.

Meget af det, vi mennesker foretager os i nuet og med tanke på fremtiden, er betinget af, at vi føler utryghed. Den almene stræben efter at opnå øget tryghed er snarere i tiltagende end i aftagende. Der synes at være en sammenhæng mellem denne tilstand og den økonomiske og sociale udvikling, som udtrykker sig ved, at jo højere materiel standard man når, desto mere udtalt bliver kravet om tryghed. Dette gælder i så fald både med hensyn til individ og samfund. Og det gælder såvel indad til som udad til.

På det indenrigspolitiske område hjælper vi hinanden på forskellige måder med at modvirke utrygheden. Det sker bl. a. gennem so-



cialforsorg, uddannelse, arbejdsformidling, beskæftigelsesforanstaltninger, syge- og sundhedspleje, politi- og retsvæsen. Alt dette er eksempler på kollektive bestræbelser på at mindske den materielle utryghed, vi som individer føler. Lad os sige, at dette er en utryghed, som hidrører fra *indre* kilder, og som primært berører vor materielle velfærd.

Men vi mærker også som individer og nation en utryghed *udefra*. Verden er sådan, at vi føler denne utryghed og føler den stærkt. Normalt er det vel sådan, at det for mange er svært for alvor at regne med, at noget så vanvittigt som en krig påny kan sættes igang på vore breddegrader. Den aggressive, umedgørlige erobringspolitik, synes man, burde tilhøre et passeret stadium, og uden en sådan politik bliver der ingen krig, for såvidt den ikke udløses ved en misforståelse. Men den anden verdenskrig ligger endnu ikke så langt tilbage i tiden. I hele efterkrigstiden har vold fejret sine triumfer. Og i dag lever vi i en verden, som i høj grad præges af militære rustninger og hadefuld tale. Det er derfor vi føler utryghed.

FN er trods sine begrænsede muligheder og sine vanskeligheder et forhåbningsfuldt indslag i verdensbilledet. Ikke mindst værdifuldt er det, at FN ved lokale konflikter repræsenterer et alternativ til stormagtsindgreb.

Egentlig er det misvisende at karakterisere vor samlede forsvarsforberedelse som en tærende faktor i vort samfundsliv. At vi yder noget på dette at kunne forsvare os, er jo et produkt af, at verden er, som den er, og at vi netop derfor føler et behov for at søge at nå et vist mål af øget tryghed. Blev vi ikke syge eller ramt af ulykkestilfælde, eller hvis risikoen herfor ikke fandtes, ville vi ikke behøve vort højtudviklede, men også milliardslugende sundheds- og sygehusvæsen. Hvis alle — vore medmennesker og vi selv — var hundrede procent hæderlige og retskafne, behøvede vi ikke at opretholde et politi- og fængselsvæsen og ej heller så omfattende et retsvæsen. Lignende eksempler kan der fremføres mange af.

På samme måde er det i princippet med vort forsvar. Var verden helt og fuldt en verden af engle, ville vi ikke føle nogen utryghed. Men sådan er det nu ikke. I hele menneskehedens historie har den utæmmede vold udgjort en trussel mod individer og nationer. Vi føler et behov for at søge at mindske utrygheden. Vore samlede forsvarsbestræbelser har et eneste formål, nemlig så effektivt som muligt og i rimeligt omfang at tilfredsstille dette behov.

I elementær nationaløkonomi stilles spørgsmålet, hvad produktion er for noget. Og på dette spørgsmål er svaret, at produktion i videste forstand er alle præstationer, som tilgodeser behov, som mennesker giver tilkende. Jeg kommer da til den slutning, at forsvarsforberedelserne — set i denne brede samfundsøkonomiske mening — er en del af vor behovstilfredsstillelse, og således er en del af vor produktion. Set under denne synsvinkel er vore forsvarsbestræbelser ikke uproduktive.

Men dette må ikke tolkes sådan, at vi opfatter årsagssituationen som aldeles upåvirkelig. Ligesom behovet for kostbare sygehuse kan reduceres gennem forebyggende sundhedspleje, kan usikkerheden i verden modvirkes gennem en krigsforebyggende, international retsorden. Vi må aldrig opgive vor stræben mod skabelsen af en sådan orden. Vi må også, så langt vi formår, samle materielle ressourcer til f. eks. FN's virksomhed. Det primære er at vinde øget tryghed. Dette må være ledemotivet i vor sikkerhedspolitik.

Omfanget af og den deraf følgende indsats i forbindelse med vore forsvarsforberedelser er naturligvis stærkt afhængig af medborgernes krav om eller trang til øget tryghed, og hvilke materielle ressourcer samfundet råder over. Men heller ikke medborgernes egen opfattelse af, om forøgelsen af trygheden står i et rimeligt forhold til den påtænkte indsats, bør undervurderes, thi ser man ikke i forsvarsanstrengelserne noget, som formindsker utrygheden, er man selvfølgelig heller ikke positivt indstillet overfor dem.

*I hvilket omfang føler medborgerne en utryghed udefra?*

Dette skifter sikkert stærkt fra tid til anden. Sandsynligvis danner man sig i almindelighed mere et indtryk af de akutte skærpelser, der meget ofte finder sted i det internationale samarbejde, end af de grundlæggende mere eller mindre permanente modsætninger. Og dog er det jo sådan, at det er disse alvorlige modsætninger, som er de dominerende; det er dem, der styrer udviklingen. Det er dem, som gør de akutte konflikter så alvorlige.

At usikkerheden fra tid til anden undervurderes er et faktum, som må skrives på den menneskelige optimisme og lyssyns konto, uden hvilken tilværelsen ville forekomme utålelig for ikke at sige umulig. Det er menneskeligt at glemme det skete; historiske fakta og perspektiver vil man helst se bort fra. Man vil se fremtiden i lyse, rene farver. Trods dette er det næppe nogen overdrivelse at påstå, at følelsen af utryghed er almen. Så stærk og udbredt er nemlig usikkerheden og mistroen i verden.

*Men ser medborgerne i forsvarsforberedelse et virksomt middel til forebyggelse af trygheden?* Det er det andet afgørende spørgsmål. Vi må gøre os klart, at der udøves en raffineret psykologisk krigsførelse, som ikke mindst er rettet mod de mindre stater. Formålet er at bringe medborgerne i disse stater en forstærket følelse af afmagt. Vi møder foreteelsen på mange måder, bl. a. i de store „rubrikker“ om frygtelige våbensystemer og magtdemonstrationer af forskellig art.

Udnyttelsen af menneskets selvfølgelige fredslængsel kan være et andet udtryk for psykologisk krigsførelse bortset fra de spontane udtryk, som en sådan fredslængsel iøvrigt kan indebære. Vi kan fristes til at drage den slutning, at vore egne forsvarsforberedelser er meningsløse, fordi de er så begrænsede, eller fordi de overhovedet ikke behøves.

Vi må væge os imod en sådan påvirkning. Vi må trænge ind bag de unuancerede „ru-

brikker“, og der vil vi møde en mere nuanceret virkelighed.

Vor egen situation og vore egne muligheder må ses på baggrund af den større sammenhæng, hvori vi også indgår. Det er jo ikke sådan, at vi ved at føre en alliancefri politik kan afskærme os fra omverdenen. Ikke mindst den omstændighed at der eksisterer eller ikke eksisterer magtbalancer, kan være af stor betydning for vor udenrigspolitiske stillingtagen. Vi må stadig analysere forudsætningerne for den valgte politiks gennemførelse og gøre os klart, hvilke krav, den stiller til os.

*Spørgsmål, som indvirker på vor sikkerhedspolitik!*

Problemstillingen kan i nogen grad klares, såfremt vi kan finde frem til tilfredsstillende svar og antagelser i tilslutning til følgende spørgsmål:

- På hvilken måde og i hvilken sammenhæng må vi forvente, at vor sikkerhed, vor fred og vor frihed trues?
- Hvad kan formålet med en evt. trussel eller magtpolitisk og militær aggression mod os være?
- Hvis formålet er det eller det, hvad kan vi da gøre for at unddrage os et sådant formål?
- Hvad kan vi gøre for, at planer om militær aggression mod os ikke bringes til udførelse eksempelvis i forbindelse med en stormagtskonflikt?
- Hvad kan vi gøre for at mindske stormagternes interesser i vor del af verden?

Det må i første instans være svarene på disse spørgsmål, som må blive bestemmende for, hvordan vor sikkerhedspolitik — vor politik for øget tryghed udadtil — skal etableres og følges op.

Pladsen tillader ikke her at diskutere svarene og de på grundlag af spørgsmålene gjorte antagelser. Et er dog sikkert: Den problemstilling, spørgsmålene fremkalder, egner sig



ikke særlig godt til hurtige, generelle og unuancerede slutninger, og den efterlader betydelig plads for selvstændig aktivitet for vort vedkommende med mulighed for at påvirke hændelsesforløbet på en for os gavnlig måde.

Et led i vor selvstændighedspolitik er at udvikle og opretholde et forsvar, som kan være virkningsfuldt mod forsøg på besættelse og udnyttelse af vort territorium. Det skal også gøre os modstandsdygtige overfor trusler om terror og lignende. Dette må være målet for vor totalforsvarspolitik.

Hvis et lille land som vort skal kunne opretholde et virkningsfuldt forsvar, må forberedelserne være kontinuerlige. Vi vil ikke få held med at løse denne opgave, hvis vor indsats sker i ryk. Fasthed og kontinuitet er derfor en forudsætning for vort forsvars effektivitet. Det gælder om at bibringe det svenske folk forståelsen heraf.

Det er godt på vej til at lykkes, men vi må ikke derfor skyde fremhævelsen af dette princip til side.

Forsvarsforberedelserne må altså ske fortløbende og de fornødne midler stilles til rådighed, uafhængig af om den internationale spænding er af- eller tiltagende. Sålænge der ikke har fundet en afrustning sted eller en reducering af stormagternes krigspotentiel, og sålænge mistillid og mistænksomhed eksisterer disse magter imellem og stadig næres, må vi være forberedte på, at det værste kan ske med kort varsel. Forberedelserne må omfatte vort totalforsvar, dvs. hele vort samfund. Alle voksne medborgere må forberede sig på at yde en indsats i forsvaret, i civilforsvaret, det økonomiske forsvar, indenfor sygehusvæsenet, kommunikation og produktion og i det hele taget personligt forberede sig på de meget store ulemper, et fredsbrud eller trusler herom vil medføre for hver enkelt.

I særlige situationer, hvor faren for krig synes tiltagende i nærheden af eget territorium, er det naturligt, at man ruster sig på alle fronter — myndigheder såvel som enkeltpersoner

— eksempelvis ved at forøge de forskellige forsvarsgrenes materiel og anvende mere personel. Men det vigtigste er, at vi gennem vore forsvarsforberedelser har skabt det sikre grundlag, uden hvilket selv nok så store og hastigt gennemførte forstærkninger vil være af ringe værdi. *Det er de i god tid og kontinuerligt gennemførte forberedelser, som danner tyngden i et forsvar.*

Det er væsentligt at erindre dette i tider som de nuværende, hvor spændinger altfor ofte antager virkelig urovækkende former. Men det er ligeså vigtigt at have det i erindring, når vi, i tider hvor det tilsyneladende ser mere roligt ud, skal gennemføre vore omfattende forsvarsforberedelser. Hvis vi i sådanne perioder ikke foretager dem på tilfredsstillende måde og i et rimeligt omfang, har vi anledning til at føle større uro, når uvejrsskyer tårner sig op.

#### *Forsvars- og udenrigspolitik.*

Værdien af en stabil og langsigtet forsvarspolitik ses tydeligst at fremgå i belysning af vor udenrigspolitik. Vi har af gode grunde valgt den alliancefri politik. Dette har vi gjort først og fremmest af to grunde. Vi tror, at det i visse situationer kan være medvirkende til at begrænse risikofyldte modsætninger, såfremt der eksisterer stater, der i kraft af deres neutralitet ikke er mere eller mindre bundet af aftaler. Men primært tager vor politik sigte på, at vi i tilfælde af krigshandlinger *ønsker at stå udenfor*. Det lyder enkelt og selvfølgelig som målsætning, men stiller ikke mindre vidtgående krav til os.

*Og det må for alle stå klart, at det er et valg vi har truffet, og et definitivt valg.* Undertiden kan man nemlig få det indtryk, at en del — omend et fåtal — mener, at alliancefrihed indebærer, at man udskyder det definitive valg af en udenrigspolitisk linje. Sålænge ingen konkret fare er opstået på rigtigt nært hold, kan det være bekvemt at slippe for at tage stilling og ikke endeligt bestemme sig. I hvert fald vil man forbeholde sig en "kurs-

ændring", hvis noget farligt skulle hænde i vor nærhed. Heldigvis har vor valgte udenrigspolitiske linje en fastere forankring end en sådan magelig eller vankelmodig indstilling. Vi har taget vort standpunkt, fordi vi tror, den øger vore muligheder for at stå udenfor.

Men hvad indebærer dette at „stå udenfor“? Givetvis må det forudsætte, at en krig — rimeligvis en stormagtskrig — kan komme til at berøre vore naboer. Det er i en sådan kritisk situation, at en politik sættes på sin yderste prøve og for vort vedkommende skal vise, om den kan afværge den totale katastrofe.

En opstående panik vil i så tilfælde blive vor største svaghed. Den vil let kunne opstå, dersom vi ikke i forvejen tilstrækkeligt klart har gennemtænkt vor udenrigs- og forsvarspolitiske situation. Hvis vi ikke har gjort os det tilstrækkeligt klart, at vor alliancefrihed er beregnet på at bære os igennem og holde os udenfor, netop når militær eller storpolitisk aggression foretages i vor umiddelbare nærhed — med eller uden tilslutning til en stor-krig eller krig overhovedet — kan vi gribes af panik og opgive vor alliancefrihed i det øjeblik, den sættes på prøve og skulle give os den „fordel“, vi til det yderste har arbejdet på. Den i sidste efterår (1961) aktuelle situation i Norden var og er relevant. Hvis i sådan situation spørgsmålet om at opgive vor alliancefrihed kunne blive aktuel, så ville det enten være udtryk for, at man ikke havde sat sig ind i neutralitetens formål og vilkår, eller at man hele tiden havde luret på at ville opgive alliancefriheden, men ikke fundet forudsætningerne gunstige førend i det aktuelle tilfælde.

Men panikken kan også have en anden kilde i ufuldstændigt gennemtænkt valg end den netop nævnte. Skulle vi med et stærkt afsvækket eget forsvar blive overrumplet af en hastigt opstående krigsrisiko med akut trussel endog mod vort land, så hverken når vi, eller overkommer vi at få skabt et i et rimeligt omfang krigsforebyggende forsvar. Netop i en sådan situation kan presset for at få os til at opgive vor alliancefrihed blive stærkt og pa-

nikagtigt. Vi har da i sandhed hensat os i den værste af alle situationer. Tilslutningen til en militæralliance, når klokken er en kvart i tolv eller måske allerede begyndt at slå tolv, giver ingen af integrationens militærtekniske fordele og opgavefordeling, samtidig med at den ufravigeligt vil drage os med i krigen, hvis den kommer.

Men vælger vi i stedet at stå fast på alliancefriheden, er den reelle mulighed for, at neutraliteten bliver respekteret, stærkt reduceret derved, at vore forudsætninger for selv at værgе os, af stormagterne bedømmes som værende alt for ringe. Udlægger vi Sverige som et vacuum — et åbent rum — i det minutiøst og mistænksomt overvågede område, som den europæiske skæringslinje mellem øst og vest er, turde vore chancer for at blive holdt udenfor en stor-krig i dette område være yderst ringe. Med vor egen politik har vi da provokeret til militær og stormagtspolitisk aktivitet rettet mod os i en virkelig krise- eller krigssituation. Vi har øget stormagternes aktive og præventive interesse for vor del af verden. Og det var jo det, vi ønskede at undgå.

#### *Forsvaret og kravet om tryghed.*

Et afgørende spørgsmål, når det gælder at sikre kontinuiteten og fuldstændigheden i vore forsvarsforberedelser, er naturligvis, om medborgerne er klar over, at en eventuel utryghedsfølelse kan virke hæmmende på forsvarsforberedelserne. Vil vi kunne skabe større tryghed ved at kunne fremvise et forsvar, der står i forhold til vor formåen? Det vil ikke være godt om folk, uden at tænke nærmere derover, svarer ja på dette spørgsmål, idet et sådant ja bare kan siges for at undgå at tage stilling. Stabiliteten i vor forsvarspolitik vil være bedre hjulpet og sikker, såfremt „Jasvaret“ bundes i et kendskab til de faktiske forudsætninger for vore forsvarsmuligheder.

Det er derfor en vigtig opgave for alle forsvarskyndige at orientere medborgerne om vore forsvarsmuligheder. Det være sig opgaverne, mulighederne og målsætningen i det hele



taget. Men lige så vigtigt er det, at der, så langt den militære sikkerhed tillader det, orienteres om den omfattende krigsplanlægning, ikke mindst hvad angår ens egen hjemegns forsvar.

En mistanke om at vi uden grund opretholder et forsvar til mere end 3,5 milliarder plus alle de ofre, som mange enkelte yder, kan blive farlig i en situation, hvor vor positive forsvarspolitik udsættes for stærkt pres. I dag ser jeg ingen fare for, at noget sådant kan ske, men at sådanne tanker kan opstå, kan man ikke udelukke.

Et spørgsmål, som vi i den forbindelse først og fremmest kan blive stillet overfor, er, hvad har den våbentekniske udvikling betydet for vore forsvarsmuligheder? Her bør vi gøre os klart, at vi trods vore begrænsede midler og „konventionelle“ våben kan præstere en ganske effektiv modstand i tilfælde af krig eller krigstrusler indenfor vort territorium. Mennesker forlanger realiteter og vil ikke lade sig nøje med ord. Magtbalancens betydning, vor strategiske betydning i tilfælde af en storkonflikt, vore naturlige forsvarsmuligheder mod forsøg på besættelse af landet etc., er faktorer, som menigmand tager med i sine betragtninger, når han skal bedømme, om svensk forsvar lønner sig. Dertil kommer den rent fornuftsmæssige antagelse, at et stærkt svensk forsvar baseret på den „hjemlige“ opgave at hindre besættelse af landet virker mere pacificerende på udviklingen for vort vedkommende, end et forsvarsløst Sverige ville gøre det både for sig selv og omgivelserne. Er det ikke sandsynligt, at et Sverige med et stærkt afsvækket forsvar, i højere grad end tilfældet var, ville have draget den stormagtspolitiske interesse mod os og mod Norden i efteråret 1961?

Mennesker har behov for tryghed. Vor opgave er det derfor at søge at tilfredsstille dette. Men da må vi også — eftersom vi lever i et udviklet demokrati — kunne gøre det forståeligt for enhver, at vore forsvarsforberedelser må være af en sådan art, at de virker fremmende på trygheden.

En sikker forståelse af nødvendigheden af til stadighed at opretholde endog betydelige forsvarsstyrker, er en tungtvejende fredsfaktor, som vi selv kan skabe. Den giver os muligheder for konsekvent og aktivt at gennemføre vort forsæt, at stå udenfor enhver krig. Og vi bør utvivlsomt fra starten have forudsætninger for at blive holdt udenfor en krig, opstået i vore nabolande. Set fra et storpolitisk synspunkt er vor stilling næppe sådan, at vi for nærværende kan betragtes som et primært krigsobjekt, næppe nogen af parterne i en stormagtskonflikt tillægger svensk territorium særlig afgørende værdi i forbindelse med primære krigsmål. Og næppe nogen har et sådant overskud af styrker, at de kan ofre kræfter på sekundære opgaver. Vor opgave er at styrke vort forsvar i sådan en grad, at en besættelse af svensk territorium bliver så risikabel og vanskelig at gennemføre, når hensyn skal tages til såvel tidsfaktor som indsats af militærstyrker, at en evt. angriber vil afstå derfra. Og vi har gode muligheder for at løse denne opgave, men den kan kun løses, såfremt det sker i forbindelse med en kontinuerlig udbygning af forsvarsberedskabet baseret på en vedvarende positiv indstilling hos det svenske folk.

Den seneste tid har været en anspændelsens tid. Den tiltagende spænding i efteråret 1961 skærpede kravet om forsvarsberedskabet. Jeg har tidligere fremhævet, at den langsigtede forsvarsplanlægning er en vigtig del af vort beredskab. Men den forudsætter årvågenhed og en vis stående beredskabsstyrke.

Beredskabets effektivitet afhænger foruden det, jeg har talt om, nemlig den enkelte borgers inddragelse i forsvarsberedskabet, også af vore materielle ressourcer, hvilken træningsstandard vi har og af hele forsvarets organisation og ledelse. Men selv godt og tilstrækkeligt materiel og god organisation svigter, hvis ikke det enkelte individ kender sit job og udfører det helt og fuldt.

*Behovet for forsvarsoplysning.*

Oplysning om forsvaret er et væsentligt led

i vore forsvarsforberedelser. Den skal påvise, at vore samlede forsvarsforberedelser er udtryk for vor stræben efter at formindske den utryghed, vi føler i en verden, der opruster. Endvidere, at en effektiv forsvarsindsats kræver, at alle hjælpeklider i hele vort samfund om nødvendigt kan samles til brug for denne indsats. Foruden militære og civile forsvarsmyndigheder må efter behov hele vor statsforvaltning i alle led, kommuner, næringsliv, nyhedsformidlingsorganer etc. på effektiv måde kunne medvirke i en sådan samlet indsats.

Vort totalforsvar er både en samfundsfunktion og en opgave i princippet for alle voksne borgere. For at blive virkningsfuldt forudsætter det en positiv indstilling og en konstruktiv medvirken fra alle sider. Hertil kræves, at den enkelte tror på vore forsvarsmuligheder og ikke falder som offer for den psykologiske krigsførelse, som går ud på at fratøve de små nationer tilliden til deres egne muligheder. Det kræver, at man kender til alsidigheden i vore forsvarsforberedelser.

Alt dette er vigtige opgaver for en bred forsvarsoplysning. Oplysningsvirksomheden om vor udenrigspolitik og forsvarspolitik — med et ord vor „sikkerhedspolitik“ — fremstår stadig tydeligere som en af hjørnesteenene i fredstidens forberedelser til en fuldstændig og effektiv forsvarsindsats. Det er på denne baggrund, man må se forsvarsministerens forslag om mere end en fordobling af statsudgifterne til forsvarsoplysning. En statsligt bekostet forsvarsoplysning er ikke et spørgsmål om propaganda for f. eks. forslag og redegørelser, som myndigheder afgiver, men er et led i de forsvarsforberedelser, som statsmagten har besluttet, et led i vor politik for at styrke vore muligheder for at få lov til at leve i fred og frihed.

Jeg vil tilsidst advare mod risikoen for ensidighed. De fleste af os er vel vidende om, at vor forvaltning og samfundsliv i almindelighed ofte tvinges ind under knaphedens hårde vilkår. Afvejning må altså ske for at kunne tilgodese de forskellige behov. Forsvaret kan

ikke uden videre gives prioritet. At indse dette og give udtryk for nødvendigheden af, at samfundet udvikles harmonisk, er også et led i en bredt anlagt forsvarsoplysning, egnet til at skabe tillid til og goodwill for forsvaret.

Forsvarsforberedelserne må ikke af den jævne mand opfattes som vort samfunds gøgeunge. Med en let omskrivning kan det siges, at i begrænsningen viser mesteren sig i pædagogisk forsvarsoplysning, under mottoet:

*Forsvaret som samfundsfunktion, men en samfundsfunktion blandt mange andre."*

(Oversat. D.)



En fremragende håndbog om  
LUFTFARTENS UDVIKLING  
udsælges til stærkt nedsat pris

## FLYVEBOGEN

redigeret af John Foltmann (1947)

2 store bind, 1192 sider,  
rigt illustreret,  
og mange tekniske tegninger

Fuld tilfredshed eller pengene tilbage

Før kr. 95,00 Nu kr. 20,00

**K. V. BLOCH**

ANTIUVARIAT & SKOLEBOGSFORRETNING  
Fiolstræde 34, København K. Byen 2462



# OFO - ORIENTERING

På bestyrelsesmødet den 6. maj har bl. andet følgende emner været behandlet, idet bestyrelsen på mødet, der var det første efter det ordinære repræsentantskabsmøde 29. marts, konstituerede sig som hidtil med de respektive bestyrelsesmedlemmer som ansvarlige for deres oprindelige sagsområder.

*Bestemmelser for forswarets befalingsmænd af reserven, samt om antagelse af personel til frivillig tjeneste.*

Forsvarsministeriets 2. udkast til kongelig anordning og kundgørelser for forsvaret om emnet har været behandlet i bestyrelsen, og organisationen har afgivet sine kommentarer pr. 1. maj.

Man afventer nu, såfremt Forsvarsministeriet ikke umiddelbart kan godtage de fremførte ændringsforslag, adgang til mundtlige forhandlinger med ministeriet om disse for flyvevåbnets fremtid så vitale problemer.

*Normeringsloven for finansåret 1963/64 og indrangeringskommissionen af 1962.*

OFO har med tilfredshed noteret sig, at organisationens fremførte forslag til indrangeringskommissionens arbejde er blevet taget til følge, samt at den for flyvevåbnet gældende normering nu er udfyldt.

*Skattesagen vedrørende udkommandotillæg.*

Organisationen har udvalgt 4 »prøvesager« og nogle bilag til orientering til HRS Christrup's udarbejdelse af procedurer til *Landsretten*, idet det nu er over 6 måneder siden, at disse sager er blevet rejst over for *Landskatteretten*.

*Problemer i forbindelse med afsked af major* (oplysning om mulighed for forfremmelse senest 5 år før aldersgrænsen).

Sagen har været drøftet med såvel Forsvarsministeriet som FOH, der arbejder med en lignende sag, men er endnu ikke så langt fremme i sagsbehandlingen, at man kan foretage nogen officiel henvendelse heri.

*Flyvetid som pensionsgivende faktor.*

OFO arbejder fortsat med sagen og påregner i nær fremtid at rette fornyet henvendelse til Forsvarsministeriet om dette spørgsmål.

*Skattefrihed af flyvertillæg (ej pilotillæg).*

Organisationen har haft en del møder med livsforsikringsselskabernes forening om spørgsmål i forbindelse med forsikring for flyvende personel, og der påregnes afholdt møde i et udvalg bestående af direktørerne for selskaberne, hvilket skulle resultere i afgørelse af satserne for forsikring for de forskellige personalekategorier, inddelt i forsikringsårsantal og forsikringsstørrelser. Når dette materiale foreligger, vil OFO optage forhandlinger med Statens Ligningsdirektorat om opnåelse af hel eller delvis skattefrihed for flyvertillægget efter den nye flyvertillægsordning, ligesom man vil forsøge at optage spørgsmålet om beskatning af flyvertillægget efter den gamle ordning.

*Døgnstillæg til tidligere kadetter på Flyvevåbnets Officersskole.*

Tidligere kadetter på officersskolen har rettet henvendelse om undersøgelse af mulighederne for at få efterreguleret døgnstillæg for den tid, de har gjort tjeneste på skolen. Sagen behandles i bestyrelsen.

*Husk,*

at der på det ordinære repræsentantskabsmøde den 29. marts blev vedtaget kontingentforhøjelse til 20 kr. pr. md. med virkning fra den 1. juni 1963.

*Bladet.*

Redaktøren har meddelt bestyrelsen, at han med beklagelse måtte træde tilbage, da han forventede at afgang fra tjeneste i forsvaret.

Bestyrelsen tog dette til efterretning, idet man varmt takkede redaktøren for vel udført arbejde og beklagede, at han ikke kunne videreføre bladet på samme fortræffelige måde.

## ARKIVIRVAR -

»Højtærede. Vi anerkender hermed modtagelsen af Deres brev af 14. februar, som ved en fejltagelse uheldigvis var blevet arkiveret, før det var blevet besvaret.« —

*Brev fra et luftfartsselskab.*

Som kender af undskyldninger for overset korrespondance er jeg fuld af beundring for denne. Den giver indtryk af, at selskabet — langt fra at være ineffektivt — er for effektivt til at besvare breve omgående.

I virkeligheden tror jeg, at den kan forbedres. Hvad med denne her: —

»Vi anerkender hermed modtagelsen af Deres brev af 14. februar, som ved en fejltagelse uheldigvis er blevet mikrofotograferet, overført til hulkort, dyppet i formaldehyd, optaget på bånd og overført til vor London-centralkartotekskælder før besvarelse.

Deres ærbødige osv.

PS.: Oplysningerne, De beder om, foreligger alligevel ikke i øjeblikket.«

Bestyrelsen pålagde bladudvalget at fremsætte forslag til ny redaktør samt videreføre bladet som hidtil, indtil ny redaktør kunne overtage arbejdet.

*Ødetillægget.*

Personelorganisationerne har haft forskellige forhandlinger med Forsvars- og Finansministeriet om det kommende »ødetillæg«. Forhandlingerne må betegnes som yderst vanskelige, og der kan intet siges om, hvilke resultater der kan forventes eller hvornår.

*Næste bestyrelsesmøde*

er planlagt til mandag den 17. juni.

**RADIO**  **PARTS** <sup>Å/S</sup>

SKT. KNUDSVEJ 13      TELEFON: HILDA 3111  
KBHVN. V.

*RADIO - RADAR - TV*

Elektrotekniske artikler en gros

**STØT VORE  
ANNONCØRER**

*For ædel Pønst*

**WEILES  
WINE**

Vinhandlere siden 1822  
**P. WEILE & SØN . AALBORG**



# Fotokonkurrence

I den for året 1962 ved Flyvematerielkommandoen's foranstaltning afholdte fotokonkurrence om »Årets bedste billede, 1963« udvalgte bedømmelseskomiteen af 47 indsendte billeder 9, fremstillet af følgende deltagere:

KN H. Roland Hansen, Flyvestation Karup  
OFR F. Deleuran, Flyvematerielkomm. (3)  
OFR J. E. Sørensen, Flyvematerielkomm.  
SN II J. Thind, Flyvestation Skrydstrup  
OS N. Th. Brink, Flyvestation Skrydstrup  
MAF E. Mikkelsen, IROK (2).

Ved slutbedømmelsen udpegede komiteen et af overfenrik F. Deleuran's billeder til præmiering. Præmietageren har fået overrakt en læderdokumentmappe, som var udsat af Ilford Foto A/S.



I 1963 vil en tilsvarende konkurrence blive afholdt med mulighed for præmie til vinderbilledet. Reglerne for deltagelse er følgende:

(a) Konkurrencen er åben for alle interesserede, civilt som militært ansatte i flyvevåbnet.

(b) Optagelse og kopiering skal være udført af deltageren selv og på deltagerens egne materialer.

(c) Indsendte billeder skal have et mindstemål på 16×20 cm eller et flademål svarende hertil og bør ikke overskride 30×40 cm med karton.

(d) Billederne må ikke signeres, men skal på bagsiden være forsynet med en kuvert, indeholdende deltagerens navn og adresse. Billederne skal være forsynet med data for optagelsen samt kameraformat eller type.

(e) Billederne må ikke have været præmieret i andre konkurrencer.

(f) Vinderen må være villig til at udlåne billedet til reproduktion i blade og tidskrifter med tilknytning til flyvevåbnet.

(g) Emnet for konkurrencen 1963 er: »Trafik«. Emnet omfatter alle former for trafiksituationer, dog ikke ulykker.

(h) Konkurrencebilleder kan indsendes i november, senest 1. december 1963 til Flyvematerielkommandoen, fotosektionen, Flyvestation Værløse.

(i) Flyvematerielkommandoen sammensætter en komité, der bedømmer de indsendte billeder.

## TAGE OLSEN A/S

Civilingeniør M. A. ING. F.

Præcisions-måleinstrumenter fra førende  
amerikanske, engelske og tyske fabrikker

Vesterbrogade 6 D . København V  
Telefon Minerva 6838\*

## NYE MEDLEMMER

Oberst I. J. D. Schröder  
Oberst K. W. Hansen  
Major F. C. D. Høgild  
Major J. E. Jessen  
OL H. S. Møller  
OL B. I. Thetmark  
OL B. P. Faaberg  
OL T. Bonde  
OL B. R. Kjeldsholm  
OL P. Ø. Nielsen  
Major N. R. Lundbye  
Major N. E. A. Jensen  
Major U. Andersen  
Major A. T. Bruhn  
Major F. Å. Fischer  
Major I. Christiansen  
Major H. A. Etzerød  
Major B. Rasmussen  
Kaptajn G. Djørup  
Kaptajn V. Heide  
Kaptajn T. Christiansen  
Kaptajn K. Lerke-Møller  
Kaptajn P. E. Juhl  
Kaptajn O. D. Strøm  
Kaptajn P. R. Findshøj  
Kaptajn M. J. Johnsen  
Kaptajn P. M. Helstrup  
Kaptajn A. B. Baunkilde  
FL I P. K. Olsen

### Et par pressemeddelelser

— og et forslag til løsning!

— »87 passagerer forlod en BEA Comet ad nødudgangene på London lufthavn i går, da passagermaskinen vendte tilbage, efter at piloten over radioen havde meldt, at maskinen befandt sig i nødstilstand. En BEA talsmand erklærede: »Skønt advarselslyset tændtes, er der intet tegn på, at der har været brand«.«

*Pressemeddelelse 16. marts.*

— »En British United Airway Britannia

med 42 passagerer foretog i aften en nødlanding på Gatwick, efter at lyset i cockpittet havde advaret om, at næsehjulet ikke var låst. En talsmand for luftfartsselskabet erklærede: »Et advarselslys svigtede«.«

*Pressemeddelelse 20. marts*

Man læser om den slags tilfælde praktisk talt hver eneste uge. Guderne må vide, hvor meget disse svigtende advarselslyskredsløb har kostet luftfartsindustrien.

Hvad der behøves, er et advarselslys til at advare piloten om, at advarselslyset, der er installeret for at advare ham om, at advarselslyset viser forkert, viser forkert — eller ikke viser forkert, alt afhængig af det enkelte tilfælde.

*Roger Bacon.*

(Oversat fra Flight International, 4. apr. 1963. — D —).



KØBENHAVN

AARHUS



# FLYVEVÅBNET



9. ÅRGANG

---

**Nr. 5**

**1963**

# C. W. S. Svineslagterier A/S

HERNING OG SKJERN

*JENS JENSENS EFTF.*  
VINHANDEL  
Grundlagt 1813  
ST. SGT. HANSGADE 1 . VIBORG

**B**allerup  
**B**lomsterforretning

Telf. 97 00 68 . Stationsvej 26



Teknisk maskin- og olieforretning

Telefon 3 12 88 . Fjernskriver 9762 ab  
Aalborg



## FLYVESTATION VÆRLØSE

åbent hver torsdag kl. 11,30-13  
samt på lønudbetalingsdage kl. 10-15

Husk skatten går ned, - når De sparer op  
Tal med os om en  
»Spar-i-skat-konto«







# Flyvevåbnet

NR. 5

1963

Udgivet af  
ORGANISATIONEN AF  
FLYVEVÅBNETS OFFICERER

## INDHOLDSFORTEGNELSE

- Sovjetunionens udenrigspolitiske linie
- De nye forsvarsvilkår
- Verden rundt
- OFO orientering

De synspunkter, der fremsættes i tidsskriftet, repræsenterer ikke nødvendigvis redaktionens — endelige organisationens — anskuelser og meninger, men står for forfatterens egen regning.

Gengivelse af tidsskriftets indhold må ikke finde sted uden kildeangivelse.

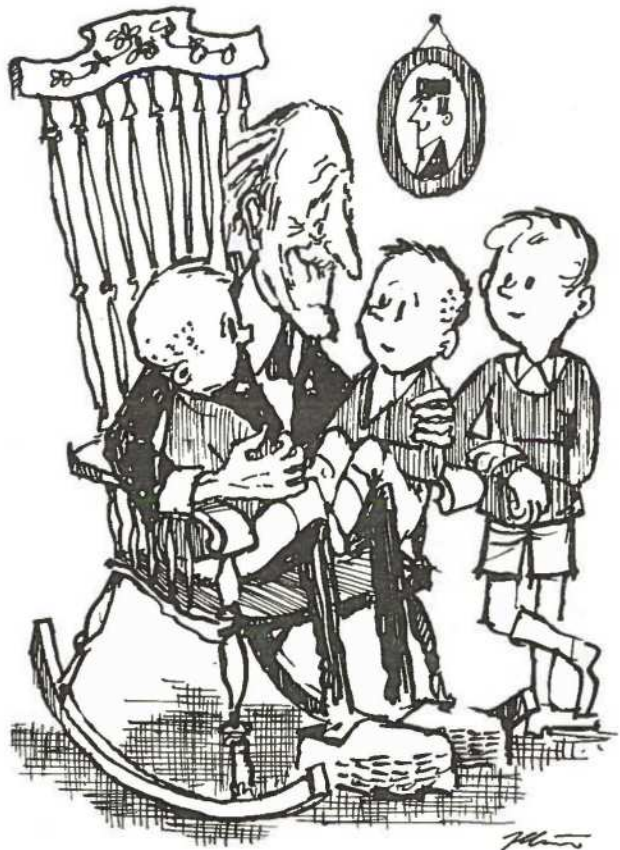
Ansvarshavende redaktør:  
(midlertidigt):  
Major Å. H. Dolleris.

For at skabe størst mulig ro om fordelingen, bedes privatadresser så vidt muligt benyttet.

Adresseforandringer o. l. samt reklamationer over uregelmæssigheder vedrørende tilsendelsen anmeldes til OFO-sekretær, Folehavevej, Vedbæk.  
Redaktionen af nr. 5 — 1963 er afsluttet den 5. august 1963.

Trykt i  
Herlev Bogtrykkeri . 94 19 06  
(S. Valbjørn)

## Der var engang ...



Både i 1961 og 1963 har man ved overgang til ny dyrtidsregulering for tjenestemændene gjort pristalsintervallerne længere.  
Hvis denne tendens til sjældnere regulering fortsætter ...

— Og nu skal bedstefar fortælle jer om, da han som ganske ung mand fik sin dyrtidsportion.

# Sovjetunionens udenrigspolitiske linie

*»Flyvevåbnet« bringer her de to sidste afsnit af et af oberstløjtnant K. C. J. Petersen udført studie over Sovjetunionens udenrigspolitiske linie. De to første afsnit bragtes i nummer 4.*

(3) *Faktorer, som bestemmer et lands udenrigspolitik, set i relation til russiske forhold*

Et lands udenrigspolitik bestemmes af en lang række intimt forbundne faktorer, hvoraf de følgende kan erkendes som værende nogle af de vigtigste:

Geografi og naturlige ressourcer.

Befolkningstal og uddannelse.

Historie og kultur.

Jord og landbrug.

Industri og økonomi.

Militær magt.

Ideologi og styreform.

I de følgende afsnit vil blive undersøgt, hvorledes USSR er stillet med hensyn til disse faktorer.

## *Geografi og naturlige ressourcer*

USSR er tre gange så stort som USA, større end hele Nordamerika og dækker 1/6 af verdens landområde. Landets nordligste punkt ligger tæt op mod Nordpolen, og dets sydlige grænser berører Iran og Afghanistan. Den længste distance er i øst-vestlig retning op mod 10.000 km. Når kl. er 1200 ved grænsen til Polen er den 2300 ved Beringshavets kyster. Trods sin kolossale udstrækning er der imidlertid ikke tvivl om, at USSR har følt sig omringet af USA's

basesystem. Alene på baggrund af landets størrelse kan man slutte sig til, at dets ressourcer er umådelige. Vestlige videnskabsmænd anslår da også, at USSR's totale energiressourcer udgør 23 pct. af verdens totale energiressourcer. De russiske kulreserver anslås til det astronomiske tal af 1.650.000 millioner tons, som skulle være tilstrækkeligt til at dække landets krav i århundreder. Oliereserverne anslås af vestlige kilder til at være 5 pct. af verdensbeholdningen, medens russiske beregninger opgiver 59 pct. Der skal hertil bemærkes, at de geologiske forhold i store dele af USSR er gunstige for olieforekomster, så det er rimeligt at vente opdagelse af nye oliefelter. Hvad angår metaller, så synes der i USSR eller i de kommunistiske lande i Østeuropa at være tilstrækkelige reserver til dækning af forbruget i mange årtier. Disse forekomster ligger imidlertid ofte spredt, så produktionen påføres store transportomkostninger. Det er således beregnet, at 30 pct. af den samlede, russiske kulproduktion medgår til driften af jernbanerne. Til sammenligning skal nævnes, at det tilsvarende forbrug i Vesttyskland og Storbritannien er ca. 10 pct.

## *Befolkningstal og uddannelse*

Det samlede befolkningstal i USSR er anslået til i 1959 at have været lidt under 210



millioner. En sammenligning mellem befolkningstilvæksterne i USSR og USA over årene 1939—59 giver 9,5 pct. for USSR og 35,3 pct. for USA. Det langt lavere, russiske tal skyldes krigens enorme tab, som endvidere har medført en skæv fordeling på de to køn. I 1959 var der således pr. 100 kvinder kun 81,9 mænd. Det vil tage mange år før dette forhold udjævnes.

På uddannelsesområdet er der i USSR blevet sat meget ind. Alle børn går nu i skole i mindst 8 år, og der er skabt muligheder for, at de børn, som har evner dertil, kan få højere uddannelse. Særlig vægt er der i den højere uddannelse lagt på de naturvidenskabelige fag. Dette har tydeligt til hensigt at støtte den voksende industri og den øgede forskning. Det ser ud til, at USSR rent uddannelsesmæssigt på visse felter er ved at få et forspring over de vestlige lande. Det er således erkendt i USA, at der i USSR i 1959 fandtes henholdsvis over 30 pct. flere ingeniører og 25 pct. flere læger end i USA, og at den årlige tilgang var henholdsvis tre gange og fire gange så stor. Dette forhold bør nøje følges op af vesten, for det vil være farligt at sakke agterud på dette område.

### *Historie og kultur*

I næsten hele sin historie har Rusland været et tilbagestående landbrugsland. Under zarerne vekslede perioder med forsøg på at indhente de vestlige lande teknisk og kulturelt med perioder, hvor man isolerede sig. Mange gange er Rusland blevet invaderet af vestlige lande, i 1941, 1915, 1812, 1709 og 1610. Dette er noget, man bør holde sig for øje, når man bedømmer den russiske mistro til omverdenen. Selv har Rusland, når det har været stærkt under zarerne, ført en imperialistisk politik og gradvist udvidet sit territorium og underlagt sig befolkningerne langs dets grænser. Omfanget af denne territoriale udvidelse får man et indtryk af, når en amerikansk kilde, Harry and Bonaro Overstreet: »The War called Peace«,

side 221, beregner den til at have været ca. 50 kvadratmiles pr. dag over en periode af 400 år, fra slutningen af det 15. århundrede til slutningen af det 19. århundrede. En imperialistisk politik er altså ikke noget nyt for Rusland.

Den russiske kultur har et andet udspring end den vestlige. Roden er Byzants med statsoverhovedet og kirkelederen forenet i samme person. Den stærkt centraliserede ledelse på alle felter er blevet noget naturligt for Rusland. Dette bør man betænke, når man skal vurdere partidiktaturets virkning på befolkningen.

### *Jord og landbrug*

Den bedste russiske landbrugsjord befinder sig i trekanten, som har hjørner i Leningrad, Odessa og lidt øst for Uralbjergene. Dette område udgør 386 millioner acres. Udenfor dette område er klimaet enten for koldt eller for tørt til rentabel landbrugsdrift. Alligevel forsøger man at opdyrke en del af denne marginale jord. Det russiske landbrug er et »dyrt« landbrug, og selv i de frugtbare egne er udbyttet lavere pr. acre end i de vestlige lande. Dette forhold skyldes først og fremmest den landbrugspolitik, som USSR har ført. Den tvangsmæssige kollektivisering har ikke formået at hæve produktiviteten til et antageligt niveau, forsøg på at gøre vold på naturlovene, jfr. Lysenka, har heller ikke været vellykkede. Trods den kraftige industrialisering af USSR er 50 pct. af befolkningen stadig beskæftiget ved landbruget, medens denne procent i et så typisk landbrugsland som Danmark er nede på 20 pct. Landbruget er et af USSR's mest udtalte svagheder, og meget tyder på, at det er et område, som snart vil blive gjort til genstand for kraftige indgreb.

### *Industri og økonomi*

Efter revolution og borgerkrig stod lederne i USSR med et land, hvor høsten var faldet til en trediedel af førkrigens niveau og

industriproduktionen til en syvendedel, tal der var ensbetydende med hungersnød og arbejdsløshed. Det var øjensynligt, at tiden ikke var moden for eksperimenter, og man gik tvunget af omstændighederne ind for, hvad der er blevet kaldt »den nye økonomiske politik«, NEP. NEP betød en delvis tilbagevenden til privatkapitalistiske metoder, men indenfor den socialistiske økonomis rammer. NEP bragte USSR over de første vanskeligheder, og i 1928 ansås tiden for moden til overgang til den rene planøkonomi. Stalin gennemtvang med en serie femårsplaner en hurtig industrialisering. De for industrialiseringen nødvendige investeringer blev tilvejebragt ved at holde befolkningen på en meget lav levestandard og ved store arbejdsnormer. Det russiske folk betalte en skrækkelig pris for denne omlægning af økonomien, millioner af russere har bogstaveligt slidt sig op i industrialiseringens tjeneste. At industrialiseringen i det store og hele lykkedes forsåvidt angår sværindustrien fremgår af den kendsgerning, at USSR trods de overvældende tab af både mandskab og materiel i 1941 og 1942 under resten af krigen fortsat var i stand til at opstille og udruste nye hære. Efter krigen er samme linie blevet fulgt, industrialiseringen er fortsat blevet presset frem med vægten lagt på sværindustri, medens produktionen af forbrugsgoder efter almindelig vestlig opfattelse har ligget uendelig langt tilbage. Det synes som om, man i USSR har stirret sig blind på USA's fantastiske produktionssevne. At nå eller overgå den er det store mål. På den 22. partikongres oktober 1961 udtalte Krustjev, at produktionen i USSR var i færd med hurtigt at indhente USA's. At dette en dag vil finde sted, dersom den nuværende udvikling fortsætter, er der almindelig enighed om; om tidspunktet hersker der derimod uenighed. Det er accepteret af vestlige eksperter, at den årlige procentvise forøgelse af produktionen er større i USSR end i USA. For USSR opgives tal, som varierer fra 7 til 9 pct., medens

tallet for USA er 3—4 pct. Det høje russiske tal er muliggjort ved en investering af op imod 25 pct. af nationalproduktet. Rigtigheden af de russiske tal er vanskelig at kontrollere, ligesom det er vanskeligt at danne sig et overblik over det faktiske størrelsesforhold mellem de to landes årlige nationalprodukter. En amerikansk økonom Robert W. Campbell anslår i sin bog: »Soviet Economic Power«, at USSR's årlige produktion ved begyndelsen af indeværende syvårsplan (1959—1965) udgjorde 45 pct. af USA's. Er denne bedømmelse rigtig, giver følgende opstilling fra ovennævnte bog et overblik over det antal år regnet fra 1959, det vil tage USSR at indhente USA.

*Gennemsnitlig årlig procentvise øgelse:*

		USA		
		2	3	4
USSR	7	19	24	32
	8	16	19	24
	9	14	16	20

Det vil sige, at selv om man anlægger et pessimistisk syn på de russiske muligheder og et optimistisk syn på de amerikanske og bruger tallene henholdsvis 7 pct. og 4 pct., så skulle USSR produktionsmæssigt være på højde med USA i løbet af 30 år. Et andet spørgsmål er så, om den nuværende udvikling kan fortsætte. Det er nemlig sådan, at den kommunistiske økonomi ytrer sig med forskellige grader af succes indenfor de forskellige områder af den totale økonomiske sfære. Ingen anden driftsform har nogensinde så hurtigt kunnet omskabe et tilbagestående land til et moderne, teknisk samfund. Det beror på, at den centraliserede stat har de største muligheder for at gennemføre en radikal, planmæssig opbygning. Vi ser derfor, at tilbagestående samfund ved overgang til kommunismen straks tager et stort spring i udviklingen. Ved at udvæl-



ge de bedst kvalificerede kræfter i folket og ved en hensynsløs indsats af kapital, altså når man kan foretage en opbygning uden hensyn til omkostningerne, kan det gøres. En opbygning af denne art får imidlertid en monopolpræget karakter og vil kun kunne gøre sig gældende indenfor et lukket markeds rammer, fordi den ikke vil kunne konkurrere med andre tilsvarende industrier, der er opført med en mindre hensynsløs kapitalindsats, og som derfor arbejder med mindre omkostninger. Yderligere vil en sådan opbygning kun have udsigt til held, hvor det drejer sig om virksomheder, hvis varers pris også på det lukkede marked spiller mindre rolle. Derfor har USSR haft succes, når det gjaldt opbygningen af sværindustrien, og jo større held jo mere monopolpræget varen er. Man har derfor nået store resultater indenfor sådanne områder som atomforskningen, satellitfremstillingen og flyfabrikationen, men mindre når det gjaldt varer som traktorer, værktøjsredskaber, vaskemaskiner, radioer og lign. Helt galt har det hidtil været, når det drejede sig om rene konsumgoder, fordi varens pris her bliver aldeles afgørende. Af det hidtidige forløb af den kommunistiske økonomis udvikling må man drage den foreløbige slutning, at denne driftsform ikke er egnet til at tilfredsstille behovet for forbrugsvarer. Den arbejder med for store omkostninger og kan derfor ikke fremstille en vare, folk har råd til at købe, således som den borgerlige verdens økonomi kan det. En vare, der på engang er god og billig, har den kommunistiske økonomi endnu ikke kunnet fremstille. På spørgsmålet om det skal lykkes, vil der snart blive krævet svar. En kendsgerning er det imidlertid, at den russiske industri er i hurtig vækst, og at den danner et solidt grundlag for militær styrke og en aggressiv udenrigspolitik.

### *Militær magt*

Ved 2. verdenskrigs slutning stod USSR med de største væbnede styrker noget land

nogensinde havde ført i marken. Trods iøjnefaldende mangler ved organisation, taktik og udstyr var krigen vundet, og det havde været naturligt at vente en afslapningsperiode. Men allerede i demobiliseringsperioden påbegyndtes et energisk arbejde med forbedring af hæren, flyvevåbnet og senere marinen. Hæren reduceredes til ca. 1/4 af sin størrelse ved krigens slutning eller til ialt 175 divisioner. De bedste af officererne beholdtes til fortsat tjeneste, og en intens træning iværksattes for at overkomme de mangler og svagheder, som krigen havde åbenbaret. Flyvevåbnet udbyggedes til at omfatte strategiske luftstyrker, og marinen udvidedes med særlig vægt på undervandsbådsvåbnet. Det anslås, at USSR nu besidder ca. 300 oceangående undervandsbåde eller fem gange så mange, som Tyskland rådede over, da sidste krig var på sit højeste. Efter 1949 er atomvåben indgået i bevæbningen. Siden 1954 er yderligere foregået en omorganisering af styrkerne, samtidig med at nye våben, først og fremmest interkontinentale, ballistiske raketter med brintbombestridshoveder, er indført. Organisation af styrkerne regnes af vestlige eksperter for at være på højde med det bedste i vesten, og på våbenområdet menes USSR på visse felter at ligge foran. Trods mulige svagheder hos officerskorpset betinget af russisk mentalitet, såsom manglende personligt initiativ og for slavisk følgen af givne ordrer trods ændrede forhold, udgør de russiske styrker en formidabel opponent, som intet vestligt land kan gøre sig håb om at modstå alene. Om russisk kampvilje og stædigt mod kan der ikke herske tvivl, så de russiske styrker udgør i sandhed et trumfkort i det udenrigspolitiske spil.

### *Ideologi og styreform*

Parallellen mellem marxisme og religion er ofte blevet trukket. Det er da også nemt at finde lighedspunkter, når man for guder sætter Marx og Engels, for djævlene kapitalister, social-fascister, klassefjender og kulak-



ker og for profeter Lenin, Stalin og nu sidst Krustjev. Marxismen lover som de fleste religioner også et fremtidigt paradys, nemlig kommunismens gennemførelse engang i fremtiden. Tilhængerne af marxismen missionerer også og har som mål dens udbredelse over hele jorden. Læren er et kunstigt, fabrikeret system, som for sin tydning af fremtiden baserer sig på forudsigelser fremsat i midten af forrige århundrede af et par stuelærde. Disse forudsigelser er forlængst gjort til skamme af udviklingen. I store træk går læren ud på, at det kapitalistiske system (kapitalistiske er alle samfund, som ikke hylder Marx's lære) uvægerligt vil blive omstødt ved en proletariatets revolution, hvorefter der etableres et proletariatets diktatur, som senere, når samfundsorganisation og produktionsapparat er tilstrækkelig udbygget, vil blive fulgt af den kommunistiske epoke. Hvorledes denne tænkes at forme sig står endnu lidt uklart. Avantgarden i denne »uundgæelige« udvikling er det kommunistiske parti. Dette parti sidder alene inde med sandheden og er derfor i følge sagens natur ufejlbarligt. De »hellige skrifter« kræver tydning og udlægning. Det er i denne forbindelse interessant at bemærke, at kommunisterne til dette brug har udviklet et ganske særligt sprog, hvor ordene i reglen har den modsatte betydning af den sædvanlige. I kommunistiske taler er således ordet demokrati et af de hyppigst forekommende. Tydningen og udlægningen af læren giver muligheder for uenighed inden for partiet om politik og korrekt fremgangsmåde. Det russiske kommunistpartis »monolitiske« enighed har da også tit været rystet af uenighed og magtkamp. Dette gør igen fremkomsten af en »ufejlbarlig« leder uundgæelig, sidst Stalin og nu Krustjev. En sådan leder tilvejebringer snart »enighed«. Det er sommetider vanskeligt at tro, at hårde realitetsmennesker som de russiske ledere kan tage al den tågesnak alvorligt; men i hvert fald er ideologien et udmærket middel til at underbygge deres diktatoriske

magt. Ideologien har ligeledes været anvendt til at tilsløre, at USSR siden 1945 har udviklet sig til verdens største kolonimagt, således som påpeget af Australiens premierminister Menzies i UN's generalforsamling i oktober 1960. Det bemærkes, omend det turde være overflødigt, at dette fik Krustjev til at tromme voldsomt i bordet.

#### *(4) USSR's fremtidige udenrigspolitik*

Vi har set på, hvorledes USSR's udenrigspolitik har formet sig efter 2. verdenskrig, og vi kan skønne om, hvorvidt den har medført de ønskede resultater. Det er lykkedes USSR at skabe en cordon sanitaire mellem sig og Vesteuropa, men med følgende utilsigtede bivirkninger: Trumandoktrinen, Marshall-hjælp, NATO, opbygning og genoprustning af Vesttyskland og sidst, men ikke mindst øget vesteuropæisk samarbejde i form af markedssammenslutninger. Stort set må man sige, at USSR foreløbig er blevet bremsat i Europa. Ingen — selv ikke kommunister — kan tro på en hurtig sejr for kommunismen i de vestlige lande uden brug af voldelige midler. Om muligheden for krig mellem USSR og Vesten har Krustjev i en tale i USSR's øverste sovjet den 14. januar 1960 sagt: »Lad os gå ud fra, at det lykkes for en stat eller en statsgruppe at forberede og iværksætte et overraskelsesangreb mod en magt, der er i besiddelse af atomvåben og raketter. Selv om det forudsættes, at angriberne virkelig har held til at udføre et uforudset angreb, vil de så med eet enkelt slag kunne lamme alle atomvåbenlagre og raketafskydningsramper på den angrebne stats område? Givetvis ikke. Den stat, der udsættes for et uventet angreb, vil, hvis der vel at mærke er tale om en stat af en vis geografisk udstrækning, altid have mulighed for at gengælde angrebet med tilsvarende midler. Vi har til stadighed den kendsgerning for øje, at fremmede magters militærbaser er anbragt rundt om vort land, og vi har derfor placeret vore afskydnings-



ramper således, at vi er sikret dobbelt, og endog tredobbelt. Vort land dækker et kolossalt område, og vi har mulighed for at sprede vore afskydningsramper og camouflere dem effektivt. Vi har opbygget vort forsvarssystem på en sådan måde, at selv om et af gengældelsesmidlerne sættes ud af kraft, vil dubleringsmidlerne kunne tages i brug, og målene rammes fra reservestillingerne. Disse omstændigheder er fuldt ud tilstrækkelige til at mane ethvert psykisk normalt menneske til besindelse, ethvert menneske, der med sine handlinger skal stå til ansvar for sit folk, og som har gjort det folks skæbne til sin egen«.

Der kan ikke være tvivl om, at USSR efter at være kommet i besiddelse af såvel fissions- som fusionsvåben er blevet klar over, at krig mellem de to magtgrupper for enhver pris må undgås, da krig uvægerligt vil medføre gensidig udslettelse. Dette er baggrunden for den nuværende udenrigspolitik gående ud på fredelig sameksistens. Da vi så USSR i relation til en række af de faktorer, som bestemmer et lands udenrigspolitik, så det ud, som om USSR var naturbestemt til at føre en aggressiv og imperialistisk udenrigspolitik, og det stemmer jo ikke med parolen om fredelig sameksistens. Det er her, vi må passe på ikke at gå fejl, men nøje søge at forstå, hvad kommunisterne mener med fredelig sameksistens. Krustjev har sagt: »Fredelig sameksistens må forstås rigtigt. Det er fortsættelsen af kampen mellem to samfundssystemer. Men der er tale om en kamp ført med fredelige midler, uden krig og uden indblanding i andre landes indre anliggender. Det er for os en økonomisk, politisk og ideologisk kamp, men ikke en militær styrkeprøve«.

Den kommunistiske trussel har ikke forandret væsen, men har blot antaget en anden form, som vi i Vesten må være rede til at modstå til enhver tid. Denne kamp kan forventes ført af USSR med alle midler, undtagen krig. Økonomiske foranstaltning-

er, diplomati og propaganda, 5. kolonne og chikane af enhver art kan forventes taget i brug. Det er endvidere sikkert, at USSR særligt vil forsøge at øge sin indflydelse i de tilbagestående lande, således som vi sidst har set det i Cuba og Congo. Vi må ikke glemme, at de underudviklede lande ikke uden videre vil forkaste den kommunistiske ideologi. USSR's eksempel på at bringe et tilbagestående land frem i første række på 40 år kan ikke undlade at gøre indtryk. Hertil kommer, at lederne i de nye stater meget ofte har undladt at tænke længere end til selvstændighedsdagen; på de spørgsmål, som da melder sig, giver kommunismen tilsyneladende hurtige svar.

Vi i Vesten må stå fast overfor dette ekspansionslystne samfund. For at gøre det, må vi i en uoverskuelig årrække sikre os militært. De store militærudgifter er forsikringspræmien, som først og fremmest må betales. Når USSR i fremtiden blæser skiftevis varmt og koldt, må vi være agtpågivne overfor de vestlige kredse, som, hver gang de øjner et »tøbrud«, agiterer for en svækkelse af vort militære beredskab. Endvidere må vi sikre en stadig økonomisk vækst i vore lande. Det er muligt, at udviklingen på længere sigt vil kræve flere statsindgreb i det økonomiske liv, indgreb som tilsigter en ønsket udvikling. Vi må forbedre uddannelsen af vore unge og skabe bedre mulighed for, at de egnede får mulighed til at opnå den højeste uddannelse. Vore videnskabsmænds og forskeres lønninger og arbejdsvilkår må forbedres. Ideologisk må vi ruste os til at modstå tonerne fra øst; vi må i højere grad end hidtil slå fast og bevise, at vi står på et humanistisk grundlag med lige ret for alle og med respekt for hvert enkelt menneske. Dette må lede os til storstilet hjælp til de underudviklede lande, således at vi gør det muligt for dem at kæmpe sig frem til en rimelig levestandard uden at skulle tage den dystre vej gennem kommunismen. Det er en fryg-

telig udfordring, den vestlige verden står over for, men måske kan denne udfordring forhindre at vi stagnerer, og måske vil den tvinge os til at ordne sådant, som trænger til at ordnes i vort hus.

Hvorledes USSR's udenrigspolitik på længere sigt vil forme sig vil først og fremmest afhænge af forholdet til Kina. Der består allerede store modsætningsforhold mellem de to lande, og det er vanskeligt at tro på noget varigt samarbejde rettet mod Vesten. Hvorledes vil et USSR med en højt udbygget teknik og levestandard i længden komme ud af det med et Kina, hvor utilstrækkelige råstoffer, en katastrofalt hurtigt voksende befolkning og en glødende national begejstring vil fremavle en voldsom ekspansionisme? Det forekommer ikke helt urimeligt at tro, at udviklingen vil medføre, at USSR vil stå ved siden af Vesten, når det endelig skal afgøres, om vor verden skal udvikle sig til et inferno a la George Orwell: »1984« eller skal udvikle sig til det, som synes det eneste alternativ: Een velfærdsverden.

#### Litteraturliste:

Kolarz, Walter: *Russia and her Colonies*.  
London. George Philip & Son. 1956.

Schuman, F. L.: *Russia since 1917*.  
New York. Alfred A. Knopf. 1957.

Sulzberger, C. L.: *The Big Thaw*.  
New York. Harper & Brothers. 1956.

Inkeles, Alex & Geiger, Kent: *Soviet Society*.  
London. Constable & Co. 1961.

Paloczi-Horvath, George: *Krustjev*.  
København. Gyldendal. 1960.

Campbell, Robert W.: *Soviet Economic Power*.  
London. Atlantic Books. 1960.

Danstrup, John: *Storpolitik i Dag*.  
København. Fremad. 1958.

Hart, B. H. Liddell: *The Soviet Army*.  
London. Weidenfeld & Nicholson. 1956.

Elster, Torolf: *Den Store Udfordringen*.  
Oslo. A/S Helge Eriksens Forlag. 1961.

Hutton, J. Bernard: *Danger from Moscow*.  
London. Neville Spearman Ltd. 1960.

Overstreet, Harry and Bonaro: *The War Called Peace*.  
New York. W. W. Norton & Co. 1961.

Cole, J. P.: *Geography of World Affairs*.  
Harmondsworth, Middlesex, Penguin Books Ltd. 1959.

Beloff, Max: *Soviet Policy in the Far East 1944—1951*.  
London. Oxford University Press. 1953.

Reshetar jr., John S.: *A Concise History of the Communist Party*.  
New York. Frederick A. Praeger. 1960.

Kellen, Konrad: *Krushchev*.  
London. Thames & Hudson. 1961.

Caldwell, Erskine: *All-out on the Road to Smolensk*.  
New York. Duell, Sloan and Pearce. 1942.

For ædel Pøns

**WEILES  
WINE**

Vinhandlere siden 1822

**P. WEILE & SØN . AALBORG**



# De nye forsvarsvilkår

*Nordkommandoens Deputy Commander in Chief og Air Deputy, den norske generalløjtnant E. Tufté Johnsen, belyser her de vilkår, Vestens forsvar arbejder under. I en skarp analyse siger generalen bl. a.:*



*General­løjtnant E. Tufté Johnsen*

»Det hævdes ofte i dag, at oplagringen af atomvåben i De forenede Stater og Sovjetunionen har gjort en krig mellem dem meget lidt sandsynlig. Der kan heller ikke være tvivl om, at de to stormagter begge disponerer over et tilstrækkeligt atom-potentiel til at udsætte den anden part for fuldstændig ødelæggelse. For at karakterisere denne situation, anvendes ofte udtrykket »atomterrorbalance«.

En forudsætning for, at denne terrorbalance kan få den nødvendige krigsforebyggende virkning, må imidlertid være, at in-

gen af parterne kan opnå afgørende overlegenhed ved at udsætte den anden part for et overraskende angreb — dvs., at ingen af parterne må have mulighed for med eet slag at tilintetgøre modpartens atomstyrker, således at han selv unddrager sig risikoen for ødelæggende gengældelse.

Her vil atomstyrkernes sammensætning og ganske specielt sårbarheden af deres baser være af væsentlig betydning.

Fremføringsmidler for atomvåben, stationeret på permanente åbne baser, vil i stor udstrækning kunne lokaliseres på forhånd og neutraliseres ved overraskende raketangreb. De vil således væsentligt kunne tjene den part, som selv har tænkt sig at slå det første slag eller vil bruge disse våben til det, vi kalder aktiv afskrækkelse. På den anden side vil sådanne aktive afskrækkelsesmidler — set isoleret — kunne øge risikomomentet for krig under en international krisesituation, fordi de kan opfattes som en utålelig trussel og et afpresningsmiddel og derfor friste til et overraskelsesangreb.

Det er på denne baggrund, at vi må bedømme De Forenede Staters skarpe reaktion mod stationeringen af de sovjetiske mellem­distanceraketter på Cuba — og også Sovjetunionens villighed til at trække raketterne tilbage.

## Mobile baser

Faren for overraskelsesangreb rettet mod Sovjetunionen eller USA af den anden part vil blive betydeligt reduceret ved, at atom-

baserne i de to lande gøres mobile og dermed mindre sårbare. Fordelen ved at angribe først vil da ikke længere være afgørende, da modparten på grund af basernes usårlighed må forudsættes at have beholdt en betydelig atomgængældelsesstyrke. Denne dobbelte evne til at rette et ødelæggende »second strike« mod modparten — det vi kalder passiv afskrækkelse — vil samtidig indebære større mulighed for at afvente, hvad modparten under en konfliktsituation vil foretage sig.

En tilstand med gensidig passiv afskrækkelse vil skabe en betydelig sikkerhed for USA og Sovjetunionen, fordi begge parter da vil have en klar *egen*-interesse i at hindre, at der opstår en situation, hvor de bliver tvunget til at udsætte modstanderens territorium for atombombardement.

Opbygningen af en atomstrategisk styrke i USA, baseret på de mobile og relativt usårbare MINUTEMAN og POLARIS raketter, er netop formålet med en sådan passiv afskrækkelse. Nedlæggelsen af de fast stationerede JUPITER og THOR mellemdistanceraketter i Tyrkiet, Italien og England mod erstatning i POLARIS som meddelt for nogen tid siden — er et nyt træk i udviklingen i retning af øget passiv afskrækkelse på bekostning af den aktive.

Det kan i denne forbindelse være af interesse at bemærke, at den amerikanske forsvarsminister McNamara i et interview i »Saturday Evening Post« fornylig udtalte, at USA »would in fact welcome a further round of Soviet rearmament if it gave Russia a sure second strike capability.«

Vi må således gå ud fra, at begge de to atomstormagter bestræber sig på at skabe en størst mulig stabil terrorbalance — men vi kan derfor ikke udelukke, at denne udvikling mod større stabilitet kan blive afbrudt af nye tekniske opfindelser eller et teknologisk gennembrud på et eller andet område — gennem anti-raket-raketter eller ved den militære anvendelse af satellitter.

Faren ligger måske specielt i, at den ene part er kommet før den anden.

## Den nye situation

Vi kommer ikke udenom det faktum, at den nye atomterrorbalance også har skabt en ny strategisk situation i Vesteuropa. USA vil ikke i så stor udstrækning som tidligere kunne bruge atomtruslen til at beskytte sine allierede med, fordi det ikke længere er sandsynligt — eller troværdigt — at USA vil udsætte sig for et sovjetisk »second strike« mod eget territorium, med mindre dets livsvigtige interesser står på spil.

Her kommer for Sovjet åbenbart en betydelig usikkerhedsfaktor ind i vurderingen.

Selv om et angreb på NATO's forsvarsområde i Europa ikke automatisk vil udløse amerikansk strategisk atomgængældelse mod Sovjet, vil USA være direkte med i krigen. Og når USA først er med, og ganske særligt hvis amerikanske styrker er engageret, vil det være uhyre risikabelt for Sovjet at regne med, at USA ikke vil gribe til atomgængældelse. Det virker således ikke sandsynligt, at Sovjet kan tage chancen for et omfattende angreb med *atomvåben* mod Vesteuropa i tillid til, at USA vil forholde sig passiv. Vi må regne med, at USA også i fremtiden vil betragte forsvaret af Vesteuropa som værende af vital national interesse.

Sovjet kan bedømme risikoen for gengældelse anderledes, hvis den starter et angreb med *konventionelle våben* eller mod et *begrænset målområde*. Og problemet i den nye situation er da netop dette, om der ikke i ly af atomterrorbalancen er opstået en forøget fare for begrænsede angreb mod Europa.

Faren synes så meget større, fordi den nye situation åbenbart præmierer den magt, som er mest hensynsløs og villig til at løbe den største risiko — og specielt hvis en så-



dan holdning er kombineret med overlegenhed i konventionelle styrker.

### Forsvar mod nye angrebsmuligheder

Svaret på denne problemstilling må nødvendigvis blive, at der i Vesteuropa etableres et stærkt forsvar af balancerede hær-, flåde- og luftstyrker, som kan imødegå de nu mere sandsynlige angrebsformer.

Behovet for et fremskudt forsvar har været erkendt i NATO-alliancen fra dens begyndelse. Det blev præciseret som et mål i direktivet allerede til den første øverstkommanderende for Europa, general Eisenhower. Det forekom bare ikke så nødvendigt, da Europa var beskyttet af det amerikanske strategiske luftvåbens overlegenhed, og som følge deraf blev det heller aldrig realiseret. I dag er det et »sine cua non«, om NATO skal komme ud af sit forsvarsdilemma — atomgengældelse eller næsten ingenting.

Et fremskudt forsvar vil i sig selv have en væsentlig krigsforebyggende virkning både ved at demonstrere NATO's forsvarsvilje, og fordi det — hvis forsvaret gøres tilstrækkeligt stærkt — forøger sandsynligheden for, at angriberen ikke vil nå sit mål uden alvorlig fare for at udløse atomreaktion.

Der er således det væsentlige træk ved den nye forsvarsstrategi, at NATO's forsvarsstyrker har en høj grad af fleksibilitet. Angriberen må ikke have mulighed for at vælge det intensitetsniveau af krigen, hvor han har alle fordelene.

### Hurtige hær- og flystyrker

For at etablere denne fleksibilitet, er der i de sidste par år nedlagt betydeligt arbejde i organiseringen af en mobil styrke under direkte kontrol af den øverstkommanderende for Europa. En sådan styrke, formeret af hurtigt mobile hær- og flystyrker, vil kunne sættes ind til forstærkning af et område,

som er truet, og hvor truslen mest effektivt kan imødegås på denne måde. Ved at opbygge styrken med bidrag fra flere NATO-lande vil det også være klart for en angriber — eller potentiel angriber — at NATO's forpligtelse til at betragte et angreb mod et medlemsland som et angreb mod alle, er en akcepteret og levende realitet og ikke bare ord i en traktat.



*En mobil styrke formeret af hurtige hær- og flystyrker vil kunne sættes ind til forstærkning af et område, som er truet, og hvor truslen mest effektivt kan imødegås på denne måde.*

Den mobile styrke, som normalt indgår i Centralkommandoen, deltog i fjor i en større NATO-øvelse i Grækenland. Det er ønskeligt, at den også deltager i en tilsvarende øvelse i Nordkommandoen.

### De forskellige kernevåben

Lad mig her indskyde, at når jeg i det foregående har talt om konventionelle styrker, er det væsentligt som modsætning til de strategiske atomstyrker. Meningen har været styrker bedre egnet til mere begrænsede former for krigsførelse. Om og i hvilken udstrækning taktiske atomvåben vil komme til anvendelse under en sådan krigsførelse, er det umuligt at sige på forhånd. Vi skal bare være klar over, at taktiske atomvåben indgår som en væsentlig

del af våbenudstyret i de sovjetiske hærstyrker og taktiske flystyrker i dag, og de vil snarere forøges end formindskes i fremtiden.

Hvis Sovjetunionen vælger at bruge taktiske atomvåben under et angreb mod NATO-styrkerne i Europa, må forsvaret også kunne baseres på anvendelsen af sådanne våben. Jeg vil gå et skridt videre. Der kan udmærket opstå situationer, hvor taktiske atomvåben må bruges i forsvaret, uden at sådanne våben er bragt i anvendelse af angriberen. Det afgørende må være, hvor vigtigt angrebsmålet er, og hvorledes forsvaret med mindst mulig magtanvendelse skal kunne hindre angriberen i at nå dette mål.

I den almindelige mands bevidsthed er der sjældent forskel på taktiske og strategiske atomvåben — begge er »atomvåben« og som sådanne stærkt knyttet til associationer om ufattelig ødelæggelse. Det er fra et moralsk og psykologisk synspunkt let forståeligt.

I virkeligheden er der en kolossal forskel på de forskellige atomvåbens sprængkraft. De største er mange millioner gange stærkere end de mindste, som kun har dobbelt så stor sprængkraft som sidste verdenskrigs bomber og kan ramme med betydelig større nøjagtighed. Vi skal heller ikke glemme, at også de våben, som sædvanligvis kaldes konventionelle, har en forfærdende ødelæggelsesvirkning og en ganske anden slagkraft i dag end under sidste krig. Det er en væsentlig grund til, at en aftale om nedrustning — som altid må være vort endelige mål — kun kan blive effektiv, hvis den omfatter alle våbentyper.

Mine bemærkninger her om taktiske atomvåben må ikke opfattes derhen, at *de* er svaret på vestmagternes underlegenhed i konventionelle styrker. Lige så lidt er opbygningen af nationale atomstyrker i Europa nogen løsning på dette problem.

Vor interesse er klart at *begrænse* omfan-

get af enhver mulig konfliktsituation — at kunne møde de forskellige former for trusel med sådanne sammensatte styrker, at såvel de forsvarsmæssige som de sikkerhedspolitiske behov i videste forstand bliver bedst muligt varetaget.

## De konventionelle styrker

Vi kommer da ikke udenom kravet om en væsentlig større opbygning af ordinære hær-, flåde- og luftstyrker. Erkendelsen af dette har da også resulteret i en kvalitativ og kvantitativ udbygning af de konventionelle styrker i NATO-Europa i løbet af de sidste år i størrelsesordenen 25 pct. — samtidig med at USA har forstærket sine tilsvarende styrker med 45 pct. — Men vi er fremdeles langt fra selv mindstemålet af de planlagte styrker — og det er heller ikke noget nyt, når jeg siger, at manglerne i særlig grad gør sig gældende inden for Nordkommandoen.

De større opgaver, som den strategiske tænkning nu tillægger de konventionelle styrker, gør det nødvendigt, at NATO-landene snarest skaber en mere tilfredsstillende balance på dette felt. Situationen i dag, hvor Europas forsvar er afhængigt af atomvåben — som man sikkert vil tøve længst muligt med at bringe i anvendelse — er fra et sikkerhedspolitisk synspunkt helt utilfredsstillende. Den skaber en usikkerhed i Vesteuropa, som giver sig udslag i politisk mistænksomhed og uoverensstemmelser. Den bidrager også til at vedligeholde Sovjets følelse af militær overlegenhed. Dette opmuntrer igen en mere pågående sovjetisk udenrigspolitik og formindsker Sovjets interesse for en aftale om rustningsbegrænsning.

Det vil kræve meget at få NATO på højde med de krav, som 1960erne stiller. Det var meget mere simpelt i 1950erne, da man troede, at »massiv gengældelse« var svaret på de fleste militære trusler, som medlemslandene kunne blive stillet overfor. Nu må



NATO have våben, udstyr og en strategisk doktrin for langt flere eventualiteter.

For at afværge en total krig må vi være i stand til at nedkæmpe den. For at afværge en mere begrænset krig med anvendelse af taktiske atomvåben må alliancen være forberedt på at forsvare sig med de samme midler. Og for at møde et begrænset angreb med konventionelle våben må NATO være i stand til at forsvare sig med sådanne våben og ikke på grund af militær svaghed være tvunget til at gribe til atomvåben.

En svaghed på et af disse niveauer — strategiske våben, taktiske atomvåben eller konventionelle våben — vil kunne udnyttes af Sovjet til at stille NATO-landene overfor situationer, hvor de vil have vanskeligt

ved at reagere effektivt og samlet. Bare bevidstheden om, at sådanne situationer kan opstå, vil tære på *sammenholdet* indenfor NATO — selve grundlaget for vor sikkerhedspolitik.

Det politisk/moralske ansvar for en realistisk omvurdering af de forsvarsmæssige behov falder særligt tungt på de lande, som geografisk ligger mest udsat. Svaghed betyder ikke alene en øget risiko for det pågældende land, men trækker også en meget alvorlig fare med sig for de øvrige lande i forsvarsalliancen.«

(Oversat af fhv. Public Information Officer ved AFNORTH COPENHAGEN, Niels Kallesøe).



### *Annonceredaktør*

»Flyvevåbnet« søger blandt medlemmerne en annonceredaktør til overtagelse af annoncetegningen snarest.

Henvendelse til redaktøren. Tiltrædelse snarest.



# VERDEN RUNDT

## *Lavtgående fly til nat-rekognoscering*

Under den foregående store amerikanske kombinerede hær- og flyvevåben manøvre »Coulee Crest« anvendes for første gang et fly med særligt udstyr beregnet på natlige rekognosceringsflyvninger i lav højde.

Forsøget foretages med et ombygget to-motors fly Beech 9-18S, som er blevet specielt indrettet af Boeing Military Aircraft Systems Division. Næsen på flyet har fået ny form for at give plads til et fjernsynskamera og et fremadrettet KA-45 kamera. Ovenpå flyet er bl. a. anbragt en luft-turbo-generator, der leverer kraft til elektroniske følere anbragt inde i flyet. Forsøgene under manøveren gennemføres af Boeing piloter for at demonstrere mulighederne af luftrekognoscering i lav højde over en slagmark ved nat, såvel som for at vurdere allerede bestående spejderudstyr under feltmæssige forhold ved dag og ved nat.

## *Jet nr. 1000 - verdensrekord*

RENTON, Washington. — For få dage siden færdigbyggede The Boeing Transport Division jet nr. 1000 og har så vidt vides hermed sat en rekord, der ikke slæes af noget selskab eller nogen nation i verden.

Jet nr. 1000 er en kæmpe 707-320C fragt jet, der i den nærmeste fremtid skal leveres til Pan American World Airways.

Bygningen af de 666 KC-135 tanker transport og C-135 militære transportfly og de 334 civile 707 og 720 begyndte i 1956,

og de »nedstammer« alle fra Boeing 707 prototypen, der første gang var på vingerne i 1954. Prototypen, der blev bygget som Boeing Company's private foretagende, er stadig i drift som en værdifuld forsøgs- og prøvemaskine. Senest har den fornylig været brugt ved udviklingen af ny high-lift indretninger til den tremotorede 727 jet.

Siden den første KC-135 rullede ud fra værkstederne den 18. juli 1956 er der gennemsnitlig bygget mindst 12 jet'er pr. måned. Et højdepunkt blev nået i december 1959, hvor der byggedes 25 fly, eller det samme som en jetmaskine pr. dag.

I øjeblikket bygges der 12 jet'er pr. måned, dels KC-135 og C-135 til Air Force, dels 707, 720 og den ny tremotorede 727 jet.

De 334 civile Boeing jet'er, der nu er i drift, har tilsammen befordret 36,7 millioner passagerer, tilbagelagt 1478 millioner km og været i luften i 2,1 million timer.

De militære firemotorede Boeing KC-135 og C-135 har sammenlagt fløjet i 915.000 timer.

## *Svensk tank får ekstra hastighed fra Boeing gasturbine*

Den svenske hærs radikalt nykonstruerede tårnløse tank »S«, der nylig omtaltes første gang og som for tiden undergår omfattende prøver, har som drivkraft en 230 HK Rolls-Royce benzinmotor til normal kørsel og ekstra en Boeing 502-10MA gasturbine motor til at yde den kraft, der kræves ved



højere hastigheder og hurtig manøvrering.

»S« tanken er en amfibietank på 35 tons og er udviklet af den svenske hær i samarbejde med de tre svenske firmaer Volvo, Bofors og Landsverk med Bofors som projektets hovedleverandør.

»S« tanken repræsenterer et afgørende brud på konstruktionen af et pansret køretøj. Den svenske hær siger, at tanken, der bl. a. er udstyret med en 105 mm kanon, har kraftigere våben og bedre panserbeskyttelse end nogen tidligere svensk mellemklasse tank, og dog er den lettere, lavere — kun 6½ fod høj — og har en meget mindre iøjnefaldende silhuet.

Ved at udelade tårnet, er det muligt at benytte en automatisk 105 mm kanon, der er indbygget i tankens krop, hvori der yderligere er anbragt fire maskinkanoner i faste stillinger.

Våbnene sigtes ved drejning og løftning af hele tanken ved hjælp af dens særlige styrings- og ophængningssystemer, der tillader tanken at manøvrere og sigte med stor hastighed og præcision.

Styringssystemet er af ny konstruktion, og det hydro-pneumatiske ophængningssystem er det samme som i visse moderne automobiler.

»S« tanken har normalt en besætning på tre mand, een mindre end i en konventionel tank, men takket være de automatiske kanoner, kan den om nødvendigt manøvreres af een mand.

Tankens kraftsystem er udviklet af Volvo. Gennem et kombineret gear forenes Rolls-Royce motoren og Boeing gasturbinen i et enkelt gear. Volvo har valgt Boeing gasturbine, en model der fremstilles til industrielt brug, på grund af det gunstige forhold mellem vægt og kraft, dens evne til øjeblikkelig start i frostvejr, dens kompakte størrelse, dens pålidelighed i almindelighed og dens evne til at benytte flere forskellige slags brændstof.

I øjeblikket er to prototyper underkastet

forsøg, og den svenske hær siger, at den ny tank allerede næste år vil blive produceret for at indgå i prøver sammen med tropper.

### *Lodret start med overlydsfly fra hangarfartøj*

De første lodrette starter og landinger med et overlydsfly på et hangarfartøj er blevet foretaget på HMS ARK ROYAL af det engelske Hawker P 1127 fly. Det er første gang dette er blevet udført af andre fly end helikoptere.

Prøverne var arrangeret af det engelske luftfartsministerium og omfattede operationer, medens hangarfartøjet befandt sig i den engelske kanal.

En talsmand fra Hawker Siddeley udtaler, at de indledende resultater er meget opmuntrende og beviser dette flys muligheder for operationer fra hangarfartøjer.

Flyet er forsynet med en Bristol Siddeley Pegasus motor med drejelige udstødsdyser for overgang fra lodret til vandret flyvning. Flyet har fløjet med overlydsfart og kan manøvrere som en helikopter, herunder flyve baglæns.

Hawker er nu ved at udvikle P 1154 efter de samme principper som P 1127, men til en fart af over Mach 2.

Luftfartsministeriet har meddelt, at den engelske regering vil følge udviklingen af P 1154 med tanke på at lade flyet efterfølge Hawker Hunter i RAF og de Havilland Sea Wixen i RN.

### *Maskine til hjælp for fototyding*

Luftrekognosceringsoptagelser kan nu blive tydet to en halv gang hurtigere og med meget større nøjagtighed ved hjælp af en maskine, som The Boeing Company har fundet frem til som et resultat af psykologers undersøgelser gennem tre år.

Tre metoder for tyding blev gennemprøvet, nemlig sammenligning, dækning og den nye »apparent motion«-metode. Denne

sidste metode — der nærmest kan oversættes ved »synlig bevægelse« — består i, at man blinker skiftevis med to billeder på den samme skærm. Den har vist sig at være fra to til toogfyrre gange så nøjagtig som hver af de to andre metoder.

Forskellen mellem to billeder af det samme område kan være bevis for militære anlægninger. Fornylig afslørede sådanne billeder long range missilernes baser på Cuba.

Boeings undersøgelser viste, at sammenligningsmetoden, som nu bruges, tager længst tid af de tre metoder. Denne metode kræver til brug for landkrig 12.000 mand-år for hvert år krigen varer, ifølge Dr. Kraft, som er chef for Boeings undersøgelser.

Dr. Kraft udtaler, at det er klarlagt, at fototydingen er det svageste led i kæden mellem optagelse og udnyttelse af luftrekonoscering.

Den anden metode, der blev prøvet, kaldes dækning. Den består i, at to gennemsigtige fotos — et positivt og et negativt — lægges over hinanden en lille smule forskudt.

Den nye metode i prøven var apparent motion. Ved denne metode vises to billeder af det samme område skiftevis på skærmen. Hvis der er foretaget ændringer i tiden mellem optagelserne, vil det sted på billedet bevæge sig. Den bevægelse tiltrækker sig tyderens opmærksomhed.

18 trænedede fototydere blev prøvet på alle

tre metoder. Visuelle forstyrrelser med det formål at narre tyderen var en del af prøven. Dr. Kraft beskriver visuelle forstyrrelser som billedforskel p. g. a. forskellige kameravinkler, skydække, focus eller anden forskel, som ikke skyldes militære ændringer. Med dette handicap tog det gennemsnitligt tyderen 154 sek. at sammenligne to billeder lagt ved siden af hinanden, 53 sek. ved dækkemetoden og 60 sek. ved apparent motion.

Da nøjagtigheden under disse dårlige betingelser blev kontrolleret, viste det sig imidlertid, at 75,7 pct. af målene blev overset af tyderen ved sammenligningsmetoden og 87 pct. manglede ved dækkemetoden. Apparent motion, som var en god toer i hastighed, viste sig at være en eklatant nr. et i nøjagtighed med en fejlprocent på 38. Under ideelle forhold — rigtig kameravinkel og gode billeder — var fejlen ved apparent motion kun 7 pct. Nøjagtigheden ved de to andre metoder steg også tilsvarende.

Hvis 144.000 luftfotos af fjendtlige stillinger — et rimeligt antal ifølge Dr. Kraft — optages dagligt til støtte for en hærs operationer, vil det kræve 1.737 tydere i tre timer med den nu brugte metode. Med apparent motion maskinen kan det samme arbejde udføres af 670 mand.

Boeing fortsætter og udvider undersøgelserne af apparent motion teknikken.

---

## OFO- ORIENTERING

---

OFO har den 17. juni og den 29. juli 1963 afholdt årets 5. og 6. bestyrelsesmøde.

Blandt et større antal sager til behandling kan nævnes:

### Frivillig, vedvarende tjeneste

Bestemmelserne herom er nu kommet (K. f. f. B.18-1963).

OFO's synspunkter i denne sag har i ho-

vedsagen ikke vundet gehør, selv om der i de endelige bestemmelser dog på visse områder er taget hensyn til OFO's indvendinger.

Sagen er af overordentlig stor betydning for flyvevåbnets officerer af linien, og ikke mindst for spørgsmålet om tilgang til flyvevåbnets officersskole.

OFO vil med opmærksomhed følge, hvor-



dan de nye bestemmelser for antagelse af officerer af reserven vil blive administreret.

### *Ødetillæget*

Ødetillæget (Godtgørelse for tjeneste på afsides beliggende steder) er det eneste område indenfor komplekset af »Ydelser uden for den faste lønning til personel i forsvarret«, der endnu ikke er gennemført.

Det er for så vidt ingen glædelig konstatering, idet loven herom er gældende fra 1. april 1961 og for flyvevåbnets vedkommende antagelig i praksis fra 1. april 1962.

Om ødetillæget er der i »den grønne betænkning«, der dannede grundlag for den i marts 1962 gennemførte »lov om ændringer i lov om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenestemænd« på side 30 og 31 bl. a. anført:

»Denne godtgørelse bør fastsættes under hensyn til samtlige forekommende omstændigheder, og det er udvalgets opfattelse, at man herved bl. a. må søge at undgå, at eventuel mangel på boliger på eller ved det militære område medfører, at tjenestemændene af den grund stilles væsentligt forskelligt i økonomisk henseende«.

Og videre:

»Udvalget finder, at de nærmere administrative bestemmelser bør formuleres således, at der er rimelig mulighed for at tage individuelle hensyn.

Udvalget finder anledning til vedrørende baggrunden for en fremtidig godtgørelse at anføre,

— at militære hensyn medfører, at militære etableringer ofte må placeres i afsides beliggende og tyndt bebyggede områder,

— at militære hensyn ofte taler imod, at der gennemføres boligbyggeri i normal nærhed af tjenestestedet, samt

— at militære tjenestemænd i langt højere grad end civilt personel uansøgt forflyttes.«

På grundlag af betænkningen blev loven for så vidt angår ødetillæget vedtaget i følgende form (se K.f.f. B.9-1962 pkt. 6 stk. 3):

»Forsvarsministeren bemyndiges til, efter forhandling med finansministeren, at yde en særlig godtgørelse til tjenestemænd i forsvarret, når disse over en længere periode må udføre tjeneste på afsides beliggende steder, og forholdene i øvrigt taler derfor.«

Forhandlingerne med ministerierne om de nærmere bestemmelser for ødetillæget har væsentligst koncentreret sig om transportudgifterne mellem tjenestested og bopæl samt om stedtillægssforskellen mellem tjenestested og bopæl.

OFO kan for den gode ordens skyld ikke være tilfreds med, at denne del af loven stadig ikke er ført ud i livet, og man forventer, at ministerierne snarest vil foranledige en iværksættelse, selv om beløbet for nogles vedkommende bliver mindre end det hidtil som »dobbelt husførelse« udbetalte.

### *Skattesagen vedrørende udkommandotillæg*

Som tidligere omtalt er sagen gennem OFO's juridiske konsulent forberedt til behandling i landsretten.

Landsskatteretten har endnu ikke — 9 måneder efter første sags indsendelse — afgjort nogen enkeltsag, og opfordringerne fra landsskatteretten til dokumenteret specifikation af afholdte udgifter i samme anledning kan fortsat ikke efterkommes.

OFO er interesseret i løbende at blive holdt underrettet om korrespondance mellem landsskatteretten og de enkelte medlemmer og modtager gerne (telefonisk) meddelelse herom.

### *Problemer i forbindelse med afsked for majorer*

Efter udnyttelse af normeringen pr. 1. maj 1963 har enhver kunnet konstatere, at problemerne i forbindelse med afskedigelser som majorer nødvendigvis må blive store i årene fremover.

OFO er meget opmærksom på dette problem og arbejder for at finde frem til forskellige måder, hvorpå eventuelle uheldige virkninger heraf kan afbødes.

#### *Meddelelse om forflyttelse*

OFO har påny gjort forestillinger overfor værnskommandoen om meddelelse om forflyttelse i rimelig tid, idet OFO må anse 3 måneders varsel som det minimale.

OFO mener ikke, at den godtgørelse, der kan gives ved et kortere varsel opvejer ulemperne herved.

#### *Andre verserende sager er bl. a.*

- Flyvetid som pensionsgivende faktor
- Administration af døgnstillæg og erstatningsfrihed
- Beværtervirksomhed indenfor forsvaret
- Intendanturofficerernes placering.

#### *Næste bestyrelsesmøde*

er planlagt til mandag den 19. august.

### **Oprettelse af sekretariat**

Organisationen har pr. 1. juli 1963 oprettet et sekretariat med adressen: Folehavehøj, Vedbæk. Sekretariatet varetager tillige det administrative arbejde med tidsskriftet »Flyvevåbnet«, herunder kartoteket over abonnenter m. v. Det er redaktionens håb, at den nærmeste fremtid hermed vil bringe en bedring i forskellige forhold, såsom forsendelse af bladet, korrekte gradsbetegnelser m. v., altsammen forhold, der har givet anledning til kritik, men som må henføres til — dette er ikke nogen undskyldning, men en forklaring — den manglende administrative hjælp for redaktøren, hvis arbejde tidligere har været noget af et one-man-show.

Medlemmer og abonnenter anmodes om i egen interesse at melde såvel privat som tjenstlig adresseændring til OFO-sekretær, Folehavehøj, Vedbæk.

Der har været rettet kritik mod forsen-

delsen af bladet til medlemmer, der er tjenstgørende i udlandet. Fremtidig vil denne forsendelse ske via sekretariatet sammen med bestyrelsesmødereferater o. l., og det vil forhåbentlig give en bedre service.

### **Honorering af artikler**

Antagne artikler vil fra og med dette nummer blive honoreret, idet bladets økonomi nu synes at kunne bære det. Forhåbentlig vil det medføre store udgifter for bladet!

### **Ændring af vedtægter for bladet**

Som følge af de ændrede opgaver, der er pålagt redaktionsudvalget, har bestyrelsen vedtaget at ændre vedtægternes pkt. 6 til:

»Bestyrelsen nedsætter et stående redaktionsudvalg bestående af redaktøren, OFO sekretær og kassereren som faste medlemmer plus 6 medlemmer udpeget — normalt for 2 år ad gangen — efter reglerne i lovens § 8 stk. 1 og under mulig hensyntagen til ligelig repræsentation fra afdelingerne.

Redaktionsudvalget er overfor OFO bestyrelse ansvarlig for, at de i nærværende vedtægter angivne bestemmelser efterleves.

Redaktionsudvalget bistår redaktøren i tilvejebringelsen af bladstof samt er ham behjælpelig i det øvrige samlede arbejde for bladet.«

Det sidste punktum i det gamle pkt. 6 udgår og henføres til pkt. 5.

Til medlemmernes orientering kan oplyses, at de hidtidige vedtægter for bladet findes trykt i blad nr. 1/1962.

### **En beklagelse . . .**

I det udsendte nyoptryk af OFO-love har sætternissen været på spil, idet man på sidste side (14) nederst efter XII § 33, stk. 2, læser:

»Tilføjelse til § 6 (vedtaget på repr. . . . etc. . . .)« Denne sætning er fejlagtigt medtaget.



# FLYVEVÅBNET



9. ÅRGANG

---

**Nr. 6**

**1963**

# C. W. S. Svineslagterier A/S

HERNING OG SKJERN

*JENS JENSENS EFTF.*  
VINHANDEL  
Grundlagt 1813  
ST. SCT. HANSGADE 1 . VIBORG

**Ballerup**  
**Blomsterforretning**

Telf. 97 00 68 . Stationsvej 26



Teknisk maskin- og olieforretning

Telefon 3 12 88 . Fjernskriver 9762 ab  
Aalborg



## FLYVESTATION VÆRLØSE

åbent hver torsdag kl. 11,30-13  
samt på lønudbetalingsdage kl. 10-15

Husk skatten går ned, - når De sparer op  
Tal med os om en  
»Spar-i-skat-konto«







# Flyvevåbnet

NR. 6

1963

Udgivet af  
ORGANISATIONEN AF  
FLYVEVÅBNETS OFFICERER

## INDHOLDSFORTEGNELSE

- Raketforsvaret
- Fra flyvningens historie
- OFO orientering
- Bogkronik

De synspunkter, der fremsættes i tidsskriftet, repræsenterer ikke nødvendigvis redaktionens — endsiges organisationens — anskuelser og meninger. men står for forfatterens egen regning.

Gengivelse af tidsskriftets indhold må ikke finde sted uden kildeangivelse.

Ansvarshavende redaktør:

(midlertidigt):

Major A. H. Dolleris, Træningskommandoen.

For at skabe størst mulig ro om fordelingen, bedes privatadresser så vidt muligt benyttet.

Adresseforandringer o. l. samt reklamationer over uregelmæssigheder vedrørende tilsendelsen anmeldes til OFO-sekretariat, Flyvestation Vedbæk, (01) 89 05 01, lokal 47.  
Redaktionen af nr. 6 — 1963 er afsluttet den 20. okt. 1963.

Trykt i  
Herlev Bogtrykkeri . 94 19 06  
(S. Valbjørn)

## Der var engang ...

Sådan begynder alle gode eventyr. Denne historie er nu hverken god eller et eventyr, men den grænser i hvert fald til at være »eventyrlig« —.

Der var engang et firma med mange ansatte — et firma, der var en god arbejdsplads, selvom det også havde sine mangler. Et særligt kendetegn var, at lederne altid kunne være sikre på, at hvis der var et arbejde, der skulle gøres færdigt, så blev det gjort uden skelen til, at tiden var inde til at holde fyraften.

En dag fandt ledelsen ud af, at det i andre firmaer var blevet sædvane at tilrettelægge arbejdsugen således, at man kunne holde lørdagen fri hver anden uge. Dette måtte også kunne gøres i vort firma ved at begynde tidligere hver dag, således at arbejdsugen blev af samme længde som tidligere, selv om hveranden lørdag holdtes fri.

Nyordningen blev i det store og hele hilst velkommen af hele personalet og faldt efterhånden pænt i leje, skønt en del af de ansatte ikke kunne udnytte ordningen som følge af deres specielle arbejde.

Omtrent samtidig besluttede ledelsen, at der fremtidig skulle ydes særlig betaling pr. døgn for det overarbejde, der var nødvendigt for firmaets drift. Denne betaling — som vi vil kalde døgnstillæg — kunne ydes i form af penge eller ved afspadsering. Alt sammen såre naturligt, sundt og godt —



men nu kommer det snedige, for man fandt nemlig ud af, at så kunne frilørdagene jo passende betragtes som afspadsring. Keine Hexerei — nur Behändigkeit.

Nu var det blot sådan, at ikke alle havde overarbejde, og de, der ikke havde det, kom derfor heller ikke til at betale andet for deres frilørdag, end de ekstra timer, der skulle arbejdes længere på de øvrige dage, medens de, der deltog i overarbejdet, både kom til at betale med længere daglig arbejdstid samt et døgnstillæg pr. frilørdag.

Og hvad har det så betydet i firmaets daglige arbejde? Svaret er kort og godt: Surhed og modvilje mod at arbejde længere end til normal fyraften, hvis man da ikke den pågældende dag har overarbejde, der kan berettige til døgnstillæg. At det tillige har betydet misundelse mellem »betalere« og »ikke-betalere« for frilørdagene er naturligt.

Denne historie har ingen »happy-end« endnu, men man må da håbe, at den får det, og at firmaets ledelse må indse, at som det er nu, er det uholdbart.

## Chr. Olsen & Meilgaard Mortensen

VODROFFS TVÆRGADE 6 . TELEFON HILDA \*3778

- \* Centralvarmeanlæg
- \* Fabrik anlæg
- \* Højtryksledninger
- \* Strålevarmeanlæg
- \* Sprinkler anlæg

SPRINKLERAFDELING: BREDGADE 20 . CENTRAL 7720 . (TIDLIGERE C. M. HESS)



# RAKET-

## forsvaret

### 1. Indledning.

Den 1. maj d. å. overgik en stor del af hærens luftværnsartilleriofficerer til flyvevåbnet og indrangeredes blandt kammeraterne her. Samtidig gik linieofficererne fra at være medlemmer af Fællesorganisationen af Officerer i Hæren til flyvevåbnets tilsvarende organisationer, og i nr. 4-1963 af »Flyvevåbnet« gav man disse nye medlemmer en uofficiel, men hjertevarm velkomst. Imidlertid ligger selve overførslen af NIKE-forsvaret jo noget længere tilbage, idet den som bekendt foregik den 1. juli 1962. I den forløbne tid — og til dels også forud for dette tidspunkt — har ikke så få af flyvevåbnets officerer, enten ved privat arrangerede besøg eller f. ex. som deltagere på kurser, stiftet bekendtskab med NIKE-eskadrellens organisation og virkemåde. For en meget stor del — vel nok langt den overvejende del — af flyvevåbnets officerer er dette emne imidlertid stadig en så godt som lukket bog, og »Flyvevåbnet« har derfor fundet det passende at bringe en kortfattet, almindelig introduktion til NIKE-forsvaret. For personer, der blot har beskæftiget sig noget med disse sager, vil det efterfølgende utvivlsomt forekomme trivielt; de pågældende bedes derfor hastigt blade videre.



Fig. 1. HERCULES på rampen.

### 2. Historie.

Uden at fordybe sig i årsagerne til det konventionelle luftværnsartilleris gradvise svigten overfor den ændrede lufttrussel under og efter krigen, og uden at henfalde i forundring over, at den danske hærs lette luftværnsartilleri i dag — 18 år efter krigens slutning — endnu er udrustet med våben, hvor bestemmelsen af målets kurs og hastighed og derigennem forholdevinklen er overladt til »pure guesswork«, kan vi indskrænke os til at fastslå, at overgangen fra et konventionelt (kanon-) luftværnsartilleri

til et system med styrede raketter nødvendigjordes af de moderne bombemaskiners forøgede hastigheder og operationshøjde, samt navnlig deres evne til manøvre under deres »bombing-run«, med andre ord, at den forudsætning, som det konventionelle luftværnsartilleri baserede sig på, nemlig »at målet bevæger sig på en retliniet kurs med konstant hastighed«, ikke længere var opfyldt.

a. *Problemet og dets løsning.*

Problemet bestod altså i at finde et våben, der kunne korrigere for målets variationer i kurs og hastighed, medens det bevægede sig gennem rummet mod målet. En i USA nedsat kommission nåede hurtigt til det resultat, at den gunstigste vej ville være et system med styrede raketter. Blandt de mange kendte styresystemer var der 3, der især forekom lovende, nemlig:

I. *Homing-systemet*, hvor raketten styres mod målet af elektromagnetiske påvirkninger eller ved tilbagekastning eller udstråling fra målet (f. ex. af lys, varme eller radar-energi). Systemet er kendt fra luft-til-luft raketten »Sidewinder«.

II. *Strålestyrings-systemet*, hvor raketten efter affyringen opfanges af en radarstråle, der peger mod (følger) målet. Uanset målets bevægelser bliver raketten i strålen og vil før eller senere ramme målet; systemet er bl. a. kendt fra den amerikanske flådes Terrier-raket.

III. *Kommandostyrings-systemet* (Command Guidance), som den amerikanske Army-kommission bestemte sig for, og efter hvilket NIKE AJAX blev konstrueret i slutningen af 40'erne.

b. *Kommandostyrings-systemet.*

Dette system baserer sig på, at en radar låser sig på raketten, allerede medens den befinder sig på rampen, og derefter følger den hele tiden på dens vej mod målet. En anden radar følger målet, og disse to rada-

rer sender løbende oplysninger om hhv. raketens og målets plads til en elektronregnemaskine (Computer eller korrektør). Korrektøren benytter disse informationer til at beregne det gunstigste træffepunkt og den gunstigste bane til dette punkt. Den udregner fortløbende, hvilke ordrer der skal sendes til raketten, for at den skal følge den beregnede bane, og sender via raketfølgeradaren disse styreordrer til raketten. Ændrer flyet sin kurs og/eller hastighed, beregner korrektøren et nyt træffepunkt og sender de dertil svarende ordrer til raketten.

Kommandostyrings-systemets jordelektronik er mere omfattende og kompliceret end de øvrige systemers (det omfatter ca. 1.500.000 enkelte dele). Til gengæld kan det elektroniske udstyr i forbrugsgodset (rakterne) stort set indskrænkes til en sender/modtager. En anden fordel ved systemet er, at raketterne altid affyres lodret eller næsten lodret, således at de meget hurtigt når op i de tynde luftlag; dette medfører — alt andet lige — at man kan opnå en langt større rækkevidde end med de øvrige systemer.

c. NIKE AJAX

AJAX-raketten, som blev resultatet af alle disse overvejelser, og som nævnt blev operativ i slutningen af 40'erne, var i stand til at nedskyde et enkelt fly på afstande op til ca. 50.000 yds. Imidlertid forøgedes bombemaskine-formationernes hastighed og manøvreevne, og omkring 1952 blev det klart, at AJAX-forsvaret alene ikke længere var tilstrækkeligt. Man havde brug for en raket, der på større afstande kunne ødelægge flere — eller hele formationer — af hurtige fly, der nærmede sig i stor højde. At modificere AJAX-raketten, så den kunne medføre en større (atom-) ladning, var på daværende tidspunkt ikke muligt, og man ønskede som sagt også en raket med større rækkevidde. Derimod fandt man, at AJAX systemets jordelektronik med relativt få



ændringer kunne modificeres derhen, at den kunne betjene såvel AJAX som den ny raket, der nu blev konstrueret, og som først fik navnet NIKE-B, senere NIKE HERCULES, og som var færdigudviklet i 1956 (operationsklar 1958).

Dette system, som benævntes NIKE UNIVERSAL, var det, som i slutningen af 50'erne blev tilbudt Danmark, og på hvilket danske officerer og mandskab modtog uddannelse i USA i 1958—59. I foråret 1960 var eskadrillerne opstillet i Danmark og meldt operationsklare til NATO.

### 3. Systemets data.

NIKE UNIVERSAL er i stand til at opdage mål på 250.000 yds. afstand og kan ødelægge formationer af fly, der bevæger sig med en groundspeed på 3600 km/t i højder på over 100.000 fod. Mål, der ikke bevæger sig med kurs direkte mod målfølgeradaren, kan engageres, selvom deres hastigheder overskrider 4000 km/t. Nedskydninger kan foretages på afstande udover 150.000 yds.

NIKE-eskadrillen er opdelt i to områder, a) et ildledeområde og b) et afskydningsområde, adskilt med mindst 1000 yds., bestemt af raketfølgeradarens vinkelfølgeløshastighed i elevation.

#### a. Ildledeområdet:

Dette område omfatter bl. a. en opfange- eller søgeradar (ACQ = Acquisition Radar), en raketfølgeradar (MTR = Missile Tracking Radar), en målfølgeradar (TTR — Target Tracking Radar) og en *korrektør* (Computer). Endvidere en *Battery Control Van* (heri findes betjeningspanel for ACQ samt batterikontrolofficerens (BCO) affyringspanel), og en *Radar Control Van* med betjeningspaneler for MTR og TTR.

#### b. Afskydningsområdet:

Omfatter en LCS (Launching Control Station) samt tre ens *afskydningssektioner*.

Hver sektion har et magasin med et antal raketter og et skinnedsystem, der fører fra magasinet til de tre *afskydningsramper*.

Sektionen har et armeret dækningsrum med et kontrolpanel, hvorfra raketten vælges til affyring, ramper eleveres og plongereres, glødespænding i raketten tilsluttes m. v.

De to områder er forbundet med permanente kabler til dataoverføring (se nedenfor). Ved kabelbrud kan eskadrillen dog fortsat fungere, så længe der blot eksisterer en telefon- eller radioforbindelse mellem områderne.

### 4. Forløbet af et typisk engagement.

Vi vil i det følgende tænke os, at alle forbindelser er intakte, at eskadrillen er under kontrol af SAMOC (Surface-to-Air Missile Operation Center), eskadrillen har modtaget ordren: »Klar til kamp. Luftmål!« og har fået udpeget et mål at engagere. Denne udpegning sker fra SAMOC normalt elektronisk, men kan også ske telefonisk eller pr. radio i polære koordinater. Når målet er kommet indenfor en afstand af 250.000 yds., finder BCO målet på søgeradarens skærm og beordrer søgeoperatøren til at »gå på« målet. Det sker ved, at denne elektronisk lægger en lysende afstandscirkel og azimuthlinie ind over målet. Herved stilles der automatisk oplysninger om målets azimuth og afstand til rådighed for TTR, altså målfølgeradaren (fig. 2: Designated target azimuth and range information).

TTR fanger derefter målet ved at søge i elevation i den opgivne azimuth og afstand, indtil målet dukker op »som et pip på skopet«. TTR går nu straks i automatisk følgning, og forsyner herefter fortløbende

korrektøren med nøjagtige oplysninger om målets position. Samtidig tændes hos BCO en lampe mærket »TARGET TRACKED«.

På dette grundlag beregner korrektøren løbende et forventet træffepunkt. Nordvinklen til det forventede træffepunkt sendes som en PRESET GYRO AZIMUTH til den til affyring udpegede raket, hvorved raketens gyro til stadighed bringes til at pege mod det forventede træffepunkt.

Samtidig med at målet opfanges og overføres til TTR, sker der i afskydningsområdet følgende: Ved hjælp af et dertil

indrettet instrument foretages en vandrespændingsprøve på det stik, hvortil raketens affyringskabel skal forbindes til rampen; dette for at sikre, at der ikke i rampe og skinnesystem forefindes statisk elektricitet i så store mængder, at det kan virke som en affyringsordre, når kablet forbindes, med deraf følgende »horizontal launch« af raketten.

Viser vandrespændingsprøverne korrekt udslag, forbindes kablerne, visse sikkerhedsflag fjernes fra rakterne, ramperne eleveres, glødespændingen i rakternes sty-

*fortsættes side 11*

## FRA FLYVNINGENS HISTORIE

Redaktionen af »Flyvevåbnet« har ment, at en af bladets opgaver må være at udgøre et forum for dansk militærflyvnings historie. Vel vidende, at det er en stor og krævende opgave, som redaktionen ikke kan løse alene, vil vi nu vove springet og starte, idet vi foreløbig har tænkt på følgende retningslinier og opdeling i rubrikker:

1. De fire midtersider forbeholdes dette stof. Siderne nummereres fortløbende uden hensyn til øvrige sider, således at interesserede kan samle dem særskilt.

2. Følgende rubrikker oprettes:

(a) »Caterpillar«, der skal indeholde beretninger om heldigt gennemførte faldskærmsudspring i stil med afsnittet i Clauson Kaas' bog »Danske flyvere på vingerne«. Perioden 1940—1945 håbes dækket gennem bidrag fra blandt andet tidligere RAF-piloter, navigatører o. l. og fra danske piloter m. v. fra eskadrillen i Sverige.

(b) »Gamle fly«, der skal indeholde beskrivelser, tegninger, fotos, data m. v. for militære fly fra Danmark.

(c) »Der var engang —«, som skal stå åben for kroniker om flyvere, flyvning, episoder, hændelser m. v., også for andet personel end det flyvende.

Redaktionen ville gerne, om disse få ord måtte bidrage til at vække alle gode kræfter (og penne) til dette formål og vil gerne tilsige hjælp og støtte til udformning af bidrag, som man ikke selv mener sig i stand til at prente. Chefen for Flyvevåbnet har givet tilladelse til at anvende kildemateriale i form af havarirapporter m. v. til brug for »Caterpillar«, og spalterne vil være åbne for enhver i og uden for flyvevåbnets rækker, som har stof af flyvehistorisk interesse.

Det første forsøg gøres i dette nummer — og ihukommende, at al begyndelse er svær, opfordres enhver til at fatte pennen og være med til at bære ved til bålet, så det ikke skal slukkes, men stedse flamme klart og højt.



# FRA FLYVNINGENS HISTORIE

## DER VAR ENGANG . .

Denne rubrik vil stå åben for løst og fast om dansk militærflyvning, krøniker om flyvere, flyvning, episoder, hændelser osv. for alt personel i flyvevåbnet, alt med henblik på at »spinde en ende« om vort flyvevåben før og nu. Hvor mange herlige beretninger har vi ikke hver især hørt fortalt i tidens løb om dette eller hint? Ville det ikke være synd, om de skulle gå tabt for eftertiden? At redaktionen af historisk interesse helst ser »facts« er indlysende, men der skal — og vil — også være plads for en god historie, selv om dens enkeltheder måske ikke helt ville kunne stå for en kritisk efterprøvelse —.

## GAMLE FLY

Der er sikkert mange af vore unge piloter og flyvevåbnets personel i det hele taget, som ikke kender de fly, som tidligere har været anvendt i dansk militærflyvning. Denne rubrik skal derfor stå åben for beskrivelser, tegninger, fotos, data m. v. for alle danske, militære fly, gerne suppleret med personlige beretninger fra de mænd, der har fløjet dem.

## CATERPILLAR

I denne rubrik vil vi bringe beretninger om flyvende personel, der i tiden siden faldskærmens indførelse i dansk militærflyvning har reddet livet, uanset om faldskærmen har været af Irving-fabrikat (dette firma introducerede en erindringsnål af guld, forestillende en caterpillar), eller har været af natursilke, kunstsilke eller andre kunststoffer.

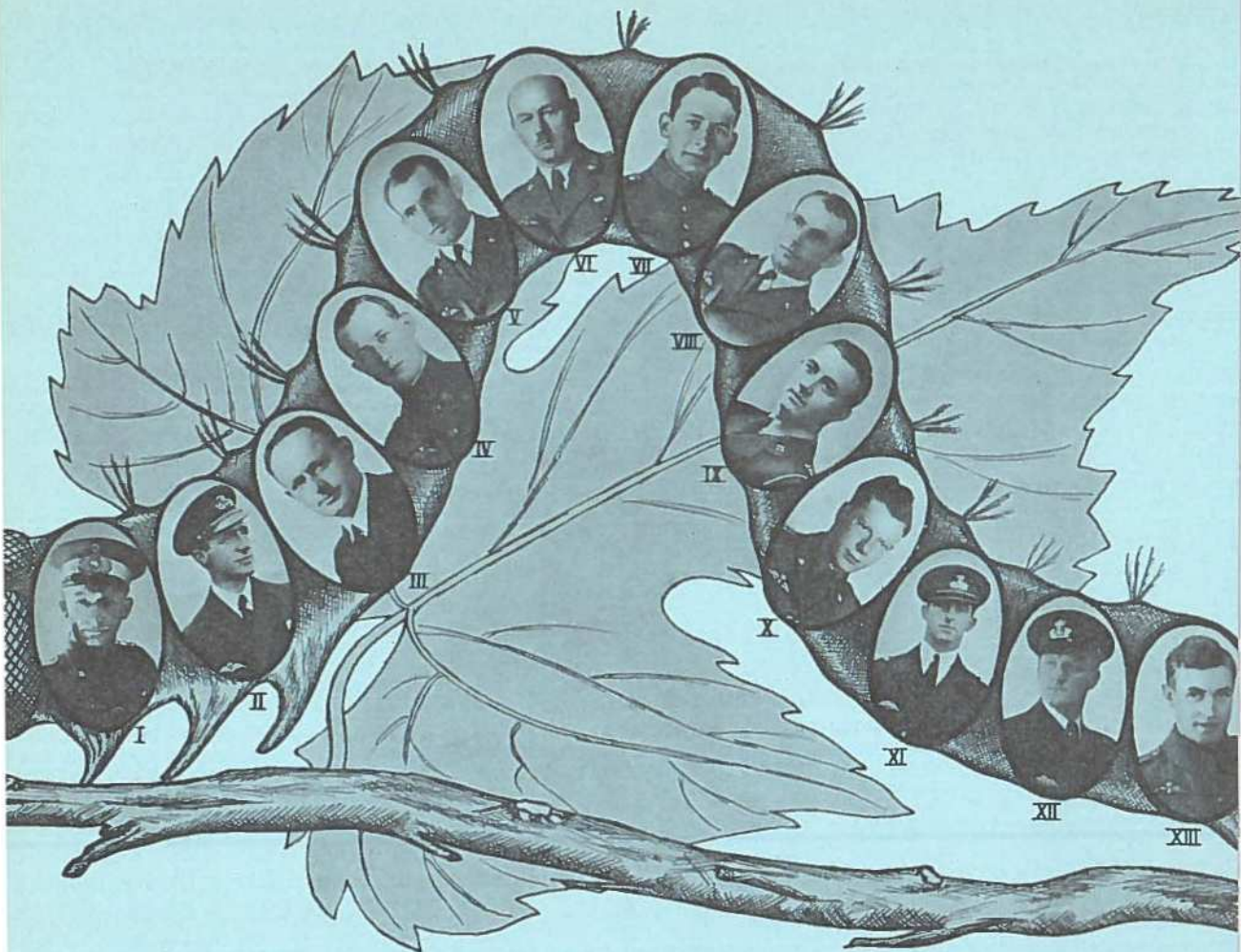
Caterpillar er det latinske navn på silkesommerfuglens larve, af hvis cocon natur-silken udvindes, og som selv redder livet ved at spinde en silkestråd efter sig, når den falder fra et blad eller en gren. Dette materiale, som er let og stærkt, blev anvendt til de første faldskærme og var i mange år en-rådende, indtil kunstsilke og nylon overtog denne vigtige rolle. Caterpillar-klubben er stiftet af opfinderen af den amerikanske Irving-faldskærm. Medlemsskab af klubben indtræder automatisk, når flyvere eller passagerer har reddet livet ved udspring med en Irving-faldskærm.

## Caterpillar-klubben

I bogen »Danske Flyvere på Vingerne« (Gyldendalske Boghandel, Nordisk Forlag, 1943) har forfatteren, løjtnant Knud Clauson Kaas, haft den brillante idé at behandle faldskærmsudspring, der har medført medlemsskab af Caterpillar-klubben. »Flyvevåbnet« bringer her fra omhandlede bog listen over de 13 tilfælde fra perioden 1927—1941 fra såvel Hærens Flyvertropper som Søværnets Flyvevæsen, og som gav klubben 12 danske medlemmer, idet en var ganganger.

I denne forbindelse vil redaktionen meget gerne i forbindelse med efterkrigs-medlemmer, således at den »officielle« beretning kan udbygges med en personlig skildring af det passerede. Medlemmer af Caterpillar-klubben kan derfor i den kommende tid forvente at modtage udkast til beretningen om den hændelse, der medførte, at »Flyvevåbnet« bringer historien, og redaktionen håber så på velvillig støtte til at fuldkommengør beretningen. I denne forbindelse vil vi også gerne bede om et billede, idet det som





- |                |  |                |                                    |
|----------------|--|----------------|------------------------------------|
| I 30/6 1927    | Oberstløjtnant H. L. V. Bjarkov.           | IX 5/8 1936    | Løjtnant Fritz Rasmussen.          |
| II 29/6 1928   | Orlogskaptajn J. H. Harms.                 | X 5/8 1936     | Løjtnant A. H. Jørgensen.          |
| III 22/11 1933 | Luftkaptajn, flyverløjtnant I. P. Toxholm. | XI 9/6 1938    | Kaptajnløjtnant A. A. Pontoppidan. |
| IV 11/8 1934   | Flyveleder, sekondløjtnant H. Wolff.       | XII 17/2 1939  | Kaptajnløjtnant J. J. Ulrich.      |
| V 11/8 1934    | Løjtnant L. M. S. Jacobsen.                | XIII 29/2 1941 | Sekondløjtnant P. B. Christensen.  |
| VI 18/8 1935   | Oberstløjtnant C. C. Larsen.               |                |                                    |
| VII 20/8 1935  | Løjtnant N. Klinkby-Petersen.              |                |                                    |
| VIII 20/8 1935 | Løjtnant L. M. S. Jacobsen (2. gang).      |                |                                    |

Listen vil i de følgende numre blive kompletteret med efterkrigstidens tilfælde, idet »Flyvevåbnet«, som allerede omtalt, har opnået Chefen for Flyvevåbnet's velvillige tilsgagn om at måtte anvende de foreliggende havarirapporter som grundlag for beretningerne om faldskærmsudspring.



nævnt er tanken at fortsætte den Clauson Kaas'ske perlekæde til een hel orm (eller larve) — Caterpillar'en.

»Flyvevåbnet« opfordrer herved enhver til at henlede redaktionens opmærksomhed på tilfælde, som måtte have undgået vor opmærksomhed. Dette gælder især krigstidsperioden (såvel tilfælde fra RAF og brigaden i Sverige som andet steds), hvorfra

der ikke foreligger almindelig tilgængeligt stof.

For den, der måske ikke er kendt med klubemblemet, bringer vi her et billede af det, velvilligst udlånt af Nordisk Forlag.



---

## *Himmeldyr i luftfartens spæde barndom . . .*

Eksperimenterne med at sende levende dyr ud i verdensrummet vakte, før det lykkedes mennesket at gøre turen, berettiget opsigt. Reaktionen var forskelligartede og udløste følelser lige fra harme til forundring over, at hunde, aber og mus skulle blive de første jordiske væsener, der nåede ud i rummet.

Det er dog sket før i historiens løb, at mennesket har ladet dyret afprøve nye opfinders stabilitet, før det selv satte livet ind, hvis man da ikke fremviste sådanne eksperimenter som rene folkeforlystelser.

Det kan vel heller ikke undre nogen, at det blev tre dyr, der som de første skulle stige op med et luftfartøj. Den sensation, Mongolfier vakte, da han i slutningen af 1700 tallet opsendte en varmluftballon fra Annanay i Frankrig, kan udmærket sammenlignes med den forbavelse, opsendelsen af den første satellit udløste hos vor tids mennesker.

Ballonen var imidlertid ubemandet, og da naturvidenskabsmanden Pilatre de Rozier luftede sine planer om at blive det første menneske, der gik til vejrs, nedlagde Ludvig XVI øjeblikkeligt forbud mod virkeliggørelsen af sådanne ideer. Da han dog var interesseret i dette tidens nye legetøj,

foreslog han, at man lod dyr foretage den første luftrejse, for at man på dem ville kunne konstatere de utvivlsomme meget skadelige følger af et ophold i så store højder, hvor intet levende væsen havde været, og hvor man sikkert ikke kunne drage ånde.

Pilatre de Rozier protesterede harmfuldt over, at hvad han kaldte »et par lumpne dyr« skulle gå før mennesket, men hans indsigelser hjalp ikke. Nogen tid efter opsendtes fra Versailles en ballon medførende en kasse med et får, en and og en hane, der således blev verdens første luftpassagerer. Da luftturen syntes at have bekommet dem godt, banede de på den måde vejen for en kongelig tilladelse, der omsider gjorde det muligt for Pilatre de Rozier at foretage en ballonfart.

Senere blev luftskipper Blanchard de Roziers alvorligste konkurrent, berømt ved at foretage opstigninger, under hvilke han lod en hund falde ned med faldskærm. Noget sådant havde mennesket endnu ikke selv turdet prøve fra de relativt store højder.

Senere, da ballonopstigninger blev mere almindelige, fandt man på mange kuriøse dyreforsøg, der i mange tilfælde kun var det reneste gøgl, som når luftskipper Testu



Brissys lod bygge en slags gulv under ballonen, på hvilket han steg til vejrs ridende på en hest, hvad der jo ikke var ganske ufarligt. En anden luftskipper forbedrede dette nummer således, at han steg til vejrsiddende i en vogn med et forspand på fire heste.

Andre luftskippere, som den bekendte professor Robertson fra Moskva, foretog derimod eksperimenter af mere videnskabelig art. Professoren forsøgte således at måle reaktionerne hos duer, der blev sluppet løs i 23.000 fods højde.

Her i Danmark, hvor vi jo var ret tidligt med, når det gjaldt opsendelse af luftballoner, bekendtgjorde skuespiller Urberg i 1786, at han fra eksercerpladsen i København ville sende et levende menneske til vejrs. Der er ikke noget at sige til, at det blev en kæmpensation. Folk strømmede til for at sikre sig nogle af de dyre billetter til opvisningen, på hvilken selveste kongefamilien bærede arrangøren med deres nærværelse.

De indledende forsøg med opsendelse af små ubemandede balloner, der til folks store forundring forsvandt i skyerne, vakte stort bifald. Endelig kom turen til en stor ballon, der målte tolv fod i diameter, og som skulle medføre et menneske. Publikum holdtes lidt på afstand, mens det store papirhylster, anbragt over et flammende bål, langsomt fyldtes med varm luft. Så endelig hængtes en kurveflettet gondol under ballonen, der var tøjret med svære reb. På bunden lå noget, man kun utydeligt kunne skimte, som værende et menneskeligt væsen. Imidlertid var uheldet ude, så der gik ild i ballonen, der brændende fløj hen over hovederne på tilskuerne, der rædselsslagne fløj til alle sider.

Ved samme lejlighed afsløredes det, at passageren enten var en tøjdukke eller en

kat, hvorved skuespilleren mistede kongens bevågenhed. Imidlertid forsøgte han sig året efter og erklærede denne gang, at det nu skulle være alvor med at sende et levende menneske op. Trods en naturlig skepsis var københavnernes sensationstrang dog så stor, at Urberg tjente en formue på billetsalget. Desværre opdagede tilskuerne ved opvisningen hurtigt, at passageren var — en levende kat, der absolut ikke var indstillet på at foretage nogen luftrejse, hvorfor den ikke ville lade sig fastbinde i gondolen men bed og kradsede den lidt perplekse skuespiller, der omsider blødende og forkradset måtte lade kat være kat og i stedet tage til takke med en hane i bur. Nogen større lufttur fik den nu ikke, da ballonen efter at have hævet sig nogle meter faldt ned, fordi nogen af ondskab havde skåret huller i ballonhylstret.

De rasende tilskuere krævede Urberg til ansvar for bedrageriet, men det lykkedes ham at flygte ad en bagudgang med penge-kassen i behold. Alligevel havde han nået et slags resultat, da hanen som det første væsen her i landet var kommet ud på en flyvetur, hvor kort den end var.

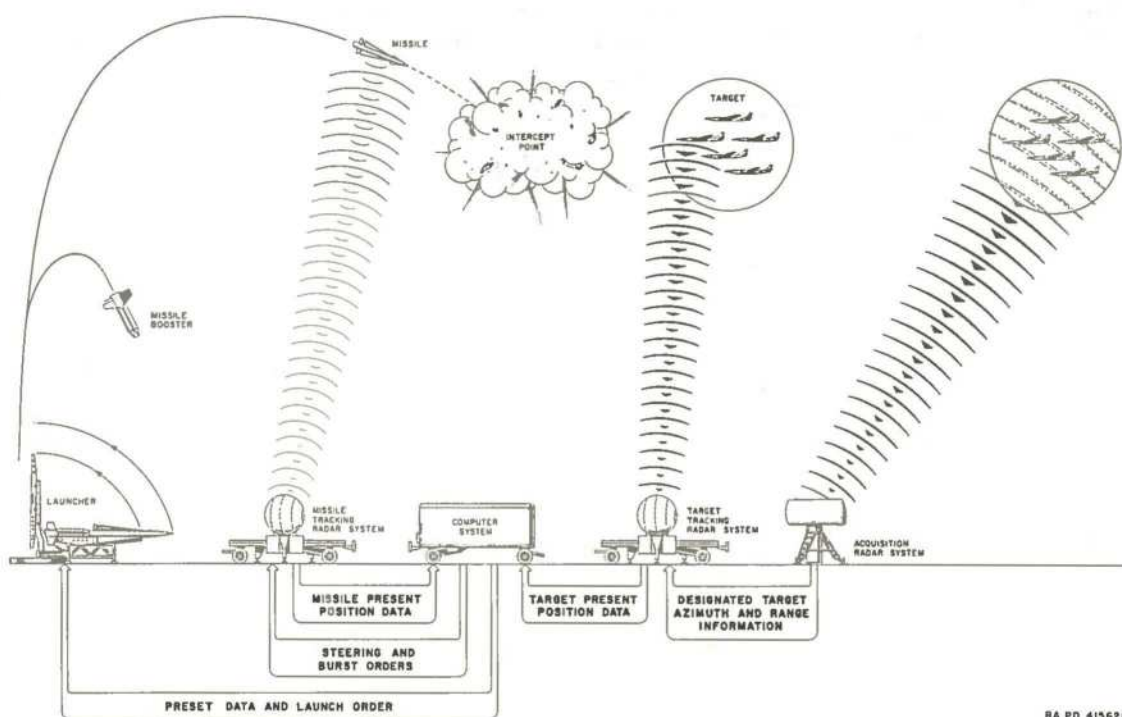
Senere skulle den kongelige aeronaut Peter Colding opsende ubemandede balloner, fra hvilke han ved en særlig anordning kunne udløse små faldskærme, der dalede ned med kaniner, hunde, killinger og grise til stor fornøjelse for tilskuerne, der aldrig havde oplevet noget så fantastisk.

Naturligvis forekommer disse tildragelser os temmelig groteske, men de var dog forløbere for den moderne lufttrafik, og det er muligt, at man en gang i en fjern fremtid vil se på samme måde på vor tids raketter med dyrepassagerer til verdensrummet.

*Chris Parø.*







RA PD 415626

Fig. 2. Skematisk NIKE-engagement.

reenheder tilsluttes m. v., og afskydningsområdet melder »klar til rød status«.

Hvis alle andre komponenter er klar, drejer BCO en kontakt til »RED«; herved tændes en rød signallampe i alle vogne, tegnet på at affyring er umiddelbart forestående.

Samtidig drejer MTR (raketfølgeradaren) automatisk ind på den raket, der er valgt til affyring, sender et signal til raketten og får svar tilbage; dette tilbagesvar tænder hos BCO en lampe mærket »MISSILE TRACKED«.

Er målet fjendtligt, tændes endvidere en lampe mærket »FOE«. Korrektøren har nu alt det, den skal bruge til at regne med, og den tænder derfor automatisk en »READY-TO-FIRE«-lampe hos BCO.

Foran BCO findes to plote-tavler (landkort), hvorpå to penne løbende viser målets og det forventede træffepunkts placering.

Ved at overvåge disse tavler afgør BCO det gunstigste tidspunkt for affyring, hvorefter han påvirker »FIRE«-kontakten. Herved sluttes strømmen, der tænder rakettenes første trin (Nederste del på fig. 1).

I løbet af 3,3 sek., bringer dette raketten op i en højde af 3500 fod; så er første trin udbrændt og falder til jorden; samtidig starter selve rakettenes motor (Sustaineren), raketten drejer om sin længdeakse, indtil undersiden vender mod det forventede træffepunkt; når denne såkaldte rullestabilisering er afsluttet, modtager raketten en dyk-ordre, der bringer den bort fra dens hidtil lodrette stigning til en omtrentlig vandret kurs med næsen vendende mod træffepunktet.

Korrektøren overtager nu fuldstændig styringen af raketten, uanset hvilke ændringer målet foretager i kurs og hastighed, vil korrektøren beregne de dertil svarende styreordrer og sende dem via MTR til

raketten (fig. 2: Steering). Kort før mødet mellem raket og mål sender korrektøren en sprængordre til raketten, således afpasset, at sprængmønstret omslutter målet på den mest effektive måde.

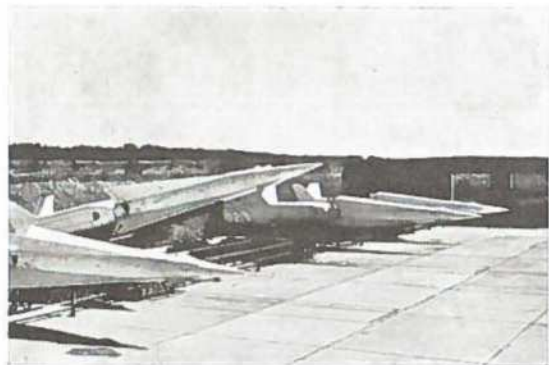


Fig. 3. HERCULES klar til affyring.

Såsnart sprængningen er sket, drejer MTR tilbage og »låser sig« på den næst valgte raket i afskydningsområdet; denne kan derefter affyres på få sekunder.

## 5. Rakterne.

NIKE UNIVERSAL systemets »ammunition« er som nævnt AJAX- og HERCULES-rakter. Begge er to-trins rakter, og de skal kort beskrives i det følgende:

### a. AJAX:

AJAX-raketens to trin har tilsammen en længde på ca. 10 m og vejer sammenlagt 2400 pounds.

Første trin (Boosteren) er en krudtraket, andet trin drives frem af en raketmotor, hvori FUEL M3 (Jet Petroleum tilsat usymmetrisk Dimethyl Hydrazine) blandes med et iltningmiddel (RFNA = Red Fuming Nitric Acid).

Raketten når en maximalhastighed på Mach 2,8.

AJAX er af såkaldt »canard configuration«, dvs. at dens Pitch- og Yaw-ror er anbragt fortil, medens de bagtil anbragte ror anvendes til at frembringe Roll.

### b. HERCULES:

Raketens to trin har, når de er samlet, en længde på 13 m.

Totalvægten er 10.600 pounds.

Første trin består af fire stk. AJAX-boostere, samlet med fairings og en thrust structure og forsynet med fire finner. Andet trin er en raketmotor med fast brændstof.

Raketten opnår en hastighed på Mach 3,4. HERCULES har kun et sæt ror, såkaldte elevons, som er anbragt bagtil, og som tager sig af både Pitch, Yaw og Roll.

Begge rakter bygges af Douglas Aircraft Corp., og Western Electric er ansvarlig for jordelektronikken.

## 6. Systemets andre muligheder.

a. Det er tidligere nævnt, at uanset målets anflyvningsretning og -højde, bliver raketten altid afskudt lodret eller næsten lodret. Det er også omtalt, at dette normalt er en fordel, idet raketten hurtigt kommer og i de tynde luftlag. I visse tilfælde, nemlig ved lavtgående mål, og især når disse befinder sig nær eskadrillen, ønsker man imidlertid ret hurtigt at få raketten til at flyve nedad igen. Der er derfor åbnet mulighed for BCO til — ved simpel påvirkning af en kontakt — at vælge »Low-Altitude Mission«. Forberedelserne til affyring er uændrede, men efter affyring følger raketten en stige-dykke-bane, og da man ikke er interesseret i at udnytte raketens rækkevidde og tophastighed helt ud, indskydes der en forsinkelse på 9 sek. fra udbrænding af første trin til start af andet trins sustainer-motor. I denne tid taber raketten hastighed, hvad der gør det muligt at give den et skarpere dyk. For at opnå den særlige bane beregner korrektøren først et DISPLACED AIMING POINT beliggende over målet i en højde og afstand bestemt af TTR's oplysninger om målet.



Raketten styres først mod dette punkt, og når korrektøren beregner, at den flyvetid, der er tilbage til dette punkt, er lig med den tid, det vil tage raketten at dykke ned til det egentlige mål, sender den en FINAL DIVE ORDER til raketten, således at raketten nu dykker mod det forventede træffepunkt. Korrektøren bevarer kontrollen over raketten, sender de nødvendige styreordrer og sender sprængkommando, når raketten befinder sig umiddelbart over målet.

- b. Da den oprindelige AJAX-jordelektronik blev modificeret til også at kunne betjene HERCULES, fandt man, at man uden at kompromittere hovedopgaven: bekæmpelse af luftmål, også kunne udstyre systemet med evne til at ødelægge jordmål, uden at dette ville koste væsentlig extra. »Surface-to-Surface Mission«: I jordmålsopgaven, hvortil kun HERCULES anvendes, og hvor rækkevidden er endnu større end mod luftmål, benyttes enten B-XL (stor atomladning) eller B-XS (lille atomladning). I jordmålsopgaven anvendes søgeradaren ikke, da målets plads er kendt. Afstand, azimuth og elevation indlægges manuelt i TTR, der således sender konstante oplysninger til korrektøren. Dennes opgave svarer til det normale engagement, bortset fra, at raketbanen manuelt indlægges i den, således at raketten styres mod et punkt i rummet over det ønskede træffepunkt. Når raketten når dette referencepunkt, sender korrektøren en dyk-ordre, som får raketten til at nærme sig målet vertikalt. Når raketten er så tæt ved jorden, at MTR på grund af jordkrumningen ikke længere kan følge den, sender korrektøren en sprængordre. Denne ordre får imidlertid ikke atomladningen til at detonere, men effektuerer et »guidance cut-off« ved at slukke for styreenhedens modtager; endvidere armerer ordren et forud indstillet, barometrisk styret brandrør, samt får raketten til at rulle

180° om sin længdeakse for at kompensere for, at denne ved guidance cut-off måtte have haft en mindre, utilsigtet hældning. Raketten falder herefter lodret nedad, indtil barometer-brandrøret får atomladningen til at detonere i den ønskede højde over målet.

Det er en ganske enkel sag at indlægge de beregnede jordmålsdata i HERCULES-systemet. Forsøg afholdt på Fort Bliss, Texas, har vist, at tiden, det tager at omstille eskadrillen til jordmålsskydning, ikke overstiger 5 min.; det vil med andre ord sige, at vi her har et våben, som (potentielt) er i stand til med stor nøjagtighed og på afstande over 150 km at aflevere en atombombe på et pludseligt opdukkende mål (f. ex. en luftlandsætning).

Medens eskadrillen er optaget af jordmålsopgaven, fortsætter søgeradaren afsøgningen af luftrummet. Skulle det vise sig nødvendigt, kan eskadrillen hurtigt vende tilbage til sin luftforsvarsopgave.

## 7. Fremtiden.

Som omtalt afskydes NIKE-raketterne altid lodret. Ved »Low-Altitude«-proceduren kan de ganske vist relativt hurtigt bringes ned i lave højder til engagement af lavtflyvende mål, men det kan ikke nægtes, at vi her berører NIKE-systemets svageste punkt. Systemet er konstrueret til på stor afstand at bekæmpe formationer af højtgående, hurtige fly, og det er også denne opgave, man har forfulgt ved videreudviklingen »Improved HERCULES« og HIPAR (High Power Acquisition Radar), hvor målopfangningen sker helt ude på 400.000 yds. afstand. Fly, der bevæger sig lige hen over »dørken« er faktisk ikke føde for NIKE-systemet, og vi må se i øjnene, at vi idag ikke har noget virkelig effektivt forsvar mod denne trussel.

Men hjælp er på vej! Personel er allerede afrejst til uddannelse i USA, og i begyndelsen af 1965 kan vi påregne at have opstillet de første HAWK-eskadriller herhjemme. HAWK (som siges at stå for Homing-All-the-Way-Killer) er specielt beregnet på bekæmpelse af lavtflyvende mål (helt ned til 15 fod) og benytter det semi-aktive Homing-princip. Det vil sige, at en på jorden anbragt »belysningsradar« bestråler målet med radar-energi, som reflekteres fra målet og opfanges af raketten, som »homer« mod kilden for denne refleksion. Systemet betjener sig iøvrigt af CW\*)-radar, og undgår således pulsradares begrænsning i de

lave højder, nemlig ground clutter's mulighed for at skjule målekkøerne.

HAWK er en dobbelt-trins raket med fast brændstof, rækkevidden er 30-50 km, hastigheden omkring Mach 2,6 og raketens vægt ca. 500 kg. Systemet er i høj grad mobilt; afskydningen sker fra en rampe på hjul; rampen optager tre HAWK raketter og kan meget hurtigt genlades fra et bæltedrevet LOADER. Når dette supplement til NIKE-systemet bliver operationelt, kan vi uden overdrivelse sige, at vi luftværnsraketmæssigt er dækket ind fra »top til tå«.

DJØ



Affyring af »HERCULES«

\*) CW: Continuous Wave, et radarsystem, der baserer sig på ændringer i den reflekterede energis frekvens. Når radarenergi kastes tilbage fra et stationært objekt, ændres frekvensen ikke, det modsatte er tilfældet ved bevægelige genstande. Kun ændringer i frekvens aftegnes på CW-radarens scope; med andre ord: Ground clutter elimineres, og kun de bevægelige mål ses på scopet.



# OFO - ORIENTERING ☆ ☆ ☆

OFO bestyrelse afholdt ordinært møde d. 23. sept. 1963.

De sager, der behandlede, er for største delen sager, der går igen fra møde til møde.

OFO kan kun beklage, at en række meget væsentlige sager trækker i langdrag, og at deres behandling tager så lang tid, at det ofte er til væsentlig gene for medlemmerne.

Af sådanne fortløbende sager kan nævnes:

- Skattesagen vedrørende udkommandotillæg.
- Ødetillægsordningen.
- Beskatning af militærtillæg.
- Erstatningsfrihedsordningen.
- Problemer i forbindelse med afskedigelse som major.
- Intendanturofficerernes indplacering i flyvevåbnet.

*Skattesagen* indeholder af nyt kun, at landsskatteretten har afgjort enkelte sager i en for medlemmerne gunstig retning.

OFOs juridiske konsulent vil nu anvende også disse afgørelser i sit oplæg og over for landsretten.

*Ødetillægssagen* må nu anses for at være nær sin afgørelse.

De militære organisationer har den 23. sept. 1963 afleveret deres bemærkninger til ministeriets udkast.

*Problemer i forbindelse med afsked som major* ved det fyldte 52. år må anses for at blive presserende for et stigende antal majorer i de kommende år.

OFO vil nu søge disse problemer belyst både ved henvendelse til værnskommandoen

og ved et samarbejde med de to andre værns officersorganisationer, der har tilsvarende problemer.

*Flyvevåbnets intendanturofficerer* er trods forudsætningerne i forsvarsloven fortsat placeret i det fælles korps og ikke som hørende til flyvevåbnet.

Dette har — specielt i forbindelse med indrangeringen pr. 1. maj 1963 — givet intendanturofficererne i flyvevåbnet en uheldig advancementsmæssig placering. OFO har i årenes løb ført forhandlinger med ministeriet om sagen og har nu i et sammenfattende oplæg til ministeriet påny rejst sagen for at opnå en forhandling om en endelig løsning af dette problem.

## *Andre sager*

- Flyttesagen.
- Forslag til anbringelse af OFOs formue.
- For sent varsel ved forflyttelse.
- Funktionsvederlag.
- Beværtervirksomhed.
- Grader for visse chefstillinger.

## *Næste møde*

afholdtes den 31. oktober 1963 på flyvestation Karup.

## *Nye medlemmer:*

- OL C. Bonde
- MJ J. E. Foged
- KN P. V. Olters.

## *Tilbageblik:*

Fra »Beretning om OFO virksomhed i 1958« tillader vi os at citere:

»14. *Uniformsudvalget*

OFO har henledt uniformsudvalgets opmærksomhed på, at der blandt medlem-

merne fremdeles hersker en vis misstemning på grund af den tilsyneladende sendrægtighed, som det fra adskillige sider er kommet til udtryk på den baggrund, at mere end 5 år er hengået uden egentlige resultater.«

Der er nu hengået yderligere fem år, og bortset fra, at uniformsudvalget har afgivet betænkning, og at der er indført nye knapper og regnfrakke samt givet tilladelse til 76-feltet til battle-dress i kamgarn, kan status vist ikke siges at være meget anderledes i dag. At den omtalte misstemning skulle være blevet mindre er vel ikke sandsynligt. — Den er måske i stedet erstattet med total håbløshed overfor spørgsmålet om resultater. Det har i de sidste 10 år været et fast spørgsmål på repræsentantskabsmøderne — og det bliver det jo nok også fremover . . . .

*OFO sekretariat:*

Vi erindrer om *adressen:*

OFO SEKRETARIAT  
FLYVESTATION VEDBÆK  
VEDBÆK

(01) 89 05 01 lokal 47

*Organisationens forretningsfører:*

Fru J. E. Nielsen

*Kontortid:*

Mandag — Onsdag — Fredag  
0900—1500



BOG KRONIK

» *The Wright brothers* «

Forfatter: C. H. Gibbs. Smith

Forlag: Science Museum

Pris: 2 sh. 6 d.

Sider: 32.

Gibbs. Smith har i denne lille bog sammen med Science Museum givet en særdeles klar, næsten summarisk oversigt over brødrene Wrights virke inden for flyvningen fra 1899—1911.

Bogen er rigt smykket med billeder af samtlige modeller og flytyper fra ovennævnte periode.

Lilienthal's død i 1896 betød en standsning af de flyvemæssige forsøg i Europa. I 1902 begyndte brødrene forsøg med svæveplaner i USA — disse forsøg skulle gøre det muligt at konstruere et motordrevet fly, samt — og ikke mindst — at styre det. En god beskrivelse af »warping«, hvorved flyet kunne krænges, er givet, ligesom vanskelighederne med at komme motordrevet i luften klart fremgår, idet man først måtte fremstille såvel en motor (12 hk) som propeller, der iøvrigt blev placeret bagudvendt og kontraroterende ved hjælp af et simpelt kædetræk.

Ved så at sige samtlige flyvninger anvendtes en slags katapultstart, og flyene var kun udstyret med meder, ligesom alle de første flyvninger blev udført af piloten i liggende stilling.

Bogen er belærende og velskrevet; forfatteren lægger ikke skjul på, at brødrenes største vanskelighed og det mest uhensigtsmæssige ved deres fly var den manglende stabilitet.

ABI



## »Atlantpagten og Danmark«

(243 sider)

Den lille bog, der er udgivet af Atlant-sammenslutningen (»Pindsvinet«, De ved), er skrevet af Erik Reske-Nielsen og General E. Kragh, idet førstnævnte tager sig af de hovedsageligt politiske, medens den sidstnævnte tager sig af de hovedsageligt militære afsnit. Forfatterne tager i indledningen højde for, at afsnittene er skrevet uafhængigt af hinanden, og at der derfor kan være fremsat afvigende synspunkter. Dette forbehold er for så vidt overflødig, som bogens afsnit stort set betegner en overensstemmende linie, således at man faktisk ikke ved læsningen skænker det en tanke, at det ikke er samme forfatter, der er ophavsmand til det hele.

Bogen er en à jourført og delvis omarbejdet udgave af den af de to forfattere i 1957 udsendte bog med samme titel; og det må vel også indrømmes, at det var nødvendigt med en ny-orientering på dette punkt: Problemstillingen er idag jo en ganske anden end i 1957; de mobile, mere eller mindre usynlige atombomber har skabt en totalt ændret militær-politisk situation (den såkaldte atomterrorbalance, nærmere omtalt i General Tuftes Johnsen's analyse i »Flyvevåbnet« nr. 5/63), med en deraf følgende ændring i NATO's opgaver. Endvidere har Danmark i 1960 fået en ny forsvarslov, som der da også er ofret adskillige sider på; og de er ikke de mindst interessante: Det er jo, som om mange af os kender mere til udenlandske forsvars organisation og taktik, må-

ske fordi vi herhjemme savner et militær-teknisk tidsskrift af virkeligt format, måske fordi andre lande ser mere stort på spørgsmålet om »security« i behandling af alment-oplysende emner indenfor forsvaret. Jeg kommer herved til at tænke på en bog, der blev udsendt i 1941 af en kreds af danske officerer; den hed simpelt hen »Forsvarsbogen«, og til trods for, at vort forsvar dengang var »latterligt« lille og dårligt udrustet, var det lykkedes at skabe en spændende lille bog, der gav et let tilgængeligt indtryk af forsvaret og dets vilkår, ikke blot for befolkningen som sådan, men også for den officer, der ville vide noget om forsvaret udenfor hans eget snævre speciale. Sådant en bog mangler vi idag; hvad kunne der ikke blive ud af den nu, med supersoniske jagere, raketter, kampvogne og fregatter, og med forsvarets mange opgaver i fremmede verdensdele? Men hvem tør binde an med sådan en opgave?

Afsnittet om »Vejen til Atlantpagten« er ikke væsentligt ændret, men det er sund læsning en gang imellem at friske de begivenheder op, der førte til skabelsen af det nordatlantiske traktat-forbund.

Bogen kan varmt anbefales lærere i forsvarsordning og medborgerkundskab.

DJØ


*For ædel Pøns*

**WEILES  
WINE**

Vinhandlere siden 1822  
**P. WEILE & SØN . AALBORG**

MANAGER'S SHERRY · MANAGER'S PORT

**CARL JACOBSENS**  
VINHANDEL  
BØSTBANEGADE 3 KØBENHAVN Ø



WATER FOR OXEN  
· WINE FOR KINGS

TRIA '4311

MANAGER'S SHERRY · MANAGER'S PORT · MANAGER'S MADEIRA



KØBENHAVN

AARHUS

**RADIO**  **PARTS** <sup>A/S</sup>

0000 SKT. KNUDSVEJ 13 TELEFON: 0000  
KBHVN. V. HILDA 31 11

*RADIO - RADAR - TV*

Elektrotekniske artikler en gros

**TAGE OLSEN** <sup>A/S</sup>

Civilingeniør M. A. ING. F.

Præcisions-måleinstrumenter fra førende  
amerikanske, engelske og tyske fabrikker

Vesterbrogade 6 D . København V  
Telefon Minerva 6838\*

**JYDSK ILT- & ACETYLENGASFABRIK** <sup>A/S</sup>

Horsens . Telefon 247 11



# FLYVEVÅBNET



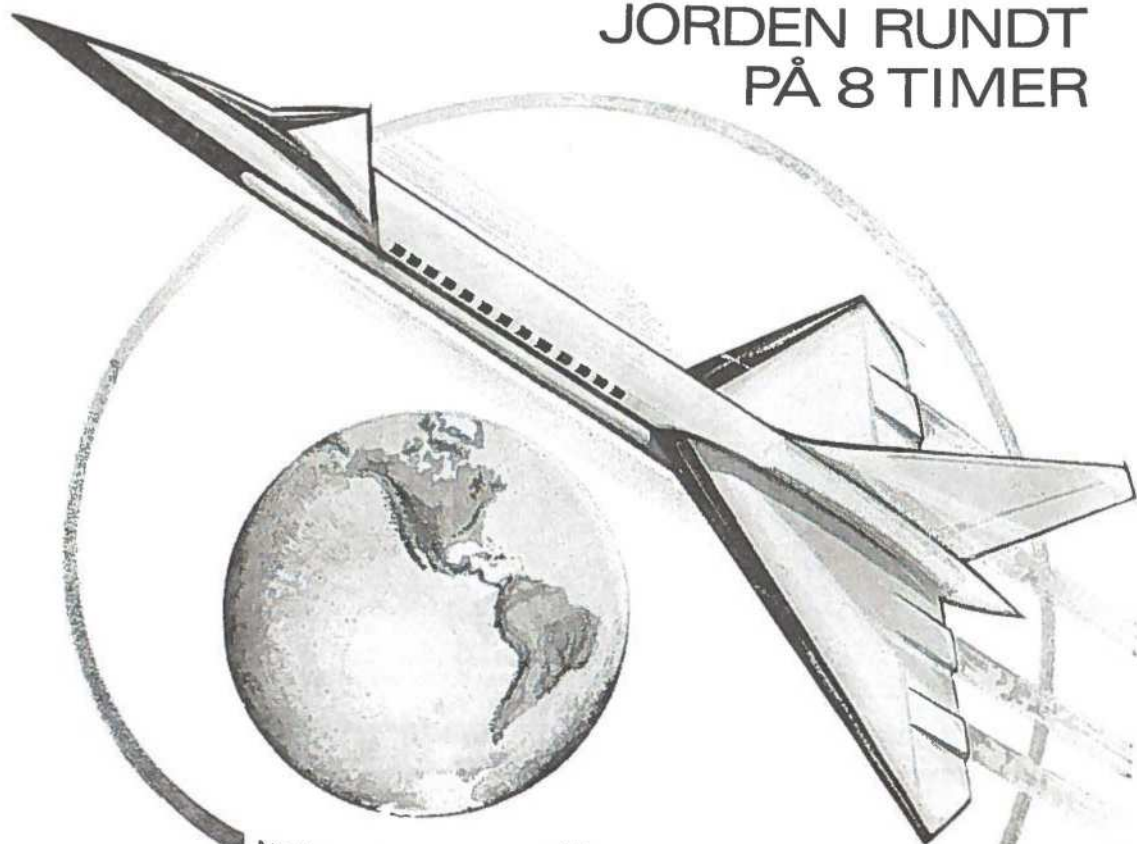
9. ÅRGANG

---

**Nr. 7-8**

**1963**

# JORDEN RUNDT PÅ 8 TIMER



Det er ikke nær så usandsynligt, som det lyder.  
I 1906 nåede man op på 41,3 km/t... i 1960  
på 2.090 km/t... og nu planlægger man jetlin-  
ers, der kan flyve 3,5 gange lydens hastighed.  
Hver dag gøres fremskridt inden for teknikken  
med nye fly og nye motorer med nye og større  
kræfter til brændstoffer og smøremidler. I et intimt  
samarbejde mellem teknik og forskning er ESSO  
med til i dag at skabe olieprodukterne til mor-  
gendagens jettfly.



AVIATION PRODUCTS





# Flyvevåbnet

NR. 7-8

1963

Udgivet af  
ORGANISATIONEN AF  
FLYVEVÅBNETS OFFICERER

## INDHOLDSFORTEGNELSE

- Tilbageblik
- Avancementsvilkår
- Fra flyvningens historie
- Danske Statsemedsmænds Samråds Enkebolig
- Dansk militærflyvnings 50 års jubilæumsfond
- Forsvarsgrens-tænkningen må bort
- OFO orientering

De synspunkter, der fremsættes i tidsskriftet, repræsenterer ikke nødvendigvis redaktionens — endelige organisationens — anskuelser og meninger, men står for forfatterens egen regning.

Gengivelse af tidsskriftets indhold må ikke finde sted uden kildeangivelse.

Ansvarshavende redaktør:

(midlertidigt):

Major Å. H. Dolleris, Træningskommandoen.

For at skabe størst mulig ro om fordelingen, bedes privatadresser så vidt muligt benyttet.

Adresseforandringer o. l. samt reklamationer over uregelmæssigheder vedrørende tilsendelsen anmeldes til OFO-sekretariat, Flyvestation Vedbæk, (01) 89 05 01, lokal 47.

Redaktionen af dette nr. er afsluttet 9. dec.

Trykt i  
Herlev Bogtrykkeri . 94 19 06  
(S. Valbjørn)



## Tilbage- blik

Normalt bør mennesket ad sine mangeartede og af og til stenede veje sjældent se sig tilbage, men stedse fremad. Det vil dog på trods heraf ofte være gavnligt, ja endog lærerigt af og til at standse op og kaste et blik tilbage og da navnlig på en udvikling ud af hvis forløb, det har været muligt at drage en vis lære, og for herigennem at blive i stand til at skabe et bedre grundlag for fremtiden.

Redaktionen mener sig nu i den situation, at den med et kort resumé over bladets virksomhed — og navnlig over udviklingen i det sidste års tid sammen med nogle tanker for tiden fremover — er i stand til at nå til en status, der med al klædelig beskedenhed og ønskelig optimisme i behold kan give et begrundet håb for bladet »Flyvevåbnet«s fremtid.

Først lidt historie:

Bladet »Flyvevåbnet« så første gang dagens lys i juni 1955 som følge af et initiativ fra FL I (r) P. L. Wiisbye og M. C. Bügel og med disse som ansvarshavende redaktører.

Initiativet var afgjort påskønnelsesværdigt, og så meget desto mere, fordi der på daværende tidspunkt ikke fandtes noget egentligt organ, til hvilket officerspersonellet kunne fremkomme med sine meninger og bidrag til saglige diskussioner. Bladet havde fra sin start den daværende chef for flyvevåbnets bevågenhed.

Bladets mål

var:

- at skabe et tidsskrift for flyvevåbnets officerer i al almindelighed,
- at medvirke til udbredelse af et gensidigt kendskab til officerernes forskelligartede tjenesteområder,
- at orientere om tildragelser af fælles interesse fra flyvestationerne,
- at give plads for fagligt stof
- samt ikke mindst at være talerør for en sund meningsudveksling.

Det må alt taget i betragtning siges, at redaktionen nåede dette mål.

I august 1958 udtrådte FL Wiisbye af samarbejdet i redaktionen, og FL Bügel fortsatte herefter bladet alene. Arbejdet blev imidlertid ikke lettere heraf og problemerne ikke færre, og FL Bügel stødte da også på en del vanskeligheder af forskellig art, ikke mindst økonomisk, der medførte, at han i oktober 1959 modtog OFO tilbud om at overtage bladet og med ham selv tilknyttet redaktionen som annonceredaktør.

Som første redaktør udpegede bestyrelsen daværende KN H. G. P. Jensen, der fik til opgave at ændre bladets linie i det omfang, det var nødvendigt, for at dette kunne fremstå som organisationens blad. Bl. a. blev det nu muligt at tilgodesee en ofte tid-

ligere fremsat kritik over manglende orientering blandt medlemmerne om OFO arbejde. I bladets første nummer under OFO auspicer (nr. 5—1959) gav den nye redaktør en »programerklæring«, der på rimelig vis tilgodeså alle krav om form og indhold for et organisationsblad. Det må imidlertid på baggrund af de erfaringer, der indtil i dag er indhøstede, allerede på dette sted slås fast, at et tidsskrift af denne karakter og med det skitserede mål ikke kan køres af en enkelt eller to mand alene, selv med den største arbejdsindsats, og da navnlig ikke når den øvrige tjeneste også skal passes. Det vil ligeledes være helt umuligt at skaffe det tilstrækkeligt interessante stof, hvis ikke medlemmerne i fornødent omfang yder deres bidrag. Denne sandhed måtte den første redaktør bittert erkende, idet arbejdsbyrden efterhånden medførte en faldende frekvens i numrenes udsendelse samt en stagnation af bladets stof med deraf følgende kritik fra medlemmerne.

På repræsentantskabsmødet i april 1961 besluttedes det at nedsætte et udvalg, hvoraf blandt andre redaktøren selv var medlem, med den opgave at

»udarbejde forslag til bladets fremtidige drift, økonomi, form og indhold samt at udarbejde vedtægter for bladet«.

Inden det følgende repræsentantskabsmøde forelå udvalgets meget grundigt gennemarbejdede betænkning, der med al ønskelig tydelighed godtgjorde, at en reorganisation af bladet var nødvendig, om dette fremtidig skulle bestå. — Man fornåm med nogen ubehag tilstedeværelsen af den ikke helt ukendte bladdød og hans grumme le. Spøgelset blev imidlertid atter manet i jorden, idet man på repræsentantskabsmødet med overvældende majoritet efter afstemning besluttede, at bladet skulle fortsætte, og det pålagdes bestyrelsen med støtte i udvalgsbetænkningen at udfærdige retningslinier og vedtægter for bladets fremtidige drift.



Som ny redaktør i stedet for daværende KN H. G. P. Jensen, der havde ønsket at trække sig tilbage, udpegede bestyrelsen MJ E. Willemoes Jørgensen, samtidig med at FL Bügel udtrådte af redaktionen. Med nogen betænkelighed, men med en hårdnakket energi, påbegyndte den nye redaktør ligesom sin forgænger nu det ikke altid lige højt påskønnede arbejde med at reorganisere bladet. Medio 1962 udpegedes af bestyrelsen det af bladudvalget foreslåede redaktionsudvalg, der — det må nok erkendes her — af forskellige ikke nærmere definerede grunde ikke blev særlig aktivt før foråret 1963.

Udvalget har siden da afholdt månedlige møder og er på disse nået frem til en arbejdsangang og en facon, der forudsat medlemmernes mere aktive interesse kan påkaldes, skulle kunne give bladet en drejning i den ønskede retning.

Som det tidligere er omtalt, har en af de største vanskeligheder for de hidtidige redaktioner været, at hele arbejdet i hovedsagen var placeret på en enkelt mand. Udvalget er enedes om fremtidigt at dele dette arbejde i tre dele, en administrativ, en annoncemæssig og en rent redaktionel virksomhed. De administrative forretninger vil blive varetaget af OFO forretningsfører (fru J. E. Nielsen). Til virksomheden med annoncetegningen er der oprettet kontrakt med et af OFO egne medlemmer FL-1 L. S. Andreassen, Karup. Endelig varetages det redaktionelle arbejde af redaktøren med en passende fordeling af opgaver på redaktionsudvalgets medlemmer.

Efter at MJ Willemoes Jørgensen i maj d. å. trådte udenfor nummer og dermed måtte forlade posten som bladet redaktør, har det med megen bekymring kunnet konstateres, at det ikke blandt medlemmerne har været muligt at finde en egnet, der var villig til at tage plads i redaktørstolen. Denne situation har endnu engang jaget bladdøden frem på firmamentet. Udviklin-

gen er dog fortsat under kontrol, idet MJ Å. H. Dolleris, Værløse, har påtaget sig hvervet midlertidigt, indtil bestyrelsens ihærdige søgen belønnes. Den hellige grav er med hensyn til dette prekære spørgsmål altså slet ikke velforvaret.

Af de resultater og beslutninger udvalget kan mønstre skal nævnes:

- at den med nogen kritik omgærdede OFO-orientering fremtidigt vil blive redigeret af et af bestyrelsens medlemmer og på en sådan måde, at det bliver muligt for det enkelte OFO-medlem at danne sig et indtryk af de pågældende sagers udvikling set i sammenhæng,
- at bladets fire midtersider redigeres særskilt, og at der her optages løbende artikler om bl. a. personers redning ved udspring med faldskærm samt beskrivelse af gamle militære fly; endelig holdes der en spalte åben med titlen »Der var engang —«, til hvilken der både her og andet steds kraftigt vil blive opfordret til at give bidrag i form af sådanne oplevelser og krøniker, der normalt kun finder vej frem i festligt lag, men som her vil kunne kalde smil og erindringer frem for et større forum i triste stunder,
- at folketingsdebatter om forhold flyvevåbnet vedrørende, artikler i pressen om hændelser i flyvevåbnet vil blive studeret og kommenteret,
- at det er besluttet at yde honorar for artikler,
- at redaktionen er i fuld gang med det omfattende arbejde at ajourføre de 400 af de 500 kort, abonnementskartoteket omfatter, således at distribueringen fremtidigt kan blive tilfredsstillende, og
- at udvalget nærer de bedste forhåbninger til, at det bidrag pr. medlem på 10 kr. om året, som organisationen yder til bladets drift, ved den nye annonceraktørs indsats kan nedsættes væsentligt evt. helt bortfalde.

Efter at udvalget har fremsendt en række forslag til ændring af bladets navn, er det på et bestyrelsesmøde d. 29. juli d. å. bestemt: at farven på bladets forside bevarer som hidtil, navnet »Flyvevåbnet« bibeholdes uforandret, og at den på nederste del af forsiden værende vinge erstattes af »Organisation af Flyvevåbnets Officerer«.

Til almindelig orientering kan det oplyses, at redaktionsudvalgets sammensætning, jfr. vedtægternes pkt. 6, i dag er således:

MJ Å. H. Dolleris, FSNVÆR (midlertidig redaktør)

OL F. S. Andersen, FLK (formand)

MJ H. L. Lauesen, FSNKAR (sekretær)

MJ K. Abildskov, FLD 600

MJ V. K. H. Eggers FLOS (OFO sekretær)

MJ E. P. Schneider, FSNSKP

KN G. Djørup, LVG

KN F. V. Lind, FSNVÆR (OFO kasserer)

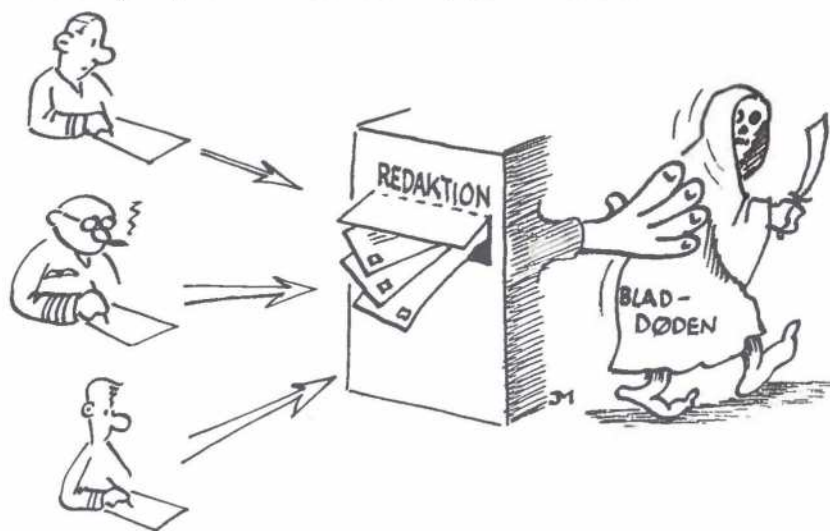
Udvalget overvejer at indstille til bestyrelsen, at OFO sekretær og OFO kasserer under hensyntagen til disses øvrige arbejde for OFO udtræder af udvalget som permanente medlemmer, ligesom det af det således resterende udvalg påtænkes at danne en mindre arbejdsgruppe, der sammen med redaktøren fremtidigt skulle have det egentlige arbejde med de enkelte numres tilrettelæggelse. Herved påregnes der en be-

grænsning i møderejser samt en større smidighed i arbejdet.

Ved granskning af de 72 numre af bladet »Flyvevåbnet«, der hidtil er udkommet, kan det med stor nøjagtighed fastslås, at flyvevåbnets linieofficerer, når det ikke drejer sig om tjenstlige skrivelser, ikke i bredeste forstand er noget skrivende folkefærd. Det er redaktionens håb i fremtiden ved korte oplæg i bladet at interessere medlemmerne i at deltage i diskussioner og meningsudvekslinger om en række emner.

Redaktionen vil så kraftigt, som det er den muligt og under henvisning til den interesse for bladet fortsatte eksistens, der på repræsentantskabsmødet d. 29. marts på FSNALB afslørede hos størsteparten af medlemmerne, opfordre ihvertfald disse medlemmer til, forsåvidt de under deres virke i flyvevåbnet, ved deltagelse i kurser, gennem den øvrige uddannelse eller gennem bestridelsen af en særlig tjenestestilling, eller som i deres higen efter visdom i bøger, skrifter ell. lign. er stødt på problemer, har indhøstet erfaringer eller på anden måde er faldet over ting der, med alle forbehold for, hvad der må skrives, kan have belærende eller underholdende interesse for organisationens øvrige medlemmer, at skrive til redaktionen derom.

H. L.





# Avancementsvilkår

Da flyvevåbnet blev skabt som selvstændigt værn for godt 13 år siden, var dansk forsvar inde i så eksplosiv en udvikling, at en ønskelig langtids-personel-planlægning simpelthen ikke var mulig.

Udviklingen har ikke siden været inde i så roligt et leje, at det har været muligt i ønskeligt omfang at skabe hverken den ønskede arbejdsro eller den ønskede personel-udvikling og dermed heller ikke at fastlægge en rimelig og rolig forfremmelsespraksis for flyvevåbnets officerer af linien.

De kommende år vil bære spor heraf, og uanset de udsving, der kan komme, står det helt klart, at der nu *må* indtræffe en længere periode, i hvilken advancementsforholdene forringes til et niveau, der *må* anses for at være langt under det acceptable, med mindre der træffes ekstraordinære foranstaltninger.

Skal man forsøge mere konkret at analysere advancementsproblemerne, må man fastsætte visse udgangspunkter, der vel alle kan være diskutabel.

Problemerne samler sig om majorerne på grund af disses relativt lave aldersgrænse. Altså både de majorer, der er blevet »forbigåede«, og de majorer, der på grund af udviklingen vil have vanskeligt ved overhovedet at komme for tur til forfremmelse.

I det følgende skema er der forsøgt en opstilling, hvor der er gået ud fra, at

- nuværende normering for GL, GM, OB og OL bibeholdes,
- major-numre kan opnormeres efter nu gældende forfremmelsespraksis og
- sidste relevante bedømmelsesår er 1973.

Da skemaet baserer sig på en simpel håndbogs-optælling, vil det umiddelbart være behæftet med de fejl, der *må* forekomme, når personelsituationer, der ikke kan forudses i dag, opstår, men det er dog anset for rigtigst ikke at fastsætte en vilkårlig procentsats for uforudsete hændelser.

Ved udgangen af året	1	2	3	4	5	6	7
	Afgang p. g. a. alder af GL-GM OB-OL	Afgang p. g. a. alder af MJ	Afgang p. g. a. alder (1+2)	Tilgang af MJ (forfremmet fra KN)	Antal MJ ialt	Antal „forbigåede” MJ	Forfremmelsesmuligheder i procent
1964	1	2	3	10	122	36	ca. 8 %
1965	0	2	2	21	141	46	
1966	1	2	3	7	145	79	ca. 9 %
1967	4	4	8	5	142	74	
1968	3	2	5	0	137	89	ca. 10 %
1969	1	4	5	5	137	104	
1970	4	3	7	12	142	118	ca. 15 %
1971	1	1	2	0	140	123	ca. 15 %
1972	2	0	2	20	158	126	ca. 40 %
1973	4	1	5	15	168	122	

*Bemærkninger til de enkelte kolonner:*

*Kolonne 1:* I denne kolonne er anført afgang p. gr. a. alder for STOF (GL-GM-OB-OL), hvilket er lig forfremmelsesmulighederne for MJ.

Den forskydelse i afgangsårene, der p. gr. a. forskellige aldersgrænser for STOF (65-62-60) kunne medtages, er her udeladt ud fra de seneste års praksis for levealder for OB og GM på forfremmelsestidspunktet. Derfor er de konkrete aldersgrænser for STOF i nuværende grad anvendt som værende de rigtige tal i denne forbindelse.

*Kolonne 2:* Afgang af MJ, der har opnået 52 års alderen.

*Kolonne 3:* Sammenlægning af kolonne 1 og 2 til brug ved udregning af kolonne 5.

*Kolonne 4:* Forfremmelsestidspunktet for KN til MJ er her fastsat til ialt 7 års tjeneste som linieofficerer, jfr. de senere års gennemsnitlige praksis.

*Kolonne 5:* Det samlede antal majorer, udregnet på grundlag af det faktiske antal ved udgangen af 1963, reguleret med tallene i kolonne 3 og 4. Det er forudset, at det fornødne antal majornumre kan skaffes ved opnormering.

*Kolonne 6:* Antallet af »forbigåede« majorer, idet der som kriterium er valgt 12 års linieofficerstid inden forfremmelse fra MJ til OL, jfr. praksis — i hver fald for flyverlinien — gennem de sidste 6-7 år, og således, at forfremmelsesmulighederne i eet kalenderår alene benyttes af det dertil svarende årgangshold. Ved »forbigåede« forstås her alene det antal majorer, der indenfor det tilsvarende årgangshold har kunnet komme på valg.

*Kolonne 7:* Mulighederne i procent for forfremmelse fra MJ til OL ud fra ovennævnte kriterium.

Organisationen skal understrege, at skemaet ikke er et aktuararbejde, og nogle af

tallene kan nok også diskuteres, men at tallene som tendensgivende er særdeles anvendelige, kan der formentlig ikke være tvivl om.

Tallene viser ganske vist, hvordan det værst kan gå, og det vil være let at sige, at så slemt går det nok ikke.

Turde man f. eks. anlægge en så optimistisk vurdering, at man ville have dobbelt så mange stabsofficersnumre til rådighed, som den naturlige afgang angiver, ville forfremmelsesprocenten dog kun være ca. 20 i gennemsnit, hvilket *også* ville være langt under det acceptable.

Men skal man ud fra de nøgne tal drage visse konklusioner, må det være, at — der i årene 1964-1971 blandt ca. 120 majorer kun kan forfremmes lidt over 15 til oberstløjtnanter, hvilket medfører

*enten:*

at kun 10-15 pct. af hvert enkelt officersskoleafgangshold fra 1952-58 kan påregne forfremmelse til OL,

*eller* (hvis man bibeholder de senere års forfremmelsesprocenter for de enkelte årgangshold):

at officersskoleholdene fra 1954-1958 i overvejende grad ikke vil kunne komme for tur til forfremmelse.

Ved at betragte problemet fra en anden synsvinkel kan man omvendt udlede, at 80-90 pct. af de majorer, der er udgået fra officersskolen i 1952-1958, og som ved udgangen af 1963 har en levealder fra 31-37 år, i løbet af de kommende 10 år vil blive forbigåede, hvilket igen vil betyde, at flyvevåbnet i 1970-1972 vil have langt over 100 majorer, der er forbigåede, og hvoraf de fleste vil have en levealder fra 39-45 år.

Det ville måske være ønskeligt for de enkelte medlemmer, om organisationen konkluderede i, dels hvad disse problemer vil



betyde for flyvevåbnets virksomhed i det kommende tiår, og dels i anvisninger på, hvad ministerium, værnskommando og andre myndigheder eventuelt kunne foretage sig.

Noget sådant ligger imidlertid helt uden for dette indlægs formål, ligesom organisationen naturligt går ud fra, at de respektive myndigheder allerede har overvejet og fortsat overvejer disse problemer, men det er organisationen magtpåliggende at understrege, at den føler en naturlig forpligtelse

til at hjælpe de medlemmer, der kommer i klemme advancementsmæssigt, og organisationen vil i denne forbindelse søge samarbejde med alle myndigheder, der har indflydelse i denne sag.

Det er en ringe trøst, at linieofficererne i de to andre værn og korpserne har tilsvarende problemer, men dette *kan* være medvirkende til, at man på et bredt grundlag kan få mulighed for at få gennemført en rimelig løsning af disse for samtlige linieofficerer så afgørende problemer.

---

# DANSKE STATSEMBEDSMÆNDSSAMRÅDS ENKEBOLIG

*»Flyvevåbnet« har anmodet sekretæren for selskabet »Danske Statsebedsmænds Samraads Enkebolig« om at fortælle om selskabets virksomhed, således at kendskabet hertil udbredes — og endnu flere støtter selskabet ved at blive medlemmer.*

Gennem 35 år har Danske Statsebedsmænds Samraads Enkeboligselskab udøvet sin virksomhed til gavn for den danske Embedsstand.

Allerede i januar 1923 fremsatte Samraadets daværende sekretær, den senere dommer i Roskilde, *Aage Sachs*, tanken om at opføre en bygning med bolig til billig leje eller som fribolig til enker efter eller døtre af embedsmænd eller til pensionerede embedsmænd.

I finansåret 1924/25 overdrog staten en byggegrund på Amagerfælledvej til Samraadet, der i 1927 oprettede en selvejende institution *Danske Statsebedsmænds Samraads Enkebolig*. Denne afsluttede gennem Kommitteret *Jan Krabbe* en overenskomst

med Jægermester Kleins og hustrus legat — *Dronning Louises Stiftelse for Enker efter eller Døtre af Embedsmænd*, der rådede over en disponibel kapital — om opførelse af en fælles bygning på den skænkede grund. Grundstenen blev nedlagt den 21/2 1928, og den 10. november 1928 indviedes bygningen.

I bygningen indrettedes 120 lejligheder, hvoraf 84 hører under enkeboligselskabet og 36 under Dronning Louises Stiftelse.

Enkeboligselskabets 84 lejligheder fordeles sig med 6 lejligheder, bestående af 4 værelser med kammer, 48 lejligheder med 3 værelser og kammer, 22 lejligheder med 2 værelser og kammer og 8 lejligheder med 1 værelse og kammer.



Ejendommen på Amagerfælledvej

Lejlighederne er fuldt moderne med centralvarme, bad, varmt vand og maskinvaskeri. Desuden findes et samlet haveanlæg til ejendommen samt elevator i 4 af de 7 opgange.

Enkeboligselskabet har senere udvidet virksomheden:

- 1) I 1945 ved erhvervelsen af ejendommen Vinkelager 58—62 ved Damhussøen, der udover 2 butikker indeholder 46 lejligheder, hvoraf 14 med 3 værelser og 32 med 2 værelser og kammer,
- 2) i 1952 ved overtagelse fra Officersforeningen i København af en ejendom i Snekkersten, der efter ombygning og modernisering indeholder 6 lejligheder, hvoraf 2 med 4 værelser og spisekøkken og 4 med 3 værelser og spisekøkken, og
- 3) i 1955 ved erhvervelsen af 1/3 af ejendommen Vinkelager 44—56 (naboejendommen til den tidligere ejendom i Vinkelager) under sådanne forhold, at enkeboligselskabet indtil videre normalt har indstillingsret vedrørende ledige lejligheder i hele ejendommen.

Enkeboligselskabet disponerer således ialt over ca. 160 lejligheder, men hertil kommer, at Dronning Louises Stiftelse, hvis administration foretages i nær tilknytning til enkeboligselskabet, selvom hver institution har sin selvstændige bestyrelse, disponerer over 72 lejligheder til et meget nært liggende formål.

Gennem de 35 år har enkeboligselskabet ydet et beløb på ca. 725.000 kr. til *friboliger* eller til *huslejenedsættelse*, men ved bedømmelsen af institutionens værdi for embedsstanden må man også medtage betydningen af, at de lejligheder, der står til rådighed alle findes i ejendomme, der er opført inden 1939, således at den *normale* husleje for disse lejligheder hviler på huslejeniveauet af 1939 alene med de i huslejelovgivningen forudsatte forhøjelser. Opnåelse af en lejlighed i selskabets bygninger — selv til *normal* leje — involverer derfor ofte i sig selv en mærkbar huslejenedsættelse, og det er derfor naturligt, at der i stigende grad sker henvendelse til selskabet fra *pensionerede* medlemmer, enten når de ved pensioneringen skal forlade en tjenestebolig, eller alder og svagelighed tvinger dem til op-



givelse af en større lejlighed eller beboelse i egen ejendom.

Det er en betingelse for at opnå en lejlighed i enkeboligselskabet, at der foreligger *medlemsskab* i selskabet, og som medlem kan optages ethvert medlem af en forening under Danske Statsemedsmænds Samraad. Det er *embedsmandens* medlemsskab, der

Personer *under* 40 år kan indmelde sig med et kontingent på 12 kr. årlig i 25 år, der endog kan fradrages i lønningen med 1 kr. om måneden.

Denne sidste form for kontingentindbetaling vil dog ved enkeboligselskabets næste generalforsamling blive foreslået ophævet, da den giver for meget besvær, især



*Ejendommen i Snekkersten*

giver grundlaget for adgangsberettigelsen, og enker eller døtre kan *ikke* blive medlem af selskabet.

Alt for ofte viser manglende medlemsskab sig at udelukke ellers naturligt berettigede fra at komme i betragtning.

Enkeboligselskabet har i de 35 år ialt kun fået 1613 medlemmer, et alt for lavt tal i forhold til det samlede tal af indmeldelsesberettigede. Og betingelserne for at blive medlem er endda, særlig gennem tidens udvikling, blevet særdeles rimelige.

For personer *over* 40 år er kontingentet 200 kr. een gang for alle, der dog kan indbetales i 4 halvårige rater a 50 kr.

ved forflytninger, og tiden i virkeligheden er løbet fra den. Det medlem, der ønsker at blive medlem af selskabet, kan med de nuværende lønninger meget vel uden større vanskelighed indbetale 200 kr. een gang for alle eller 4 x 50 kr.

Enkeboligselskabet er en vel konsolideret virksomhed, der er i stand til på en sund basis at fortsætte sin betydningsfulde virksomhed, men det ville være i høj grad ønskeligt, også af hensyn til en yderligere udbygning af virksomheden, om de enkelte medlemmer indenfor Samrådets foreninger i højere grad sluttede op om selskabet ved indmeldelse i dette.

*Christian Strøm*, amtsforvalter.

*Se indmeldelsesblanketten side 26*

# UDTALELSE

---

Repræsentanter for centralorganisationerne for tjenestemænd og funktionærer i Finland, Norge, Sverige og Danmark, der ialt tæller ca. 800.000 medlemmer, har i dagene 19.—20. november 1963 afholdt den 8. nordiske konference i København, hvor man har drøftet en række spørgsmål af fælles interesse.

I konferencen deltog repræsentanter fra følgende organisationer:

Finland: Tjänstemannaorganisationernas Centralförbund (TOC).

Norge: Funksjonærenes Sentralorganisasjon (FSO).

Sverige: Tjänstemännens Centralorganisation (TCO).

Danmark: Fællesrepræsentationen for danske Arbejdsleder- og tekniske Funktionærforeninger.

Fællesrådet for danske Tjenestemænds- og Funktionærorganisationer (FTF).

Konferencen konstaterer, at organisationerne er aktivt beskæftiget med de store problemer, der rejser sig ved de ændringer, der sker i samfundets struktur, og man diskuterede *funktionærernes og tjenestemændenes funktion og stigende betydning i samfundet*. Organisationernes opgave er at sørge for, at tjenestemændene og funktionærernes samfundsmæssige betydning kommer til udtryk i retfærdige løn- og arbejdsvilkår.

Konferencen diskuterede spørgsmålet om *beskyttelse mod usaglige opsigelser*. Det

konstateredes, at dette spørgsmål er aktuelt i flere nordiske lande. Tryghed i ansættelsen er af vital interesse for funktionærer, og arbejdsgiveren bør derfor ikke ensidigt kunne afgøre dette vigtige spørgsmål.

Konferencen behandlede endvidere *lønstatistiske spørgsmål*. Resultatet af en i fællesskab gennemført undersøgelse af lønudviklingen m. v. for tjenestemænds- og funktionærgrupper i de fire lande blev forelagt. I denne forbindelse fremhæves dels betydningen af, at en sammenlignende undersøgelse af leveomkostningerne i de nordiske lande snarest gennemføres, dels behovet for en effektiv arbejdsmarkedsstatistik (løn, beskæftigelse m. v.), der også omfatter tjenestemænd og funktionærer.

Under et særligt punkt på dagsordenen diskuteredes *tillægspension*. Konferencen understreger her tjenestemændenes og funktionærernes store interesse i dette spørgsmål. Den forbedring af ansættelsesvilkårene, der ligger i tillægspensionsordninger, skal også komme alle funktionærer og tjenestemænd til gode.

Til slut diskuteredes *uddannelsens betydning* for den fremtidige samfundsudvikling med særlig henblik på tjenestemænds- og funktionærgruppernes stilling. Konferencen understreger, at udviklingen kræver, at de faglige organisationer følger hele uddannelsesspørgsmålet med den største opmærksomhed og aktivt virker for en uddannelse, der stadig svarer til de krav, det moderne samfund stiller.



# Dansk Militærflyvnings

50 års

## Jubilæumsfond



Med det formål at bringe kendskabet til »Dansk Militærflyvnings 50 års Jubilæumsfond« ud til en videre kreds har fondens bestyrelse besluttet at give en redegørelse for fonden og dets formål.

Fra fondens statutter citeres følgende:

»I anledning af dansk militærflyvnings 50 års jubilæum i 1962 er der af

Organisationen af Flyvevåbnets Officerer (OFO),

Organisationen for Specialgruppen i Flyvevåbnet (OSF),

Foreningen af Officerer til frivillig fuld vedvarende tjeneste i Flyvevåbnet (FOFF) samt

Foreningen af Oversergenter og Underofficerer (FOU) truffet bestemmelse om oprettelsen af en fond, kaldet »Dansk militærflyvnings 50 års jubilæumsfond«, med det formål at tilvejebringe ferie- og rekreative muligheder for flyvevåbnets faste personel.

Chefen for flyvevåbnet har tiltrådt fondens oprettelse og givet tilsagn om at ville overtage hvervet som formand for fondens bestyrelse.

Det økonomiske grundlag for fonden tilvejebringes ved, at de stiftende organisationer ved fondens stiftelse indbetaler kr. 10,— pr. medlem og i efterfølgende år — indtil anden beslutning træffes — første gang for året 1963 indbetaler kr. 5,— pr. år pr. medlem. Fonden skal være berettiget til at modtage gaver fra institutioner, legater, selskaber og personer, som fondens bestyrelse mener at kunne akceptere.

Fonden vil særlig søge formålet opnået ved erhvervelse af ejendomme, der vederlagsfrit eller mod et mindre vederlag kan stilles til rådighed for personellet, men bestyrelsen skal være frit stillet i henseende til den fremgangsmåde, der skal bringes til anvendelse, og skal således være berettiget til for fondens midler at leje ejendomme, der vederlagsfrit eller mod et mindre vederlag stilles til rådighed for personellet.

Fondens bestyrelse skal, hvor særlige grunde taler herfor, være berettiget til at yde økonomisk hjælp til rekreative ophold som følge af sygdom eller lignende.

Fondens bestyrelse er berettiget til at indgå et samarbejde med tilsvarende in-

stitutioner i andre lande, således at en udveksling af ferie- og rekreationssøgende kan finde sted.

Fondens bestyrelse består af:

Chefen for flyvevåbnet, der er formand for bestyrelsen, og en repræsentant for hver af nedennævnte organisationer:

Organisationen af Flyvevåbnets Officerer (OFO),

Organisationen af Specialgruppen i Flyvevåbnet (OSF),

Foreningen af Officerer til frivillig fuld vedvarende tjeneste i Flyvevåbnet (FOFF) samt

Foreningen af Oversergenter og Underofficerer (FOU).

Blandt organisationsrepræsentanterne i bestyrelsen vælges en kasserer og en sekretær. Valgene sker ved almindelig stemmeflerhed og gælder for et år ad gangen.«

Fondens bestyrelse har i oktober måned 1963 holdt sit første bestyrelsesmøde for at drøfte, hvorledes fondets midler, der pr. 31. dec. 1963 vil beløbe sig til ca. 17.000 kr., skulle anbringes, eventuelt anvendes.

Der opnåedes enighed om, at midlerne foreløbig indsættes i bank til højst mulige for-

rentning, og at der foreløbig ikke bruges af fondens midler.

Hensigten er den, at man søger oparbejdet tilstrækkelig kapital til at muliggøre køb af 3—4 enfamilies sommerhuse, spredt beliggende i Danmark. Disse sommerhuse kan organisationernes medlemmer derefter disponere over, eventuelt mod et mindre vederlag.

Fonden forventes i løbet af 3—4 år at have rådighed over en kapital stor nok til dette formål.

Muligheden herfor vil dog afhænge af, i hvilken udstrækning fondens statutter bliver bekendt for en større kreds, der har berøring med flyvevåbnet f. eks. som leverandører, og som kunne tænkes at ville støtte fonden med midler, idet der i statutterne § 7 stk. 3 står: »Fondens bestyrelse skal være berettiget til at modtage gaver fra institutioner, legater, selskaber og personer«.

Med ovenstående redegørelse håber fondens bestyrelse at have opnået at orientere organisationernes medlemmer om fondens eksistens, at fortælle, at midler eller ydelser ikke vil begynde at »flyde« omgående, og at bringe kendskab til statutternes § 7 ud til en større kreds udenfor flyvevåbnet.

H-S



Teknisk maskin- og olieforretning

Telefon 3 12 88 . Fjernskriver 9762 ab  
Aalborg



RADIO - RADAR - TV

Elektrotekniske artikler en gros



# Forsvarsgrens-tænkningen må bort...

---

*Sammendrag af artikel i Norsk Militært Tidsskrift nr. 8/1963  
af oberstløjtnant Arne Haugan ved redaktøren for Militært Tidsskrift, major K. U. Nielsen.*

---

I årene efter 1945 har forsvaret flere gange været genstand for omfattende nyvurderinger.

Der har imidlertid ikke, som man skulle tro, været tale om periodevise, adskilte nyordninger, men om en sammenhængende serie af tillempninger. Det er let at påvise en række tilfælde, hvor man ikke har nået at gennemføre vedtagne ordninger, før disse er blevet omgjort eller modificeret. Der kan ikke herske tvivl om, at disse forhold har medført usikkerhed, nedsat effektivitet på mange områder, og fremfor alt unyttig brug af meget betydelige pengebeløb. Forsvarets udvikling siden den anden verdenskrig i lyset af vor svage stilling i 1945, den voksende konflikt mellem Øst og Vest, tilslutning til NATO, våbenhjælpen og ikke mindst de skiftende forhold og vurderinger på våbentekniske og strategiske områder gør det klart, at man ikke kunne vente andet end

usikkerhed, gæring og forsøg på at gå nye veje i disse år. Man har ganske nøgternt måttet regne med periodevise svækkelser og nedsat effektivitet på visse områder, og man har måttet acceptere et betydeligt mål af urationelt pengeforbrug, fordi disse ting er naturlige følger af hyppige ændringer i et så stort organisationsapparat som forsvaret.

Nu, da vi står overfor en periode, hvor vi efter alt at dømme må indstille os på trangere tider for forsvaret, fordi våbenhjælpen bliver reduceret og måske helt bortfalder, vil det være naturligt at rejse spørgsmålet om, hvordan disse hyppige og kostbare ændringer undgås, hvordan vi jævnt og gradvist kan bygge videre på det, vi har, med sigte på til enhver tid at få størst mulig forsvarskraft ud af forsvarsmillionerne.

Situationen idag indbyder i høj grad til selvstændig tænkning og planlægning. Det strategiske billede med øget vægt på de

konventionelle styrker og det materielmæssige aspekt med frit materielkøb eller egen produktion virker begge i retning af at stille os friere, men øger samtidig vort eget ansvar og vore egne byrder.

Forsvarsplanen er nu under udarbejdelse hos vore øverste myndigheder, men der vil gå lang tid, før den kan begynde at tage fast form, Det eneste sikre, vi kan regne med, er, at der vil blive fastsat en økonomisk ramme for de nærmeste år, og at tjenestetidens længde vil blive ændret.

En organisation som forsvaret kan imidlertid næppe regne med at få nogen »endelig« plan. Der vil altid være behov for forandringer og nyvurderinger.

Det betyder, at forsvarets ledelse vil stå overfor et permanent krav om medvirken i fortsatte udviklings- og målsætningsstudier. Der kræves her en kontinuerlig indsats af allerhøjeste kvalitet, såfremt det skal gavne forsvaret. Kun i den udstrækning forsvarets egne folk lever op til dette uhyre vigtige arbejde, vil vi være i stand til at få optimal effekt ud af forsvarsmillionerne.

Hvordan står vi da rustet til at møde dette krav?

Det kan straks og uden omsvøb slås fast, at det, der kaldes forsvarsgrenstækning, er en ulykke. Vi har beskæftiget os alt for lidt med dette problem her i landet, og det er på høje tid, vi begynder at studere det, finde ud af, hvor det har sin rod, fastlægge dets uheldige virkninger og finde modmidler mod det.

Hvad er da forsvarsgrenstækning?

Det vil næppe være muligt at give en almen definition. Det kan dog nok karakteriseres som en slags udvidet *esprit de corps*, en vel forståelig og sympatisk forkærlighed for det militære miljø man selv kommer fra.

Den omstændighed, at vi i den militære oplæring bevidst tilstræber afdelingsfølelse og afdelingsstolthed ud fra erkendelsen af,

at dette er værdifuldt eller endog uundværligt i krig, indebærer, at den udvidede *esprit de corps* — forsvarsgrenstækningen — gennem oplæring og vanedannelse uvilkårligt fornemmes af den enkelte som noget værdifuldt og attråværdigt. Man ville føle sig som en forræder mod sin »egen sag«, hvis man ikke fulgte den linie, at kæmpe for interesserne for det miljø — den værnsgren og våbenart — hvor man har fået sin »militære modermælk«. Dette er måske forklaringen på det fænomen, som gang på gang har kunnet konstateres, at det ofte er de bedste, de mest intelligente og karakterstærke officerer, som er de mest rabbiater »forsvarsgrenstænkere«. Det er den vanemæssige forestilling om det moralsk højværdige i at støtte »egen sag«, og den instinktive modvilje mod koncessioner til konkurrerende interesser, som muliggør denne kombination af førsteklasses officerer og stærk værnsgrensegoisme.

Forsvarsgrenstækning findes i alle lande. Medlemskabet af NATO har dog måske virket som en forstærkende faktor. Sat på spidsen kan det udtrykkes således, at vi har let ved at føle mere samhørighed med og loyalitet overfor værnsgrenskolleger i de engelsktalende NATO-lande end overfor vore egne landsmænd i de værnsgrene, vi ikke selv tilhører. Det er naturligt, at dette forhold bliver særligt markant i flyvevåbnet og marinen på grund af disse værnsgrens permanente intime samarbejde med vore vestlige allierede, når det gælder øvelser, procedurer etc. Dette være ikke nævnt for at kaste nogen skygge på samarbejdet, som er både nødvendigt og glædeligt. Hensigten er alene at påpege, at det kan have den mulige uheldige bivirkning, at det forstærker den udvidede *esprit de corps*.

Eftersom vi, som et lille land, klart må erkende, at vi ikke kan stå alene, men må se vore anstrengelser som led i en større sammenhæng, er det ikke urimeligt, at vi bliver »værnsgrensvis udadvendt«. Hele alliance-



ideen virker i denne retning. Vi må imidlertid hele tiden være opmærksomme på problemet, idet det jo til syvende og sidst er os selv, der er ansvarlige for forsvaret af vort eget territorium. Jo bedre vi løser denne opgave, desto bedre opfylder vi vore allianceforpligtelser. Vi står her overfor fuldstændigt sammenfaldende hensyn, noget man ikke altid har indtryk af, at alle forstår.

Enhver ved, at forsvaret er et hele. Kampen til lands, til søs og i luften må ses under ét. Ethvert skridt, det være sig nok så ønskværdigt, må skånselsløst forkastes, hvis det ser tvivlsomt ud under denne fælles synsvinkel.

Det vigtigste aspekt ved forsvarsgrenstænkningen er imidlertid, at der ikke opnås en samlet oversigt over og forståelse for det samlede forsvar og dets interesser. Her gælder det noget langt mere end koordinering af forsvarsindsatsen. Det gælder den totale og overordnede vurdering af spørgsmålet: Hvordan kan vi til enhver tid få mest mulig samlet forsvarseffekt ud af de rådige pengemidler? Det gælder altså det velkendte begreb »afvejningen mellem værnsgrene«, prioriteringen, delingen af kagen.

Man kan med fuld ret rejse spørgsmålet. Er det nogensinde sket, at hærens overkommando, søforsvarets overkommando og luftforsvarets overkommando har vurderet sin del af målsætningens opstillinger med det samlede forsvars interesser for øje? Ja, man kunne spørge, om *forsvarsstaben* virkelig har formået at udføre en sådan samlet vurdering og afvejning.

At opsummere de enkelte forsvarsgrenes opstillinger og måske foretage mindre justeringer i detaillerne, er jo noget ganske andet. Det har intet med vurdering og afvejning at gøre. Det kan heller ikke siges at indebære nogen reel afvejning at opstille en række udgiftsalternativer, som de politiske myndigheder kan vælge imellem. Det bety-

der bare, at man har skudt afvejning og valg, som ifølge sin natur må være *faglig* forsvarligt, over på myndigheder, som er nødt til at træffe afgørelsen uden at have denne faglige indsigt.

Hvor ofte har der ikke været rettet kritik mod disse politiske afgørelser, fordi svaghederne har været iøjnefaldende?

Denne kritik har i grunden været dybt uretfærdig. Vi har både ret og pligt til at kritisere manglende vilje til at ofre tilstrækkelige midler til forsvaret, men kritik mod sammensætningen — altså det, som skulle være udtryk for afvejning og prioritering — kan vi alene rette mod os selv.

Naturligvis indebærer dette uhyre vanskeligheder, men vi må erkende, at vi ikke har formået at overvinde disse.

Et andet alvorligt aspekt ved forsvarsgrenstænkning er den *manglende tiltro til de dele af forsvaret, som man ikke selv tilhører*. Denne er desværre meget udbredt. Var der tale om sund skepsis baseret på solide kundskaber, kunne der ikke rejses indvendinger, men dette er langt fra tilfældet.

I omtalen og vurderingen af »de andre« finder man ofte eksempler på en sørgelig uvidenhed og vurderinger af temmelig overfladisk art. Slagord og klicheer, af samme dubiøse kvalitet som forsvarsdebatterende journalister bringer i dagspressen, sætter undertiden sit præg på den fagmilitære debat.

I de fleste tilfælde vil det være uretfærdigt at rette kritikken mod de personer, der her er tale om, tit er det selve systemet, der er galt.

For en hærofficer vil det være naturligt at nævne som eksempel på denne manglende tiltro til »de andre«: Mobiliseringshæren.

Adskillige er de underlige og meningsløse argumenter, som vore venner »i luften«

og »på søen« har anvendt imod denne. Der har i høj grad været tale om anvendelse af klicheer i stedet for kendskab til forholdene og nøgtern og saglig vurdering. Tilsvarende eksempler kan naturligvis nævnes for de to andre forsvarsgrene.

Hvordan vurderer Hærens officerer flyvernes muligheder? Hvordan vurderer Hæren og Luftforsvaret Sjøforsvarets muligheder? Det karakteristiske er en almindelig tendens til at undervurdere »de andres« muligheder og kampevne, og denne tendens skyldes både uvidenhed og det, der er værre: Uvilje mod at sætte sig tilstrækkelig ind i sagerne, før man giver sin mening tilkendes.

Det vil naturligvis være for meget for langt, at officerer i vor højt tekniske tid skulle kunne sætte sig grundigt ind i alle grene af forsvaret. Ikke engang indenfor den enkelte våbenart er dette gørligt. Det væsentlige er imidlertid, at en nøgtern og positiv grundindstilling til »de andre« ville kunne sikre en rimelig grad af forståelse og en nogenlunde korrekt bedømmelse af muligheder og kampevne.

Når dette imidlertid er vanskeligt at opnå, må det skyldes noget mere end svigtende kundskaber. Det hænger utvivlsomt sammen med den føromtalte udvidede *esprit de corps*. Det er ligesom ikke »comme il faut« at vise positiv tiltro til de dele af forsvaret, som man ikke selv tilhører. Tværtimod anses det for god tone at stille sig skeptisk til »de andre«. Manglende forståelse og tiltro indebærer, at vi *aldrig kan få en helt rationel og rigtig planlægning på tværs af forsvarsgrenene*. Det gælder alle typer af planlægning, fra de uhyre vigtige målsætningsplaner, over de centrale og regionale forsvarsplaner og ned til lokale samvirkeplaner, hvor de forskellige organer for fællesoperationer kommer ind.

Konsekvenserne bliver nedsat effektivitet. Tilsvarende forhold som ovenfor nævnt vil

også kunne påpeges inden for de enkelte værn mellem de forskellige våbenarter.

Søger vi til slut at se det hele i sammenhæng, tager et samlet overblik over forsvarsgrentænkningen og dens konsekvenser såvel mellem som indenfor forsvarsgrenene, kommer vi til det resultat, at *forsvarsgrentænkningen til i det totale billede og over længere tid betyder en yderst alvorlig svækkelse af vort forsvar*.

Hvad skal nu gøres?

Forsvarsgrentænkningen er — som tidligere påpeget — naturlig og menneskelig. Afdelingsfølelse og afdelingsstolthed, fælles traditioner og stærkt kammeratskab er væsentlige værdier, som må bevares.

Man kan ikke afskaffe forsvarsgrentænkningen, det er ej heller ønskeligt fordi de positive sider derved ville gå tabt. Problemet er at prøve på at *afsvække dens uheldige virkninger* samtidig med, at man bevarer det, der er godt. Målsætningen bør derfor nok være beskeden. På kort sigt vil store resultater ikke kunne forventes.

Set i historisk perspektiv er der heldigvis allerede sket fremskridt henimod bedre forståelse, end det tidligere var tilfældet. Opgaven er derfor ikke at fremkomme med nye revolutionerende ideer, men at accelerere den udvikling, som allerede er igang.

Først og fremmest må vi alle se at blive klar over, at problemet eksisterer, og hvilke ulykkelige konsekvenser det har for forsvaret.

Når det er sket, vil det næste naturlige skridt være at arbejde for en *gradvis mentalitetsforandring i hele forsvaret*. Et sådant arbejde må initieres og senere følges op fra toppen.

Det ville være naturligt, at forsvarschefen selv satte sin autoritet bag et sådant arbejde.

Arbejdet måtte baseres på relativt enkle og letforståelige teser, som f. eks.:



1. Forsvarsgrentænkningen er en ulykke for forsvaret.
2. Lær mest muligt om »de andre« (værn og våbenarter).
3. Man har ingen ret til at fælde dom over noget, man ikke kender tilstrækkeligt til.
4. Det er ingen skam at være stolt over sit eget, men det er en skam at erstatte stoltheden med hovmod overfor andre.
5. Vis tillid overfor andre værn/våbenarter. I de fleste tilfælde er der mere grundlag for tillid, end du aner, og skulle du tage fejl, er der ingen skade sket.
6. Det er simpelt og unødigt altid at holde på eget værns/våbenarts interesser på bekostning af andres.
7. Virkeligt samarbejde betyder villighed til både at give og at tage, altså også at give.
8. Under fællesarbejde har du både ret og pligt til at sige din mening om andre værns/våbenarters interesser, hvis din indsigt hjemler det. Effektivt fællesarbejde (afvejning o. lign.) er umuligt, hvis det alene skal baseres på ekspertudtalelser. Af dette følger, at du må være villig til at acceptere rimelige argumenter udefra, når det gælder dit eget ekspertområde.

Lad os se på uddannelsessektoren, for det er her, fremtiden skal bygges i denne som i andre sammenhæng. Skal forsvargrentænkningen bekæmpes, må arbejdet begynde samtidig med den militære oplæring. Har man først udviklet den rendyrkede patriotisme, som vore skoler mere eller mindre bevidst gør det i dag, er det svært senere at afbøde skaden.

Allerede på *befalsskolerne* og tilsvarende må man tage sigte på at åbne de unges øjne for de andre værn og våbenarter.

Man kan naturligvis straks indvende, at læsestoffet i forvejen er alt for omfattende.

Spørgsmålet er imidlertid, om dette ikke er langt vigtigere end noget andet, bortset fra at det næppe vil optage megen undervisningstid. Det afgørende er, at al undervisning gives i fællesskabets ånd, og at dette fremholdes og understreges ved enhver given lejlighed.

Det næste skridt bør tages på *krigsskolerne*, hvor man eksempelvis kunne gennemføre 3—4 ugers *udvekslingsundervisning* ved de tre skoler. Således at kadetterne ved Sjø- og Luftkrigsskolerne gennemgik et specielt »hær« kursus ved Krigsskolen i løbet af skoletiden og tilsvarende ved de andre skoler for de andre værns kadetter.

Fællesskabstænkningen må på krigsskolerne som allerede nævnt for befalsskolerne ligge til grund for al undervisning, og de forannævnte teser bør også fremholdes ved krigsskolerne.

Vi kommer herefter til *stabskolerne* og *Forsvarets højskole*. Disse skoler blev i sin tid placeret under samme tag ud fra de samme grundlæggende synspunkter, som her er givet udtryk for. Bortset fra nogen få ugers fællesundervisning, ved de tre stabskoler om »land/air-warfare«, »amphibious operations« og ABC-krig samt en minimal koordinering af administrative spørgsmål kan man næsten sige at der er »vandtætte skot« mellem de 4 skoler.

Det skyldes ikke mangel på god vilje hos de personer, som har ledet skolerne. Det er selve organisationen, som det er galt med. Når man opretter 4 forskellige skoler med 4 ansvarlige chefer, som kommandomæssigt står under 4 forskellige kommandomyndigheder, må resultatet blive, som det er blevet.

Forudsætningen for en bedring må være en fælles ledelse af skolerne. Der bør være en fælles chef med direkte kommando over alle 4 skoler, under ham kunne man så tænke sig lederne af de tre stabskoler og højskolen. Lærer/instruktørpersonellet burde i

vid udstrækning kunne udnyttes fælles og frit efter behov på de 4 skoler.

Alle kursusophold måtte i hovedtrækkene udformes af en fælles-stab direkte under chefen.

Det er nu på tale at oprette en såkaldt »fagmilitær« linie ved *Forsvarets højskole*. Den skal, såvidt det kan forstås, give fællesundervisning til officerer fra hele forsvaret, bl. a. for at danne grundlag for tjeneste i højere fællesstabe. Dette undervisningsoplæg er af den største interesse i hele den her behandlede sammenhæng. Man kan vel sige, at hvis ikke den »fagmilitære« linie formår at svække forsvarsgrentænkningen, vil den blive en fiasko.

For den, der er ængstelig for samvirke og fællesløsninger, kan det være en stor trøst at studere, hvordan svenskerne nu har organiseret den højere officersuddannelse, og hvordan man i Israel har etableret en fælles stabsskole for de tre forsvarsgrene. Disse ordninger virker udmærket.

Den almindelige tendens i retning af integrering er ikke til at tage fejl af. Konsekvensen for uddannelsessektoren burde være givet. Topundervisningen bør smeltes sammen, ikke således, at man blander det, som sagligt og fagligt må holdes adskilt, men således, at man, hvor det overhovedet er gørligt, giver fællesundervisning, og således, at man herigennem arbejder sig frem mod en minimumsbasis af fælles forståelse

og kendskab, uanset hvor vedkommende officer kommer fra.

Udvekslingstjeneste, attacheringer o. lign. mellem værn og våbenarter har fra gammel tid været et middel til at udvide officerernes faglige horisont. Det var særligt i den gamle generalstab, man søgte at systematisere denne tjeneste. På grund af den stramme personelsituation, man i dag arbejder med, er det naturligvis vanskeligt at få overskud til yderligere personelafgivelse, uanset hvor godt formålet er. Man bør dog ikke på forhånd afvise tanken om udvekslingstjeneste o. lign.

Udgangspunktet var en effektiv udnyttelse af forsvarsmillionerne. Angrebepunktet har været forsvarsgrentænkningen, dens følger og nogle tanker om, hvordan den bør bekæmpes.

Der kan ikke rejses tvivl om, at en dybere forståelse for sammenhængen i vort forsvarsproblem vil føre til et mere effektivt og rationelt samarbejde, tværs gennem hele forsvaret, og derigennem en mere effektiv udnyttelse af forsvarsmillionerne.

Det vigtigste vil dog måske være det, vi kan vinde ved øget gensidig tillid, fordi dette indebærer en uvurderlig styrkelse af vor moral og modstandsvilje. Vi bør vel ikke sigte for højt til at begynde med, men lade det vokse og gro frem på naturlig måde. Men vi kan heller ikke finde os i, at forsvaret svækkes ved urimelig og åbenbar forsvarsgrens- eller våbenartsegoisme.

**JYDSK ILT- & ACETYLENGASFABRIK A/S**

Horsens . Telefon 2 47 11



# OFO - ORIENTERING ✧ ✧ ✧

OFO har den 31. oktober 1963 afholdt årets 8. bestyrelsesmøde. Mødet var henlagt til afdeling Karup og sluttede med et afdelingsmøde, hvori også deltog den samlede bestyrelse.

## *Avancementsvilkårene*

og herunder især problemerne i forbindelse med forfremmelser ud over major blev drøftet. Der henvises til artiklen andet steds i dette blad.

## *Normering*

OFO har som tidligere haft lejlighed til overfor Forsvarsministeriet at fremsætte forslag til normeringslovforslaget for finansåret 1964/65.

## *Flyvevåbnets intendanturpersonel*

Allerede i 1960 blev det i princippet bestemt, at intendanturpersonellet, der hidtil har været placeret under det fælles Forsvarets Intendanturkorps, skulle placeres under de respektive værn.

Da ordningen endnu ikke er ført ud i livet, og da dette — især i forbindelse med indrangeringen og forfremmelserne i Flyvevåbnet pr. 1. maj 1963 — for intendanturofficererne har givet uheldige konsekvenser, har OFO igen rejst sagen overfor ministeriet, der nu har svaret, at man har besluttet at afvente resultatet af en undersøgelse, som Forvaltningsnævnet er i færd med vedrørende de organisatoriske spørgsmål om Forsvarets Intendanturkorps, inden endelig stilling tages vedrørende personellets tilhørsforhold. Organisationen har dog fået en tilkendegivelse af, at Forvaltningsnævnet påregner at afslutte dette arbejde inden nytår.

## *Forbigåelser*

I forbindelse med forfremmelser indenfor officererne af reserven har der i løbet af 1963 forekommet tilfælde, hvor der kunne være tvivl om fortolkningen af personellovens bestemmelse om, at en officer af reserven ikke kan forfremmes, før officeren af linien af samme hold er forfremmet. OFO har haft forhandlinger med Forsvarsministeriet om disse problemer, og der synes nu at være fastsat retningslinier, der skulle kunne undgå forfremmelser, der tidligere umiddelbart var diskutable.

## *Skattesagen*

vedrørende udkommandotillæg.

Landsskatteretten har indtil nu afsagt kendelser i 7 sager vedrørende skat af udkommandotillæg. Disse sager er gået flyvevåbnets personel imod.

Et antal sager er — som det vil vides — som principalsager indbragt til landsretskendelse, og på baggrund af sagernes hidtidige forløb har vor juridiske konsulent efter forhandlinger med ligningsmyndighederne fået tilsagn om, at de resterende indbragte sager stilles i bero, indtil landsretten har afsagt kendelse.

## *Ødetillægget*

OFO-orientering behandlede baggrunden for tillægget i nr. 5 og havde forventet sagen afsluttet hurtigt.

Der har imidlertid vist sig vanskeligheder ved at opnå enighed om transportgodtgørelsen, hvilket har forsinket den endelige udformning af bestemmelserne.

## *Beskatning af militærtillæg.*

Beskatningen blev for 1962 fastsat til 70 pct. af tillægget.

Der vil nu blive iværksat en behandling af et talmateriale, der skal belyse muligheden for en eventuel forøgelse af den skattefrie del af militærtillægget til mere end de nuværende 30 pct.

#### *Erstatningsfrihed*

i forbindelse med døgntillæg har nu været diskuteret i over 1 år. Samtlige personorganisationer i flyvevåbnet arbejder fortsat med sagen, og en løsning synes nu at være i sigte.

#### *OFO's formue*

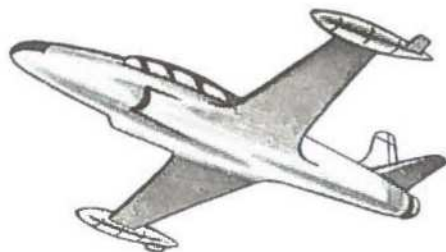
OFO har taget spørgsmålet om placering af sin formue op til ny overvejelse. Det er blandt andet i princippet vedtaget at gå ind for en kaution for medlemmer i forbindelse med optagelse af lån.

#### *Andre verserende sager er blandt andet*

- beværtervirksomhed i forsvaret
- funktionsvederlag
- meddelelse om forflyttelse i rimelig tid
- flyvetid som pensionsgivende faktor
- vederlag for udarbejdelse af reglementer
- udetillæg
- bestemmelser for forsvarets sundhedstjeneste
- forskellige flyttesager
- uniformssagen
- brug af eget motorkøretøj.

#### *Næste bestyrelsesmøde*

afholdes i Vedbæk den 19. december 1963.



#### *Husk:*

Adresseforandringer (såvel private som tjenstlige) meddeles til:  
*OFO Sekretariat, Flyvestation Vedbæk, Vedbæk, (01) 89 05 01 Lokal 47.*

#### *Organisationens forretningsfører:*

Fru J. E. Nielsen.

#### *Kontortid:*

Mandag — Onsdag — Fredag  
0900—1500.

#### *Nyt medlem:*

MJ J. P. Johansen.

#### *Efterlysning:*

Bladets redaktion efterlyser indehaver af 1 eksemplar af nr. 4—1956 (apr. 1956), som måtte være villig til at forære redaktionen sit eksemplar. Derefter skulle samlingen være komplet. På forhånd tak.

Henvendelse til fungerende redaktør.






MANAGER'S SHERRY · MANAGER'S PORT

MANAGER'S SHERRY · MANAGER'S PORT · MANAGER'S MADEIRA

**CARL JACOBSENS**

VINHANDEL

BSTBANEGADE 3 KØBENHAVN Ø



WATER FOR OXEN ·  
WINE FOR KINGS

TRIA 4311

MANAGER'S PORT · MANAGER'S MADEIRA



## FLYVESTATION VÆRLØSE

åbent hver torsdag kl. 11,30-13  
samt på lønudbetalingsdage kl. 10-15

Husk skatten går ned, - når De sparer op  
Tal med os om en  
»Spar-i-skat-konto«

## TAGE OLSEN A/S

Civilingeniør M. A. ING. F.

Præcisions-måleinstrumenter fra førende  
amerikanske, engelske og tyske fabrikker

Vesterbrogade 6 D . København V  
Telefon Minerva 6838\*

## Ballerup Blomsterforretning

Telf. 97 00 68 . Stationsvej 26

## JENS JENSENS EFTF. VINHANDEL

Grundlagt 1813  
ST. SCT. HANSGADE 1 . VIBORG

## C. W. S. Svineslagterier A/S

HERNING OG SKJERN

## Indmeld Dem i Enkeboligselskabet

Benyt denne indmeldelsesblanket.

Til »Danske Statsemployer Samråds Enkebolig«, Niels Juels Gade 11, 2., Kbh. K

Undertegnede tegner sig herved som medlem af »Danske Statsemployer Samråds Enkebolig«. Kontingentet erlægges med

(De ikke ønskede kontingentformer bedes udstregete).

1. 12 kr. årlig, der bedes indeholdt i min lønning fra den 1/1 1964 at regne (gælder kun for personer under 40 år).
2. Et beløb straks svarende til 1 kr. om måneden fra det fyldte 40. år og derefter 12 kr. årlig, der indeholdes i lønningen.
3. 200 kr. straks.
4. 50 kr. straks, 50 kr. den 1. juli 1964, 50 kr. den 1. jan. 1965 og 50 kr. den 1. juli 1965.

Navn .....

Stilling .....

Fødselsdag og -år .....

Adresse .....

Medlem af (organisationens navn) .....

For ædel Røst

**WEILES  
WINE**

Vinhandlere siden 1822

P. WEILE & SØN, AALBORG

## Sprechen- mixup

På Cape Canaveral, hvorfra blandt andet rummændene opsendes i kredsløb, er der en vigtig bygning, kendt som Launching Operations Centre.

Stedet vrirler med tyske såvel som amerikanske videnskabsmænd og teknikere, og omstrefjende gæster er ikke velkomne. Uden for et rum, der huser en stor elektronregnemaskine, findes dette skilt:

### Actung.

»Alles lookenspeepers. Das computenmaschine is nicht fur gefingerpoken und mitten-grabben. Is easy schnappen der springework, blownfusen, und poppincorken mit spittzen sparken. Ist nicht fur geworken by das dummkopfen. Das rubbernecken sightseeren keepen hands in das pockets. Relaxen und watch das blinkenlights.«

Cassandra, »Daily Mirror«, London.

